

๕๑๕ ๑๑๐๗๗

๑๕๑๖๓

๗.๕

การศึกษาดัสมฤทธิในการเรียนและความสนใจในวิธีการสอน
วิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ที่เรียน
โดยชุดการสอนมินิคอร์สกับเรียนตาม
คู่มือครูภาษาไทย

ปริญญาโท

ของ

ศิริพันธ์ นาควิโรจน์

13 ส.ค. 2532

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

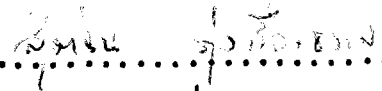
กันยายน 2531

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

167441

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิสิตและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปฏิญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิตของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

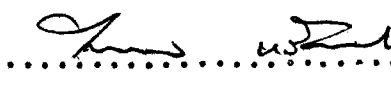
คณะกรรมการที่ปรึกษา

.... ประธาน
(ผศ.สุมานิน รุ่งเรืองธรรม)

.... กรรมการ
(รศ.ดร.ไพศาล หวังพานิช)

คณะกรรมการสอบ

.... ประธาน
(ผศ.สุมานิน รุ่งเรืองธรรม)

.... กรรมการ
(รศ.ดร.ไพศาล หวังพานิช)

.... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(รศ.อัจฉรา สุขารมณ์)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปฏิญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิตของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศ.ดร.สมพร บัวทอง)

วันที่..... 5 ..เดือน..... ตุลาคม..... พ.ศ. ๒๕๓1 ..

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุมาโน
รุ่งเรืองธรรม รองศาสตราจารย์ ดร.ไพศาล หวังพานิช และรองศาสตราจารย์อัครา
สุขารมณ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำและช่วยเหลือผู้วิจัยอย่างดียิ่ง ผู้วิจัยซาบซึ้งในพระคุณและ
ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์จันทิมา พรหมโชติ ที่ได้กรุณาตรวจแก้ไขแบบทดสอบ
ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณท่านผู้อำนวยการ คณะอาจารย์ และขอขอบใจนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 1 โรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) กรุงเทพมหานคร ที่ได้อนุเคราะห์และ
อำนวยความสะดวกในการทดลองวิจัยครั้งนี้ ตลอดจนให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวม
ข้อมูลเป็นอย่างดี

ขอขอบคุณ คุณสำเริงและคุณธีรารมณ มณีโยย ตลอดจนเจ้าหน้าที่สำนักหอสมุดกลาง
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ที่ช่วยเหลือในการสร้างสื่อประกอบการวิจัยเป็น
อย่างดี ซึ่งผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นที่สุด

ขอขอบคุณเพื่อน ๆ นิสิตปริญญาโท วิชาเอกการมัธยมศึกษา ปีการศึกษา 2529
และอาจารย์อาทิต นาคศิริ ที่เป็นกำลังใจและให้ความช่วยเหลือสนับสนุนเงินทุนในการศึกษา
แก่ผู้วิจัยด้วยดีตลอดมา

ท้ายสุดนี้ ขอกราบขอบพระคุณ คุณแม่ พี่สาว ที่มีส่วนช่วยเหลือผลักดันให้ปริญญานิพนธ์
สำเร็จได้ด้วยดี

ศิรินันท์ นาควิโรจน์

สารบัญ

๑ บท	๒ หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	4
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	4
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า	8
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับชุดการสอนมินิคอร์ด	8
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้ชุดการสอนมินิคอร์ด	37
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับคู่มือครูภาษาไทย	40
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความสนใจ	41
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสนใจ	48
สมมติฐานในการวิจัย	52
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	53
กลุ่มตัวอย่าง	53
เครื่องมือและการสร้างเครื่องมือ	53
การดำเนินการศึกษาค้นคว้า	59
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้	60

4	การวิเคราะห์ข้อมูล	65
	สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	65
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	66
5	สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	70
	ความมุ่งหมายของการศึกษา	70
	สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า	70
	วิธีดำเนินการทดลอง	70
	การวิเคราะห์ข้อมูล	73
	สรุปผลการทดลอง	73
	อภิปรายผลการศึกษาค้นคว้า	73
	ข้อสังเกตและปัญหาของการวิจัย	76
	ข้อเสนอแนะ	78
	บรรณานุกรม	80
	ภาคผนวก	89
	ประวัติย่อของผู้วิจัย	292

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	ความแตกต่างของชุดการสอนมินิคอร์สและบทเรียน โมดูล	15
2	ขั้นตอนการพัฒนามินิคอร์สตามทฤษฎีวิเคราะห์ระบบ	18
3	ขั้นตอนการสร้างมินิคอร์สที่นำมาปรับปรุงใหม่ โดย กรรณิการ์ แยมเกษร ..	21
4	คะแนนเฉลี่ยและความ เบี่ยงเบนมาตรฐานของผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียน ระหว่างก่อนการทดลองกับหลังการทดลองของกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม	66
5	เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ..	67
6	คะแนนเฉลี่ยและความ เบี่ยงเบนมาตรฐานของความสนใจในวิธีการสอน วิชาภาษาไทยระหว่างก่อนการทดลองกับหลังการทดลอง ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม	68
7	เปรียบเทียบความสนใจในวิธีการสอนวิชาภาษาไทยระหว่างกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม	69
8	ค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบ วัดผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนวิชาภาษาไทย	91
9	ค่าอำนาจจำแนกรายขอของแบบสอบถามวัดความสนใจในวิธีการสอน วิชาภาษาไทย	92

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 วงจร I - P - O ของชุดการสอนมินิคอร์ส	23
2 วงจร I - P - O ในมินิคอร์ส	23
3 วงจร I - P - O รวมของโปรแกรมมินิคอร์ส	24
4 ตัวแปรต่าง ๆ ของวงจร I - P - O ในชุดการเรียนการสอนมินิคอร์ส มินิคอร์สส่วนใหญ่ประกอบด้วย 4 - 5 วงจร I - P - O ในเวลา 8 ชั่วโมง แต่อย่างน้อย 4 ชั่วโมง และไม่เกิน 9 ชั่วโมง	24
5 การจัดการเรียนการสอนตามหลักทฤษฎีวิเคราะห์ระบบ	29

ภูมิหลัง

วิชาภาษาไทยเป็นวิชาที่ผู้เรียนต้องฝึกเป็นประจำจึงจะเกิดความแม่นยำในการใช้ และเข้าใจหลักเกณฑ์อย่างแท้จริง ตามที่จุดประสงค์ของการสอนวิชาภาษาไทยในหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 ได้กำหนดไว้ว่า ให้นักเรียนเข้าใจในการใช้ภาษาไทยโดยมีประสิทธิภาพตามวัยและศักยภาพของนักเรียน เพื่อประโยชน์ทั้งในการศึกษาวิชาต่าง ๆ และในการดำเนินชีวิต นอกจากนี้แล้วยังส่งเสริมให้นักเรียนใคร่รู้จักใช้ความสามารถคิดค้นปัญหาที่เกิดขึ้นจากประสบการณ์ที่โค่ง โทกาน โดยชีววิจารณ์ญาณแล่นำผลที่ได้จากการคิดค้นที่ถูกของไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน (กระทรวงศึกษาธิการ. 2521 : 11)

จากจุดประสงค์ของหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 จะเห็นได้ว่า วิชาภาษาไทยมีความสำคัญอย่างมากต่อการดำเนินชีวิตของนักเรียน แต่การเรียนการสอนภาษาไทยที่ผ่านมามีและที่เป็นอยู่ในปัจจุบันส่วนใหญ่ไม่พัฒนา ทั้งนี้เพราะอุปสรรคหลายประการ คือ นักเรียนไม่มีพื้นฐานความรู้ภาษาไทยเพียงพอ ขาดความสนใจวิชาภาษาไทย ทางโรงเรียนขาดงบประมาณในการจัดซื้อสื่อการสอน ครูผู้สอนมีวิธีสอนตามแนวเดิม คือใช้การบรรยาย ไม่ได้หาความรู้หรือวิธีการต่าง ๆ ที่จะนำไปใช้สอน (สารศึกษานิตยสาร. 2529 : 80 - 81) จากการศึกษาปัญหาการใช้หลักสูตรวิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 พบว่า วิธีสอนของครูส่วนมากนิยมใช้การอธิบายโดยที่นักเรียนเป็นผู้รับฟังมากกว่าวิธีสอนอื่น ๆ (ศูนย์พัฒนาหลักสูตร. 2529 : 6 - 18) และจากรายงานของ พัชรีย์ สายสิทธิ์ (2524 : 65) วิจัยพบว่า สาเหตุที่ทำให้ให้นักเรียนขาดความสนใจในการเรียนภาษาไทยคือ นักเรียนไม่เห็นประโยชน์ที่จะได้รับจากการเรียน ทั้งนี้เป็นผลมาจากวิธีสอนของครูที่ใช้การบรรยายตลอดชั่วโมง ไม่ชอบจัดกิจกรรมหรือเตรียมการสอน จึงทำให้ผู้เรียนไม่มีโอกาสได้ฝึกคิดและฝึกทักษะเท่าที่ควร อีกประการหนึ่ง เนื้อหาวิชาที่ต้องเรียนกำหนดไว้มาก ทำให้ครูต้องรีบสอน รีบอธิบาย เด็กไม่มีส่วนร่วมในการเรียนการสอน เป็นการสกัดกั้นความอยากรู้อยากลอง และอยากแสดงออก

จึงเกิดการ เบื่อหน่ายในการ เรียนและส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนต่ำลง สมถวิล วิเศษสมบัติ (2525 : 221) สุจริต เพียรชอบ และสายใจ อินทร์พรชัย (2523 : 6) ไท่กล้าถึง ปัญหาการสอนภาษาไทยว่า "ครูภาษาไทยบางคนสอนมานาน เคยใช้วิธีสอนแบบใดก็ได้แต่แบบนั้น ไม่ยอมเปลี่ยนแปลงและไม่ใช้ เทคนิคในการสอนแบบต่าง ๆ ทำให้นักเรียนไม่สนใจ เหมือนวิชาอื่น" ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ ม.ด.บุญเหลือ เทพสุวรรณ (2520 : 4) ว่า "ขอบกพร่องในการสอนภาษาไทยที่สำคัญที่สุดคือ ครูขาดความเอาใจใส่และพยายามที่จะคนหาวิธีสอนใหม่ ๆ ตลอดจนผลิตวัสดุอุปกรณ์ไม่ก้าวหน้า" ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2523 : 38 - 39) กล่าวถึง สาเหตุที่ การ เรียนการสอนในปัจจุบันยังไม่มีประสิทธิภาพว่า "บทบาทและคุณภาพของครูที่เป็น ปัญหาเด่นชัด คือครูขาดการเตรียมการสอน และขาดทักษะการใช้เทคนิคใหม่ ๆ มาช่วย ปรับปรุงคุณภาพการสอน"

ตามที่กล่าวมานี้พอสรุปได้ว่า ปัญหาและอุปสรรคของการจัดการ เรียนการสอนภาษาไทย ที่สำคัญและสมควรหาทางแก้ไขมากที่สุดคือ ปัญหาที่ครูยังไม่พัฒนาวิธีการสอน ขาดการคิดค้นหา วิธีสอนที่มีประสิทธิภาพ และไม่ชอบใช้อุปกรณ์ประกอบการสอน จากการวิจัยของ สมาน บุญดิน (2524 : 47) พบว่า ครูส่วนใหญ่ยังคงใช้วิธีสอนแบบบรรยายเป็นส่วนมาก การที่ครูภาษาไทย ใช้วิธีสอนเช่นนี้มากกว่าแบบอื่น ๆ ทำให้นักเรียนขาดความสนใจและไม่กระตือรือร้นในคุณภาพของ ภาษาไทย (วที ชาติอุทิศ. 2523 : 2) ในการพัฒนาวิธีสอนนั้น นอกจากจะต้องปรับปรุงที่ ตัวครูแล้วควรจะนำเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมทางการสอนมาช่วยเพื่อให้การ เรียนการสอน สัมฤทธิ์ผลตามต้องการ ปัจจุบันมีนักการศึกษาหลายท่านได้นำแนวคิดขึ้นมาใช้แก้ปัญหา ทั้งนี้เพราะ เทคโนโลยีทางการศึกษาช่วยส่งเสริมให้การ เรียนการสอนเป็นไปตามความสามารถและความ ต้องการของนักเรียน เช่น การใช้บทเรียนโปรแกรม การจัดทำห้องเรียนแบบศูนย์การเรียน การใช้บทเรียนโมดูล เป็นต้น

วิธีการหนึ่งที่จะใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยให้ได้นผลดียิ่งขึ้น คือการใช้ชุดการสอนมินิคอร์ส (Minicourse) ซึ่งเป็นนวัตกรรมที่ เรกซ์ เมเยอร์ (Rex Meyer) แห่งศูนย์พัฒนาการเรียน มหาวิทยาลัยแมคควอรี (Macquarie University) ประเทศออสเตรเลีย ได้ริเริ่มขึ้นและกำลังมีการพัฒนาในประเทศไทย ชุดการสอนมินิคอร์สนี้ สร้างขึ้นโดยอาศัยหลักการจัดการเรียนใหญ่ เรียนสามารถสนองตอบต่อสิ่งเราได้อย่าง

คล่องตัว และรับการย้อนกลับได้ทันที (Meyer. 1978 : 1 - 2) ลักษณะของชุดการสอน มินิคอร์สมีความเหมาะสมบูรณาในตัวเอง ใช้เวลาในการเรียนระยะสั้น มีวัตถุประสงค์การเรียน การสอนชัดเจน มุ่งฝึกทักษะโดยมีกิจกรรมและสื่อหลายประเภทที่จัดไว้อย่างมีระบบ กิจกรรม ที่ใช้จะเน้นกิจกรรมกลุ่ม โดยให้นักเรียนเป็นศูนย์กลางซึ่งกิจกรรมทุกอย่างต้องตรงตามเวลา ที่กำหนดไว้ ดังนั้น จึงต้องมีโครงสร้างการเรียนการสอนไวล่วงหน้า และมีการประเมินผล ตามจุดมุ่งหมายอย่างเที่ยงตรง โดยมีขั้นตอนการเรียนการสอนที่ใช้วิธีวิเคราะห์ระบบซึ่งจัดเป็น วงจร ใดแก บัจฉัยปอน กระบวนการและข้อมูลย้อนกลับ (C.A.T. 1981 : บทนำ)

สืบเนื่องมาจากสภาพปัญหาและเทคนิควิธีการสอนที่กล่าวมาข้างต้นนั้น จำเป็น อย่างยิ่งที่จะต้องมี การเลือกวิธีการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียน เพื่อที่จะทำให้ผู้เรียนเกิด การเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งลักษณะเหล่านี้อยู่ในชุดการสอนมินิคอร์ส วนิดา ศิริมาลา (2528 : 65 - 67) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์และความสนใจในวิชาภาษาไทยของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 พบว่า ชุดการสอนมินิคอร์สสามารถสร้างประสิทธิภาพในการเรียน การสอนได้คือวิธีหนึ่ง เพราะมีขั้นตอนในการสอนที่ชัดเจนและชัดเจน ทำให้นักเรียนมีความสนใจ ในการเรียนดีขึ้น ตลอดจนผู้เรียนสามารถพัฒนาความสนใจและบุคลิกภาพระหว่างบุคคลได้ เนื่องจากกิจกรรมเน้นการเรียนเป็นกลุ่ม มีความหลากหลายของสื่อการเรียนและกลวิธีการสอน (เสาวลักษณ์ รัตนวิรัช. 2529 : 113 - 116)

จากงานวิจัยดังกล่าวมานี้ จะเห็นได้ว่าชุดการสอนมินิคอร์สสามารถทำให้นักเรียน เกิดความสนใจในการเรียนได้คือวิธีอื่น ๆ เพราะมีกิจกรรมมีไหวอย่างกว้างขวาง นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน และสามารถประเมินผลความก้าวหน้าของตนเอง จากการปฏิบัติกิจกรรม ทำให้นักเรียนสนใจและเห็นความสำคัญในวิชาต่าง ๆ ซึ่งมีผลทำให้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

ดังนั้น การใช้ชุดการสอนมินิคอร์ส น่าจะเป็นแนวทางหนึ่งที่จะช่วยแก้ปัญหาการเรียน การสอนภาษาไทยในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่กล่าวมาได้ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะสร้างชุดการสอน มินิคอร์สวิชาภาษาไทย และทดลองสอนเปรียบเทียบกับการสอนตามคู่มือครูภาษาไทย เพื่อศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสนใจในวิธีการสอนวิชาภาษาไทยของนักเรียน

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนที่เรียนโดยชุดการสอนมินิคอร์ด กับเรียนตามคู่มือครูภาษาไทย
2. เพื่อเปรียบเทียบความสนใจในวิธีการสอนวิชาภาษาไทยของนักเรียนที่เรียนโดยชุดการสอนมินิคอร์ดกับเรียนตามคู่มือครูภาษาไทย

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลจากการวิจัยในครั้งนี้จะเป็นแนวทางในการปรับปรุงวิธีสอนภาษาไทยวิธีหนึ่ง โดยนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษาเข้ามาช่วยทำให้การสอนภาษาไทยน่าสนใจและมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมดินทรเคหา (สิงห์ สิงหเสนี) กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2531 จำนวน 10 ห้องเรียน นักเรียนทั้งหมด 500 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมดินทรเคหา (สิงห์ สิงหเสนี) กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2531 จำนวน 100 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมกลุ่มละ 50 คน
3. ระยะเวลาในการทดลอง การทดลองครั้งนี้ กระทำในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2531 กลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่มใช้เวลาในการทดลองกลุ่มละ 16 คาบ คาบเรียนละ 50 นาที รวมทั้งหมด 32 คาบเรียน ระยะเวลาทำการทดลองรวม 8 สัปดาห์
4. เนื้อหาที่ใช้ในการทดลอง การวิจัยครั้งนี้ใช้เนื้อหาในหนังสือแบบเรียนภาษาไทย ชุดทักษะขั้นต้น เล่ม 1 (ท 101) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 โดยใช้เนื้อหาเดียวกันทำการทดลองสอนทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ดังนี้

- 4.1 เรื่องชุมชนระดับทิศ ตอนศึกเมืองแปร
- 4.2 เรื่องนิทานสุภาพิต
5. ทัวแปรที่จะศึกษาคนควา
  - 5.1 ทัวแปรอิสระ ไคแก การสอน 2 แบบ คือ
    - 5.1.1 การสอนโดยไซชุกการสอนมินิคอรต
    - 5.1.2 การสอนตามคู่มือครุภาษาไทย
  - 5.2 ทัวแปรตาม ไคแก
    - 5.2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนวิชาภาษาไทย
    - 5.2.2 ความสนใจในวิธีการสอนวิชาภาษาไทย

นียมคัพทเฉพาะ

1. ชุกการสอนมินิคอรต หมายถึง ชุกการสอนที่สร้างขึ้นเพื่อไซสอนเนื้อหาใดเนื้อหาหนึ่ง โดยมีกิจกรรมที่เรียบเรียงอย่างกระชับและจบสมบูรณ์ในตัวเอง ไซระยะเวลาเรียนสั้น ๆ กำหนดวัตถุประสงค์ทางการ เรียนอย่างชัดเจน มีโครงสร้างการ เรียนการสอนล่วงหน้า ประกอบควยกิจกรรมการเรียนการสอนและสื่อหลายประเภท เช่น การแสดงบทบาทสมมติ การอภิปรายกลุ่มย่อยและกลุ่มใหญ่ เป็นต้น มีการประเมินผลตามจุดมุ่งหมาย เน้นการมีส่วนร่วมของผู้เรียนในกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งจัดไวเป็นกลุ่ม มุ่งฝึกทักษะเป็นสำคัญ โดยมีครูเป็นผูดูแลแนะนำช่วยเหลือ มีลำดับการสร้างตามวิธีวิเคราะห์ระบบ ซึ่งแต่ละกิจกรรมของการ เรียนจะจัดเป็นวงจร คือ

ปัจจัยปอน (Input) → กระบวนการ (Process) → ผล (Output)

ติดต่อกันเป็นลูกโซ่หลาย ๆ วงจร แต่ละกิจกรรมสามารถให้ข้อมูลย้อนกลับได้ทันที และวัดไควว่าในยูเรียนสามารถบรรลุจุดประสงค์ของกิจกรรมทางการ เรียนใดหรือไม่ภายในระยะเวลาที่กำหนดในการสร้างชุกการสอนมินิคอรตนี้ยคทฤษฎีสิ่งเร้าและการตอบสนอง (Stimulus - Response) เป็นหลัก ชุกการสอนมินิคอรตมีส่วนประกอบ 6 ประการ คือ

1. หลักการและเหตุผล คำแนะนำ จุดประสงค์ทั่วไป จุดประสงค์เชิงพฤติกรรมและแบบแผนการสอนมินิคอร์ส
  2. กิจกรรมผู้เรียน จะเน้นที่กิจกรรมเป็นกลุ่มใหญ่และกลุ่มย่อย เช่น การแบ่งกลุ่มฝึกทักษะแต่ละทักษะ โดยผู้เรียนมีบทบาทมากที่สุดในการเรียนรู้ นอกจากนี้ยังมีการอภิปรายแสดงความคิดเห็นภายในกลุ่ม การทำกิจกรรมรวมภายในกลุ่ม เป็นต้น
  3. กิจกรรมครู ครูจะมีหน้าที่เพียงแต่จัดชุดการสอนมินิคอร์สให้พร้อมและกำหนดเวลา สื่อ กิจกรรมอย่างมีระบบ
  4. การประเมินผล ใช้วิธีการสังเกต การทำแบบฝึกหัดจากคู่มือกิจกรรมผู้เรียน การรายงานหน้าชั้นเรียนของตัวแทนกลุ่ม การตอบคำถาม การสรุปการเรียนรู้ของนักเรียน
  5. เนื้อหาเสริม เพื่อใช้เพิ่มเติมความรู้ให้แก่ผู้เรียนในเนื้อหาบางตอน ครบถ้วนเอกสารให้อ่าน นักเรียนอาจศึกษาจากเอกสารเอง
  6. เอกสาร จุลสาร สื่อ แผนภูมิ ที่ครูใช้ประกอบการสอนครั้งนี้เป็นหน้าที่ของครูที่จะต้องเตรียมไว้อย่างดี ตลอดจนชุดการเรียนรู้การสอนแต่ละชุด
2. การสอนภาษาไทยโดยใช้ชุดการสอนมินิคอร์ส หมายถึง การสอนภาษาไทยในกลุ่มทดลอง โดยใช้เนื้อหาจากหนังสือภาษาไทยชุดทักษะสัมพันธ์ เล่ม 1 (ท 101) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 ที่ผู้สอนดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้การสอนตามโครงสร้างที่กำหนดไว้ในชุดการสอนมินิคอร์ส ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามคุณลักษณะและหลักเกณฑ์มินิคอร์สจากอาแพค (APEID) และขั้นตอนการสร้างชุดมินิคอร์สจากเอกสาร "มินิคอร์ส" ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ที่เรียบเรียงเป็นภาษาไทยโดย กรมวิชาการ แผนกฯ (2526 : 7 - 8)
3. การสอนตามคู่มือครูภาษาไทย หมายถึง การสอนภาษาไทยในกลุ่มควบคุม โดยใช้เนื้อหาเดียวกันกับกลุ่มทดลอง ที่ผู้วิจัยดำเนินกิจกรรมตามแผนการสอนที่สร้างขึ้นจากแนวการสอนในคู่มือครูภาษาไทย วิชา ท 101 ของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งมีขั้นตอนในการสอน ดังนี้

1. ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน จะใช้การฟัง การอภิปราย การซักถาม การอ่าน ออกเสียง ขอความจากแผนภูมิ การอ่านในใจ ขอความจากเอกสารที่ครูแจกให้ หรือการเขียนสรุปเนื้อหา เขียนวิจารณ์แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่เรียนมาแล้ว เป็นต้น
  2. ขั้นสอนและกิจกรรม นักเรียนจะได้ฝึกทักษะหลาย ๆ ทักษะในเวลาเดียวกัน นอกจากนี้จะมีการจัดกิจกรรมหลายรูปแบบ เช่น การจัดอภิปราย การจัดโต้วาที การแสดงละคร การทำปัญหา เกม และกิจกรรมอื่น ๆ ที่สมควร เป็นต้น
  3. ขั้นสรุป การสรุปบทเรียนโดยให้นักเรียนทำกิจกรรม เช่น สรุปควาจา เขียนสรุป นักเรียนตั้งคำถามและตอบกันระหว่างนักเรียน อ่านรายงาน สรุปเนื้อเรื่องหน้าชั้น เป็นต้น
  4. ขั้นวัดผลและประเมินผล ใช้วิธีการตอบคำถามปากเปล่า พูดแสดงความคิดเห็น ทำรายงานกลุ่ม จัดนิทรรศการ แสดงละคร การตอบคำถามเป็นข้อเขียน ซึ่งครูเตรียมแบบทดสอบนำมา ซึ่งการทดสอบนี้จะใช้เวลาประมาณ 3 - 5 นาทีเท่านั้น
4. ผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนวิชาภาษาไทย หมายถึง ความรู้ ความสามารถของนักเรียนอันเป็นประสพการณ์จากกิจกรรมการเรียนในวิชาภาษาไทย ซึ่งสามารถวัดได้จากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนวิชาภาษาไทยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามจุดประสงค์ของแผนการสอนและใ้ทำการทดลองหาคูณภาพแล้ว
5. ความสนใจในวิธีการสอนวิชาภาษาไทย หมายถึง การแสดงออกของความรูสึกเอาใจใส่ อยากรู้อยากเห็นของนักเรียนที่มีต่อการสอนของครูและตั้งใจที่จะรวมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องของการสอนภาษาไทย เช่น ซักถามปัญหาในเรื่องที่ครูสอนเมื่อมีข้อสงสัย อภิปรายปัญหาในเรื่องที่เรียน มีส่วนรวมในกิจกรรมการเรียน รวบรวมสรุปเรื่องที่เรียนอย่างย่อ ๆ เพื่อสะดวกแก่การค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมจากที่ครูสอนไว้ เป็นต้น ซึ่งวัดได้จากแบบสอบถามวัดความสนใจในวิธีการสอนวิชาภาษาไทยที่ผู้วิจัยสร้าง และใ้ทำการทดลองหาคูณภาพแล้ว

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า ผู้วิจัยเสนอตามลำดับหัวข้อ
ต่อไปนี้

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับชุดการสอนมินิคอร์ส
2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้ชุดการสอนมินิคอร์ส
3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับคู่มือครูภาษาไทย
4. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความสนใจ
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสนใจ

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับชุดการสอนมินิคอร์ส

ความหมายของชุดการสอนมินิคอร์ส

แอลเดน และแวลเลท (Allen and Valette. 1977 : 12) ให้ความหมายว่า มินิคอร์ส เป็นหน่วยการสอนระยะสั้นที่ใช้เวลาเพียงหนึ่งควอเตอร์หรือหนึ่งเทอม และระดับชั้นที่ใช้ มินิคอร์สบ่อยที่สุดคือ ระดับ 3 และระดับ 4 ของโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยธรรมชาติของมินิคอร์ส นี้จะกำหนดตามความสนใจของนักเรียนและสมรรถภาพของครู

ศูนย์พัฒนาการสอนแห่งมหาวิทยาลัยแมคควอรี (Center for Advancement of Teaching (C.A.T.), Macquarie University. 1980 : Introductory)

อธิบายว่า มินิคอร์ส เป็นโครงการ เรียนที่นักเรียนสามารถใช้กับกลุ่มและรายบุคคล ได้โดยทั่วไป การเรียนรู้ในมินิคอร์สอาศัยสื่อและยุทธวิธีหลายแบบ มีจุดประสงค์การเรียนชัดเจน และจำกัด สามารถเกิดผลสัมฤทธิ์ในการเรียนได้ในระยะเวลาสั้น ปกติใช้เวลาเพียง 1 วัน หรือน้อยกว่านี้

อาเพค (APEID. 1982 : 4) ให้ความหมายของมินิคอร์สว่า คือรายวิชาที่ยืดหยุ่นได้และเนื้อหาจบสมบูรณ์ในตัวเอง หรือเป็นการฝึกงานเป็นกลุ่ม ปกติการเรียนรู้อิสระ และบุทวิวิธีหลายแบบพร้อมกับจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ชัดเจน จนสามารถบรรลุผลสัมฤทธิ์ในการเรียนได้ในระยะเวลาดำเนินสั้น โดยมีพื้นฐานการสร้างจากรูปแบบทางเทคโนโลยีทางการศึกษา โดยไม่จัดเป็นชุดเพื่อใช้เรียนอิสระและไม่สร้างเป็นหน่วยย่อยประกอบวิชาหนึ่งวิชาใดโดยเฉพาะ

กรมการศึกษานอกโรงเรียน (ม.ป.ป. . 1) กล่าวว่า มินิคอร์ส คือชุดการสอนที่มีความยืดหยุ่นและเบ็ดเสร็จในตัวเองอย่างสมบูรณ์แบบหนึ่งซึ่งได้กับบุคคลหรือกลุ่มบุคคล โดยทั่วไปจะใช้สื่อและบุทวิวิธีหลายประการ มีวัตถุประสงค์ชัดเจน สามารถบรรลุได้ในระยะเวลาดำเนินสั้น ซึ่งเทคโนโลยีทางการศึกษาเป็นหลัก มิได้จัดเป็นกล่องให้ศึกษาอย่างอิสระ และไม่สร้างเป็นหน่วยย่อยประกอบวิชาหนึ่งวิชาใดเป็นการเฉพาะจบในตัวเอง สิ่งสำคัญคือ มินิคอร์สเน้นที่กลุ่มสัมพันธ์มากกว่าการศึกษาเป็นรายบุคคลแต่เพียงอย่างเดียว

เสาวลักษณ์ รัตนวิเศษ (2528 : 113) เรียกชุดการสอนว่า ชุดการสอนรายวิชาที่ยืดหยุ่นได้ให้ความหมายว่า เป็นชุดการสอนหรือชุดการอบรมสำหรับรายวิชาหนึ่ง ๆ ซึ่งมีความยืดหยุ่นและจบสมบูรณ์ในตัวเอง โดยเน้นวิธีการเชิงระบบ มีวัตถุประสงค์ชัดเจนและมีขั้นตอนการดำเนินการสอนที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ทั่วไปบรรลุเป้าหมายได้ภายในระยะเวลาสั้น ๆ เช่น 2 - 3 วัน หรือ 4 - 8 ชั่วโมง โดยใช้เทคโนโลยีทางการศึกษามาช่วยเสริมในการวางแผนการสอนจะเน้นการจัดกิจกรรม ในลักษณะปฏิสัมพันธ์สำหรับผู้เรียนเป็นกลุ่ม โดยใช้สื่อที่สนับสนุนการสื่อการเรียนและกลวิธีการสอนหลายแบบ ผู้สอนมีหน้าที่ เป็นผู้ดำเนินการสอนและความคุมกิจกรรมให้เป็นไปตามวิธีที่กำหนดไว้ ชุดการสอนนี้จัดเป็นชุดเพื่อศึกษาเป็นรายบุคคล แต่เน้นการจัดการเรียนการสอนเป็นกลุ่ม

สำหรับชุดการสอนมินิคอร์ส ปฐม นิคมานนท์ (ม.ป.ป. : 2) ได้เสนอให้เรียกเป็นภาษาไทยว่า ชุดการสอนจุลบท

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า มินิคอร์ส คือชุดการสอนที่สร้างขึ้นเพื่อใช้สอนเนื้อหาใดเนื้อหาหนึ่งโดยนำมาจัดเรียงลำดับขั้นตอนให้เป็นระบบและกระชับ มีลักษณะตอบสนองความต้องการของผู้เรียน จบสมบูรณ์ในตัวเอง มีจุดประสงค์การเรียนการสอนที่เด่นชัด เพื่อให้ผู้เรียนสามารถบรรลุจุดหมายทางการเรียนได้ภายในระยะเวลาดำเนินสั้น โดยกำหนดกิจกรรม เวลา และ

สื่อการเรียนการสอนไว้อย่างแน่นอนชัดเจน เน้นกิจกรรมกลุ่มมากกว่ารายบุคคล มุ่งฝึกทักษะและส่งเสริมการรวมกิจกรรมจากสื่อและยุทธวิธีหลายแบบ โดยมีครูเป็นผู้คอยแนะนำช่วยเหลือ
ชุดการสอนมินิคอร์สมีลำดับการสร้างตามวิธีวิเคราะห์ระบบ โดยแต่ละกิจกรรมของการเรียน
ต้องจัดเป็นวงจร คือ

ปัจจัยป้อน → กระบวนการ → ผลผลิต

ติดต่อกันเป็นลูกโซ่หลาย ๆ วงจร

ประวัติความเป็นมาของชุดการสอนมินิคอร์ส

ชุดการสอนมินิคอร์สนี้มีต้นกำเนิดในสหรัฐอเมริกา เมื่อ 10 ปีที่ผ่านมาแล้ว มีลักษณะเหมือนการสอนทฤษฎีที่มีสื่อที่ประกอบประกอบ โดยมีเนื้อหาแยกเป็นหน่วยหรือโมดูล ความสนใจในการใช้มินิคอร์สได้เพิ่มขึ้นตามลำดับในเอเชียและแปซิฟิก โดยยึดหลักการและรูปแบบที่พัฒนาในมหาวิทยาลัยแมคควอร์ ออสเตรเลีย โดยคณะนักเทคโนโลยีทางการศึกษา ภายใต้การนำทีมของ ดร. เรกซ์ เมเยอร์

ชุดการสอนมินิคอร์ส พัฒนาจากความคิดของบทเรียนโมดูล โดยมีลักษณะที่สำคัญคือ ระยะเวลาในการเรียนการสอนภายในเวลาอันสั้น ใช้สื่อและยุทธวิธีต่าง ๆ เพื่อให้นักเรียนเกิดความเกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามจุดประสงค์ที่วางไว้อย่างรอบคอบ และจุดประสงค์เหล่านี้เป็นแนวทางในการใช้ยุทธวิธีและสื่อการเรียนการสอนให้บังเกิดประโยชน์เหมาะสมที่สุด ส่วนที่ต่างไปจากโมดูลก็คือ มินิคอร์สไม่ได้สร้างเพื่อเป็นการเรียนเป็นรายบุคคล สามารถสรุปลำดับขั้นตอนการพัฒนาแนวคิดของมินิคอร์สจากการถายโยงแนวคิดของรายวิชาปกติ (Conventional Course) มาเป็นมินิคอร์สได้ ดังนี้ (APEID. 1982 : 1 - 3)

1. ก่อนปี ค.ศ. 1960 รายวิชาเรียนปกติ (Conventional Course)

เป็นการเรียนการสอนโดยการบรรยาย การประชุมปฏิบัติการ และการทบทวน

2. ระยะต้นและกลางทศวรรษที่ 1960 การเรียนการสอนยังเป็นการบรรยาย

การปฏิบัติการในโรงฝึกงาน การทบทวนปกติ แต่เริ่มมีการรวมเนื้อหาเป็นชุด มีการใช้

เครื่องโสตทัศนอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอน สามารถเรียนด้วยตนเองได้ ตลอดจนเป็น การเรียนแบบกึ่งโปรแกรม และเริ่มมีการวางรูปแบบการเรียนใหม่บรรลุจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

3. ระยะเวลาทศวรรษ 1960 จัดเป็นบทเรียนโมดูลที่มีสื่อโสตทัศนอุปกรณ์เสริม โดยรายวิชาในแต่ละสัปดาห์ของภาคเรียนหนึ่ง ๆ มีการวางแผนการสอนตามจุดประสงค์เชิง พฤติกรรม โดยสัมพันธ์กับจุดประสงค์ทั่วไป ซึ่งจุดประสงค์เฉพาะของสัปดาห์หนึ่งจะสัมพันธ์กับ จุดประสงค์ของบทเรียนในสัปดาห์ต่อไป และแต่ละจุดประสงค์อยู่ในแต่ละสัปดาห์จะรวม เป็น จุดมุ่งหมายรวมของรายวิชาทั้งหมด ความคิดนี้ทำให้เกิดการแบ่งเนื้อหาเป็นโมดูล และแยก ออกเป็นชั้น ๆ เพื่อให้บทเรียนต่อกันเป็นโมดูลตามลำดับ

4. ระหว่างปลายทศวรรษ 1960 และต้นทศวรรษ 1970 การพัฒนาการเรียน การสอนระยะนี้ เป็นการปรับปรุงแต่ละหน่วยหรือโมดูล เพื่อให้เป็นอิสระแต่ละหน่วยวิชา ผู้เรียน สามารถจัดลำดับบทเรียนต่าง ๆ ให้เหมาะสมตามพื้นฐานและความสนใจของตน ขณะมีการ เปลี่ยนแปลงนี้มีการ เตรียมบทเรียนโมดูลเพิ่มขึ้น เพื่อให้ให้นักเรียนเลือกได้ตามความสนใจและ เกี่ยวข้องกับการเรียนของตนเองได้ โดยหลีกเลี่ยงวิชาอื่นที่ใช้เวลาเรียนในเวลาเดียวกันได้ มีจุดประสงค์จำนวนจำกัด การบรรลุผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนขึ้นอยู่กับ การเลือกและการจัดลำดับ โมดูลของนักเรียน โดยทั่วไปจะมีวิชาหลักเป็นวิชาบังคับและมีวิชาเลือกให้เลือกเรียนได้ การเรียนในระยะนี้ยังคงใช้สื่อคานโสตทัศนอุปกรณ์ประกอบ

5. ต้นทศวรรษ 1970 ระยะนี้การเรียนเป็นรายวิชาแบบปกติ กำลังลดความเชื่อถือ และการให้ความสนใจต่อหน่วยการเรียนการสอนเล็ก ๆ ที่เชื่อมโยงและยืดหยุ่นได้กำลังเพิ่มขึ้น การพัฒนาบทเรียนแต่ละโมดูล จึงได้แยกออกเป็นหน่วยการเรียนอิสระอย่างสมบูรณ์ เพื่อให้ นักเรียนได้เรียนเป็นโครงการเฉพาะ ระยะนี้การจัดรายวิชาการสอนที่มีสื่อเสริมธรรมชาติถูก ทอดทิ้งไป โดยนำบทเรียนโมดูลที่มีการจัดรูปแบบต่าง ๆ พร้อมกับสื่อเป็นเครื่องช่วยสอน ตั้งแต่ สิ่งพิมพ์อย่างง่ายจนถึงระบบการใช้สื่อประสมที่ซับซ้อนมากขึ้นมาใช้ ที่สำคัญคือ โมดูลแต่ละบท จะเน้นที่รูปแบบการเรียนรูปแบบกึ่งโปรแกรมและเรียนได้ด้วยตนเอง

6. กลางทศวรรษ 1970 เป็นการพัฒนาระดับสุดท้าย คือการคิดบทวนเกี่ยวกับ ลักษณะธรรมชาติของหน่วยการเรียนอิสระแต่ละหน่วยว่า ถ้ามีการวางแผนการสรางบทเรียน โมดูลอย่างรอบคอบที่สุดแล้ว ก็จะทำให้สามารถสรางชุดการสอนที่สมบูรณ์แบบในตัวเองได้ และ

มีคุณค่าในตัวเอง มีการศึกษาว่าการที่ผู้ใหญ่เรียนแต่ละคนสามารถพัฒนาการเรียนรู้อย่างไรจะมีประโยชน์มาก และบางครั้งการทำงานกลุ่มที่มีคนตั้งแต่ 2 คน จนถึงกลุ่มผู้เรียนขนาดใหญ่ถึง 40 คน น่าจะเป็นลักษณะการเรียนที่สามารถดำเนินการในรูปแบบโมดูลได้ จึงทำให้เกิด "Miniature Course" ซึ่งรวมถึงกิจกรรมการเรียนรู้อื่นๆ ที่ดำเนินการภายในระยะเวลาไม่กี่วันหรือไม่กี่ชั่วโมง ดังนั้นชุดการสอนมินิคอร์สจึงได้รับการพัฒนาให้เกิดขึ้นในที่สุด ต่อมาเมื่อ ค.ศ. 1972 ชุดการสอนมินิคอร์สก็ได้รับความสนใจจากศูนย์พัฒนาการสอน (The Center for Advancement of Teaching : C.A.T.) แห่งมหาวิทยาลัยแมคควอร์ ประเทศออสเตรเลีย โดยเมเยอร์ ให้นำชุดการสอนมินิคอร์สมาสร้างและทดลองใช้เพื่อพัฒนาและหารูปแบบที่เหมาะสม ซึ่งใช้เวลาในการทดลองปรับปรุงแก้ไขเป็นเวลา 2 ปี จนกระทั่ง ค.ศ. 1974 ศูนย์ C.A.T. จึงได้พัฒนาชุดการสอนมินิคอร์สที่มีลักษณะค่อนข้างสมบูรณ์ โดยมีรูปแบบการสอนที่กระชับรัดกุม และสามารถนำมาใช้ในการพัฒนาและสร้างเสริมทักษะการสอนแก่ครูได้ ต่อมาสมาคมทรัพยากรทางการศึกษาแห่งรัฐนิวเซาท์เวล (The Educational Resources Association of New South Wales) ได้ให้ความสนใจกับชุดการสอนมินิคอร์ส ทางสมาคมแห่งนี้จึงได้นำชุดการสอนมินิคอร์สมาใช้อบรมครูเกี่ยวกับการเลือกใช้เครื่องมือสื่อทัศนูปกรณ์ประเภทต่าง ๆ รวมทั้งการจัดทำวัสดุที่ไม่ใช่สิ่งพิมพ์ (Meyer, 1975 : 5)

จะเห็นว่าชุดการสอนมินิคอร์สได้มีการพัฒนาขึ้นในต่างประเทศมาเป็นเวลานานแล้ว ส่วนในประเทศไทยนั้นได้นำมาใช้ในการฝึกอบรมครูสอนการศึกษาผู้ใหญ่ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน โดยในปี พ.ศ. 2522 กรมการศึกษานอกโรงเรียนได้ส่ง กรรมการ แมม เกษร หัวหน้างานพัฒนาบุคลากร (ยุคที่ แก้วรักษา. 2527 : 9) ไปรับการอบรมเกี่ยวกับชุดการสอนมินิคอร์ส ที่ศูนย์ C.A.T. แห่งมหาวิทยาลัยแมคควอร์ ประเทศออสเตรเลีย ต่อมาในปี ค.ศ. 2525 กรมการศึกษานอกโรงเรียนได้ดำเนินการสร้างและทดลองใช้ชุดการสอนมินิคอร์ส เพื่อการอบรมครูสอนการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3 - 4 โดยได้รับความช่วยเหลือจากองค์การยูเนสโก (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2528 : 1) และใช้เวลาในการสร้างและทดลองประมาณ 2 ปี 6 เดือน และสร้างสื่อที่เป็นชุดฝึกอบรมระยะสั้นได้จำนวน 21 รายวิชา ในกลุ่ม 6 วิชา คือ วิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต กลุ่มวิชาภาษาไทย กลุ่มวิชาภาษาอังกฤษ

กลุ่มวิชาคณิตศาสตร์ กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์ และกลุ่มวิชาชีพ ทั้งนี้เพื่อนำไปอบรมครูให้เกิดทักษะอันจะนำไปประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน (กรมการศึกษานอกโรงเรียน.

2528 : 73)

ความแตกต่างระหว่างชุดการสอนมินิคอร์สกับบทเรียนโมดูล

จากประวัติความเป็นมาของชุดการสอนมินิคอร์ส จะเห็นว่าเป็นการพัฒนาจากบทเรียนโมดูล ดังนั้นจึงมีลักษณะใกล้เคียงกันจึงเกิดความสับสนในการทำความเข้าใจเป็นอย่างมาก ในที่นี้จะเสนอให้เห็นความแตกต่างดังนี้

ความหมายของบทเรียนโมดูล

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2525 : 121) กล่าวว่า บทเรียนโมดูล หมายถึง กิจกรรมการเรียนที่จัดขึ้น เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และแสดงถึงสมรรถภาพที่จะเป็นครูในการฝึกสมรรถภาพเป็นครูอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลาย ๆ อย่างก็ได้ รูปแบบของโมดูลนั้นจะเป็นบทเรียน หรือหน่วยหนึ่งหน่วยใดที่สำเร็จในตนเอง สร้างขึ้นมาเพื่อให้ผู้เรียนได้ศึกษาโดยมีวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้แน่นอนและชัดเจน โมดูลหนึ่ง ๆ จะประกอบด้วยสื่อการเรียนต่าง ๆ ที่จำเป็น ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนได้รู้และแสดงสมรรถภาพได้ตามที่กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์ของโมดูลนั้น ๆ

กาญจนา เกียรติประวัติ (2520 : 185) ได้ให้ความหมายว่า บทเรียนโมดูลเป็นกลุ่มประสบการณ์ที่จัดขึ้น เพื่อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสแสดงพฤติกรรมตามที่ระบุไว้ในจุดมุ่งหมาย โมดูลอาจจะมีรูปแบบต่าง ๆ กัน เช่น เป็นสไลด์ ภาพการทดลอง หรือหนังสือ และเอกสารขึ้นอยู่กับประโยชน์การสอนของแต่ละรายวิชา

ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2525 : 5) ได้ให้ความหมายว่า โมดูล คือชุดการสอนที่สร้างขึ้นสำหรับหน่วยการสอนหน่วยหนึ่ง ๆ ของรายวิชาที่มีจุดมุ่งหมายที่จะให้ผู้เรียนควยตนเองแต่ละหน่วย ก่อนที่จะเรียนหน่วยต่อ ๆ ไป นักเรียนสามารถควบคุมระยะเวลาของการเรียนและเนื้อหาให้เหมาะสมกับตนเองได้ และอาจศึกษาควยตนเองหรืออาจใช้โมดูลรวมกับกิจกรรมอื่น ๆ ก็ได้

สรุปแล้วบทเรียนโมดูล คือหน่วยการเรียนรู้ที่มีเนื้อหาจบในตัวเอง มีลักษณะเป็น
 กิ่งโปรแกรม สามารถเรียนได้ด้วยตนเอง บทเรียนโมดูลออกแบบเพื่อให้สัมฤทธิ์ผลในการเรียน
 ตามจุดประสงค์เฉพาะภายในเวลาอันสั้น ปกติมักใช้เวลาเพียง 2 - 3 วัน หรือน้อยกว่า
 บทเรียนโมดูลสร้างขึ้นโดยมีพื้นฐานเทคโนโลยีทางการศึกษา มักจะจัดเป็นกล่องหรือเป็นชุด
 การเรียนเพื่อการใช้งานที่อิสระ อาจเป็นหน่วยหนึ่งของรายวิชาใดรายวิชาหนึ่งก็ได้ โดยมี
 ส่วนประกอบดังนี้ (Greager and Murry. 1971 : 4)

1. วัตถุประสงค์
2. ทักษะเบื้องต้นที่จำเป็นแก่ผู้เรียน
3. จุดมุ่งหมายทางการสอน
4. แบบทดสอบก่อนการเรียน (Pretest)
5. เครื่องมือเสริมบทเรียนโมดูล ได้แก่ วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ เป็นต้น
6. โปรแกรมบทเรียนโมดูล
7. ประสิทธิภาพที่สัมพันธ์กับบทเรียน
8. แบบทดสอบหลังการเรียนการสอน (Posttest)
9. การประเมินผลการเรียน

นอกจากนี้ชุดการสอนมินิคอร์สและบทเรียนโมดูลยังมีความแตกต่างกันทั้งในส่วนประกอบ
 คุณลักษณะ ตลอดจนขั้นตอนการสร้าง ซึ่งจะสรุปความแตกต่างให้เห็นได้ดังนี้

ตาราง 1 ความแตกต่างของชุดการสอนมินิคอร์สและบทเรียนโมดูล

ชุดการสอนมินิคอร์ส	บทเรียนโมดูล
<ol style="list-style-type: none"> 1. ดำเนินตามขั้นตอนทฤษฎีวิเคราะห์ระบบ 2. เป็นชุดการสอนที่ครูเป็นผู้ใช้ 3. เรียนเป็นรายบุคคลหรือกลุ่มบุคคลก็ได้ แต่เน้นกระบวนการกลุ่มและเน้นทักษะ 4. ผู้เรียนต้องบรรลุจุดประสงค์ในระยะเวลาดที่กำหนด 5. ใช้เวลาสั้น ๆ ตั้งแต่ 4 - 8 ชั่วโมง 6. ผู้เรียนจะทำกิจกรรมเหมือน ๆ กัน คิววีซีวิเคราะห์ระบบ 7. ผู้สอนมีบทบาทสำคัญในการจัดการสอน และปรับปรุงการสอน 8. ไม่เป็นหน่วยหนึ่งของรายวิชาใด โดยเฉพาะ 9. ไม่มี Pre-test และ Post-test เพราะกิจกรรมจัดไว้เรียบร้อยแล้ว 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ใช้สื่อการเรียนต่าง ๆ ที่จำเป็น 2. เป็นหน่วยการเรียนที่นักเรียนเป็นผู้ใช้ 3. เน้นการเรียนด้วยตนเองและเป็นส่วนบุคคล 4. ผู้เรียนใช้เวลาตามความสามารถของตนเองไม่จำเป็นต้องใช้เวลาเท่ากัน 5. ใช้เวลาสั้น ๆ ตั้งแต่ 2 - 3 วัน หรือน้อยกว่า 6. ผู้เรียนแต่ละคนไม่จำเป็นต้องทำกิจกรรมเหมือนกันหมด มีกิจกรรมให้เลือก 7. ผู้สอนเป็นผู้ให้คำปรึกษา 8. เป็นส่วนหนึ่งของรายวิชาใดวิชาหนึ่ง 9. ต้องมี Pre-test และ Post-test ในแต่ละคาบการเรียน

ส่วนประกอบของชุดการสอนมินิคอร์ส

ชุดการสอนมินิคอร์ส มีส่วนประกอบ 6 ส่วนดังนี้ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน.

2528 : 6)

1. หลักการและเหตุผล คำแนะนำ จุดมุ่งหมาย และวิธีใช้ โครงสร้างแบบแผน การสอน

2. รายละเอียดหรือคู่มือครูในการดำเนินการ
3. กิจกรรมผู้เรียน โดยเน้นใหญ่เรียนมีบทบาทมากที่สุดในการเรียน
4. การประเมินผล ใช้วิธีการสังเกต การทำงานของนักเรียน การตอบคำถาม การสรุปการเรียนรู้ของนักเรียน เป็นต้น
5. เนื้อหาเสริม เพื่อการแสวงหาความรู้เพิ่มเติม
6. อุปกรณ์ สื่อ แผนภูมิ ฯลฯ สำหรับครูใช้ประกอบการเรียนการสอน

คุณลักษณะของชุดการสอนมินิคอร์ส

ชุดการสอนมินิคอร์สที่พัฒนาจากมหาวิทยาลัยแมคควอร์ ออสเตรเลีย มีคุณลักษณะดังนี้

(APEID. 1982 : 6 - 8)

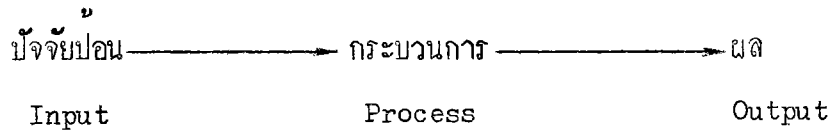
1. ตอบสนองความต้องการเฉพาะเรื่อง (Responsive to Need) ชุดการสอนมินิคอร์สแต่ละชุดสร้างขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการเฉพาะเรื่อง ซึ่งความต้องการเหล่านี้เกิดขึ้นจากการใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ ภายหลังจากการกำหนดวงกว้างบุคลากร การกำหนดสถานที่ในการเรียนการสอน หรือได้รับการสนับสนุนจากนโยบายของโรงเรียนที่มีต่อการเรียนการสอนด้วยตนเอง
2. จบสมบูรณ์ในตัวเอง (Self - Contained) ชุดการสอนมินิคอร์สแต่ละชุดจะจบสมบูรณ์ในตัวเองและจะไม่เกี่ยวข้องกับชุดการสอนมินิคอร์สชุดอื่น ๆ ลักษณะที่เป็นอิสระของชุดการสอนมินิคอร์สนี้สามารถทำให้ครูดำเนินการสอนไปไหนที่ตรงกับความต้องการของผู้เรียน
3. ใช้ระยะเวลาอันสั้น (Short Duration) ชุดการสอนมินิคอร์สไม่ควรใช้เวลาในการเรียนมากกว่า 1 วัน และในแต่ละชุดควรให้เกิดการเรียนรู้ภายใน 8 ชั่วโมง บางครั้งอาจแบ่งออกเป็น 2 ช่วง ช่วงละ 4 ชั่วโมงก็ได้ ระยะเวลานี้อาจมีการเปลี่ยนแปลงให้เหมาะสมได้คือ ไม่ควรเกิน 6 ชั่วโมง
4. มีวัตถุประสงค์การเรียนรู้ที่ชัดเจน (Clear Objectives) ด้วยเหตุที่ชุดการสอนมินิคอร์สแต่ละชุดใช้เวลาเพียง 8 ชั่วโมง ดังนั้นจุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของวิชาที่ชัดเจนเป็นสิ่งสำคัญมากและจะต้องสามารถบรรลุได้ภายในระยะเวลาที่กำหนด

5. มุ่งฝึกทักษะ (Skills Orientation) รูปแบบของชุดการสอนมินิคอร์ส เหมาะกับการฝึกทักษะต่าง ๆ ซึ่งรวมถึงการทำงานเป็นกลุ่มเล็ก ๆ การใช้คำถาม การใช้ โสตทัศนูปกรณ์ หรือการใช้โปรแกรมประเมินค่า
6. มีการเข้าร่วมกิจกรรมโดยทั่วถึง (Wide Participation) ลักษณะที่สำคัญ ประการหนึ่งของชุดการสอนมินิคอร์ส คือผู้เรียนมีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน จากกิจกรรมต่าง ๆ
7. มีกิจกรรมการเรียนรู้หลายรูปแบบ (Varied Learning Activities) ชุดการสอนมินิคอร์สแต่ละชุดจะใช้ยุทธวิธีวิธีการสอนหลายรูปแบบ เพื่อให้เหมาะสมและสามารถ บรรลุวัตถุประสงค์ได้ในระยะเวลาอันสั้น ควรมีการเปลี่ยนแปลงกิจกรรมในการ เรียนการสอน บ่อย ๆ ซึ่งอาจจะใช้วิธีการแบ่งกลุ่มและมีการ เปลี่ยนกลุ่มใหม่เพื่อให้กิจกรรมการ เรียนการสอน แตกต่างกันไป
8. วัสดุหลายประเภท (Variety of Media) ชุดการสอนมินิคอร์สเกือบทุกชุด จะใช้วัสดุหลายประเภท เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด เช่น สิ่งพิมพ์ต่าง ๆ เทป โทรทัศน์ สไลด์ ภาพยนตร์ สไลด์เทป โสตทัศนูปกรณ์ และสื่ออื่น ๆ
9. กำหนดขั้นตอนแน่นอน (Structured Programme) ในทุกกิจกรรมจะใช้ ยุทธวิธีและสื่อต่าง ๆ โดยใช้เวลาประมาณ 15 - 30 นาที ในแต่ละกิจกรรมชุดการสอนมินิคอร์ส แต่ละชุดจะกำหนดขั้นตอนไว้ เป็นลำดับอย่างละเอียด เพื่อให้สัมพันธ์กับ เนื้อหาและวัตถุประสงค์
10. ใ้กิจกรรมสร้างสรรค์ (Creative Activity) ชุดการสอนมินิคอร์สใช้ กิจกรรมสร้างสรรค์แบบปลายเปิด เพื่อให้ผู้เรียนมีความคิดอิสระ
11. มีกลยุทธ์นำไปสู่การเรียนการสอนอย่างกว้างขวาง (Strategies Made Overt) เนื่องจากชุดการสอนมินิคอร์ส เป็นการพัฒนาการสอนของครู และเป็นการพัฒนา ทักษะ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ดังนั้นชุดการสอนทุกชุดจึงเปิดโอกาสให้มีการทบทวน และวิเคราะห์ยุทธวิธีที่ใช้ในการสอน
12. มียุทธวิธีที่สามารถนำมาใช้ได้ (Exemplary Strategies) ชุดการสอน มินิคอร์สจะรวมยุทธวิธีต่าง ๆ ที่สามารถนำมาใช้ในการสอนได้ ดังนั้นชุดการสอนจึงเป็นการ ส่งเสริมการพัฒนาทักษะต่าง ๆ ในการเรียนการสอน ซึ่งเป็นความต้องการของผู้เรียน

13. มีการประเมินผล (Evaluation) จะต้องมีการศึกษาข้อมูลย้อนกลับ เพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพของชุดการสอนมินิคอร์ด และเป็นประโยชน์ในการที่จะวางแผนงานต่อไป

14. มีการติดตามผล (Follow-up) จะมีบริการให้คำปรึกษาแก่ผู้เข้าร่วมกิจกรรมทุกคนที่อาจจะต้องการความช่วยเหลือและให้คำแนะนำในสิ่งที่ เป็นปัญหา

15. มีการออกแบบ (Design) ชุดการสอนมินิคอร์ดแต่ละชุด สร้างขึ้นโดยใช้พื้นฐานเทคโนโลยีทางการศึกษา โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ระบบ แต่ละกิจกรรมจะจัดเป็นวงจร

ขั้นตอนการสร้างชุดการสอนมินิคอร์ด

ชุดการสอนมินิคอร์ด มีพื้นฐานการสร้างจากรูปแบบเทคโนโลยีทางการศึกษา โดยในขั้นแรกของการสร้าง ใช้ทฤษฎีวิเคราะห์ระบบที่รวมกันวางแผน โดยนักเทคโนโลยีทางการศึกษา ผู้อำนวยการพัฒนาหลักสูตร ผู้เชี่ยวชาญในเนื้อหา โดยมีขั้นตอนในการพัฒนาดังนี้

ขั้นที่ 1 กำหนดขั้นตอนตามทฤษฎีวิเคราะห์ระบบ (APEID. 1982 : 9)

ตาราง 2 ขั้นตอนการพัฒนามินิคอร์ดตามทฤษฎีวิเคราะห์ระบบ

ขั้นตอนทฤษฎีวิเคราะห์ระบบในการพัฒนาหลักสูตร	ขั้นตอนเฉพาะในการพัฒนามินิคอร์ด
1. กำหนดความต้องการและความจำเป็น	ความจำเป็นควรสัมพันธ์กับการเพิ่มทางเลือก แก่ครู และความจำเป็นนี้จะพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนโดยควรสัมพันธ์ในการพัฒนาทักษะพิเศษ

ตาราง 2 (ต่อ)

ขั้นตอนทฤษฎีวิเคราะห์ระบบในการพัฒนา หลักสูตร	ขั้นตอนเฉพาะในการพัฒนามินิคอร์ส
2. กำหนดกลุ่มเป้าหมาย	กลุ่มเป้าหมายของเฉพาะเจาะจง มีความสัมพันธ์
3. กำหนดจุดประสงค์เฉพาะ	กับความต้องการและจำเป็นอย่างชัดเจน
	จุดประสงค์เฉพาะต้องเป็นข้อความชัดเจนและ
	เป็นจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม สามารถบรรลุ
	ได้ภายในเวลาที่เหมาะสม ปกติไม่เกิน
	8 ชั่วโมง
4. สำนัวจรรยาบรรณที่เหมาะสม รวมทั้ง	มินิคอร์สต้องการผลสัมฤทธิ์ในระยะเวลานั้น
สื่อและยุทธวิธีการสอนที่เป็นไปได้	และหวังผลสัมฤทธิ์สูงสุด คำนึงทรัพยากร สื่อ
	ข้อมูล และเอกสารประกอบจึงมีความจำเป็นที่สุด
	โครงสร้างของบอกลักษณะของกิจกรรมการเรียน
	การสอนชัดเจน
5. การเลือกและจัดลำดับยุทธวิธีและสื่อ	ยุทธวิธีและสื่อต้องให้เหมาะสมกับจุดประสงค์
	มากที่สุด โดยพยายามไม่เพิ่มความผิดพลาด
	เกิดขึ้น เพราะทุกนาทีมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทาง
	การเรียนตามจุดประสงค์ ซึ่งไม่สามารถเพิ่ม
	เวลาได้ เพราะโครงสร้างที่กำหนดเวลาแน่นอน
	การเอาใจใส่ต่อการจัดสื่อและกิจกรรมโดยพัฒนา
6. การพัฒนาสื่อการเรียนการสอน	ตามโครงสร้าง ทำให้มั่นใจได้ว่ากิจกรรมและ
	ยุทธวิธีการสอนทำให้สัมฤทธิ์ผลในเวลาที่กำหนด
	เป็นการทดลองเพื่อดูขอบบพร่องของมินิคอร์ส
7. ทดลองครั้งแรก	และปรับปรุง

ตาราง 2 (ต่อ)

ขั้นตอนทฤษฎีวิเคราะห์ระบบในการพัฒนา หลักสูตร	ขั้นตอนเฉพาะในการพัฒนามินิคอร์ด
8. ประเมินผลย่อยแต่ละขั้นจาก ขั้น 1 - 7	ทำให้เห็นการพัฒนาทุกขั้นและเป็นการเปลี่ยน วิธีการตามที่ได้ขอมูลย้อนกลับมาจากผู้รวมกิจกรรม โดยตรง
9. ปรับปรุงจุดประสงค์และยุทธวิธี	เป็นการแก้ไขขอบครองของมินิคอร์ดอีกครั้ง เพื่อปรับปรุงก่อนการสร้างครั้งสุดท้าย
10. พัฒนาคู่มือรวมทั้งสื่อครั้งสุดท้าย	การสร้างมินิคอร์ดจะไหลลื่นสัมฤทธิ์ได้คงทำซ้ำกัน สื่อต่าง ๆ ของทุกสื่อจะเสมออย่างน้อย 2 ปี ต่อ 1 ครั้ง
11. การประเมินผล	ศึกษาพฤติกรรมของผู้รวมกิจกรรมว่าพัฒนาขึ้น หรือไม่

สำหรับขั้นตอนในการดำเนินการสร้างมินิคอร์ด สำหรับประเทศไทยนั้น กรณีการ
แย้ม เกษร (2525 : 5 - 6) ได้นำมาปรับปรุงและกำหนดขั้นตอนที่รัดกุมและชัดเจนขึ้น

ตาราง 3 ขั้นตอนการสร้างมินิคอร์สที่นำมาปรับปรุงใหม่โดย กรรมการ แยม เกษร

กระบวนการและขั้นตอนตามระบบของทฤษฎีวิเคราะห์ระบบ	คำอธิบายประกอบ
1. กำหนดความต้องการและความจำเป็น	ความต้องการและความจำเป็นคือสิ่งที่ได้จากความต้องการและปัญหาที่วิเคราะห์แล้ว ซึ่งจะ เป็นหลักการและเหตุผลของการสร้างโครงสร้างของมินิคอร์ส
2. กำหนดกลุ่มเป้าหมาย	กลุ่มเป้าหมายใดแก่ ผู้รับบริการของรูปแบบนี้ใดแก่ ผู้เข้ารับการอบรม ผู้เรียนและผู้ประสงค์ จะหาความรู้เพิ่มเติม
3. กำหนดวัตถุประสงค์ทั่วไป	เมื่อกำหนดวัตถุประสงค์ทั่วไปแล้วต้อง เฉพาะเจาะจงและชัดเจนตรงกับความต้องการ และความจำเป็น
4. กำหนดวัตถุประสงค์เฉพาะ	วัตถุประสงค์เฉพาะทุกข้อจะต้องเป็นวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมที่สามารถปฏิบัติได้และวัดได้
5. สืบหาความเป็นไปได้ของทรัพยากร สื่อ และข้อมูล	ทั้งนี้เนื่องจากชุดการสอนมินิคอร์สมีโครงการ ที่แน่นอน ใ้ระยะเวลาสั้นและหวังผลสัมฤทธิ์สูง ฉะนั้นทรัพยากร สื่อ ข้อมูลและเอกสารประกอบ ต่าง ๆ จึงมีความจำเป็นที่สุด
6. การเขียนโครงสร้าง	โครงสร้างจะต้องมีกำหนดเวลาที่แน่นอน แต่ละกิจกรรมเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ระบุไว้แต่ละข้อและมีปัจจัยป้อน กระบวนการ ผลผลิต ควบคุมจรรตเนื่องกันไปในโครงสร้าง

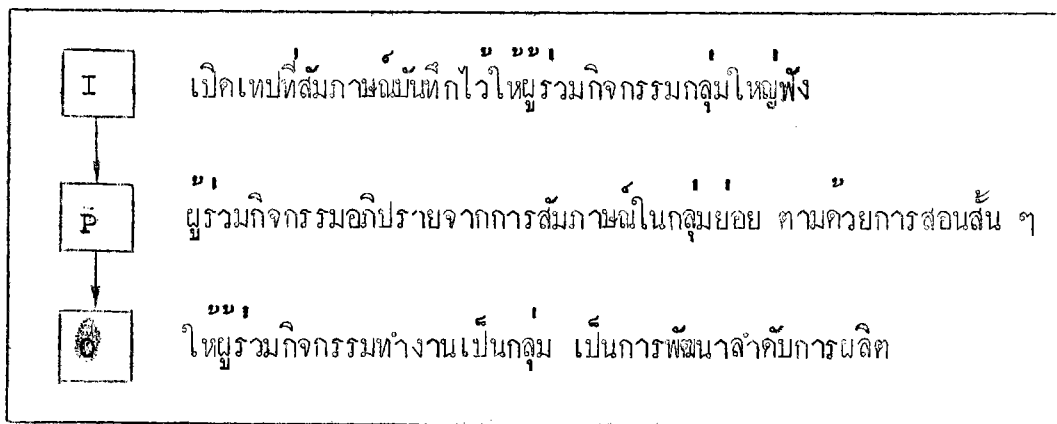
167441

ตาราง 3 (ต่อ)

กระบวนการและขั้นตอนตามระบบของทฤษฎีวิเคราะห์ระบบ	คำอธิบายประกอบ
7. การพัฒนากิจกรรมและสื่อประกอบการตามโครงสร้าง	<p>” จะต้องบอกลักษณะของปัจจัยป้อน กระบวนการผลิต รวมทั้งลักษณะของกลุ่ม สื่ออย่างชัดเจน เพื่อการสร้างกิจกรรมในชั้นรายละเอียด ในการพัฒนากิจกรรมตามโครงสร้างควรประกอบไปด้วย</p>
8. การทดลอง	<p>1. คำอธิบายวิธีใช้ 2. คู่มือดำเนินกิจกรรมสำหรับครู 3. รายละเอียดกิจกรรมสำหรับผู้เรียน 4. เอกสารประกอบความรู้ 5. การประเมินผลและเครื่องมือ 6. สื่อที่ใช้ประกอบ</p>
9. การปรับปรุงแก้ไข	<p>เนื่องจากกลุ่มผู้เรียนมาจากที่ต่างกัน การทดลองควรทำหลายครั้ง เพื่อจะได้ขอมุมที่ชัดเจนได้พอสมควร</p> <p>ขั้นตอนนี้เป็นสิ่งที่ทำได้ยากแต่จำเป็นต้องทำอย่างยิ่งเพื่อการพัฒนาทางคุณภาพและผลสัมฤทธิ์ของการเรียนการสอน รูปแบบจึงควรอยู่ในลักษณะที่สามารถปรับปรุงและแก้ไขได้ตลอดเวลา</p>

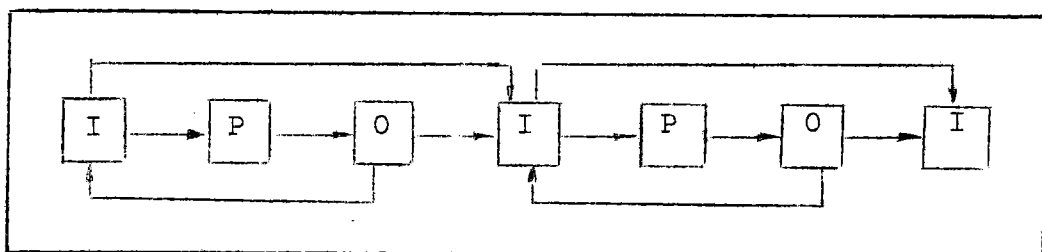
ขั้นที่ 2 การสร้างชุดการตอบสนองมินิคอร์ส คือใช้พื้นฐานเทคโนโลยีทางการศึกษา โดยใช้ทฤษฎีพฤติกรรมนิยม ทุกโปรแกรมการเรียนรู้จะเสนอกิจกรรมในลักษณะของปฏิริยาถูกใช้ การเร้าและตอบสนอง (Stimulus Response Chains) โดยการตอบสนองแต่ละครั้งทำให้เกิดแรงเสริม เช่น ความพอใจตนเอง การยอมรับในกลุ่มและอื่น ๆ

ขั้นที่ 3 พื้นฐานเทคโนโลยีทางการศึกษาที่พัฒนาชุดการตอบสนองมินิคอร์ส คือรูปแบบ Input - Process - Output เป็นคุณสมบัติของมินิคอร์ส เช่น การใช้เครื่องบันทึกเสียง คัมภีร์ภาพประกอบต่อไปนี้

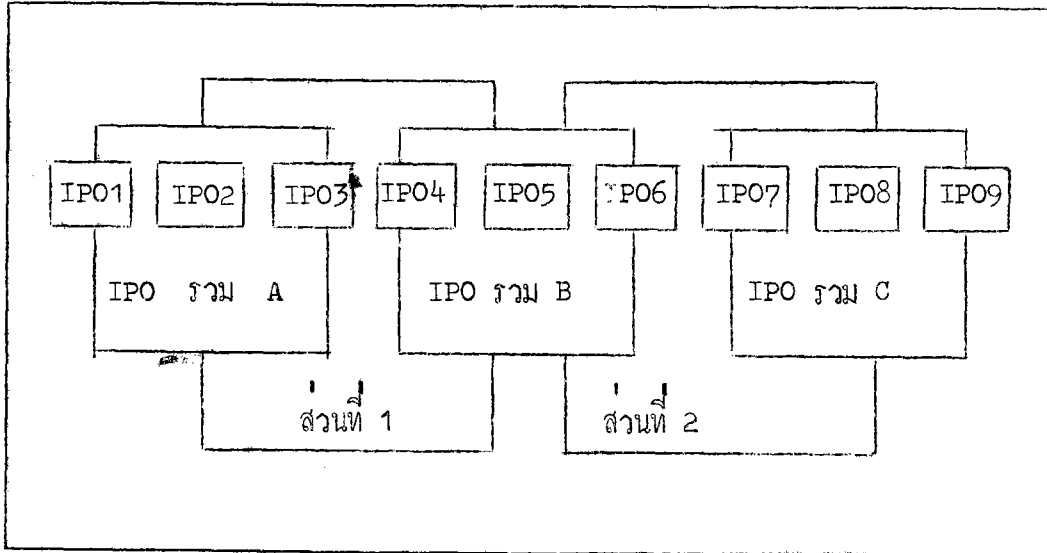
ภาพประกอบ 1 วงจร I - P - O ของชุดการตอบสนองมินิคอร์ส

วงจร Input - Process - Output เชื่อมโยงกันเป็นเส้นตรง Output แต่ละครั้งจะมีผลกับ Input ในชุดนั้น และวงจรต่อไป ดังภาพประกอบ

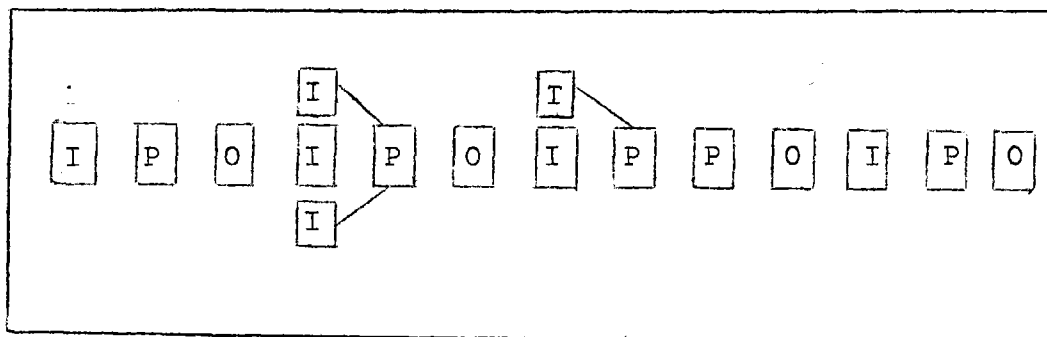
ภาพประกอบ 2 วงจร I - P - O ในมินิคอร์ส

รูปแบบ I - P - O อาศัยข้อนี้ขึ้น เรียกว่า "วงจรพิเศษ" โดยในแต่ละวงจรเป็นตัวเชื่อมโยงไปใน I - O (อาจเท่ากับปฏิกิริยาลูกโซ่ เรา - สมอง) ตามปกติหนึ่ง จะตอบสนองทำงานในขั้นแรกคือ I และ ส่วนที่ 2 คือ O ของแต่ละโปรแกรม ดังภาพประกอบ 3

ภาพประกอบ 3 วงจร I - P - O รวมของโปรแกรมมินิคอร์ส

ในบางโปรแกรมวงจรหนึ่งอาจมี "ขบวนการ" ตั้งแต่ 2 หรือมากกว่าก็ได้ ดังภาพประกอบ 4

ภาพประกอบ 4 ตัวแปรต่าง ๆ ของวงจร I - P - O ในชุดการเรียนการสอนมินิคอร์ส มินิคอร์สส่วนใหญ่ประกอบด้วย 4 - 5 วงจร I - P - O ในเวลา 8 ชั่วโมง แทนน้อยกว่า 4 ชั่วโมง และไม่เกิน 9 ชั่วโมง

การสอนที่เป็นระบบ (Meyer. 1978 : 1 - 4)

การสอน หมายถึง การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียนด้วยการสอนที่จัดเป็นระบบ เป้าหมายถึงการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมโดยมีแบบแผนพฤติกรรมใหม่ เนื้อหา กลวิธี และแหล่งวิชาที่จะช่วยใ้บรรลุการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอย่างมีประสิทธิภาพนั้น จะสามารถศึกษา กำหนดล่วงหน้าได้โดยผ่านแผนการสอนที่เป็นระบบดังกล่าว นอกจากนี้ในแผนการสอนจะมีการ วัตถุประสงค์ของเป้าหมายหรือจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมไว้ด้วย เพื่อตรวจสอบหรือประเมินผล สำเร็จของการสอนโดยส่วนรวมและแยกตามองค์ประกอบ

แนวคิดเชิงระบบ (System Analysis) นั้น เป็นแนวคิดที่ได้รับการพัฒนาขึ้นมาใหม่ โดยมีเป้าหมายที่ความต่อเนื่อง มีความสัมพันธ์สอดคล้องและมีประสิทธิภาพควบคู่กันไป กิจกรรมทุกอย่างที่ดำเนินไปอย่างมีระบบจะต้องได้รับการประเมินวิเคราะห์ถึงคุณค่า ความสำคัญ และประสิทธิภาพที่ได้รับสอดคล้องกับเป้าหมายมากน้อยเพียงใ้โดยตลอดเวลา

ขั้นตอนการจัดโปรแกรมการสอนอย่างมีระบบ มีดังนี้ (ภาพประกอบ 5)

ขั้นที่ 1 กำหนดพฤติกรรมเมื่อเข้าสู่บทเรียน

ก่อนที่จะเริ่มการสอนและพัฒนาเข้าสู่บทเรียน จำเป็นต้องรู้ข้อมูลเกี่ยวกับผู้เรียนให้มากที่สุด เช่น ผู้เรียนได้ผ่านการเรียนอะไรมาบ้างเกี่ยวกับวิชาที่จะเรียน เคยเรียนหรือกำลังเรียน วิชาอะไรอันที่สัมพันธ์กับวิชานี้ วัตถุประสงค์ทางการเรียนที่ตนมาเรียนอย่างไร เป็นต้น ข้อมูลเหล่านี้จะมีผลต่อการกำหนดขอบเขตของจุดมุ่งหมายการเลือกเนื้อหาบทเรียน และระดับความรู้อันที่ผู้เรียนควรจะได้รับ

ขั้นที่ 2 กำหนดจุดมุ่งหมาย

ขั้นนี้เป็นขั้นที่สำคัญมากในการจัดโปรแกรมการสอนได้ก็ตาม จุดมุ่งหมายที่ชัดเจน จะช่วยใ้ทั้งครูและผู้เรียนรู้ถึงขอบข่ายของการสอนรวมทั้งเนื้อหา ความรู้ ทักษะ และทัศนคติที่จะได้รับและทำการวัดผลสัมฤทธิ์ด้วย

ขั้นที่ 3 กำหนดและจัดลำดับเนื้อหา

เมื่อใดที่กำหนดจุดมุ่งหมายแล้ว ก็จะเลือกสรรกำหนดเนื้อหาวิชาและจัดลำดับเนื้อหาใ้ใ้ได้เกิดประโยชน์และโอกาสใ้ผู้เรียนจะบรรลุจุดมุ่งหมายใ้กว้างใ้มากที่สุด

ขันธ์ 4 กำหนดคุณทวิวิธีการสอน การจัดกลุ่ม จัดเวลา จัดแบ่งช่วงเวลาและกำหนด
ทรัพยากร

กลวิธีการสอน หมายถึง วิธีการสอนแบบทั่วไปที่นำมาประยุกต์ใช้กับแต่ละหัวข้อรายวิชา
เช่น การบรรยายหน้าชั้นเรียน การแบ่งกลุ่มทำงานย่อยหรือการประชุมเชิงปฏิบัติการ เป็นต้น
ส่วน "วิธีการสอน" หมายถึง กิจกรรม รายละเอียด เช่น ในกลวิธีแบ่งกลุ่มย่อย อาจมีวิธี
การสอนทั้งการอภิปราย การแสดงบทบาท หรือการตอบปัญหาสั้น ๆ เป็นต้น กลวิธีจะใช้เมื่อ
จบเนื้อหาแต่ละหัวข้อเท่านั้น ส่วนวิธีการสอนจะใช้เมื่อมีการจัดแบ่งกลุ่ม แบ่งเวลา และจัดแบ่ง
ช่วงเวลาแล้ว สำหรับทรัพยากรที่ต้องใช้ควรกำหนดเจาะจงลงไป อาจจะเป็นทรัพยากรที่เป็น
มนุษย์หรือวัตถุ ซึ่งรวมถึงอุปกรณ์การเรียนการสอนก็ได้ ขันตอนที 4 นี้ จะต้องสอดคล้องกับ
ข้อกำหนดในขันตอนที 2 และที 3 ทุกลักษณะ รวมทั้งต้องสอดคล้องกับข้อมูลพฤติกรรมของผู้เรียน
เมื่อเขาสูบทเรียนที่กำหนดไว้จากขันที 1 ด้วย

ขันธ์ 5 วัดผลสัมฤทธิ์

จะต้องมีการวางลักษณะการวัดผลสัมฤทธิ์ของโปรแกรมการสอนไว้ล่วงหน้า ซึ่งจะ
กำหนดได้จากจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ก่อนแล้ว การวัดผลนั้นจะต้องสอดคล้องกับเนื้อหาวิธีการและ
ทรัพยากรการเรียนการสอนด้วย การกำหนดลักษณะการวัดผลจะต้องคำนึงถึงบทบาทหน้าที่ของ
การวัดผล คือมุ่งพัฒนาผลสัมฤทธิ์และกระบวนการเรียนรู้เป็นสิ่งสำคัญ

ขันธ์ 6 ประเมินผลการสอน

โปรแกรมการสอนที่ดีจะต้องมีวิธีการที่ระบบในการหาข้อมูลเกี่ยวกับการสอนในทุก ๆ ด้าน
วิธีการดังกล่าวได้แก่ การออกแบบสอบถาม การทดสอบ การสัมภาษณ์ และการสังเกตนั้นควรจะ
มีการกำหนดวางแผนไว้ล่วงหน้า และข้อมูลที่ได้นั้นควรจะนำมาใช้แก้ไขลักษณะการสอนใดที่จะ
เกิดผลเสียต่อระบบการสอนโดยรวม

ปฏิกริยาตอบสนองระหว่างขันที 1 - 6

ตามผังการจัดระบบการสอน จะเห็นได้ว่าทุกขันตอนของรูปแบบการสอนที่เป็นระบบนั้น
จะเป็นปฏิกริยาโต้ตอบระหว่างกัน ข้อกำหนดหนึ่งในกระบวนการขันตอนใดก็ตามจะมีผลต่อข้อกำหนด

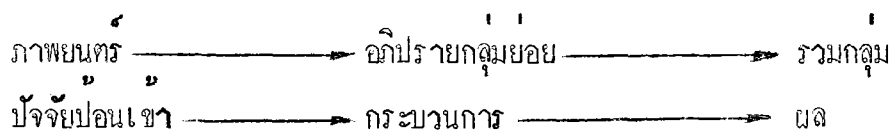
ของอีกชั้นตอนหนึ่ง แสดงว่าในทางปฏิบัติแล้วชั้นตอนต่าง ๆ จะไม่เรียงลำดับกันและองค์ประกอบ
ทุกชั้นตอนควรจะมีการวางแผนไปทีเดียวพร้อมกัน

การเกิดผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนจากชุดการสอนมินิคอร์ส (Meyer. 1987 : 1 - 2)

จากการศึกษาว่า การเรียนรู้อะไรจะเกิดขึ้นเมื่อผู้เรียนสามารถสนองตอบต่อสิ่งเร้าได้
อย่างคล่องตัวและรับการย้อนกลับได้ในทันที ชุดการสอนมินิคอร์สจึงถูกสร้างขึ้นด้วยหลักการนี้
กุญแจสำคัญที่ผู้เรียนจะเกิดผลสัมฤทธิ์ในการเรียนก็คือ พยายามให้โอกาสในการตอบสนอง
ที่เกิดขึ้นในชั้นตอนการเรียนการสอนให้เป็นประโยชน์มากที่สุด

โอกาสในการตอบสนองดังกล่าวจะมีได้หลายรูปแบบ ซึ่งผู้เรียนจะพบได้จากการอ่าน
รายละเอียด ขอบข่าย วัตถุประสงค์ และโปรแกรมกิจกรรมของชุดการเรียนการสอนที่เขียนขึ้น
จะได้ประโยชน์คือ ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นในวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ผู้เรียนอาจจะต้อง
สังเกตว่าวัตถุประสงค์ด้านใดของชุดการสอนมินิคอร์สที่สำคัญสำหรับตน วิธีการนี้จะช่วยให้ครู
เกี่ยวข้องกับแบบแผนและการจัดลำดับการเรียนของตนเอง พร้อมกันนี้ยังทำให้ผู้เรียนสามารถจัด
แบบแบ็คเสิร์จในใจ (Mind Set) ที่เหมาะสมสำหรับกิจกรรมต่าง ๆ ของชุดการสอนมินิคอร์ส
ได้ ดังนั้นพฤติกรรมการตอบสนองดังกล่าวจะเป็น "การตอบสนองที่ช่วยส่งเสริมการเรียนรู
ในทันที" และสามารถช่วยให้เกิดประโยชน์ในทุกๆ ตอนของคู่มือนี้เสมือนกับเป็นกิจกรรม
แบบหนึ่งที่จะช่วยเสริมสร้างและเพิ่มพูนการเรียนรู้ได้

ยกตัวอย่างเช่น ชุดการสอนมินิคอร์สชุดหนึ่ง อาจเริ่มต้นด้วยการฉายภาพยนตร์ซึ่งใช้
เวลาประมาณ 25 นาที กิจกรรมต่อไปก็อาจจัดเป็นรูปแบบของการอภิปรายกลุ่มย่อย วิเคราะห์
ว่าภาพยนตร์ที่ฉายไปก่อให้เกิดเรื่องที่สำคัญ ๆ อะไรบ้าง แล้วกลุ่มทั้งหมดก็มารวมประชุมกัน
อีกครั้ง กลุ่มย่อยแต่ละกลุ่มรายงานผลการวิเคราะห์ต่อที่ประชุมซึ่งจะมีการสรุปย่อแสดงความ
คิดเห็นในการอภิปรายรวมอีก ตั้งแต่นั้นต่อไป

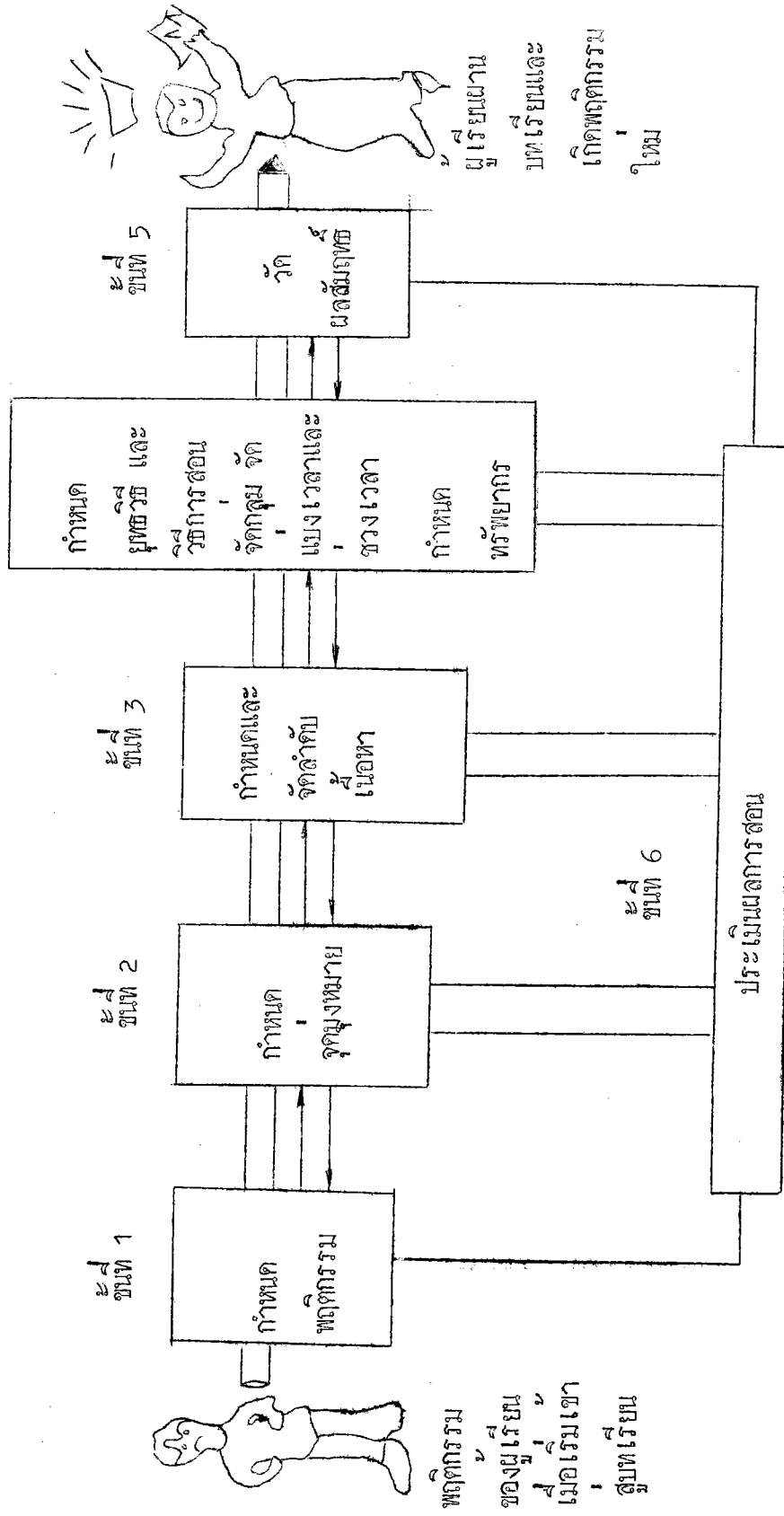

ในขณะที่ฉายภาพยนตร์อยู่ กระบวนการสนองตอบก็คือ ผู้เรียนจะมุ่งความสนใจไปที่ ภาพยนตร์ ต่อจากนั้นผู้เรียนก็จะสนองตอบต่อสิ่งเรานั้น โดยการพูดคุยเรื่องภาพยนตร์กับผู้อื่น เพื่อให้ทราบเรื่องกระจ่างขึ้นและที่สำคัญที่สุดก็คือ เพื่อแสดงท่าที ทักษะที่ผู้เรียนมีต่อภาพยนตร์ หมายเหตุผลของกระบวนการเรียนรู้จากประสบการณ์ของผู้เรียนจะได้รับการรายงานต่อกลุ่ม อภิปราย

การที่กลุ่มหนึ่งซึ่งมีการสนองตอบต่อสภาพการณ์ในทันทีนั้น นอกจากจะเกิดประโยชน์ ต่อกลุ่มเองแล้ว ยังเกิดประโยชน์ต่อไปอีกคือ กลุ่มสามารถทำให้เกิดการย้อนกลับได้ กล่าวคือ การสนองตอบนี้จะแสดงให้บุคคลอื่นเห็นว่า กลุ่มมีความคิดและทัศนคติที่สอดคล้องกัน มีประโยชน์ และประทับใจในค่านิยมและถึงระดับใด จะสังเกตได้ว่าทุกการสนทนาจะเน้น เรื่องการมี ปฏิบัติร่วมกันของกลุ่ม เป็นสำคัญ

นอกจากนี้ ผู้เรียนจะได้รับประโยชน์จากกิจกรรมการทำงานเป็นกลุ่มของชุดการสอน มีนัยสำคัญที่สุด เมื่อสามารถโต้ตอบตัวเองได้อย่างทันทีทันควัน และสามารถตระหนักปัญหาอัน เกิดปฏิบัติการโต้ตอบอย่างทันใดเพียงเมื่อได้รับฟังจากเรื่องผู้อื่นเท่านั้น และเมื่อสมาชิกกลุ่มทุกคน ตั้งใจฟังอย่างจริงจังจึงจะนำความคิดเฉพาะของตนหรือแนวความคิดของบุคคลอื่นมาไขประโยชน์ โดยการสร้างความคิดอื่น ๆ ต่อไปไฉน คุณภาพของงานกลุ่มจะปรากฏผลรวมกัน กล่าวคือ คุณค่าของผลงานทั้งหมดจะมีมากกว่าคุณค่าของผลงานเพียงบางส่วน

๕๘
ขั้นที่ 4

ภาพประกอบ 5 การจัดการเรียนการสอนตามหลักทฤษฎีการเรียนรู้

หลักการ เรียนการสอนในชุดการสอนมินิคอร์ส

การเรียนการสอนโดยชุดการสอนมินิคอร์ส เป็นหลักการสอนที่อยู่บนพื้นฐานของ แนวคิดพฤติกรรมนิยม (Behaviorism) และมนุษยนิยม (Humanism) ดังนั้นในชุดการสอน มินิคอร์สจึงควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้ (Meyer. 1978 : 1 - 18)

1. ชุดการสอนมินิคอร์สสร้างขึ้นเพื่อสนองความต้องการของบุคคลและกลุ่มบุคคล ที่จะนำไปแก้ปัญหาเกี่ยวกับตนเอง ใ้เวลาอันสั้น จึงทำให้มีการเลือกเนื้อหาวิชาที่เหมาะสมและ มีการใช้วัสดุที่อุปกรณ์อย่างสอดคล้องกัน มีความสมบูรณ์ในตัวเอง ทำให้ผู้เรียนสามารถเลือก เรียนชุดใดก่อนก็ได้ตามความต้องการที่จะนำไปใช้ประโยชน์
2. การจัดวางโปรแกรมการเรียน มีการจัดลำดับเนื้อหาตามหลักวิชาการ เลือก ยุทธวิธีมากมายหลายแบบอย่างครอบคลุม เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ มีการรวมกลุ่มหลายครั้ง ทั้งกลุ่มใหญ่ กลุ่มย่อย เพื่อให้เหมาะสมกับยุทธวิธีที่วางไว้
3. กิจกรรมจะเน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการสร้างสรรค์การเรียนรู้และการ เขารวม กิจกรรมอย่างกระตือรือร้นและสนใจ มีส่วนร่วมในการตัดสินใจว่าขั้นตอนในการดำเนินกิจกรรม วิธีและการใช้อุปกรณ์เหมาะสมกับผู้เรียนหรือไม่
4. กิจกรรมของกลุ่มย่อย จะมีการสร้างบรรยากาศในการให้ความร่วมมือกัน โดยมีการตัดสินใจแบบประชาธิปไตย ผู้สอนจะเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้อภิปรายปัญหาและประเมินผล เชิงวิเคราะห์กิจกรรมนั้น ๆ ควบ
5. ผู้เรียนมีความแตกต่างระหว่างบุคคล จึงต้องจัดกิจกรรมให้เปิดกว้างเป็นกลาง เพื่อให้ผู้เรียนได้เลือกกิจกรรม เลือกกลุ่ม ซึ่งทั้งรายบุคคล กลุ่มย่อย กลุ่มใหญ่ และต้องใช้ ยุทธวิธีที่เหมาะสม เพื่อให้เกิดกิจกรรมที่ผู้เรียนสามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็นได้ เช่น การอภิปราย การแสดงบทบาทสมมุติ การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง เป็นต้น
6. มีการสอนแทรกทักษะและแนวคิดต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนลงใน กิจกรรมเพื่อให้เกิดพฤติกรรมซ้ำ ๆ และมีความชำนาญในทักษะนั้น ๆ ผู้เรียนสามารถที่จะ ประเมินความก้าวหน้าของตนเองได้หลังจากปฏิบัติกิจกรรมว่าตนเองได้บรรลุถึงเป้าหมายที่ คาดหวังหรือยัง

7. ผู้สอนและผู้เรียนต่างก็เป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม เคารพความคิดเห็นของกันและกัน
ร่วมกันตัดสินใจ ไม่มีการบังคับ กิจกรรมเสริมสร้างความสามัคคี ลดการแข่งขันกัน

8. ผู้สอนจะแสดงความกระตือรือร้น สนใจต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน เพราะถือว่า
ความกระตือรือร้นของผู้สอนเป็นแรงจูงใจที่สำคัญที่สุดที่จะทำให้ผู้เรียนอยากเรียน เมื่อการปฏิบัติ
กิจกรรมสำเร็จก็จะมี การเสริมแรงบวกแก่ผู้เรียน แต่จะไม่มีการเสริมแรงทางลบแก่ผู้ประสพ
ผลสำเร็จน้อย

9. กิจกรรมบางอย่างที่เป็นทักษะ จะจัดเป็นส่วนหนึ่งของชุดการสอนมินิคอร์ส เป็น
การเขียนแบบพฤติกรรม เช่น ถ้าเป็นชุดการสอนเรื่องการบรรยายก็จะจัดกิจกรรมเรื่องการ
บรรยายไปพร้อม ๆ กับการสอน

10. การประเมินผลผู้เรียนโดยชุดการสอนมินิคอร์ส ไม่เป็นการตัดสินใด ๆ หรือทก
แต่เป็นการประเมินว่าผู้เรียนได้พัฒนาตนเองไปแค่ไหน ไม่มีการลงโทษผู้รวมกิจกรรม และ
เปิดโอกาสให้ผู้เรียนพัฒนาหลักเกณฑ์การประเมินผลของตนเองได้

จะเห็นว่าหลักการสอนในชุดการสอนมินิคอร์สนี้ ประยุกต์มาจากหลักการสอนตามทฤษฎี
การเรียนรู้ที่จะสามารถส่งเสริมให้ผู้เรียนแต่ละคนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง

การใช้สื่อการเรียนการสอนในชุดการสอนมินิคอร์ส

ตามหลักของการสร้างชุดการสอนมินิคอร์ส เป็นการเปลี่ยนแปลงบุทวิธีหลายอย่าง
อย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นและสนใจ การเลือกใช้สื่อในชุดการสอน
จึงเป็นสิ่งสำคัญมาก ดังนั้นจึงต้องคำนึงถึงการใช้สื่อที่เหมาะสมดังต่อไปนี้

1. ชุดการสอนมินิคอร์สหนึ่ง ๆ จะมีการใช้สื่อการสอนมากมายหลายแบบ เพราะ
สื่ออย่างเดียวกันจะไม่สามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้เพียงพอ และไม่สามารถตอบสนอง
ความต้องการทางการเรียนรู้ของผู้เรียนได้หลายอย่าง

2. การใช้สื่อต้องสอดคล้องเหมาะสมกับวิธีระบบซึ่งเป็นหลักการสร้างชุดการสอน
มินิคอร์ส

3. สิ่งสำคัญของการเลือกสื่อมากที่สุดคือ สิ่งที่เราจะถ่ายทอดไปยังผู้เรียน โดยผ่านสื่อ นั้น ๆ ที่ถูกเลือกจะสามารถถ่ายทอดข้อมูลแก่ผู้เรียนได้ชัดเจนเพียงใด เหมาะสมกับข้อมูลเรื่องนั้น ๆ หรือไม่

4. ท้องคำนึงถึงความสนใจของผู้สอนที่จะใช้สื่อ นั้น ๆ ว่าเหมาะสมที่จะใช้และสอดคล้องกับประสบการณ์การเรียนรู้ที่จะเสนอให้ผู้เรียนมากที่สุด

5. คำนึงถึงความชอบของผู้เรียนที่ติดต่อสื่อที่นำมาใช้ว่าผู้เรียนแต่ละคนจะมีความสามารถในการรับรู้และเข้าใจข้อมูลข่าวสารทางประสาทสัมผัสที่แตกต่างกัน

6. สื่อที่ใช้ควรมีความเหมาะสมสอดคล้องกับผลรวมของข้อมูลที่จะเสนอ เช่น สื่อทางตาต้องสัมพันธ์กับ ภาพที่ปรากฏของสัมพันธ์กับเรื่องจากเสียงที่ประกอบ เป็นต้น

7. คำนึงถึงข้อจำกัดของการใช้สื่อแต่ละชนิด สิ่งที่ต้องพิจารณา ได้แก่ ขนาดของกลุ่มผู้เรียน ระยะเวลาการสอนที่กำหนดให้ โดยคำนึงว่าสื่อที่เลือกจะช่วยเพิ่มประสบการณ์การเรียนรู้ที่น่าสนใจและได้ผลมากที่สุดแก่ผู้เรียน

สิ่งที่จำเป็นของคำนึงถึงอีกประการหนึ่งก็คือ การสร้างบรรยากาศที่เหมาะสมต่อการใช้สื่อที่มีคุณภาพ เช่น ภาพยนตร์ ภาพจะตลกขบขัน แสดงเสียง ที่น่าชมมองเห็นได้ชัดเจน เป็นต้น ถ้าเป็นสื่อเอกสารก็จะต้องมีแสงสว่างเพียงพอ ตลอดจนความเงียบสงบในการเรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้ศึกษาโดยไม่มีสิ่งรบกวน

การผลิตและการนำชุดการสอนมินิคอร์สไปใช้

กรมการศึกษานอกโรงเรียนได้ให้แนวทางเสนอแนะในการพัฒนาหรือการผลิตชุดการสอนมินิคอร์ส และการนำไปใช้ว่าควรคำนึงถึงเรื่องต่อไปนี้ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2528 : 70 - 72)

1. ใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น โดยเฉพาะระดับจังหวัด จะต้องสำรวจอุปกรณ์วัสดุที่ต้นศึกษาและเครื่องอำนวยความสะดวก ว่ามีอะไร บางขาดอะไร จะใช้อะไรได้บ้าง

2. ควรพยายามลดการเชิญวิทยากรจากท้องถิ่น ที่หายากและเสียค่าใช้จ่ายสูง โดยใช้วัสดุหรือสิ่งตีพิมพ์ที่สามารถทดแทนได้มาใช้

3. ในการเลือกใช้สื่อ จะต้องพิจารณาความสามารถในการรับรู้ของผู้เรียนให้พิจารณารับรู้สื่อชนิดไหนดีที่สุด เช่น เสียง รูปภาพ สิ่งพิมพ์ หรือทองโซเสียงความกับรูปภาพถ้าจะโซสิ่งทีพิมพ์ของแนใจวาเขาอนโคคสองและมีความสามารถในการจับใจความ

4. ความเหมาะสมกับนักเรียนส่วนมากในคานกิจกรรม โดยพิจารณาจากวัย เพศ ความเชื่อทางศาสนา วัฒนธรรม ประเพณีของแต่ละท้องถิ่น ตลอดจนจิตสอและจกกิจกรรมสำหรับกลุ่มทีมีความแตกต่างจากคนส่วนมากเพิ่มขึ้น หรือโซสอชุกเดียวกันแต่กิจกรรมแตกต่างกันออกไป

5. วิธีโซสอและขั้นตอนในการใช้ชุกการสอนมินิคอรส ควรให้สอทอครูผู้โซและทำใหญ่เรียนสามารถนำความรู้ทีได้รับไปโซให้เกคประโยชน์ควย

6. สอทีประกอมเป็นชุกการสอนมินิคอรส น่าจะเป็นสอทีไม่หมดไป เมื่อโซแต่ละครั้งหรือควรแยกไว้นอกชุกการสอนทีไม่หมดเปลือง

จะเห็นว่าการผลิตชุกการสอนมินิคอรสและการนำไปโซจะตองคำนึงถึงทั้งผู้สอนและผู้เรียนเป็นสำคัญ ทั้งนี้เพื่อใหการนำไปโซได้ผลดีที่สุด ดังนั้นชุกการสอนมินิคอรสแต่ละชุกทีใช้ใน แต่ละท้องถิ่นอาจมีลักษณะทีแตกต่างกันตามความเหมาะสม

การนำมินิคอรสมาโซในประเทศไทย

เมื่อ เรกซ์ เมเยอร์ นำระบบมินิคอรสมาโซอบรมครูในศูนย์พัฒนาการสอน

(C.A.T. : Center for Advancement of Teaching) แห่งมหาวิทยาลัยแมคควอร์ ประเทศออสเตรเลีย และประสบความสำเร็จในการอบรมครูคิงกลาว กรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ จึงได้นำแนวคิดและรูปแบบมินิคอรสมาโซในการพัฒนาหลักสูตรและสร้างคู่มือการฝึกอบรมครูผู้สอนการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3 - 4 (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. ม.ป.ป. : 5) ซึ่งมี ทรณีการ แยม เกษร เป็นผู้รับผิดชอบและดำเนินงานร่วมกับนักวิชาการจากหลายสาขาวิชา โดยนำหลักการและรูปแบบมินิคอรสของ เรกซ์ เมเยอร์ มาโซและปรับให้เหมาะสมกับสภาพการศึกษาในประเทศไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การปรับขั้นตอนในการสร้างชุกการสอนมินิคอรสให้กระชับขึ้น (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. ม.ป.ป. : 5)

ต่อมา อาเพค (APEID : Asian Programme of Educational Innovation for Development) หรือโครงการของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ทางการศึกษา เพื่อการพัฒนา ซึ่งเป็นหน่วยงานหนึ่งในองค์การยูเนสโก (Unesco) เห็นว่าชุดการสอนมินิคอร์สน่าจะเป็น ประโยชน์ในการอบรมครูและพัฒนาครูของเอเชียที่องค์การยูเนสโกรับผิดชอบอยู่จึงได้จัดสัมมนา เรื่องมินิคอร์สขึ้น และพิมพ์เป็นเอกสารเพื่อเผยแพร่ โดยมี เรกซ์ เมเยอร์ กรรมการ แอม เกษร ทร. สมประสงค์ วิทย์เกียรติ เป็นผู้เขียน เพื่อจัดพิมพ์เป็นเอกสารดังกล่าว

ดังนั้นในการวิจัย ผู้วิจัยจึงยึดรูปแบบ หลักการ และโครงสร้างชุดการสอนมินิคอร์สจาก เอกสารของอาเพค เพราะเป็นเอกสารที่รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับมินิคอร์สไว้อย่างละเอียด ส่วนขั้นตอนในการสร้างชุดการสอนมินิคอร์สนั้น ผู้วิจัยยึดจากเอกสาร "มินิคอร์ส" ของ กรมการศึกษานอกโรงเรียน ซึ่งเรียบเรียงโดย กรรมการ แอม เกษร เพราะได้ปรับปรุงให้ กระชับและเหมาะสมกับสภาพการศึกษาในประเทศไทยไว้อย่างชัดเจนแล้ว

รายการประสบการณ์ที่เหมาะสมกับชุดการสอนมินิคอร์ส (C.A.T. 1975 : 10 - 11)

1. การศึกษาเอกสารที่ได้รับก่อนการ เรียน เช่น เอกสารสรุปใจความสั้น ๆ จุลสาร เน้นด้านการศึกษาหรือแบบกึ่งโปรแกรม บทความจากการบันทึกเสียงสั้น ๆ งานง่าย ๆ ที่มอบให้ ทำล่วงหน้า เป็นต้น
2. การบรรยายต่าง ๆ เช่น การอธิบาย การอภิปราย การใช้วิธีการแก้ปัญหา (Problem Solving) การสร้างแรงจูงใจ เป็นต้น
3. การทำงานกลุ่มย่อยแบบต่าง ๆ เช่น การอภิปรายทั่วไป การระดมพลังสมอง (Brainstorming Session) การจัดกลุ่มประเมินตนเอง (Self - Assessing) การจัดกลุ่มศึกษากรณีตัวอย่าง (Case Study Group) เป็นต้น
4. การแสดง เช่น การแสดงแหล่งข้อมูลต่าง ๆ การแสดงวิธีการ การแสดง ผลงานของกลุ่ม เป็นต้น
5. การประชุมปฏิบัติการ เช่น การวิเคราะห์พิจารณาตรวจสอบแนวคิด เครื่องมือ แหล่งข้อมูลต่าง ๆ การสังเคราะห์สร้างความคิด สร้างแหล่งข้อมูล ออกแบบทดสอบ พัฒนา โปรแกรมการสอน เป็นต้น

6. การสอนรายบุคคล เช่น การใช้บทเรียนโปรแกรม การสอนโดยใช้อุปกรณ์
ด้านเสียงประกอบ เป็นต้น แต่การใช้สิ่งเหล่านี้มีขีดจำกัด
7. ทักษะศึกษาและดูงาน เช่น การศึกษางานในมหาวิทยาลัยและภาคสนามอื่น ๆ
เป็นต้น แต่การใช้วิธีนี้มีขีดจำกัดเช่นกัน
8. การใช้บทบาทสมมติ เช่น การแสดงบทบาท (Role Playing) เป็นต้น
9. วิธีการประเมินผล เช่น การประเมินผลตนเอง การประเมินผลจากแนวคิด
และแหล่งข้อมูลต่าง ๆ เป็นต้น

ประโยชน์ของมินิคอร์สในเอเชียและแปซิฟิก (APEID. 1982 : 26)

1. หลักการมินิคอร์สยึดหยุ่นได้จับในตัวเอง แต่ละหน่วยสามารถเชื่อมต่อกันได้
ตามลำดับ และเป็นรูปแบบเพื่อสนองความต้องการต่าง ๆ
2. มินิคอร์สประหยัดเวลาและทรัพยากร ผู้เรียนรวมกิจกรรมเพียง 8 หรือ
10 ชั่วโมง ในแต่ละชุด
3. ตามรูปแบบแล้วสามารถประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้
4. มินิคอร์สสามารถถ่ายโยงได้
5. พรอมที่จะปรับปรุงรูปแบบของมินิคอร์สให้ทันความต้องการและการเปลี่ยนแปลงได้
6. การเน้นฝึกทักษะจะทำให้ผู้รวมกิจกรรมพัฒนาความสามารถทันที

แนวทางในการพัฒนามินิคอร์สสำหรับประเทศกำลังพัฒนา

1. การวางรูปแบบเบื้องต้น สิ่งที่สำคัญสำหรับมินิคอร์สคือ รูปแบบที่ใช้เวลาสั้นเป็น
หน่วยเอกเทศเนื้อหาจบในตนเอง การเรียนรู้ เป็นกิจกรรมที่ประกอบ Input - Process -
Output ตามลำดับ โดยแต่ละขั้นตอนอาจเปลี่ยนหรือขยายเพื่อความทองการของแต่ละท้องถิ่น
2. การพัฒนาชุดมินิคอร์ส การตัดสินใจในการ เปลี่ยนแปลงความต้องการแต่ละแห่ง
ควรให้สัมพันธ์กับจุดประสงค์และระดับของวิธีการ เรียนที่ใช้โดยมีส่วนตัวต่าง ๆ ของมินิคอร์ส คือ
  - 2.1 บทนำ (พร้อมควยจุดประสงค์)
  - 2.2 กิจกรรม
  - 2.3 การประเมินผล

- 2.4 พื้นฐานและการอ่านเสริม
- 2.5 เอกสารของผู้นำกลุ่ม
- 2.6 ขั้นตอนการลงทะเบียน
- 2.7 แหล่งทรัพยากร

การศึกษาเฉพาะกรณีและการประยุกต์ใช้มินิคอร์สในประเทศไทย (กรณีการ

แม่เกษร. 2525 : 3)

แนวคิดของมินิคอร์สนี้เป็นรูปแบบที่เหมาะสมกับการศึกษาของประเทศ ซึ่งสามารถประยุกต์ใช้ได้หลายลักษณะเนื้อหา ตัวอย่างเช่น

1. การศึกษาในระบบโรงเรียน

1.1 ชุดการอบรมครูระหว่างประจำการ ครูจำเป็นต้องได้รับการเสริมแรงและขยายแนวคิดและการปฏิบัติเพิ่มขึ้นในการสอนแต่ละวัน เนื้อหาวิชาต่าง ๆ สามารถนำมาวิเคราะห์และจัดแนวคิดให้เหมาะกับบุคคลหรือเป็นกลุ่ม เช่น การอบรมการสอนของครูในรายวิชาต่าง ๆ

1.2 การสอนชมเสริม ปัญหาการสอนชมเสริมเป็นปัญหาที่กำลังศึกษาในประเทศไทย การพัฒนามินิคอร์สเพื่อแก้ปัญหาเนื้อหาวิชาที่ยาก สามารถทำได้ในโรงเรียนจำนวนมากในประเทศไทย โดยอำนวยความสะดวกแก่ครู และทำให้งานมาตรฐานการศึกษาได้สูงขึ้น

2. การศึกษานอกระบบโรงเรียน

- 2.1 โครงการส่งเสริมการอ่าน
- 2.2 การศึกษาอาชีพของผู้ใหญ่
- 2.3 โครงการวิทยุศึกษา
- 2.4 การเรียนโดยโปรแกรมการเรียนปลายเปิด
- 2.5 การศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับ 3 - 4

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้ชุดการสอนมินิคอร์ส

งานวิจัยในประเทศ

การนำหลักการมินิคอร์สมาศึกษาค้นคว้าและวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอนในรูปแบบ เพื่อเปรียบเทียบผลของการเรียนกับวิธีสอนอื่น เทาที่ปรากฏในวงการการศึกษาของไทยเรา ขณะนี้ ยังมีผู้สนใจศึกษาค้นคว้าน้อย อาจเนื่องจากชุดการสอนมินิคอร์สยังเป็นนวัตกรรมทางการศึกษา ที่ค่อนข้างใหม่ ยังไม่เป็นที่รู้จักมากนัก จากการศึกษาค้นคว้ารวบรวมได้มีผู้วิจัยไว้ดังนี้

อุทัย หนูแดง (2526 : 107) ได้ทำการทดลองสอนโดยใช้ชุดการเรียนการสอน มินิคอร์สของนักศึกษาผู้ใหญ่ เบ็คเสร์จากระดับที่ 3 วิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต 4 กับการสอนปกติ ประจำปีการศึกษา 2526 ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มทดลองที่เรียนโดย ชุดการสอนมินิคอร์สสูงกว่าการสอนปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับ ผลการวิจัยของ ยุกดี แก้วรักษา (2527 : 71) ที่ทำการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักศึกษาที่เรียนโดยชุดการสอนจุดบท (ชุดการสอนมินิคอร์ส) วิชาสร้างเสริมประสบการณ์ 7 เรื่อง อารยธรรมยุคก่อนประวัติศาสตร์สูงกว่าผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนที่เรียนโดยวิธีสอนตามปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วนิตา ศิริมาลา (2528 : 64) ได้ทำการทดลองเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสนใจในวิชาภาษาไทยของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนโดยใช้ชุดการสอนมินิคอร์สสูงกว่าการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับผลงานการวิจัยของ สุรรัตน์ ยุทธิเสวี (2527 : 35 - 55) ที่ทำการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนโดยชุดการสอนมินิคอร์สกับการสอนตามคู่มือครูการสอนภาษาอังกฤษเยส ปีการศึกษา 2526 โดยทำการทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่ม แบ่งเป็นกลุ่มควบคุม 1 กลุ่ม กลุ่มทดลอง 2 กลุ่ม กลุ่มทดลอง 1 ระยะเวลาในการเรียนการสอนแตกต่างกัน (น้อยกว่า) การสอนตามคู่มือครู กลุ่มทดลอง 2 ระยะเวลาในการเรียนการสอนเท่ากันกับการเรียนการสอนตามคู่มือครู กลุ่มควบคุม สอนโดยวิธีสอนตามคู่มือครู ผลการวิจัยพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของกลุ่มทดลอง 2 กับกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และแตกต่างกับกลุ่มทดลอง 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และจากงานวิจัยของ สุมาลี สุวพัฒน์ (2529 : 41)

ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 1 ที่เรียนโดยการใช้ชุดการสอนมินิคอร์สกับเรียนโดยการสอนตามคู่มือครูของ สสวท. ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกันกับผลการวิจัยของ ประภัสสร ชัยชนะใหญ่ (2529 : 57) พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนวิชาสังคมศึกษาโดยการใช้ชุดการสอนมินิคอร์สกับการสอนตามคู่มือครูของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา มีผลสัมฤทธิ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สำหรับงานวิจัยของ อภิรุณ วรสัตยาภรณ์ (2529 : 65) ได้เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนโดยชุดการสอนมินิคอร์สกับการสอนตามคู่มือครู ปรากฏผลการวิจัยว่านักเรียนที่เรียนโดยการสอนด้วยชุดการสอนมินิคอร์สกับที่เรียนโดยการสอนตามคู่มือครูมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เพราะใช้เวลาในการทดลองน้อยและเด็กนักเรียนไม่คุ้นกับการทำงานกลุ่ม ดังนั้นถ้าเพิ่มชุดการสอนเพื่อฝึกทักษะในการทำงานกลุ่มของนักเรียนก่อนที่จะเข้าเรียนเนื้อหาพร้อมกันก็จะทำให้ได้ผลดีขึ้น

แต่เมื่อพิจารณาจากคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมปรากฏว่า กลุ่มทดลองที่สอนด้วยชุดการสอนมินิคอร์สมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มควบคุมที่สอนตามคู่มือครู

จากผลงานวิจัยที่กล่าวมาจะเห็นว่า การสอนโดยใช้ชุดการสอนมินิคอร์สจะสามารถส่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงแก่ผู้เรียนได้ทั้งกับนักศึกษาผู้ใหญ่และนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา

งานวิจัยในต่างประเทศ

แอนเดอร์สัน (Anderson. 1973 : 4021-A) ได้ศึกษาการพัฒนาและประเมินผลโครงสร้างมินิคอร์สที่ใช้สำหรับการศึกษาระดับปริญญาตรี พบว่า นักเรียนมีเจตคติในทางนิมิตต่อวิทยาศาสตร์ในโลกหลังจากเสร็จสิ้นการเรียนจากมินิคอร์ส และชอบการประเมินผลที่มีโอกาสปฏิบัติสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียน ตลอดจนเกิดความสัมพันธ์กันระหว่างเจตคติของผู้เรียนกับการเรียนรู้ นอกจากนี้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกยอมรับความคิดเกี่ยวกับการใช้มินิคอร์สในสาขาการศึกษาทั่วไป (General Education) ซึ่งตรงกับผลการศึกษาของ กรอส (Gross. 1974 : 3388-A) ได้ทำการศึกษาชุดการสอนมินิคอร์สที่ชอบรมครูก่อนทำการสอน โดยมี

ความมุ่งหมายศึกษาถึงการพัฒนาและประเมินผลของชุดการสอนมินิคอร์สเช่นกัน พบว่า ครูที่ได้รับการอบรมโดยชุดการสอนมินิคอร์สเกิดพฤติกรรมรวมพิเศษขึ้น 6 ลักษณะ โดยที่ครูจำนวนนี้เชื่อว่ามินิคอร์สเป็นสิ่งที่ช่วยให้เขาพัฒนาพฤติกรรมไปตามจุดประสงค์ของมินิคอร์ส เมื่อเปรียบเทียบกับการอบรมครูโดยการสอนแบบจุดภาค ซึ่งตรงกับผลการวิจัยของ เคท (Kate. 1975 : 218-A) ไคสร้างและหาความเที่ยงตรงของชุดการสอนมินิคอร์สที่เข้ากับครูระดับประถมศึกษา ผลปรากฏว่าครูที่ได้รับการอบรมโดยชุดการสอนมินิคอร์สพัฒนาทักษะสูงขึ้น 5 ทักษะ ที่ระดับความเชื่อมั่น .95 และนักเรียนที่เรียนจากครูที่ได้รับการอบรมด้วยชุดการสอนมินิคอร์ส มีความสามารถในการใช้คำเกี่ยวกับการพรรณนาได้สูงขึ้นที่ระดับความเชื่อมั่น .95 และจากการวิจัยของ เวสส์ (Weiss. 1975 : 2005-A) ไคทำการศึกษาทัศนคติของนักเรียนนิวยอร์กที่มีต่อคนนิวยอร์ก โดยกลุ่มตัวอย่างที่เป็นกลุ่มทดลองเป็นนักเรียนนิวยอร์กจำนวน 60 คน เลือกเรียนโดยชุดการสอนมินิคอร์ส เรื่องประวัติศาสตร์ของคนนิวยอร์กและอีกกลุ่มหนึ่งเป็นนักเรียนนิวยอร์กจำนวน 80 คน ที่เรียนโดยชุดการสอนมินิคอร์ส เรื่องประวัติศาสตร์อเมริกาทั่วไป ผลปรากฏว่า นักเรียนที่เรียนโดยชุดการสอนมินิคอร์ส เรื่องประวัติศาสตร์คนนิวยอร์ก มีทัศนคติต่อคนนิวยอร์กในทางที่ดีขึ้นกว่ากลุ่มที่เรียนเรื่องประวัติศาสตร์อเมริกาทั่วไป นอกจากนี้ เคอร์ (Kerr. 1975 : 3576-A) ไคศึกษาถึงพฤติกรรมตามโนคติ (Affective) ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายที่ลงทะเบียนเรียนในมินิคอร์สและรายวิชาปกติ ปรากฏว่า นักเรียนที่เรียนในมินิคอร์สมีทัศนคติที่ดีต่อครูสูงกว่ากลุ่มที่เรียนในรายวิชาปกติ โดยที่การเข้าชั้นเรียนของนักเรียนทั้งสองกลุ่มไม่แตกต่างกัน และครูที่สอนในชุดมินิคอร์สมีทัศนคติต่อนักเรียนและวิชาชีพครูสูงกว่าครูในกลุ่มปกติ ส่วน มิลโซว (Milzow. 1973 : 7165-A) ไคทำการศึกษาทัศนคติของนักเรียนและครูในโครงการมินิคอร์สระหว่างปี 1973 - 1976 ในโรงเรียนเคนเนดี (Kennedy Junior High School) รัฐมิชิแกน ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของนักเรียนทุกระดับความสามารถคือ สูง กลาง ต่ำ ที่มีต่อมินิคอร์สไม่แตกต่างกัน และนักเรียนทุกระดับนี้ชอบวิธีการสอนในชุดมินิคอร์สมากกว่าสอนแบบเดิม

จากงานวิจัยในประเทศและต่างประเทศที่เกี่ยวกับการนำหลักการเรียนการสอนของชุดการสอนมินิคอร์สมาเปรียบเทียบกับผลการเรียนการสอนวิธีอื่น ๆ ในด้านผลสัมฤทธิ์ ความสนใจ และเจตคตินั้น จึงสรุปได้ว่า ชุดการสอนมินิคอร์สสามารถทำให้นักเรียนเกิดความสนใจในการเรียนได้ดีกว่าวิธีอื่น ๆ เพราะมีกิจกรรมให้ทำอย่างกว้างขวาง นักเรียนได้มีส่วนร่วมใน

การเรียนการสอน การสอนให้นักเรียนเป็นศูนย์กลางและเน้นความต้องการ ของกลุ่มบุคคล มากกว่าความต้องการรายบุคคล ผู้เรียนสามารถประเมินความก้าวหน้าของตนเองจากการ ปฏิบัติกิจกรรมทำให้นักเรียนสนใจเห็นความสำคัญในวิชาต่าง ๆ ซึ่งมีผลทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนสูงขึ้น

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับคู่มือครูภาษาไทย

ความหมายของคู่มือครูภาษาไทย

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2521 : 1) ได้ให้ความหมายว่า คู่มือครูคือ เอกสารสำหรับช่วยครูใหม่ ความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาของนักเรียนอย่างลึกซึ้งและชัดเจน ตลอดจนทราบแนววิธีการสอนที่ประสิทธิภาพ

รายละเอียดของคู่มือครูภาษาไทย

สุจริต เพียรชอบ (2525 : 58 - 63) ได้อธิบายรายละเอียดของคู่มือครูไว้ว่า ประกอบด้วย

1. คำแนะนำในการใช้หลักสูตรและหนังสือแบบเรียน
2. จุดประสงค์ในการใช้คู่มือครู เรียบเรียงขึ้นเพื่อใช้หนังสือในการเรียนการสอน โดยสะดวก โดยชัดเจนและช่วยคลายความหมายทุกตอนท เนื้อหาที่ซ่อนเกินไปโดยเข้าใจแจ่มชัด
3. เนื้อหาสาระ ประกอบด้วย คำนำ คำชี้แจงในการใช้คู่มือครูในแต่ละบท ซึ่งจะมีโครงร่างเหมือนกันคือ ประกอบด้วย จุดประสงค์ทั่วไป จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม เนื้อหา สาระโดยสรุป เนื้อหาประกอบ ข้อเสนอแนะวิธีการสอนและการจัดกิจกรรม สื่อการสอน การวัดและการประเมินผล หนังสืออ่านประกอบและหนังสืออุเทศ
4. วิธีการใช้คู่มือครู ครูควรใช้คู่มือครูประกอบการสอนโดยตลอด จะทำให้ การสอนดำเนินไปโดยสะดวกยิ่งขึ้น

สำหรับคำชี้แจงในการใช้คู่มือครูนั้น กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2521 : 1 - 14) อธิบายไว้ในตอนต้นของหนังสือคู่มือ มีสังเขปในข้อความของหนังสือเรียนทุกบท ผู้ทำ มุ่งหวังจะไขว้ไขหนังสือเรียนใดเขาใจขอความรู้ที่สำคัญให้ครบถ้วน แต่การทำสังเขปมิได้เรียง ไปตามข้อความที่กล่าวตามย่อหน้าในหนังสือเรียน บางตอนของหนังสือได้มีการแยกขอเป็นขอ ๆ อย่างละเอียดอยู่แล้ว ในข้อสังเขปอาจจะรวมขอย่อย ๆ สองสามขอเป็นข้อสังเขปขอเดียว ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความเข้าใจเป็นสำคัญ ผู้สอนจึงควรอ่านข้อสังเขปเพื่อความไหลลื่นเสียก่อน แล้วจึงทำความเข้าใจในรายละเอียดที่กล่าวไว้ในหนังสือเรียนต่อไป

ส่วนคู่มือในการสอนแต่ละบท มักจะมีคำชี้แจงในข้อความสำคัญของบท เรียนใน หนังสือเรียน และมีตัวอย่างเพิ่มเติมไว้แล้ว นอกจากจะมีข้อเสนอแนะการสอนประจำบท เพื่อ ให้ครูอ่านแล้วคิดวิธีสอนที่เหมาะสมด้วยตนเอง ตลอดจนปรับปรุงหรือดัดแปลงให้เหมาะสม แก่สภาพในโรงเรียนหรือท้องถิ่นใด

จะเห็นได้ว่า การสอนตามคู่มือครูจะเกิดผลสัมฤทธิ์และเป็นที่น่าสนใจยิ่งขึ้นหากครู ผู้สอนมีความเข้าใจในวิธีการใช้คู่มือครูในการ เรียนการสอนเป็นอย่างดี และช่วยให้กิจกรรม การเรียนการสอนแตกต่างกันไปหลายรูปแบบ เช่น การเล่าเรื่อง การทำกิจกรรมทาบบท สรุปลงความจากเรื่องที่อ่าน เป็นต้น

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความสนใจ

ความหมายของความสนใจ

ความสนใจเป็นสิ่งสำคัญที่จะต้องทำให้เกิดเป็นอันดับแรกของกระบวนการ เรียนรู้ (เชียรศรี วิวิชสิริ. 2527 : 21) เป็นที่ยอมรับกันทั่วไปว่า การที่คนเรามีแรงจูงใจใน การทำงานสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้สำเร็จย่อมมีความสนใจ เป็นพื้นฐาน นักเรียนที่มีความสนใจในวิชาใด มักจะเรียนวิชานั้นได้ดีกว่าวิชาที่เรียนโดยปราศจากความสนใจ และการที่มีเจตคติที่ดีต่อ เรื่องใดเรื่องหนึ่งย่อมทำให้เกิดความสนใจในสิ่งนั้น นักเรียนที่มีเจตคติที่ดีต่อวิชาใดจะมีความสนใจจนควาคิดตามเรื่องราวเกี่ยวกับวิชานั้น จากผลการวิจัยพบว่า เจตคติมีความ

สัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชานั้น (Shepps and others. 1971 : 71 - 73) ความสนใจจึงน่าจะมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วย โดยทั่วไปจะพบว่านักเรียนที่มีความสนใจต่อวิชาใดสูงมักจะเรียนรู้ได้ดีกว่านักเรียนที่ความสนใจต่ำ

ไคเน็ทการศึกษานักจิตวิทยาได้ให้ความหมายของ ความสนใจไว้อย่าง ๑ กัน
เช่น

คิวอี้ (Dewey. 1959 : 66) กล่าวว่า ความสนใจคือ ความรู้สึกชอบหรือความพอใจที่บุคคลมีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง แนวความคิดในแนวความคิดหนึ่ง หรือกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง

ทอร์นไคค และเอลิซาเบธ (Thorndike and Elizabeth. 1969 : 24) ให้ความหมายว่า ความสนใจคือ แนวโน้มในการที่จะแสวงหาและเข้าร่วมในกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง

นันแนลลี (Nunnally. 1970 : 415) ใ้สรุปว่า ความสนใจ หมายถึง ความชอบในกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งโดยเฉพาะ

กู๊ด (Good. 1973 : 311) ให้ความหมายความสนใจไว้ว่าเป็นความรู้สึกชอบของคนเราแสดงต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งความรู้สึกนี้อาจจะเป็นชั่วคราวหนึ่งหรืออาจจะมีถาวรต่อไปก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความอยากหรืออยากเห็นของบุคคลนั้นโดยมีอิทธิพลจากประสบการณ์ของเขาเอง

วณิช บรรจง และคนอื่น ๆ (2516 : 32) ใ้กล่าวว่า ความสนใจ คือความรู้สึกหรือเจตคติของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งโดยเฉพาะความรู้สึกอันนั้นทำให้บุคคลเอาใจใส่และกระทำการจนบรรลุถึงจุดหมายที่บุคคลมีต่อสิ่งนั้น

นอมฤติ จงพยุหะ (2519 : 258) กล่าวว่า ความสนใจ หมายถึง อาการอยากหรืออยากเห็น อาการชอบทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรืออาการชอบซึ่งในคุณค่าของสิ่งใด ๆ

วัชรวิ ทรัพย์มี (2520 : 58) ใ้อธิบายว่า ความสนใจคือ ความรู้สึกที่จจจอยากหรืออยากเห็น อยากกระทำในสิ่งทีตนสนใจนั้น ความสนใจเป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะทำให้เกิดแรงจูงใจในการเรียนหรือการทำงาน

เสียง ชูสกุล (2525 : 26) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความสนใจคือ ความอยากรู้อยากเห็น ความรู้สึกชอบ อยากรู้อยากเห็น เราวมกิจกรรมหนึ่ง

จรรยา เอี่ยมสะอาด (2527 : 36) ได้ให้ความหมายของความสนใจว่า หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลที่มีความรักชอบสิ่งใดสิ่งหนึ่ง พร้อมทั้งจะทำกิจกรรมที่สนใจนั้นด้วยความตั้งใจ เอาใจใส่ เพื่อให้สำเร็จตามความมุ่งหมายของตน

ประสาด อิศรปริศา (2521 : 135 - 136) ได้กล่าวถึงความสนใจตามแนวความคิดของ กาย (Gagne) ว่ามีอิทธิพลต่อการเรียนรู้เพราะความสนใจเป็นลักษณะทางจิตใจที่มีความสัมพันธ์กันเป็นชุด โดยเริ่มจากการที่มีสิ่งเรามาเราให้เกิดความสนใจและตอบสนองอย่างต่อเนื่องกัน เป็นลูกโซ่ที่ราบที่ที่มีความสนใจอยู่ การตอบสนองดังกล่าวทำให้เกิดความรู้สึกหรือความคิดอันนำไปสู่ความสงสัย ความอยากรู้อยากเห็น และความต้องการเรียนรู้เพิ่มขึ้น นั่นคือ ความสนใจชี้ให้เห็นถึงความปรารถนาที่ใครจะได้รับการสอนหรือพยายามที่จะสอนตนเอง ความสนใจจึงเป็นองค์ประกอบประการหนึ่งทำให้เกิดความพร้อมที่จะเรียน ซึ่งเมื่อความพร้อมที่จะเรียนสิ่งใดเมื่ออุปสรรคบางกั้มักไม่ลดความสนใจจากสิ่งนั้นง่าย ๆ

นอกจากนี้ กมลรัตน์ หล้าสว่าง (2528 : 233) ได้กล่าวไว้ว่า ความสนใจเป็นความรู้สึกที่ตอบสนองสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งความสนใจของแต่ละบุคคลจะแตกต่างกันเนื่องจากองค์ประกอบสำคัญ ๆ คือ ความต้องการ ความถนัด และสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ในสังคมที่แตกต่างกัน

จากคำจำกัดความที่กล่าวมาแลวนั้น พอจะสรุปได้ว่า ความสนใจ หมายถึง ความรู้สึกชอบ เอาใจใส่ในเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง หรือได้ประสบพบเห็นในการทำงาน มีความรู้สึกเอนเอียงในการที่จะเลือกทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดที่เกี่ยวข้อง และพร้อมที่จะเสาะหาและเข้าร่วมกิจกรรมนั้น ๆ ด้วยความตั้งใจ เป็นสิ่งช่วยในการทำงานของบุคคล

ลักษณะของความสนใจ

วิช บรรจง และคนอื่น ๆ (2516 : 32 - 33) ได้กล่าวถึงลักษณะของความสนใจไว้ดังนี้

การสร้างความสนใจในบทเรียน

วิธี บรรจง และคนอื่น ๆ (2516 : 33 - 34) ได้เสนอแนะวิธีสร้างความสนใจไว้ดังนี้

1. ก่อนจะสอนเรื่องใดของสร้างความรู้พื้นฐานในเรื่องนั้นให้แก่นักเรียนเสียก่อน
2. จัดบทเรียนให้เหมาะสมกับความสามารถในการเรียนของนักเรียน
3. จัดกิจกรรมให้นักเรียนได้ทำงานใดสำเร็จเป็นขั้นเป็นต้น
4. ชี้แจงให้นักเรียนเห็นความก้าวหน้าของตนก็เป็นแรงจูงใจที่จะทำให้นักเรียน

อยากเรียนและมีความสนใจในงานนั้นมากขึ้น

5. ในการสอนครูควรชี้ให้นักเรียนได้เห็นความน่าสนใจของเรื่องที่เรียน
6. จัดสภาพในการเรียนให้เป็นที่น่าสนใจ
7. ในการสอนแต่ละครั้งครูควรจัดหาอุปกรณ์การสอนเหมาะสมมาใช้
8. ในการสอนแต่ละครั้งครูต้องมุ่งสร้างเจตคติที่ดีต่อวิชาที่ตนควบคุมไปควย
9. ควรจัดให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมให้มากที่สุด
10. จัดบทเรียนใหม่มีความหมายต่อชีวิตของนักเรียน

กมลรัตน์ หล้าสูงษ์ (2528 : 234) ได้กล่าวถึงวิธีสร้างความสนใจให้กับผู้เรียน

ไว้ดังนี้คือ

1. ศึกษาความต้องการของผู้เรียนเป็นส่วนใหญ่ เพื่อจะได้จัดบทเรียน สภาพห้องเรียนและสื่อการเรียนต่าง ๆ ให้ตรงกับความต้องการของเขา
2. สสำรวจพื้นฐานทางด้านความถนัดของผู้เรียน เพื่อจัดสภาพการเรียนการสอนให้ตรงกับความสามารถนั้น ๆ
3. จัดสภาพห้องเรียนที่น่าสนใจ มีการตั้งคำถามยากและท้าทายความสามารถของผู้เรียน พยายามให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนมากที่สุด อาทิ การแสดงออกในความคิดเห็น การแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า ฯลฯ ตลอดจนการพยายามสร้างให้เกิดสิ่งที่น่าสนใจ สิ่งแปลก ๆ ใหม่ ๆ และนำสิ่งที่ทันสมัยในยุคนั้นมากล่าวถึงควย

4. ให้การเสริมแรงโดยพยายามให้เรียนรู้โดยประสบผลสำเร็จในการเรียนหรือการทำงานนั้น ๆ บาง โดยเลือกให้ตรงกับความสามารถและความสนใจของเขา จะทำให้เขามีความสนใจที่จะทำงานนั้น ๆ ต่อไป

การวัดความสนใจ

การที่จะวัดความสนใจโดยผลถูกของที่สุดนั้นเป็นเรื่องที่ทำได้ยาก ทั้งนี้เพราะความสนใจของแต่ละบุคคลย่อมแตกต่างกันออกไปและขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายประการ เช่น อายุ เพศ สติปัญญา สิ่งแวดล้อม ประสบการณ์เดิม พัฒนาการทางร่างกาย สถานะทางเศรษฐกิจและสังคม การศึกษาอาชีพ ฯลฯ อย่างไรก็ตามมีผู้เสนอแนะว่าเราจะวัดความสนใจของแต่ละบุคคลได้หลายวิธีด้วยกัน จะมาแยก สรพัตต์ และจรรยา สุวรรณทัต (2510 : 137) ได้อธิบายถึงวิธีเก็บขอเท็จจริงเกี่ยวกับความสนใจไว้ 4 ประการดังนี้

1. สังเกตความเป็นไปของแต่ละบุคคล
2. จับความสนใจต่าง ๆ ที่บุคคลแต่ละคนแสดงออก
3. ศึกษากิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลนั้นกระทำ
4. ใช้แบบสอบถามความสนใจวัดโดยตรง

โพลเวลล์ (Powell. 1963 : 238) ได้เสนอวิธีวัดความสนใจซึ่งสามารถวัดได้โดยวิธีดังต่อไปนี้คือ

1. การใช้แบบวัดความสนใจ (Interest Inventories) โดยให้แสดงความรู้ดีชอบหรือไม่ชอบ ขอข้อความต่าง ๆ ของแบบวัดความสนใจ
2. การใช้แบบสอบถามแบบปลายเปิด (Open - Ended Questionnaires) โดยให้อิสระในการตอบคำถามต่าง ๆ ได้ตามความรู้สึกที่แท้จริงของตน
3. การสัมภาษณ์ (Interviews) จะทำให้ผู้สัมภาษณ์สามารถสังเกตเห็นพฤติกรรมของผู้ถูกสัมภาษณ์ได้

เฮอร์ล็อก (Hurlock. 1955 L 160-161) กล่าวว่า เราสามารถวัดความสนใจของแต่ละบุคคลได้ 3 วิธี คือ

1. ใ้ช้การสังเกต
2. ใ้ช้การสัมภาษณ์
3. ใ้ช้แบบสอบถามวัดความสนใจ

ซูเปอร์ (Super. 1957 : 218-219) ได้กล่าวว่า ความสนใจของบุคคลสามารถศึกษาได้จากวิธีการดังนี้

1. Expressed Interests เป็นวิธีการศึกษาจากคำพูดหรือถ้อยคำของบุคคลเกี่ยวกับความสนใจ ความสนใจที่ได้จากการศึกษานี้เป็นพื้นฐานของการศึกษาความสนใจอื่นซึ่งให้คุณค่าจำกัดและยังเชื่อถือได้ไม่เต็มที่นัก
2. Manifest Interests เป็นวิธีการศึกษาจากพฤติกรรมการแสดงออกที่สังเกตได้ ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่บุคคลนั้นทำเป็นงานอดิเรกหรืองานประจำ
3. Tested Interests เป็นวิธีการศึกษาจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากวิชาที่บุคคลนั้นสนใจ โดยยึดพื้นฐานของทฤษฎีที่ว่าบุคคลจะเลือกเรียนในสิ่งที่เขาสนใจ
4. Inventoried Interests เป็นวิธีการศึกษาโดยการใ้ช้แบบสำรวจความชอบการใ้ช้บุคคลใ้แสดงความรู้สึกรับชอบและไม่ชอบ นำผลจากแบบสำรวจไปวิเคราะห์ทางสถิติใ้ได้ออกมาเป็นคะแนนความสนใจ

ส่วน เดวิส (Davis. 1964 : 160 - 161) ได้เสนอแนะเทคนิคในการวัดความสนใจดังนี้

1. ค้นหาสิ่งใ้ที่แต่ละบุคคลชอบทำในระยะ 1 - 2 ปีที่ผ่านมา ถ้าเขาชอบสละเวลาใ้ว่างมื่ออยู่ทำใ้ในสิ่งใ้ใดสิ่งหนึ่งโดยเฉพาะก็แสดงว่าเขาสใจใ้สิ่งนั้น
2. คนหาว่าแต่ละบุคคลมีความรู้ใ้ในเรื่องนั้น ๆ มากน้อยเพียงใ้ใด ถ้าเขาใ้มีความรู้ใ้ในเรื่องนั้นมากก็แสดงว่าเขาสใจใ้ในเรื่องนั้น ทั้งนี้เพราะคนเรายอมจำสิ่งใ้ที่ตนสนใจใ้ใ้ดีกว่าใ้ที่ไม่สนใจ
3. ใ้ให้แต่ละบุคคลแสดงความรู้สึกรับชอบ หรือไม่ชอบต่อขอความต่าง ๆ ที่กำหนดใ้ให้

วิธีวัดความสนใจที่กล่าวมาทั้งหมดนั้น สามารถใช้วัดความสนใจของแต่ละบุคคลได้ทั้งสิ้น แต่การจะนำไปใช้วัดความสนใจในคุณสมบัติของบุคคลจะนำไปใช้วัดว่าจะนำไปใช้กับใคร ในสถานการณ์ใดจึงจะเหมาะสมที่สุด และจากการวัดความสนใจโดยวิธีการต่าง ๆ ใ้แก่การพิสูจน์แล้วว่า การวัดความสนใจโดยวิธีแบบสำรวจความสนใจเป็นวิธีที่ไ้ผลที่สุด เราความสนใจและเป็นวิธีการที่เชื่อมั่นได้ (ชอแกว โภคย์สุพัทธ์. 2525 : 24)

สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามความสนใจ ทั้งนี้เพราะเราสามารถใช้วัดได้กับบุคคลจำนวนมาก และทราบผลในเวลารวดเร็ว

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสนใจ

งานวิจัยในประเทศ

สมสมัย แสงชัน (2516 : 70 - 71) ได้ทำการวิจัยเรื่องความสนใจในเนื้อหาแบบเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้กลุ่มตัวอย่างจากนักเรียนชายและหญิงโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์ ในเขตกรุงเทพมหานคร รวม 11 แห่ง จำนวน 500 คน โดยผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามวัดความสนใจในเนื้อหาแบบเรียนวรรณคดีไทยชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งผลการวิจัยปรากฏว่า นักเรียนสนใจในบทละครเรื่องอิเหนาตอนท้าวตาทาหาแก่นและนุชบาเสียงเทียนเป็นอันดับหนึ่ง เวนสวานิชเป็นอันดับสอง เพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีส่วนทำให้ความสนใจของนักเรียนที่ติดตามเรื่องในแบบเรียนแตกต่างกันไปบ้าง และพบว่านักเรียนสนใจวรรณคดีฉบับเดิมมากกว่าวรรณคดีที่ตัดตอนมา และนอกจากนี้นักเรียนสนใจเรื่องที่ เป็นรอยแก้วและรอยกรອງพอ ๆ กัน

นิตยา บุญสิงห์ (2517 : 113 - 116) ได้ทำการวิจัยเรื่องความสนใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ต่อเนื้อหาแบบเรียนวรรณคดีไทย ผลการวิจัยปรากฏว่า ในค่านเนื้อเรื่องต่าง ๆ นักเรียนสนใจนิทานของทองอิน เรื่อง นาคพระโขนงทั้งสองเป็นอันดับหนึ่ง มหากบิลวานรเป็นอันดับสอง นักเรียนสนใจรอยแก้วมากกว่ารอยกรອງ นักเรียนสนใจวรรณคดีฉบับเดิมมากกว่าวรรณคดีที่ตัดตอนมา โคร่งเรื่องที่นักเรียนสนใจอย่างมากที่สุดคือ เรื่องที่เกี่ยวกับการผจญภัยและนักเรียนสนใจอ่านนวนิยายมากที่สุด

รชนี ทฤษณารมย์ (2520 : 45 - 46) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลการเรียนวิชา
วรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในห้องเรียนแบบศูนย์การ เรียนและแบบครูเป็น
ศูนย์กลาง โดยศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสนใจในวิชาภาษาไทย และ
ความรับผิดชอบในวิชาภาษาไทย ใ้กลุ่มตัวอย่างในการทดลองเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัย เชียงใหม่ ปีการศึกษา 2520 ผลการวิจัยพบว่า ความสนใจใน
วรรณคดีไทยของนักเรียนกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ขอแกว โภคย์สุภัทร (2525 : 55) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความ
สนใจในวิชาหลักภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนต่ำที่ เรียน
โดยวิธีการให้นักเรียนสอนกันเอง กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียน
วัดมกุฏกษัตริยาราม กรุงเทพมหานคร ผลการทดลองปรากฏว่า นักเรียนที่เรียนโดยวิธีการใ้
นักเรียนสอนกันเองระหว่างก่อนและหลังการ เรียนมีความสนใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติที่ระดับ .001

จรรยา เอี่ยมสะอาด (2527 : 65 - 66) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทาง
การเรียนวิชาภาษาไทย ความคงทนในการเรียนรูและ ความสนใจในวิชาภาษาไทยของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนโดยโซชุดการ เรียนการสอนสำหรับห้อง เรียนแบบศูนย์การ เรียน
กับการสอนแบบบรรยาย ผลการทดลองปรากฏว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยโซชุดการสอน
สำหรับห้อง เรียนแบบศูนย์การ เรียนกับนักเรียนที่ ได้รับการสอนโดยวิธีสอนแบบบรรยายมีความสนใจ
ในวิชาภาษาไทยแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่เมื่อพิจารณาถึง
ค่าคะแนนเฉลี่ยในการทดสอบวัดความสนใจแต่ละครั้งของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแล้ว จะ
พบว่า ก่อนการสอนกลุ่มทดลองมีค่าคะแนนเฉลี่ยความสนใจในวิชาภาษาไทยต่ำกว่ากลุ่มควบคุม
แต่ค่าคะแนนเฉลี่ยของความสนใจในวิชาภาษาไทยหลังการสอนสูงขึ้นกว่ากลุ่มควบคุม อาจเนื่อง
มาจากผลที่ได้รับจากการ เรียนโดยการโซชุดการสอนสำหรับห้อง เรียนแบบศูนย์การ เรียนก็ได้

วนิดา ศิริมาลา (2528 : 64) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนและ
ความสนใจในวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยโซชุดการสอนมินิคอร์สกับการ
สอนตามคู่มือครู ปีการศึกษา 2527 ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนและความสนใจของ

ของกลุ่มทดลองที่เรียนโดยใช้ชุดการสอนมินิคอร์สสูงกว่าการสอนปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ .01

โสภา ชรรmgrุทย์ (2528 : 70 - 71) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์
ทางภาษาและความสนใจในวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2527
ที่สอนโดยใช้หลักการ เรียนเพื่อรอบรู้กับการสอนแบบปกติ ผลการทดลองปรากฏว่า ความคิด
สร้างสรรค์ทางภาษาระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมไม่แตกต่างกัน สำหรับความสนใจ
ในวิชาภาษาไทยระหว่างกลุ่มที่สอนโดยใช้หลักการ เรียนเพื่อรอบรู้กับกลุ่มที่สอนโดยใช้วิธีสอน
แบบปกตินั้น ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า ความสนใจในวิชาภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มที่สอนโดย
ใช้หลักการ เรียนเพื่อรอบรู้กับกลุ่มที่สอนโดยใช้วิธีสอนแบบปกติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .05

ปราณี บุญจาละ (2528 : 28) ได้เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและ
ความสนใจในวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2527 ที่เรียนโดย
ใช้ชุดการสอนกับนักเรียนโดยครูเป็นศูนย์กลาง ผลการวิจัยปรากฏว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้
ชุดการสอนกับที่เรียนโดยครูเป็นศูนย์กลาง มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสนใจในวิชา
ภาษาไทยแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องจากสาเหตุที่
นักเรียนต้องเรียนเนื้อหาออกไปในระยะเวลาด้าน ๆ และเนื้อหาในแต่ละศูนย์กิจกรรมมีหัวข้อย่อย
มากเกินไป เนื้อหาแต่ละหัวข้อไม่สัมพันธ์กัน และบางศูนย์กิจกรรมนักเรียนไม่ได้รับคำเฉลยทันทีทันใด
ทำให้นักเรียนไม่เกิดความกระตือรือร้นในการเรียนเพิ่มขึ้น จึงทำให้ผลการวิจัยด้านความสนใจ
ในวิชาภาษาไทยของนักเรียนทั้งสองกลุ่มไม่แตกต่างกัน

งานวิจัยในต่างประเทศ

สมาคมครูแห่งชาติของอังกฤษ (National Council of English.

1956 : 488) กล่าวถึงความสนใจของเด็กอายุ 12 - 15 ปี ไว้ว่า

1. ชอบเรื่องตลก เรื่องจริง เรื่องการกีฬา และจะมีภูมิกว้างในเรื่องความสนใจ
เกี่ยวกับสโมสร การทำงานเป็นหมู่คณะ สนใจเรื่องที่เขียนเกี่ยวกับสัตว์ การแข่งขันกีฬา
การสะสมและการทดลอง สำหรับเด็กผู้หญิงสนใจเรื่องรัก ๆ ใคร่ ๆ

2. ความสนใจนั้นขึ้นอยู่กับกิจกรรมที่จะทำ ส่วนในคาบมนุษย์สัมพันธ์เด็กจะสนใจภาษาของแต่ละบุคคลแต่ละกลุ่ม

3. ประารถนาที่จะแสดงความคิด จินตนาการและต้องการ เขาใจถึงความสามารถของแต่ละบุคคลในคาบภาษา ซึ่งจะช่วยให้เขารู้จักภาษาขึ้น

4. ต้องการที่จะรู้เรื่องราวและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นอยู่ของมนุษย์

5. ต้องการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับรัฐบาล สนใจทางนอกเหนือที่ต้องการใช้ความรู้ทางเทคนิคและทักษะ รู้จักแก้ปัญหาที่ยิ่งขึ้น เริ่มปลูกฝังนิสัยในการอ่านหนังสือต่าง ๆ ตามความสนใจของตนเอง

ไวเฮด (Whitehead, 1968 : 234) ได้ศึกษาความสนใจของเด็กหญิง-ชาย อายุ 12 - 14 ปี ระบุว่า เรื่องที่เด็กชายและเด็กหญิงชอบคือ เรื่องการผจญภัยและเรื่องดัดลบ เรื่องชีววิทยาอเมริกัน ทั้งสมัยบุกเบิกและปัจจุบัน เรื่องชีวประวัติ เรื่องเพื่อน เรื่องประวัติศาสตร์ เรื่องตลกขบขัน เรื่องเทพนิยาย นิทาน เรื่องเกี่ยวกับวีรบุรุษ เรื่องเกี่ยวกับคนในประเทศต่าง ๆ เรื่องเหตุการณ์ของโลก ส่วนเรื่องที่เด็กชายชอบมากกว่าเด็กหญิงคือ เรื่องวิทยาศาสตร์และนวนิยายอิงประวัติศาสตร์ เรื่องกีฬา เรื่องที่เด็กหญิงชอบมากกว่าเด็กชายคือ เรื่องเกี่ยวกับอาชีพและเรื่องรักใคร่

นับได้ว่า การสร้างให้เด็กมีความสนใจมีความสำคัญในการเรียนการสอนมาก เพราะการสอนจะสำเร็จลงไปก็ควรศึกษาการทำให้เด็กมีความสนใจในสิ่งที่ครูกำลังสอนอยู่ เมื่อเด็กเกิดความสนใจแล้ว จะช่วยส่งเสริมให้เด็กตั้งใจไปค้นคว้าหาความรู้และเงินจัดเพิ่มขึ้นอีก หลังจากที่ได้ออกจากห้องเรียนไปแล้ว เช่น อาจไปค้นควาหาหนังสืออ่านต่อไป หรืออาจไปลงมือกระทำด้วยตนเองจริง ๆ

สมมติฐานในการวิจัย

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนโดยใช้ชุดการสอนมินิคอร์ดและเรียนโดยใช้การสอนตามคู่มือครูภาษาไทยแตกต่างกัน
2. ความสนใจในวิธีการสอนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนโดยใช้ชุดการสอนมินิคอร์ด และเรียนโดยใช้การสอนตามคู่มือครูภาษาไทยแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเป็นขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. กลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือและการสร้างเครื่องมือ
3. การดำเนินการศึกษาค้นคว้า
4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาและทดลอง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2531 จำนวน 100 คน ได้มาโดยการสุ่ม ดังนี้

1. สุ่มห้องเรียนซึ่งมีการจัดเข้าชั้นเรียนแบบคละมาเป็นกลุ่มตัวอย่าง 2 ห้องเรียน จากจำนวน 10 ห้องเรียน ห้องเรียนละ 50 คน ได้จำนวนนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง 100 คน
2. สุ่มห้องเรียน เพื่อกำหนดเป็นกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง
กลุ่มทดลอง ดำเนินการสอนโดยใช้ชุดการสอนมินิคอร์ด
กลุ่มควบคุม ดำเนินการสอนโดยการสอนตามคู่มือครูภาษาไทย

เครื่องมือและการสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ผู้วิจัยใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่

1. เครื่องมือที่ใช้ประกอบการสอน 2 แบบ คือ
  - 1.1 แผนการสอนภาษาไทยโดยใช้ชุดการสอนมินิคอร์ด
  - 1.2 แผนการสอนตามแนวคู่มือครูภาษาไทย

2. แบบทดสอบ 2 ชุด ได้แก่

2.1 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย

2.2 แบบสอบถามวัดความสนใจในวิธีการสอนวิชาภาษาไทย

การสร้างชุดการสอนมินิคอร์ส

ผู้วิจัยสร้างแผนการสอนภาษาไทยโดยใช้ชุดการสอนมินิคอร์สสำหรับ
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 2 ชุด ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการสร้างดังต่อไปนี้

1. ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับหลักการและวิธีการสร้างชุดการสอนมินิคอร์ส
จากเอกสารและจากผู้เชี่ยวชาญเพื่อเป็นแนวทางในการจัดเนื้อหาและสร้างชุดการสอน
มินิคอร์ส

2. ศึกษาหลักสูตร คู่มือครู แบบเรียน เนื้อหาที่จะสอนเพื่อเป็นแนวทาง
ในการกำหนดพฤติกรรมที่ต้องการ

3. วิเคราะห์หลักสูตร เพื่อกำหนดจุดมุ่งหมายทั่วไป จุดมุ่งหมายเฉพาะจาก
พฤติกรรมที่ต้องการ เพื่อเป็นแนวทางในการจัดทำโครงการ กิจกรรมการเรียนการสอน
และการประเมินผลของเนื้อหาที่ใช้ชุดการสอนมินิคอร์ส

4. สร้างชุดการสอนมินิคอร์สภาษาไทย โดยดำเนินการตามหลักการและ
ขั้นตอนของอาเพ็ด (APEID, 1982 : 9 - 13)และกรณีการ ยัมเกษร
(2525 : 5) ซึ่งมีส่วนประกอบ 6 ส่วน คือ

4.1 หลักการและเหตุผล คำแนะนำ จุดมุ่งหมาย โครงสร้าง
แผนการสอน

4.2 กิจกรรมผู้เรียน

4.3 กิจกรรมครู

4.4 การประเมินผล

4.5 เนื้อหาเสริม

4.6 เอกสาร จุดสาร สื่อ แผนภูมิ าลา ที่ครูใช้ประกอบ

การสอน

5. นำชุดการสอนมินิคอร์สภาษาไทยที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ คุณลักษณะโครงสร้าง ความถูกต้องของเนื้อหา กิจกรรม สื่อ และการประเมินผล

6. นำชุดการสอนมินิคอร์สที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 1 โรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) กรุงเทพมหานคร ที่ไม่ใช่กลุ่ม ตัวอย่าง จำนวน 50 คน เพื่อศึกษาข้อบกพร่องแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข เพื่อประสิทธิภาพ ของชุดการสอนมินิคอร์ส

7. นำชุดการสอนมินิคอร์สภาษาไทยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปสอนนักเรียนกลุ่ม ทดลองเพื่อทำการวิจัยต่อไป

การสร้างแผนการสอนตามแนวคู่มือครูภาษาไทย

ผู้วิจัยได้สร้างแผนการสอนสำหรับใช้กับกลุ่มควบคุม จำนวน 2 ชุด โดยมี ขั้นตอนการสร้าง ดังต่อไปนี้

1. ศึกษาหลักสูตร แบบเรียน วิเคราะห์เนื้อหาและวัตถุประสงค์ของ วิชาภาษาไทย (ท 101) จากหนังสือหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 ของกระทรวงศึกษาธิการ
2. ศึกษาแนวการสอนภาษาไทยจากคู่มือครูภาษาไทยชุดทักษะสัมพันธ์ เล่ม 1 ของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ
3. สร้างแผนการสอนเป็นรายคาบให้สอดคล้องกับวิธีดำเนินการทดลอง และวัตถุประสงค์ของหลักสูตร โดยมีจุดมุ่งหมาย เนื้อหา กิจกรรม และการประเมินผล เป็นสำคัญ
4. นำแผนการสอนไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนวิชาภาษาไทยตรวจ เพื่อ ปรับปรุงแก้ไข ผู้วิจัยได้เสนอเกณฑ์ไว้ตามหัวข้อดังต่อไปนี้
  - 4.1 ความชัดเจนและความถูกต้องของจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม
  - 4.2 ความสอดคล้องของกิจกรรมและเนื้อหา
  - 4.3 ความสอดคล้องของการประเมินผลและจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

5. นำแผนการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) กรุงเทพมหานคร จำนวน 50 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาข้อบกพร่องและปรับปรุงให้สมบูรณ์ ซึ่งจากการทดลองพบว่าแผนการสอนนี้ต้องนำมาปรับปรุงแก้ไขในเรื่องกิจกรรมการสอนและเวลาให้รัดกุมขึ้น

การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย

การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาวิธีสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จากหนังสือเทคนิคการวัดผลของ ชวาล แพร์ตกุล (2516 : 143 - 145) และเทคนิคการเขียนข้อสอบ ของ ชวาล แพร์ตกุล (2522 : 99 - 402)
2. สร้างตารางวิเคราะห์หลักสูตร ทำการวิเคราะห์หลักสูตรตามเนื้อหาที่นำมาทดลองสอน เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดพฤติกรรมในการสอนและสร้างแบบสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
3. สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยจากเนื้อหาที่ใช้ในการทดลอง เป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 5 ตัวเลือก จำนวน 100 ข้อ โดยวัดให้ครอบคลุมเนื้อหาตามตารางวิเคราะห์หลักสูตรเป็นหลัก
4. นำแบบทดสอบที่สร้างเสร็จแล้วไปปรึกษาผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผลในวิชาภาษาไทย เพื่อตรวจความถูกต้องตามความเหมาะสมในเนื้อหาและแก้ไขปรับปรุงให้ดีขึ้น
5. นำแบบทดสอบที่ปรับปรุงเรียบร้อยแล้วไปทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2531 ที่เคยเรียนวิชาภาษาไทย ชุดทักษะสัมพันธ์ เล่ม 1 (ท 101) หัวข้อเรื่องผู้ชนะสิบทิศ ตอนศึกเมืองแปร และนิทานสุภามิตมาแล้ว จำนวน 100 คน

6. ผู้วิจัยนำแบบทดสอบมาวิเคราะห์เป็นรายข้อโดยตรวจให้คะแนน 1 คะแนน สำหรับข้อที่ถูก และให้ 0 คะแนนสำหรับข้อที่ตอบผิดหรือไม่ได้ตอบ นำผลที่ได้มาวิเคราะห์หาความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกของข้อทดสอบเป็นรายข้อ โดยใช้เทคนิค 27% ในการแบ่งกลุ่มสูงกลุ่มต่ำ แล้วใช้ตารางสำเร็จรูปของ จุง เท ฟาน (Fan. 1952 : 16 - 30) หาค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบ เป็นรายข้อได้ข้อที่มีความยากง่าย (p) ตั้งแต่ .20 - .80 และค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ .20 ขึ้นไป ivo จำนวน 50 ข้อ ซึ่งข้อสอบที่ได้ดังกล่าวนี้ตรงตามเนื้อหา เรื่องชุมชนะสิบทิศ ตอนศึกเมืองแปร จำนวน 33 ข้อ และนิทานสุภาษิต จำนวน 17 ข้อ

7. การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย นำข้อสอบที่คัดเลือกไว้จำนวน 50 ข้อ ไปสอบกับกลุ่มตัวอย่างเดิม (ข้อ 5) เมื่อตรวจเสร็จนำคะแนนของแบบทดสอบมาหาค่าความเชื่อมั่น จากสูตรของ Kuder-Richardson (KR - 20) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.79

การสร้างแบบสอบถามวัดความสนใจในวิธีการสอนวิชาภาษาไทย

การสร้างแบบสอบถามฉบับนี้ ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามของ พจนานพร เข้มแข็งวงศ์ (2528 : 185 - 189) ซึ่งใช้วัดทัศนคติที่มีต่อวิธีสอนของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 (ปวช.1) แล้วนำมาดัดแปลงเพิ่มเติมข้อความให้เหมาะสม สมบูรณ์ยิ่งขึ้น โดยมีลำดับขั้นตอนการสร้างดังต่อไปนี้

1. ศึกษาเทคนิคการสร้างแบบสอบถามจากหนังสือหลักการวิจัยทางการศึกษาของ ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2524 : 129 - 137) การวัดผลทางจิตวิทยาของ บุญสง นิลแก้ว (2519 : 240)

2. สร้างแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่าแบบ 5 ระดับ ตามหลักของลิเคอร์ต (Likert) จำนวน 20 ข้อ

3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเหมาะสม ปรากฏว่า แบบสอบถามดังกล่าวสามารถนำไปใช้กับเด็กในระดับนี้ได้ตามจุดมุ่งหมาย ที่ผู้วิจัยตั้งไว้ ดังตัวอย่างแบบสอบถามต่อไปนี้

ข้อที่	ข้อความ	ความรู้สึก				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
0	จากการเรียนวิชาภาษาไทยด้วยวิธีสอนที่ผ่านมา นักเรียนรู้สึกวิธีสอนของครู ...					
00	เปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น					
000	ช่วยฝึกการใช้เหตุผลเพื่อหาข้อสรุป					
	ช่วยฝึกการยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น					

4. นำแบบสอบถามวัดความสนใจในวิธีการสอนวิชาภาษาไทยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจำนวน 32 ข้อ ไปทดสอบกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) กรุงเทพมหานคร จำนวน 100 คน

5. ตรวจสอบแบบสอบถามที่นักเรียนทำแล้ว โดยให้คะแนนเป็น 5, 4, 3, 2 และ 1 ตามระดับความรู้สึก มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ตามลำดับ สำหรับข้อความที่กล่าวในเชิงนิมิต (Positive Statements) และให้คะแนนกลับกัน สำหรับข้อความที่กล่าวในเชิงนิเสธ (Negative Statements)

6. หากค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม โดยใช้เทคนิค 25% เพื่อตรวจสอบความแตกต่างในการตอบเป็นรายข้อระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ โดยใช้สถิติ t-test แล้วเลือกไว้เฉพาะข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกสูงตั้งแต่ 3.26 - 6.61 จำนวน 20 ข้อ

7. เมื่อหาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามแล้วนำแบบสอบถามมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) แบบสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของ Cronbach (ดูน สายยศ และอังคณา สายยศ 2524 : 171 - 173) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.78

การดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง ผู้วิจัยใช้แบบแผนการวิจัยแบบ Randomized Control group Pretest-Posttest Design (ดูน สายยศ และอังคณา สายยศ 2524 : 216) มีลักษณะดังนี้

กลุ่มทดลอง	สอบก่อน	ทดลอง	สอบหลัง
E.R.	T ₁	X	T ₂
C.R.	T ₁	~X	T ₂

สัญลักษณ์ที่ใช้ในแบบแผนการวิจัย

- X แทน วิธีสอนโดยการใช้ชุดการสอนมินิคอร์ด
- ~X แทน วิธีสอนตามคู่มือครูภาษาไทย
- E แทน กลุ่มทดลอง
- C แทน กลุ่มควบคุม
- T₁ แทน การสอบก่อนการเรียน
- T₂ แทน การสอบหลังการเรียน
- R แทน การกำหนดกลุ่มตัวอย่างแบบสุ่ม

ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. ทำการทดสอบก่อนการเรียน (Pretest) กับนักเรียนกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมด้วยข้อทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย และแบบสอบถามวัดความสนใจในวิธีการสอนวิชาภาษาไทยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งผ่านการตรวจและหาคุณภาพแล้ว
2. ดำเนินการทดลอง โดยผู้วิจัยทำการสอนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมด้วยตนเอง ซึ่งใช้เนื้อหาเดียวกัน ใช้เวลา 16 คาบ คาบละ 50 นาทีเท่ากัน แต่ใช้วิธีการสอนต่างกัน ดังนี้
  - 2.1 กลุ่มทดลอง ผู้วิจัยสอนโดยใช้ชุดการสอนมินิคอร์ส
  - 2.2 กลุ่มควบคุม ผู้วิจัยสอนโดยใช้วิธีสอนตามคู่มือครูภาษาไทย
3. ทำการทดสอบหลังการทดลอง (Posttest) ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย และแบบสอบถามวัดความสนใจในวิธีการสอนวิชาภาษาไทยฉบับเดียวกัน กับการทดสอบก่อนการเรียน
4. ตรวจสอบผลการสอบ แล้วนำผลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าสถิติทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. เปรียบเทียบความแตกต่างของกลุ่มตัวอย่างทั้งสองก่อนเริ่มทำการทดลอง โดยใช้ t-test แบบ Independent Group
2. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้ t-test แบบ Different Scores
3. เปรียบเทียบความสนใจในวิธีการสอนวิชาภาษาไทยระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้ t-test แบบ Different Scores

สถิติที่ใช้

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 ทหาคะแนนเฉลี่ย คำนวณจากสูตร (ฉวน สายยศ และ
อังกฉฉฉ ฉายยศ 2528 : 59)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน คะแนนเฉลี่ย
 $\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
 N แทน จำนวนนักเรียนในลุ่ม

1.2 ทหาคความแปรปรวนของคะแนน คำนวณจากสูตร (ฉวน สายยศ
และอังกฉฉฉ ฉายยศ 2526 : 63)

$$s^2 = \frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N - 1)}$$

เมื่อ s^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนน
 $\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
 $\sum X^2$ แทน ผลรวมกำลังสองของคะแนน
 N แทน จำนวนนักเรียนในลุ่ม

2. สถิติที่ใช้ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

2.1 ทหาคความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
วิชาภาษาไทย คำนวณจากสูตร KR - 20 (ฉวน สายยศ และอังกฉฉฉ ฉายยศ
2528 : 163 - 170)

$$r_{tt} = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum pq}{s_t^2} \right\}$$

เมื่อ	r_{tt}	แทน ความเชื่อมั่นของ เครื่องมือ
	n	แทน จำนวนข้อของ เครื่องมือ
	p	แทน สัดส่วนของผู้ทำได้ในข้อหนึ่ง ๆ $= \frac{\text{จำนวนคนที่ทำถูก}}{\text{จำนวนคนทั้งหมด}}$
	q	แทน สัดส่วนของผู้ทำผิดในข้อหนึ่ง ๆ หรือคือ $1 - p$
	s_t^2	แทน ความแปรปรวนของคะแนนของ เครื่องมือฉบับนั้น

2.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามวัดความสนใจในวิธีการสอน

วิชาภาษาไทยโดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) จากสูตร

(ลวัน สายยศ และอังคณา สายยศ 2524 : 171)

$$L = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum s_i^2}{s_t^2} \right\}$$

เมื่อ	L	แทน ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น
	$\sum s_i^2$	แทน ผลรวมของค่าความแปรปรวนของคะแนนแบบสอบถามแต่ละข้อ
	s_t^2	แทน ความแปรปรวนของคะแนนของแบบสอบถามทั้งฉบับ
	n	แทน จำนวนข้อในแบบสอบถาม

2.3 ทาค่าอำนาจจำแนกรายชื่อของแบบสอบถามวัดความสนใจ
 ในวิธีการสอนวิชาภาษาไทย โดยใช้สูตร (ถวน สายยศ และอังคณา สายยศ.
 2528 : 185)

$$t = \frac{\bar{X}_H - \bar{X}_L}{\sqrt{\frac{s_H^2}{n_H} + \frac{s_L^2}{n_L}}}$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบ
	$\bar{X}_H$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มสูง
	$\bar{X}_L$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มต่ำ
	s_H^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนกลุ่มสูง
	s_L^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนกลุ่มต่ำ
	n_H	แทน	จำนวนของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มสูง
	n_L	แทน	จำนวนของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มต่ำ

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

3.1 ทดสอบความแตกต่างของกลุ่มตัวอย่างทั้งสองก่อนเริ่มทำการทดลอง
 โดยใช้ t-test แบบ Independent Group (ถวน สายยศ และอังคณา สายยศ.
 2524 : 96)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{(N_1 - 1)s_1^2 + (N_2 - 1)s_2^2}{N_1 + N_2 - 2} \left\{ \frac{1}{N_1} + \frac{1}{N_2} \right\}}}$$

เมื่อ	$\bar{X}_1$	แทน คะแนนเฉลี่ยกลุ่มทดลอง
	$\bar{X}_2$	แทน คะแนนเฉลี่ยกลุ่มควบคุม
	N_1	แทน ขนาดของกลุ่มทดลอง
	N_2	แทน ขนาดของกลุ่มควบคุม
	S_1^2	แทน ความแปรปรวนของกลุ่มทดลอง
	S_2^2	แทน ความแปรปรวนของกลุ่มควบคุม

3.2 เปรียบเทียบความแตกต่างของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยและความสนใจในวิธีการสอนวิชาภาษาไทยของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้ t-test แบบ Different Scores (Scott and Werthemer, 1966 : 264)

$$t = \frac{MD_1 - MD_2}{S_{MD_1 - MD_2}}$$

$$S_{MD_1 - MD_2} = \sqrt{\frac{S_{D_1}^2}{n_1} + \frac{S_{D_2}^2}{n_2}}$$

$$S_D^2 = \frac{\Sigma(D_1 - MD_1)^2 + \Sigma(D_2 - MD_2)^2}{n_1 + n_2 - 2}$$

$$df = n_1 + n_2 - 2$$

เมื่อ	t	แทน ค่าที่ใช้พิจารณา t-distribution
	MD_1	แทน คะแนนเฉลี่ยของผลต่างของคะแนนสอบก่อนและหลังการทดลองของทุกคนในกลุ่มทดลอง
	MD_2	แทน คะแนนเฉลี่ยของผลต่างของคะแนนสอบก่อนและหลังการทดลองของทุกคนในกลุ่มควบคุม
	S_{D^2}	แทน ความแปรปรวนของคะแนนความแตกต่างระหว่างการทดสอบหลังการเรียนกับการเรียนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม
	$S_{MD_1 - MD_2}$	แทน คะแนนความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของผลต่างของค่าเฉลี่ยระหว่าง MD_1 และ MD_2

การวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้การวิเคราะห์ข้อมูลจากผลการทดลองและการแปลความหมายของผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นที่เข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยได้กำหนดคสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

N	แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน คะแนนเฉลี่ย
SD	แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
S_1^2	แทน ความแปรปรวนของกลุ่มทดลอง
S_2^2	แทน ความแปรปรวนของกลุ่มควบคุม
MD	แทน คะแนนเฉลี่ยของความแตกต่างระหว่างการทดสอบก่อนการทดลองและหลังการทดลอง
S_D^2	แทน ความแปรปรวนของคะแนนความแตกต่างระหว่างการทดสอบการทดลองกับหลังการทดลอง
t	แทน ค่าอัตราส่วนวิกฤติ t ใน t -distribution
df	แทน ชั้นแห่งความเป็นอิสระ
กลุ่มทดลอง	แทน ชุคการสอนมินิคอร์ส
กลุ่มควบคุม	แทน คู่มือครูภาษาไทย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล เสนอผลตามลำดับความมุ่งหมายดังนี้

1. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม
  2. การเปรียบเทียบความสนใจในวิธีการสอนวิชาภาษาไทยของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม
1. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างกลุ่มทดลองและ
กลุ่มควบคุม

เมื่อการทดลองสิ้นสุดลง ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทาง
การเรียนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ได้ผลดังแสดงไว้ในตาราง 4

ตาราง 4 คะแนนเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ระหว่างก่อนการทดลองกับหลังการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

กลุ่มตัวอย่าง	ทดสอบก่อนการทดลอง		ทดสอบหลังการทดลอง	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
กลุ่มทดลอง	22.18	3.84	39.92	1.97
กลุ่มควบคุม	20.62	5.04	34.80	7.02

จากตาราง 4 พบว่า คะแนนเฉลี่ยหลังการทดลองของกลุ่มทดลองและ
กลุ่มควบคุมสูงขึ้นกว่าก่อนการทดลอง แต่ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มทดลอง
ลดลง ส่วนกลุ่มควบคุมเพิ่มขึ้น นั่นคือ การสอนโดยใช้ชุดการสอนมินิคอร์สทำให้
ความเบี่ยงเบนมาตรฐานลดลงกว่าการสอนตามคู่มือครูภาษาไทย

เมื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่าง
กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้ t-test ได้ผลดังแสดงไว้ในตาราง 5

ตาราง 5 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

กลุ่มตัวอย่าง	N	MD	s_1^2	s_2^2	s_D^2	t
กลุ่มทดลอง	50	17.74	14.76	3.87	19.11	4.09**
กลุ่มควบคุม	50	14.84	25.36	49.22		

**p < .01

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 5 พบว่า ผลต่างของคะแนนเฉลี่ยของ
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่าง
มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดการสอนมินิคอร์ด
กับเรียนตามคู่มือครูภาษาไทยมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน

2. การเปรียบเทียบความสนใจในวิธีการสอนวิชาภาษาไทยระหว่าง

กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

เมื่อการทดลองสิ้นสุดลง ผู้วิจัยได้ทำการทดลองเพื่อเปรียบเทียบความสนใจในวิธีสอนวิชาภาษาไทยระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุมได้ผลดังแสดงไว้ในตาราง 6

ตาราง 6 คะแนนเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความสนใจในวิธีการสอนวิชาภาษาไทยระหว่างก่อนการทดลองกับหลังการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

กลุ่มตัวอย่าง	ทดสอบก่อนการทดลอง		ทดสอบหลังการทดลอง	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
กลุ่มทดลอง	64.76	10.33	85.96	6.96
กลุ่มควบคุม	61.52	10.73	77.88	9.62

จากตาราง 6 พบว่า คะแนนเฉลี่ยหลังการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมสูงขึ้นกว่าก่อนการทดลอง แต่ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของทั้งสองกลุ่มลดลง

เมื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบความสนใจในวิธีการสอนวิชาภาษาไทยระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้ t-test ได้ผลดังแสดงไว้ในตาราง 7

ตาราง 7 เปรียบเทียบความสนใจในวิธีการสอนวิชาภาษาไทยระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

กลุ่มตัวอย่าง	N	MD	s_1^2	s_2^2	s_D^2	t
กลุ่มทดลอง	90	21.22	106.64	48.45	151.02	1.99
กลุ่มควบคุม	90	16.36	115.19	92.64		

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 7 พบว่า ผลต่างของคะแนนเฉลี่ยของความสนใจในวิธีการสอนวิชาภาษาไทยของนักเรียนทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดการสอนมีนิโครสกับการสอนตามคู่มือครูภาษาไทยมีความสนใจในวิธีการสอนวิชาภาษาไทยไม่แตกต่างกัน

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาครั้งนี้ เป็นการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสนใจ
ในวิธีการสอนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนโดยใช้ชุดการสอน
มินิคอร์สกับเรียนโดยการสอนตามคู่มือครูภาษาไทย ซึ่งสรุปผลการศึกษาดังนี้

ความมุ่งหมายของการศึกษา

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนที่
เรียนโดยใช้ชุดการสอนมินิคอร์สกับนักเรียนที่เรียนโดยการสอนตามคู่มือครูภาษาไทย
2. เพื่อเปรียบเทียบความสนใจในวิธีการสอนวิชาภาษาไทยของนักเรียน
ที่เรียนโดยใช้ชุดการสอนมินิคอร์สกับนักเรียนที่เรียนโดยการสอนตามคู่มือครูภาษาไทย

สมมติฐานในการศึกษาก่อนหน้า

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
ที่เรียนโดยใช้ชุดการสอนมินิคอร์สและเรียนโดยใช้การสอนตามคู่มือครูภาษาไทยแตกต่างกัน
2. ความสนใจในวิธีการสอนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
ที่เรียนโดยใช้ชุดการสอนมินิคอร์สและเรียนโดยใช้การสอนตามคู่มือครูภาษาไทยแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการทดลอง

1. กลุ่มตัวอย่าง ในการทดลองครั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) ที่เรียนในภาคที่ 1
ปีการศึกษา 2531 จำนวน 100 คน ได้มาโดยการใช้วิธีการสุ่มห้องเรียน

ซึ่งมีการจัดเข้าชั้นเรียนแบบคละมาเป็นกลุ่มตัวอย่าง 2 ห้องเรียน จากจำนวน 10 ห้องเรียน ห้องเรียนละ 50 คน ได้จำนวนนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง 100 คน จากนั้นสุ่มห้องเรียนเพื่อกำหนดเป็นกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง โดยที่กลุ่มทดลองจะดำเนินการสอนโดยใช้ชุดการสอนมินิคอร์สและกลุ่มควบคุมดำเนินการสอนโดยการสอนตามคู่มือครูภาษาไทย

2. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองมีดังนี้

2.1 เครื่องมือที่ใช้ประกอบการสอน 2 แบบ คือ แผนการสอนวิชาภาษาไทย โดยใช้ชุดการสอนมินิคอร์ส กับแผนการสอนตามแนวคู่มือครูภาษาไทย โดยใช้เนื้อหาเรื่องนิทานสุภาพ และเรื่องผู้ชนะสิบทิศ ตอนศึกเมืองแปง ในรายวิชา ท 101

2.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยโดยเป็นแบบเลือกตอบชนิด 5 ตัวเลือก จำนวน 50 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่น 0.79 ค่าความยากง่าย (p) ตั้งแต่ 0.21 - 0.79 และค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.21 - 0.57

2.3 แบบสอบถามวัดความสนใจในวิธีการสอนวิชาภาษาไทย ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น 20 ข้อ เป็นแบบทดสอบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) มีค่าความเชื่อมั่น 0.78 และค่าอำนาจจำแนกโดยใช้การทดสอบค่าที (t) มีค่าตั้งแต่ 3.26 - 6.61

3. การดำเนินการทดลอง

3.1 ทดสอบก่อนการทดลอง โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย (ท 101) และแบบสอบถามวัดความสนใจในวิธีการสอนวิชาภาษาไทยกับกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่ม

3.2 ดำเนินการทดลองสอนนักเรียนกลุ่มทดลองโดยใช้ชุดการสอนมินิคอร์สและนักเรียนกลุ่มควบคุมใช้การสอนตามคู่มือครูภาษาไทย ซึ่งผู้วิจัยทดลองสอนเองทั้งสองกลุ่ม ใช้เวลาในการทดลองกลุ่มละ 16 คาบ คาบละ 50 นาที

3.3 ทดสอบหลังการทดลองโดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย (ท 101) และแบบสอบถามวัดความสนใจในวิธีการสอนวิชาภาษาไทยชุดเดียวกันกับการทดสอบก่อนการทดลองกับกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่ม

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. เปรียบเทียบความแตกต่างของกลุ่มตัวอย่างทั้งสองก่อนทำการทดลองโดยใช้ t-test แบบ Independent Group
2. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม โดยใช้ t-test แบบ Different Scores
3. เปรียบเทียบความสนใจในวิธีการสอนวิชาภาษาไทยระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม โดยใช้ t-test แบบ Different Scores

สรุปผลการทดลอง

1. นักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดการสอนมินิคอร์สและเรียนโดยการสอนตามคู่มือครูภาษาไทย มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. นักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดการสอนมินิคอร์สและเรียนโดยการสอนตามคู่มือครูภาษาไทย มีความสนใจในวิธีการสอนวิชาภาษาไทยแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

อภิปรายผลการศึกษาค้นคว้า

ศึกษาค้นคว้าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
ปรากฏผลดังนี้

1. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างนักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดการสอนมินิคอร์สกับเรียนโดยการสอนตามคู่มือครูภาษาไทย พบว่า นักเรียนที่เรียนวิชาภาษาไทยโดยใช้ชุดการสอนมินิคอร์สกับนักเรียนที่เรียนโดยการสอนตามคู่มือครูภาษาไทย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ในข้อ 1

ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ อุทัย หนูแดง (2526 : 107) ที่พบว่า นักศึกษาที่เรียนโดยชุดการเรียนการสอนรายวิชาซ่อมมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต 4 เรื่อง สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ แตกต่างจากนักศึกษาที่เรียนโดยวิธีสอนปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และงานวิจัยของ ยุวดี แก้วรักษา (2527 : 71) พบว่า คะแนนเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาที่เรียนโดยชุดการสอนจุดบด (ชุดการสอนมินิคอร์ส) วิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต 7 เรื่อง อารยธรรมยุคก่อนประวัติศาสตร์สูงกว่าผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนที่เรียนโดยวิธีสอนตามปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุรัตน์ ยุทธเสรี (2527 : 53 - 55) ที่พบว่า นักเรียนที่เรียนภาษาอังกฤษโดยชุดการเรียนการสอนมินิคอร์สและที่เรียนโดยการสอนตามคู่มือครูการสอนภาษาอังกฤษเอส ทีใช้เวลาของการเรียนเท่ากัน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และผลงานวิจัยของ วนิดา สิริมาลา (2528 : 63) ปรากฏว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดการสอนมินิคอร์สวิชาภาษาไทยเรื่อง มหาเวสสันดรชาดกกัณฑ์กุมาร กับนิทานเวตาล มีผลสัมฤทธิ์สูงกว่าการเรียนโดยการสอนตามคู่มือครูภาษาไทยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และงานวิจัยของ สุมาลี สุวชันกุล (2529 : 41) ที่พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดการสอนรายวิชาย่อยและเรียนโดยการสอนตามคู่มือครูของ สสวท. แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วน ประภัสสร ไชยชนะใหญ่ (2529 : 57) ได้ทำการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนที่เรียนโดยการใช้อชุดการสอนรายวิชาย่อยและการสอน

ตามคู่มือครูของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชาวลิต สูงใหญ่ (2530 : 67) พบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดการสอนรายวิชาออยมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์แตกต่างจากนักเรียนที่เรียนโดยการสอนตามคู่มือครูของ สสวท. อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากผลการวิจัยในครั้งนี้ ทำให้ผู้วิจัยพบว่า การใช้ชุดการสอนมินิคอร์สเป็นวิธีการหนึ่งที่จะช่วยในการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยให้ได้ผลดียิ่งขึ้น ทั้งนี้เพราะการสร้างชุดการสอนมินิคอร์สจะเป็นไปอย่างมีระบบ กล่าวคือชุดการสอนมินิคอร์สที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 ได้นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องตามคุณลักษณะโครงสร้างของชุดการสอนมินิคอร์สจากนั้นจึงนำมาปรับปรุงแก้ไขแล้วนำไปทดลองใช้กับนักเรียน เพื่อให้ได้ชุดการสอนที่มีประสิทธิภาพ มีความสอดคล้องกันตั้งแต่จุดมุ่งหมาย สื่อ กิจกรรมการเรียน การสอนและการประเมินผล ซึ่งเป็นไปตามวิธีวิเคราะห์ระบบ จึงทำให้ให้นักเรียนที่เรียนโดยการใช้ชุดการสอนมินิคอร์สมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่ากลุ่มที่เรียนจากการสอนตามคู่มือครูภาษาไทย

ในการนำชุดการสอนมินิคอร์สวิชาภาษาไทยเรื่อง นิทานสุภาษิต และเรื่อง ผู้ชนะสิบทิศตอนศึกเมืองแปง มาใช้ในการทดลองสอนครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สังเกตปฏิกิริยาของผู้เรียนขณะที่เรียน พบว่า ผู้เรียนมีความสนใจในการที่ครูได้ใช้สื่อการเรียน การสอนหลายประเภท เช่น เทปบันทึกเสียง ภาพนิ่ง เอกสาร แบบฝึกหัด บัตรคำ เป็นต้น สื่อเหล่านี้เป็นสิ่งที่ส่งเสริมให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนดีขึ้นได้ ดังที่ โนว์สัน (Knowlson. 1964 : 219) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการใช้สื่อต่าง ๆ สำหรับการสอน แล้วพบว่าสื่อการสอนต่าง ๆ ต่างก็ให้ผลในทางเสริมกัน และกัน การใช้สื่อหลายอย่างรวมกันในการเรียนการสอนจะได้ผลดีกว่าการใช้สื่ออย่างใดอย่างหนึ่งเพียงอย่างเดียว นอกจากนี้ผู้เรียนยังมีความพึงพอใจกับกิจกรรมการเรียนหลายรูปแบบ ซึ่งจัดไว้ตามความเหมาะสมของเนื้อหาและจุดประสงค์ใน

การเรียน เช่น การอภิปราย ซึ่งมีทั้งการอภิปรายกลุ่มเล็กและกลุ่มใหญ่ การเรียงภาพตามลำดับเนื้อเรื่อง การแสดงบทบาทสมมติ การทายภาพปริศนาจากสุภาษิต การแสดงท่าทางประกอบการเล่านิทาน การเสนอผลงานของตนเอง ตลอดจนเกมและกิจกรรมต่าง ๆ ทำให้ผู้เรียนสนุกสนานกับการเรียน เพราะเปิดโอกาสให้ฝึกคิด ฝึกทักษะทางภาษา และผู้เรียนทุกคนได้มีส่วนร่วมกิจกรรม มีการอภิปรายปัญหาาร่วมกัน ช่วยเหลือกันและกันในระหว่างทำงาน จึงทำให้เกิดความคิดกว้างขวางมากยิ่งขึ้น และจากการตั้งจุดประสงค์การเรียนรู้อีกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดผลสัมฤทธิ์ได้ในระยะเวลาสั้นนั้น ทำให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นในการเรียนยิ่งขึ้น เพราะสามารถทราบผลการย้อนกลับได้ทันที ทั้งนี้เนื่องจากชุดการสอนมินิคอร์สมีลำดับการสร้างความรู้วิเคราะห์ระบบ โดยแต่ละกิจกรรมของการเรียนจัดเป็นวงจร คือ ปัจจัยป้อน กระบวนการ และผลผลิต ซึ่งต่างจากวิธีสอนอื่น ๆ คือ แยกเป็นวงจรสั้น ๆ และมองเห็นได้ชัดเจน จึงทำให้ผู้เรียนเอาใจใส่และกระตือรือร้นกับการเรียนที่จัดไว้อย่างมีระบบดังกล่าว

ผลจากการทดลองในครั้งนี้ สรุปได้ว่า ในการสอนวิชาภาษาไทย โดยใช้ชุดการสอนมินิคอร์สนี้ เป็นการเรียนการสอนที่ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการ เรียนรู้ได้โดยใช้ระยะเวลาในการ เรียนสั้นและเน้นการฝึกทักษะโดยตรง เพราะเป็นชุดการสอนที่รวมแนวคิดด้าน เทคโนโลยีทางการศึกษาที่ประสิทธิภาพไว้อย่างพร้อมมูล ด้วยเหตุนี้ การสอนโดยชุดการสอนมินิคอร์สจึงทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนสูงกว่าการสอนตามคู่มือครูภาษาไทย

2. เปรียบเทียบความสนใจในวิธีการสอนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างนักเรียนที่เรียนโดยการใช้ชุดการสอนมินิคอร์สกับเรียนโดยการสอนตามคู่มือครูภาษาไทย พบว่า นักเรียนที่เรียนโดยชุดการสอนมินิคอร์สและเรียนโดยการสอนตามคู่มือครูภาษาไทย มีความสนใจในวิธีการสอนวิชาภาษาไทยแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ในข้อ 2

การที่นักเรียนในกลุ่มที่สอนโดยชุดการสอนมินิคอร์สกับกลุ่มที่สอนตามคู่มือครูภาษาไทยมีความสนใจในวิธีการสอนวิชาภาษาไทยไม่แตกต่างกันนั้น อาจเป็นเพราะ

ผู้สอนได้ให้ความสำคัญของวิธีสอนทั้งสองแบบเท่า ๆ กัน โดยที่กลุ่มทดลองใช้ชุดการสอนมินิคอร์ส ซึ่งวิธีการสอนนี้เป็นวิธีการสอนที่แปลกใหม่ มีการนำสื่อและกิจกรรมหลายรูปแบบมาใช้ในการสอน ตลอดจนนักเรียนจะได้ทราบผลความก้าวหน้าของการเรียนหลังจากเรียนจบในแต่ละคาบทันที นอกจากนี้ยังเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ฝึกทักษะ ได้แสดงความคิดเห็น ได้มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน จากเกมหรือกิจกรรมที่มีสื่อให้นักเรียนได้ร่วมกันคิดและแสดงออกอย่างสนุกสนาน ซึ่งสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งเป็นเด็กที่อยู่ในวัยอยากรู้อยากเห็นอยากมีส่วนร่วมในกิจกรรม ทำให้ให้นักเรียนเกิดความสนใจในการเรียนมากขึ้น ซึ่งถ้าพิจารณาคุณค่าเฉลี่ยของความแตกต่างของความสนใจในวิธีการสอนระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม (MD) จากตาราง 7 จะเห็นว่ากลุ่มทดลองมีค่าคะแนนความสนใจในวิธีสอนสูงกว่ากลุ่มควบคุม สำหรับในกลุ่มควบคุมซึ่งสอนตามคู่มือครูภาษาไทยนั้น ก็ได้มีการจัดกิจกรรมในการเรียนการสอนหลายอย่าง ทำให้เด็กเกิดความสนใจและติดตามการสอนของครู นอกจากนี้เวลาที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้กระทำเพียง 16 คาบ ซึ่งอาจจะน้อยเกินไป สำหรับที่จะก่อให้เกิดความแตกต่างอย่างเห็นได้ชัดของพฤติกรรมด้านความสนใจในวิธีสอนวิชาภาษาไทยและการที่ผู้วิจัยได้ติดตามการเรียนการสอนอย่างใกล้ชิดกับนักเรียนทั้งสองกลุ่ม ทำให้นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อผู้สอน ซึ่งอาจเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ความสนใจในวิธีสอนวิชาภาษาไทยของนักเรียนทั้งสองกลุ่มไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ข้อสังเกตและปัญหาของการวิจัย

1. การเรียนการสอนโดยใช้ชุดการสอนมินิคอร์สนั้น เป็นการเรียนที่ผู้เรียนต้องปรับกระบวนการเรียนใหม่ จากการเรียนที่ยึดแบบเรียนเป็นหลักมาเป็นการเรียนที่มีกิจกรรมและสื่อต่าง ๆ มากมาย อีกทั้งต้องจัดกลุ่มการเรียนและเปลี่ยนกลุ่มการเรียนตลอดเวลา แต่ระยะต่อมานักเรียนจะเข้าใจการเรียนลักษณะนี้ได้ดีขึ้น

2. เนื่องจากชุดการสอนมินิคอร์สนี้มีสื่อหลายอย่าง เช่น เทปเสียง แบบฝึกหัด รวมทั้งยุทธวิธีการสอนหลายแบบ เช่น การอภิปราย การแสดงบทบาทสมมติ การฝึกจากเกม เป็นต้น จากการสังเกต พบว่า นักเรียนมีความสนใจในการแข่งขัน เกมที่ได้คัดแปลงมาจากเกมทางโทรทัศน์ และการแสดงบทบาทสมมติมาก ซึ่งการเรียนแบบนี้แตกต่างจากที่นักเรียน เคยเรียนอยู่ประจำ

3. การใช้สื่อที่ต่องมีการเตรียมตัวล่วงหน้า บางครั้งผู้สอนประสบปัญหาในห้องเรียนที่มีจำนวนนักเรียนมาก การใช้วิทยุเทปเครื่องเล็กนั้น ทำให้นักเรียนได้ยินไม่ทั่วถึง ซึ่งต้อง เปลี่ยนเป็นเครื่องใหญ่แล้วต่อเข้ากับลำโพง เพื่อจะได้ยินชัดเจนนยิ่งขึ้น

4. มีนักเรียนบางคนที่เป็นเพื่อน ๆ ไม่ต้องการให้เข้ากลุ่มด้วย จำเป็นที่ผู้วิจัยจะต้องชี้แจงให้นักเรียนเข้าใจถึงวิธีการเรียนแบบนี้ นักเรียนคนอื่น ๆ จึงยินยอมให้เพื่อนเข้ากลุ่มด้วย

5. ห้องเรียนที่ใช้ในการเรียนการสอนมินิคอร์สนี้ จำเป็นต้องมีการจัดโต๊ะเรียนเป็นกลุ่ม ๆ ดังนั้นเพื่อไม่ให้เสียเวลา ผู้วิจัยได้กำหนดให้นักเรียนไปเรียนในห้องปฏิบัติการวิชาภาษาไทย ซึ่งได้จัดโต๊ะเรียนเป็นกลุ่มไว้เรียบร้อยแล้ว

6. การติดตามการเรียนขณะฝึกกิจกรรมกลุ่มการฝึกทักษะนั้น ครูต้องใช้ความใกล้ชิดกับกิจกรรมการฝึกทักษะเพื่อแก้ไขข้อผิดพลาดของนักเรียนได้ทันที

7. การใช้เวลาในการอภิปรายกลุ่มย่อยของนักเรียน ครูผู้สอนไม่ควรให้เวลามากเกินไป เพราะจะทำให้เกิดความกระตือรือร้นและครูผู้สอนควรจะคอยซักถามปัญหาของแต่ละกลุ่มที่กำลังดำเนินการอภิปราย เพื่อช่วยแก้ปัญหาที่ยากเกินไป และเป็นการกระตุ้นให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นมากขึ้น

8. ครูผู้สอนควรแสดงความเป็นกันเอง จริงใจ และให้ความมั่นใจแก่นักเรียน เพราะจะเป็นการสร้างบรรยากาศที่ดี ก่อให้เกิดความสบายใจแก่นักเรียน ครูผู้สอนไม่ควรวางกฎเกณฑ์หรือข้อบังคับมากเกินไป เพราะอาจจะเป็นผลให้นักเรียนเกิดความวิตกกังวลและเบื่อหน่ายในที่สุด

9. การที่นักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม ได้มีการสนทนาแลกเปลี่ยนความรู้กันนั้น ส่งผลให้ความสนใจในวิธีการสอนวิชาภาษาไทยไม่แตกต่างกัน เพราะครูผู้สอนต้องจัดกิจกรรมในการเรียนการสอนให้เท่าเทียมกัน

10. เวลาในการปฏิบัติกิจกรรมควรใช้เวลา 2 คาบติดต่อกัน เพื่อให้การปฏิบัติกิจกรรมเกิดความต่อเนื่องและไม่เร่งรีบจนเกินไป

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 เนื่องจากผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการสอนมินิคอร์สมีผลสัมฤทธิ์สูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูภาษาไทย ดังนั้นผู้วิจัยจึงเห็นสมควรที่จะได้มีการทดลองสร้างและใช้ชุดการสอนมินิคอร์สให้แพร่หลายออกไป เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาควรช่วยสนับสนุน ส่งเสริมให้ครูในโรงเรียนสร้างชุดการสอนมินิคอร์สขึ้น โดยสนับสนุนในด้านงบประมาณ ตลอดจนอำนวยความสะดวกในการจัดสภาพห้องเรียน ห้องโสตทัศนศึกษาให้เหมาะสมกับการใช้ชุดการสอนมินิคอร์ส

1.3 หน่วยงานพิเศษ ควรส่งเสริมให้มีการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการสร้างและวิธีใช้ชุดการสอนมินิคอร์สให้แพร่หลายขึ้น

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

2.1 ควรมีการทำวิจัยเรื่องนี้ในวิชาอื่น ๆ อีกและในระดับชั้นอื่น ๆ ด้วย เพื่อเปรียบเทียบว่ามีความเหมาะสมกับวิชาใดและระดับใดมากที่สุด

2.2 ควรได้มีการสร้างชุดการสอนมินิคอร์สวิชาภาษาไทยขึ้น เพื่อทดลองสอนอีกโดยมุ่งศึกษาตัวแปรเพิ่มเติม เช่น ความมีวินัยในตนเอง ความคงทนในการเรียนรู้ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความวิตกกังวล เป็นต้น

2.3 ควรมีการศึกษาถึงความสัมพันธ์ของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยกับความรับผิดชอบในกิจกรรมกลุ่มของนักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดการสอนมินิคอร์ส

2.4 ควรมีการศึกษาความสนใจวิธีสอนวิชาภาษาไทย โดยใช้ชุดการสอนมินิคอร์สในระดับชั้นอื่น ๆ ซึ่งใช้เวลาในการทดลองมากกว่านี้

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

กมลรัตน์ หล้าสูงเนิน. จิตวิทยาการศึกษา (ฉบับปรับปรุง). พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ :
ทางด่วนส่วนจำกัดศึกษา, 2528.

การศึกษาออกโรงเรียน, กรม กองพัฒนาการศึกษา. คู่มือการใช้ชุดฝึกอบรมระยะสั้น
(Minicourse) สำหรับครูผู้สอนการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ ระดับที่ 3 - 4
ระหว่างประจำการ. กรุงเทพฯ : การศาสนา, 2528.

กรรณิการ์ แยมเกษร. การสร้างมินิคอร์ส. 2525. เอกสาร ไร่ เนียว.

กาญจนา เกียรติประวัฑิ. นวัตกรรมทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : ภาควิชาหลักสูตรและ
การสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2520.

จรรยา เอี่ยมสะอาด. การศึกษาเตรียมเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการสอนสำหรับนักเรียนแบบ
ศูนย์กลางเรียนและแบบโดยวิธีสอนแบบบรรยาย. ปรินญานินพนธ์ กศ.ม.

กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527. อัดสำเนา.

จันทมาศ ชันบุญ และศิรินันท์ เพชรทองคำ. จิตวิทยาวัยรุ่นและการศึกษา. กรุงเทพฯ :
ภาควิชาจิตวิทยา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2520.

ชวาล แพทย์กุล. เทคนิคการเขียนข้อสอบ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์, 2522.

_____. เทคนิคการวัดผล. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์, 2516.

ชวลิต สูงใหญ่. การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และความสนใจ
ในวิชาคณิตศาสตร์ อันเป็นผลจากการสอนวิชาคณิตศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3.
ที่สอนโดยชุดการสอนรายวิชาย่อย. ปรินญานินพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530. อัดสำเนา.

ชอลแก้ว โภคย์สุพัทธ์. การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสนใจวิชาหลักภาษาไทย
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ที่เรียนโดยวิธีการให้
นักเรียนสอนกันเอง. ปรินญานินพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2525. อัดสำเนา.

- ชัยยงค์ พรหมวงศ์ และคณะอื่น ๆ. เทคโนโลยีและสื่อการศึกษา. (เอกสารการสอน
ชุดวิชา) สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช หน้าที่ 1 - 5
2523.
- เจียรศรี วิวิษศิริ. จิตวิทยาการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการศึกษา
ผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527.
- ทวี ทอแก้ว และอบรม ดินภิวาล. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : โปษีสถาบันการพิมพ์,
2517.
- นอมฤดี จงพยุหะ และคณะอื่น ๆ. คู่มือการศึกษาจิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ :
วิทยาลัยครูสวนกุหลาบ, 2519.
- นิตยา บุญสิงห์. ความสนใจของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 ต่อเนื้อหาแบบเรียนวรรณคดีไทย.
ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
2517. อักส์เนา.
- บุญเหลือ เพ็ญสุวรรณ, ม.ล. ภาษาไทย - วิชาที่ถูกลืม. กรุงเทพฯ : ศูนย์ส่งเสริม
การใ้ภาษาไทย, 2520.
- บุญส่ง นิลแก้ว. การวัดผลทางจิตวิทยา. กรุงเทพฯ : แพร่พิทยา, 2519.
- ปฐม นิลมานนท์. ชุดการสอนจุดบด. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, ม.ป.ป. อักส์เนา.
- ประภัสสร ไชยชนะใหญ่. การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความ
รับผิดชอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนวิชาสังคมศึกษาโดยการใ้
ชุดการสอนมินิคอร์สกับคู่มือครู ของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา.
ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
2529. อักส์เนา.
- ประภาเพ็ญ สุวรรณ. "การสอนโดยใช้ Module ชุดศึกษา. 5 : 15, 2525.
- ประสาธ อิศรปริศา. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์กราฟิการ์ต,
2521.

ปราณี ปัญจาละ. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสนใจในวิชาภาษาไทย
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนโดยใช้ชุดการสอนกับเรียนโดยครู เป็นศูนย์กลาง.
 ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 ประสานมิตร, 2528. อักส์นา.

พจนานพร เชียงว่อง. การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยและ
ทัศนคติต่อวิธีสอนของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 (ปวช.1)
ที่เรียนโดยวิธีกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์และวิธีสอนตามคู่มือครูของกรมวิชาการ.
 ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
 2528. อักส์นา.

พัชรีย์ สายสิทธิ์. การศึกษาการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย โดยใช้หนังสือเรียนภาษาไทย
ชุดทักษะสัมพันธ์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา ใน
กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์,
 2524. อักส์นา.

ยุวดี แก้วรักษา. การทดลองใช้ชุดการสอนจุดบท วิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต 7
ในชั้นเรียนการศึกษานู๋ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ ระดับที่ 4. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม.
 กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527. อักส์นา.

รัตน์ ตลอดจนารมย์. การเปรียบเทียบผลกรเรียนนิชาวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 1 ในห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนและแบบครู เป็นศูนย์กลาง.
 ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 ประสานมิตร, 2520. อักส์นา.

ลวน สายยศ และอังคณา สายยศ. หลักการวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2.
 กรุงเทพฯ : ทวิกิจการพิมพ์, 2524.

_____ . หลักการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : บริษัท ศึกษาพร จำกัด, 2528.

ละม้ายมาศ ภัทรทัต และจรรยา สุวรรณทัต. อิทธิพลของสังคมต่อพัฒนาการของเด็กที่
ตำบลป่า อำเภอมือง จังหวัดชลบุรี. รายงานฉบับที่ 5 ของสถาบันระหว่างชาติ
สำหรับการคนควาเืองเด็ก, กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2510.

วิรัช บรรจง และคนอื่น ๆ. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : กรุงเทพมหานครพิมพ์,
2516.

วดี ชาศิริพิศ และคนอื่น ๆ. โครงการพัฒนาการสอนภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษา ปีการศึกษา
2523. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2523.

วนิดา ศิริมาลา. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยและความสนใจในวิชา
ภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยชุดการเรียนการสอนมินิคอร์ส
กับเรียนโดยการสอนตามคู่มือครูภาษาไทย กรมวิชาการ. ปรินฤญาติพันธ์ กศ.ม.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528. อัดสำเนา.

วัชรีย์ ทรัพย์มี. การแนะแนวในโรงเรียน. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2520.

วิชัย วงษ์ใหญ่. พัฒนาหลักสูตรและการสอนมิตินิยม. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ :
จินเนศวร การพิมพ์, 2525.

ศึกษานิเทศกร, กระทรวง. คู่มือครูภาษาไทยชุดทักษะสัมพันธ์ เล่ม 1 (ท.101 - 102)
ชั้นมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2521.

. หนังสือเรียนภาษาไทยชุดทักษะสัมพันธ์ เล่ม 1 (ท.101 - 102) ชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 1. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2521.

. หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา,
2521.

✓ ศูนย์พัฒนาหลักสูตร กรมวิชาการ. ปัญหาการใช้หลักสูตรวิชาการภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษา
ตอนต้น พ.ศ. 2524 ของ ชุดการศึกษาและโรงเรียนมัธยมศึกษา. เอกสารหมายเลข
5, 2529. อัดสำเนา.

✓ สำนัญศึกษา, กรม. สารศึกษานิตเทศ. กรกฎาคม - สิงหาคม (หมวดภาษาไทย), 2529.

- ✓ สมถวิล วิเศษสมบัติ. วิธีสอนภาษาไทยมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ : ภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ วิทยาลัยครูสวนสุนันทา, 2525.
- ✓ สมสมัย แสงชั้น. ความสนใจในเนื้อหาแบบเรียนวรรณคดีไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 2. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2516. อัดสำเนา.
- ✓ สมาน บุญดี. ศึกษาการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 ในเขตการศึกษา
1. วิทยานิพนธ์ ก.ม. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการประถมศึกษา, 2524.
อัดสำเนา.
- ✓ สุจริต เพียรชอบ. "การใช้หลักสูตรและวัสดุหลักสูตรวิชาภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษา," การสอนภาษาไทย มสธ. หน่วย 1 - 8. 2525.
- ✓ สุจริต เพียรชอบ และสายใจ อินทร์พรหม. วิธีสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา.
กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2523.
- ✓ สมชาติ สุวรรณกุล. การศึกษาค้นคว้าเพื่อการเรียนวิชาคณิตศาสตร์และความสนใจในการเรียนรู้ ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 1 ที่เรียนโดยใช้ชุดการสอนมินิคอร์ส.
ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529. อัดสำเนา.
- ✓ สุรศักดิ์ ยุทธเสรี. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยการเรียนจากชุดการเรียนการสอนมินิคอร์ส กับการสอนตามคู่มือตามคู่มือครูการสอนภาษาอังกฤษ. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527. อัดสำเนา.
- ✓ เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย. "ชุดการสอนรายวิชาออย," สารานุกรมศึกษาศาสตร์.
3 : 113 มกราคม - มีนาคม 2529.
- ✓ เสียง สุสกุล. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ และความสนใจในการเรียนวิชาคณิตศาสตร์จากการเรียนเป็นกลุ่ม เรียนเป็นรายบุคคล โดยใช้บทเรียนโมดูล และ การเรียนตามแผนการสอน สสวท. ระดับชั้น ม. 2
ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2525. อัดสำเนา.

- โสภา ธรรมรงค์หทัย. การเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาและความสนใจในวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่สอนโดยใช้หลักการ เรียนเพื่อรอบรู้กับการสอนแบบปกติ, ปรินซ์ตันนิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528. อัดสำเนา.
- อภิรุณ วรสิทธิ์ยากรณ. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนโดยชุดการสอนมินิคอร์สกับการสอนตามคู่มือครู, ปรินซ์ตันนิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526. อัดสำเนา.
- อุทัย หนูแดง. การทดลองชุดการเรียนการสอนมินิคอร์สของนักศึกษาชาวไทยแบบ เช็ดเสร็จ ระดับที่ 3 วิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต 4, ปรินซ์ตันนิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526. อัดสำเนา.
- Allen, E.D. and V.M. Rebecca. Classroom Techniques Foreign Language and English as a Second Language. New York, Harcourt Brace Jovarrich, Inc., 1977.
- Anderson, J.R. "The Development and Effective Evaluation of Minicourse Structure for General Education Earth Science," Dissertation International Abstracts. 35(11) : 4021-AP ; December, 1973.
- APEID. The Minicourse Approach : What it is and How It Work. UNESCO, Regional Office Bangkok, 1982.
- C.A.T. How to Get the Most out of This Minicourse. Australia, Macquarie University, 1981. Introductory.
- Cross, W.K. "Development and EVALUATION OF THE Feasibility of a Minicourse in Inquiry for Pre-Service Teachers," Dissertation International Abstracts. 35(6) : 3388-AP,; December, 1974.
- Davis, F.B. Educational Measurement and Their Inter-Pretation Wadworth Publishing Company, 1964.
- Dewey, J. Dictionary of Education. New York, Philosophical Library, 1959.
- Fan, Chung-Teh. Item Analysis Table. Education Testing Service, Princeton, New Jersey, 1952.

- Good, C.V. Dictionary of Education. New York, McGraw-Hill Book Company, New York, 1973.
- Katez, O.E. "Validation of Minicourse 2 with pre-Service Teachers of Primary and Inter Mediate Educate Mentally Related Children," Dissertation International Abstracts. 36(1) : 218AP ; July, 1975.
- Kerr, W.K. "A Study of Designated Affective Behaviors of Highschool Students Enrolled in Minicourses and Traditional Courses," Dissertation International Abstracts. 36(6) : 3356-7 AP ; December, 1975.
- Knowlton, James Q. A Socio and Psycho Linguistic Incory of Pictorial Communication. New York, McGraw-Hill, 1964.
- Likert, E.A. Techniques of Attitude Scale Constrution. New York, Appleton - century - Crofts, 1975.
- Macquarie University. The Use of Media in Minicourse. Sydney Center for Advancement of Teaching, n.d.B.
- Meyer, G.R. The Principles of Teaching Applied in C.A.T. Minicourses and Their BASIS IN Theories of Teaching. Macquarie University. 1975.
- The Minicourses as a Model for the Continueing Education of Teachers. Sydney, Macquarie University Center for Advancement of Teaching, 1978.
- Milzow, J.A. "A Study of Students and Teacher Reaction to the Mini Minicourse Programme of 1973 - 74 at Kennedy Junior High School Pontiac Michigan," Dissertation International Abstracts. 36(11) : 7165-AP,; May, 1976.
- Nunnally, J.C., Jr. Introduction to Psychological Measurement. New York, McGraw-hill, 1970.
- Powell, M. The Psychology of Adolescence. New York, The Bobles Merrill Company, 1963.
- Scott, W.A. and W.Michael. Introduction to Psychological Research. University of Colorado, 1967.
- Shepps, F.P. and others. "Relationship of Study Habits and School Attitude to Achievement in Mathematics and Reading," The Journal of Educational Research. 65(2) : 71 - 73 ; October, 1971.
- Super, D.E. The Psychology of Career. New York, Harper and Brothers, 1957.

Thorndike and Elizabeth. Measurement and Evaluation in Psychology.
2nd ed. New York, John Willey, 1969.

UNESCO. The Minicourse Approach : What It is and How It Work.
UNESCO., Regional Office Bangkok, 1982.

Weiss, S. "A Comparison of the Attitudes towards Blacks of
White High School Students in and Elective Mini-Course in Black
History with These of White High School Students Electing
Another Mini-Courses in the United States History,"
Dissertation International Abstracts. 36 : 2005-A ;
October, 1975.

Whithead, R. Children's Literature Strategies of Teaching.
Englewood Cliffs, New Jersey, Prentice-Hall, Inc., 1968.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

ค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์
ค่าอำนาจจำแนก เป็นรายข้อของแบบสอบถามวัดความสนใจในวิธีการสอน
วิชาภาษาไทย

ตาราง 8 ค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย

ข้อที่	p	r	Δ	ข้อที่	p	r	Δ	ข้อที่	p	r	Δ
1	.34	.21	14.6	18	.62	.57	11.7	35	.79	.42	9.8
2	.49	.49	13.1	19	.76	.34	10.2	36	.45	.42	13.5
3	.36	.25	14.4	20	.76	.34	10.2	37	.63	.40	11.6
4	.32	.34	14.8	21	.48	.22	13.2	38	.53	.25	12.7
5	.32	.34	14.8	22	.55	.28	12.5	39	.65	.36	11.4
6	.66	.45	11.4	23	.64	.48	11.6	40	.77	.44	10.0
7	.70	.46	10.9	24	.41	.29	13.9	41	.74	.51	10.4
8	.44	.31	13.6	25	.55	.31	12.5	42	.23	.26	16.0
9	.76	.48	10.2	26	.49	.54	13.1	43	.36	.39	14.4
10	.61	.35	11.9	27	.63	.31	11.7	44	.71	.26	10.8
11	.58	.49	12.2	28	.72	.53	10.6	45	.77	.44	10.0
12	.58	.40	12.2	29	.39	.44	14.1	46	.43	.45	13.7
13	.58	.40	12.2	30	.42	.27	13.8	47	.24	.38	15.8
14	.66	.52	11.4	31	.71	.35	10.8	48	.52	.37	12.8
15	.61	.35	11.9	32	.55	.49	12.5	49	.61	.43	11.8
16	.60	.46	12.0	33	.64	.41	11.6	50	.21	.21	16.2
17	.78	.21	9.9	34	.46	.27	13.4				

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยฉบับนี้มีค่าความเชื่อมั่น 0.79

ตาราง 9 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถามวัดความสนใจในวิธีการสอน
วิชาภาษาไทย

ข้อที่	t	ข้อที่	t
1	4.50	11	3.83
2	5.00	12	6.26
3	4.80	13	5.44
4	4.60	14	5.14
5	3.26	15	4.00
6	4.28	16	5.59
7	4.00	17	4.77
8	6.61	18	5.04
9	6.48	19	6.00
10	4.30	20	5.57

แบบสอบถามวัดความสนใจในวิธีการสอนวิชาภาษาไทยฉบับนี้มีค่าความเชื่อมั่น 0.78

ภาคผนวก ข

แผนการสอนโดยใช้ชุดการสอนอิเล็กทรอนิกส์

แผนการสอนโดยใช้วิธีสอนตามคู่มือครูภาษาไทย

โครงสร้างมินิคอร์ส

วิชาภาษาไทย เรื่องนิทานสุภาพิต ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

หลักการและเหตุผล

แนวโน้มการสอนภาษาไทยในปัจจุบัน เน้นให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะและแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล ตลอดจนเกิดความรู้ความเข้าใจจนสามารถนำไปใช้ในชีวิตจริงได้ ดังนั้นในการจัดการเรียนการสอนจึงควรใช้กิจกรรมและสื่อหลายรูปแบบ เพื่อให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมเหล่านั้นโดยถือการฝึกทักษะเป็นสำคัญ

แต่สภาพการเรียนการสอนภาษาไทยที่เป็นอยู่ขณะนี้ จะเห็นได้ว่า รูปแบบการสอนส่วนใหญ่ยังเน้นบทบาทให้ครูเป็นผู้ดำเนินการสอนเอง ซึ่งไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์ของหลักสูตรที่มุ่งให้ผู้เรียนฝึกทักษะมากกว่าฟังครูบอกข้อเท็จจริง อธิบายกฎเกณฑ์และสรุปข้อคิดเห็นให้ทั้งหมด เพราะการเรียนรู้อย่างภาษาเป็นเรื่องที่ต้องฝึกมากกว่าจดจำเนื้อหาจากครูเพียงอย่างเดียว ด้วยเหตุนี้ในการจัดการเรียนการสอนนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งวิธีสอนของครูควรได้รับการปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้การเรียนการสอนบรรลุตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ ปัจจุบันได้มีนักการศึกษาได้นำแนวคิดด้านเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมทางการสอนมาใช้ในวงการศึกษานั้นจะส่งผลให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วิธีการหนึ่งที่จะช่วยพัฒนาการเรียนการสอนภาษาไทยให้ได้ดีคือ การใช้ชุดการสอนมินิคอร์ส เพราะชุดการสอนนี้จะช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้และมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน ทั้งยังเน้นการฝึกทักษะตลอดจนส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักคิด รู้จักแก้ปัญหา และมีบทบาทในการเรียนมากที่สุดตามกระบวนการและระบบของมินิคอร์ส

จุดประสงค์ปลายทาง

เพื่อให้ให้นักเรียน

1. มีความรู้เกี่ยวกับความเป็นมาและลักษณะของนิทานสุภาพิต
2. สามารถสรุปใจความสำคัญของเรื่องและเข้าใจข้อคิดในนิทานนั้น

3. ถายทอด เรื่องที่อ่านหรือฟัง ได้อย่างถูกต้อง และสามารถโต้ตอบได้อย่างมีเหตุผล
4. อธิบายสำนวนและคำศัพท์ในเรื่องได้
5. แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะนิสัยและพฤติกรรมของตัวละครได้
6. เกิดทักษะในการฟัง พูด อ่าน เขียน

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

เมื่อเรียนจบบทเรียนนี้แล้ว นักเรียนจะสามารถ

1. เขียนสรุปใจความสำคัญของนิทานและบอกลักษณะของนิทานสุภาษิตที่ฟังได้
2. ตอบคำถามจากเนื้อเรื่องที่อ่านและเข้าใจข้อคิดในนิทานนั้น
3. บอกลักษณะนิสัยและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมของตัวละครได้
4. อธิบายคำศัพท์ คำสุภาษิต และสำนวนที่มีในเนื้อเรื่องได้
5. ยกตัวอย่างและเล่านิทานสุภาษิตที่เป็นคติสอนใจได้
6. เขียนสรุปความรู้ที่ได้จากการอ่านนิทานสุภาษิตได้

เป้าหมาย

ชุดการสอนมินิคอร์สนี้จัดทำขึ้นเพื่อให้ครูผู้สอนนำไปใช้สอนแก่เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 วิชาภาษาไทย เรื่องนิทานสุภาษิต โดยจัดให้ผู้เรียนเรียนเป็นกลุ่มและสามารถบรรลุเป้าหมายในการเรียนการสอนได้ในระยะเวลาสั้น จากกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อฝึกทักษะอย่างมีระบบ

แผนการสอน
วิชาภาษาไทย เรื่องนิทานสุภาษิต ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ระยะเวลา	เนื้อเรื่อง/กิจกรรม	การจัดกลุ่ม
50 นาที	<u>ตอนที่ 1</u> เปิดการฟังในเรื่องความสำคัญของนิทาน และลักษณะของนิทานสุภาษิต	
10 นาที	1. บรรยายหลักการฟังสารที่ให้ความรู้	กลุ่มใหญ่
10 นาที	2. ฟังคำบรรยายจากแถบบันทึกเสียง เรื่องความ สำคัญของนิทานและลักษณะของนิทานสุภาษิต	กลุ่มใหญ่
20 นาที	3. อภิปรายแสดงความคิดเห็นจากบทความที่ได้ฟัง เรื่องความสำคัญของนิทานและลักษณะของ นิทานสุภาษิต	กลุ่มย่อย
10 นาที	4. ประเมินผลจากการฟังเรื่องความสำคัญของ นิทานและลักษณะของนิทานสุภาษิต	รายบุคคล
50 นาที	<u>ตอนที่ 2</u> เมื่อเล่นนิทานสุภาษิตจบนักเรียนตอบคำถาม และเข้าใจข้อคิดในนิทานนั้น	
3 นาที	1. ชี้แจงการดำเนินกิจกรรมศูนย์การเรียนรู้	กลุ่มใหญ่
42 นาที	2. การรวมกิจกรรม	กลุ่มย่อย
5 นาที	3. ประเมินผลงาน	กลุ่มย่อย

ระยะเวลา	เนื้อเรื่อง/กิจกรรม	การจัดกลุ่ม
50 นาที	<p><u>ตอนที่ 3</u> ศึกษาลักษณะนิสัยและพฤติกรรมของตัวละคร</p>	
10 นาที	1. ศึกษาเอกสาร เรื่องหลักการวิจารณ์ลักษณะนิสัยและพฤติกรรมของตัวละคร	กลุ่มใหญ่
15 นาที	2. แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมของตัวละคร	กลุ่มย่อย
15 นาที	3. เสนอผลการอภิปราย	กลุ่มย่อย
10 นาที	4. เขียนสรุปความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะนิสัยและพฤติกรรมของตัวละครที่คิดว่าสมควรนำไปเป็นแบบอย่าง และสิ่งที่ไม่ควรยึดเป็นแบบอย่าง	กลุ่มย่อย

ระยะเวลา	เนื้อเรื่อง/กิจกรรม	การจัดกลุ่ม
50 นาที 15 นาที 10 นาที 15 นาที 20 นาที	<p data-bbox="475 521 1029 651"><u>ตอนที่ 4</u> ศึกษาความหมายของคำศัพท์ ส่วนวน สุภาษิตใน เรื่อง</p> <ol data-bbox="480 763 1098 1144" style="list-style-type: none"> ศึกษาเอกสาร เรื่องความหมายและการใช้ ส่วนวน สุภาษิต ทายปัญหา ส่วนวน สุภาษิต จากภาพที่กำหนดให้ กิจกรรมอักษรสลับกลับ เป็นคำศัพท์ใน เรื่อง รวบรวมคำศัพท์ ส่วนวน สุภาษิต ในเรื่องนิทาน สุภาษิต และเสนอผลการศึกษาค้นคว้า 	กลุ่มใหญ่ กลุ่มย่อย กลุ่มย่อย กลุ่มย่อย
50 นาที 10 นาที 15 นาที 25 นาที	<p data-bbox="475 1216 1050 1335"><u>ตอนที่ 5</u> เขียนและเล่นนิทานสุภาษิตเรื่องสั้น ๆ ที่เป็นคติสอนใจ</p> <ol data-bbox="480 1447 1066 1626" style="list-style-type: none"> อ่านคำบรรยายเรื่อง การเขียนนิทานสุภาษิต ฝึกการเขียนนิทานสุภาษิต เสนอผลงานและสรุปผลงาน 	กลุ่มใหญ่ กลุ่มย่อย กลุ่มย่อย

ระยะเวลา	เนื้อเรื่อง/กิจกรรม	การจัดกลุ่ม
50 นาที	<p><u>ตอนที่ 6</u> สรุปความรู้และข้อคิดเห็นที่ได้จากนิทานสุภาษิต</p>	
15 นาที	1. เรียงภาพลำดับเหตุการณ์ในนิทานสุภาษิต	กลุ่มย่อย
20 นาที	2. อภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้ที่ได้จากนิทานสุภาษิต	กลุ่มย่อย
15 นาที	3. สรุปความรู้ที่ได้จากนิทานสุภาษิต	กลุ่มใหญ่

ชุดการสอนมินิคอร์ส	นิทานสุภาภิต
<p><u>ตอนที่ 1</u> ฝึกการฟังในเรื่องความสำคัญของนิทานและลักษณะของนิทานสุภาภิต 50 นาที</p>	

<u>กิจกรรมที่ 1</u>	บรรยายหลักการฟังสารที่ให้ความรู้ 10 นาที
<u>ขั้นตอน</u>	ครูบรรยายหลักการฟังสารที่ให้ความรู้
<u>สื่อ</u>	เอกสารประกอบคำบรรยาย เรื่อง หลักการฟังสารที่ให้ความรู้ (เอกสารหมายเลข 1)

เอกสารสำหรับแจกนักเรียน

เอกสารหมายเลข 1

การฟังสารที่ให้ความรู้

การฟัง เป็นการรับรู้เรื่องราวจากเสียงที่ได้ยิน ในการรับรู้เรื่องราวที่ได้นั้น ผู้ฟังจะต้องให้ความสนใจและจับใจความสำคัญ มีความเข้าใจและจดจำเรื่องที่ฟังได้

จุดมุ่งหมายการฟังโดยทั่วไปเป็นการฟังเรื่องราวที่

1. ให้ความรู้ เช่น ฟังข่าว บทความ การอภิปราย
2. ให้ความบันเทิง เช่น ฟังการอ่านบทละคร เรื่องขำขัน นิทาน
3. ให้ข้อคิดหรือคติชีวิต เช่น ฟังคำปราศรัย บทเพลง บทละคร

พระธรรมเทศนา

หลักในการฟังสารที่ให้ความรู้

1. ตั้งใจฟังอย่างมีสมาธิ พยายามติดตามเรื่องที่ฟังให้ทันและให้เข้าใจตามไปโดยตลอด
2. เมื่อนักเรียนได้ฟังเรื่องใด ๆ ก็ตาม ควรจับใจความสำคัญให้ได้ว่าเรื่องอะไร ใครทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร เป็นต้น
3. ขณะที่ฟังควรบันทึกประเด็นสำคัญไว้เพื่อเตือนความจำ ตลอดจนคำถามและข้อสังเกตที่ควรอภิปรายไว้ด้วยก็ยิ่งเป็นการดี
4. ปีกแยกแยะได้ว่า ส่วนใดเป็นเนื้อหาสำคัญ ส่วนใดเป็นส่วนประกอบ ตอนใดเป็นอุทาหรณ์ ตอนใดเป็นข้อเท็จจริง ตอนใดเป็นข้อคิดเห็น ตอนใดเป็นข้อสันนิษฐานชั่วคราวและอื่น ๆ ตลอดจนตัดสินใจว่าสารที่ได้อ่านนั้นควรเชื่อถือหรือไม่
5. ประเมินค่าของสารที่ให้ความรู้เห็นว่าสำคัญหรือเป็นประโยชน์เพียงใด มีแง่คิดที่สมควรค่าอะไรบาง
6. มีความรู้ทางภาษาพอสมควร เช่น รู้จักถ้อยคำมากมาย เพื่อเวลาผู้พูดจะได้อธิบายเข้าใจ
7. รู้ใ้ความถูกต้องวิธีในการ เสนอความรู้ให้เหมาะสมใจชวนติดตามอย่างไร

ชุดการสอนมินิคอร์ส	นิทานสุภาพิต
<u>ตอนที่ 1</u> ฟังการฟังในเรื่องความสำคัญของนิทานและลักษณะของนิทานสุภาพิต 50 นาที	

<u>กิจกรรมที่ 2</u> 10 นาที	ฟังคำบรรยายจากแถบบันทึกเสียง เรื่องความสำคัญของนิทานและลักษณะของนิทานสุภาพิต
<u>ขั้นตอน</u>	<ol style="list-style-type: none"> ครู เปิดแถบบันทึกเสียงคำบรรยายเรื่อง ความสำคัญของนิทานและลักษณะของนิทานสุภาพิตให้นักเรียนฟัง โดยแนะนำว่าให้ฟังอย่างมีหลักและเก็บใจความสำคัญ แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อย 5 กลุ่ม กลุ่มละ 10 คน เพื่อเตรียมอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่ฟัง
<u>สื่อ</u>	<ol style="list-style-type: none"> แถบบันทึกเสียงคำบรรยายเรื่อง ความสำคัญของนิทานและลักษณะของนิทานสุภาพิต เครื่องบันทึกเสียง

เรื่องความสำคัญของนิทานและลักษณะของนิทานสุภาษิต

ในกระบวนร้อยแก้วที่ให้ความบันเทิง นิทานเป็นวรรณกรรมที่เก่าแก่ที่สุด
ใคร ๆ ไม่ว่าเด็กหรือผู้ใหญ่ก็ชอบฟังนิทานทั้งนั้น แฉ่งกสมเด็จพระเจ้าก็
ทรงใจนิทานชาดกเป็นสื่อในการสอนธรรมะให้แก่สาวกของพระองค์ จนแต่ละชาติต่างก็มี
นิทานเป็นสมบัติประจำชาติของตน

นิทาน เป็นคำศัพท์ภาษาบาลี หมายความว่าถึง คำเล่าเรื่อง

นิทานตามความเข้าใจของคนทั่วไป จึงหมายถึง เรื่องราวทั่วไปที่เล่ากันด้วย
ปากสืบทอดกันมาเป็นเวลาช้านานถือเป็นมรดกทางวัฒนธรรม การเล่านี้ผู้เล่าจะสอดแทรก
อารมณ์และความคิดเห็นของตนด้วยก็ได้ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อความสนุกสนานและความ
พอใจทั้งผู้เล่าและผู้ฟัง

นิทานแบ่งออกเป็นประเภทต่าง ๆ ได้ดังนี้คือ นิทานปรัมปรา นิทานชีวิต
นิทานตลกขบขัน นิทานที่มคคิสอนใจ นิทานเรื่องผี นิทานเกี่ยวกับการผจญภัย
นิทานเกี่ยวกับยักษ์ เป็นต้น

นอกจากนี้ยังมีนิทานที่มคคิสอนใจเกี่ยวกับชีวิตความเป็นอยู่และความเชื่อของ
มนุษย์ที่นาสนใจ ได้แก่

1. นิทานอีสป เป็นนิทานอุทาหรณ์ มีจุดมุ่งหมายเพื่อสอนคติธรรม และ
แก้ปัญหาดังคน จะจบลงเป็นสุภาษิตทำนอง "นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า ...."

2. นิทานชาดก เป็นนิทานที่พรรณานถึงชีวิตของพระพุทธเจ้าในชาติก่อน ๆ
มีลักษณะเฉพาะของตนเอง คือผูกเรื่องขึ้นจากหลักและความเชื่อทางพุทธศาสนา เช่น
เรื่อง สุวัณณสังขชาดก เป็นต้น

3. นิทานชาวบ้าน บางทีเรียกนิทานท้องถิ่น เป็นเรื่องราวที่ชาวบ้านเล่า
ต่อ ๆ กันมาอาจมีการคิดแปลงเรื่องราวให้เป็นเรื่องราวของท้องถิ่นของตนก็ได้
นิทานเหล่านี้ยังเป็นเสมือนเกร็ดบันเทิงขบประเพณี วัฒนธรรม ความเป็นอยู่ของ
ชาวบ้านอีกด้วย เช่น เรื่องทะเลชุบศร เรื่องนางจัญไร เป็นต้น

4. นิทานสุภาษิต เป็นนิทานที่มีเรื่องราวในอดีตหรือในเชิงสังคมที่
ประพจน์ที่ เน้นหนักในเรื่องศีลธรรม

ลักษณะของนิทานสุภาษิต

โดยทั่วไปจะเป็นการเปรียบเทียบให้เห็นระหว่างความดีกับความชั่ว เป็นแนว
ในการปฏิบัติที่แสดงให้เห็นจริง ส่งเสริมคุณธรรมและที่ว่า ชรรมะยอมชนะอธรรม เช่น
เรื่องโอบรอบ เรื่องหนุ่ไปตามอนปาก เป็นต้น

ชนหลายชาติในนิทานเป็นเครื่องปลูกฝังคุณธรรม แม่นคนไทยเราเอง ดังนั้น
การฟังนิทานเราก็จะตองใจการใคร่ครวญเช่นเดียวกับฟังเรื่องทั้งหลาย นิทานที่แนะ
ให้เข้าใจชีวิตและเห็นคุณค่าของความดีงามก็มาก เช่น นิทานสุภาษิตสอนในเรื่อง
ศีลธรรม นิทานชาวมาน สอนให้เห็นถึงวัฒนธรรมประเพณีของไทย ซึ่งบางคนจะมอง
ข้ามไป

เอกสารประกอบการค้นคว้า

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมศักดิ์ ศรีนาโนชน์ การเขียนหนังสือสำหรับเด็ก
สำนักพิมพ์โอเคียนสตรี 2523, 168 หน้า
2. เฉลิม มากนวด การวิเคราะห์และเปรียบเทียบนิทานชาดกกับนิทานอีสป
เอกสารการนิเทศการศึกษาระดับที่ 167 กรมฝึกหัดครู 2519, 182 หน้า

ชุดการสอนมินิคอร์ส	นิทานสุภาสิต
<p><u>ตอนที่ 1</u> ฝึกการฟังในเรื่อง ความสำคัญของนิทานและลักษณะของนิทานสุภาสิต 50 นาที</p>	

<p><u>กิจกรรมที่ 3</u> อภิปรายแสดง ความคิดเห็นจากบทความที่ได้ฟัง 20 นาที</p>	
<u>ขั้นตอน</u>	<ol style="list-style-type: none"> 1. ครูบรรยายนำว่า หลังจากฟังบทความเรื่อง ความสำคัญของนิทานและลักษณะของนิทานสุภาสิตแล้ว ให้นักเรียนช่วยกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังอย่างมีหลักเกณฑ์ 2. นักเรียนทุกกลุ่มฝึกแสดงความคิดเห็นที่ได้จากการฟัง เรื่อง ความสำคัญของนิทานและลักษณะของนิทานสุภาสิต พร้อมทั้งยกตัวอย่างนิทานและนิทานสุภาสิตประกอบให้เห็นชัดเจน 3. ตัวแทนกลุ่มเขียนบันทึกความรู้ที่ได้จากการอภิปรายแสดงความคิดเห็นในเรื่องที่ได้ฟัง

ชุดการสอนมินิคอร์ส	นิทานสุภาสิต
<u>ตอนที่ 1</u> 50 นาที	ฝึกการฟังในเรื่อง ความสำคัญของนิทานและลักษณะของนิทานสุภาสิต

<u>กิจกรรมที่ 4</u> 10 นาที	ประเมินผลการฟัง เรื่อง ความสำคัญของนิทานและลักษณะของนิทานสุภาสิต
<u>ขั้นตอน</u>	<ol style="list-style-type: none"> 1. ครูชี้แจงว่าการประเมินผลตนเองมีความสำคัญมาก เพราะจะช่วยให้เราทราบว่ามีความรู้มากน้อยเพียงใด 2. ให้นักเรียนทุกคนทำแบบฝึกหัด เพื่อประเมินผลตนเอง 3. เฉลยแบบฝึกหัด
<u>สื่อ</u>	แบบฝึกหัดสรุปกิจกรรม

แบบฝึกหัดสรุปกิจกรรม (ตอนที่ 1 กิจกรรมที่ 4)

คำสั่ง

หลังจากที่นักเรียนฟังคำบรรยายการฟังสารที่ให้ความรู้และฟังบทความเรื่อง ความสำคัญของนิทานและลักษณะของนิทานสุภาษิตแล้ว ลองประเมินผลงานเองว่ามีความเข้าใจมากน้อยเพียงใด โดยตอบคำถามต่อไปนี้ด้วยตนเอง

1. ใจความที่สำคัญจากบทความเรื่องที่ฟังคืออะไร
2. ความรู้ที่ได้รับจากบทความเรื่องนี้มีอะไรบ้าง
3. บทความนี้มีความสำคัญอย่างไร
4. ให้แก่วิเคราะห์ฟังอย่างไรบ้าง

คำตอบ

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____

ชุดการสอนมินิคอร์ส	นิทานสุภาษิต
<u>ตอนที่ 2</u> 50 นาที	เมื่ออ่านนิทานสุภาษิตจบนักเรียนตอบคำถามและเข้าใจข้อคิดในนิทานนั้น

<u>กิจกรรมที่ 1</u> 3 นาที	ชี้แจงการดำเนินกิจกรรมศูนย์การเรียนรู้
<u>ขั้นตอน</u>	<ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้เรียนรับการปฐมนิเทศการร่วมกิจกรรมกลุ่มจากครู 2. ผู้เรียนแบ่งกลุ่มเพื่อปฏิบัติงาน โดยแบ่ง เป็น 6 กลุ่ม กลุ่มละเท่า ๆ กัน แล้วเลือกหัวหน้ากลุ่มแต่ละกลุ่ม
<u>สื่อ</u>	-

ชุดการสอนมินิคอร์ส	นิทานสุภามิต
<u>ตอนที่ 2</u>	เมื่ออ่านนิทานสุภามิตจบนักเรียนตอบคำถามและเข้าใจข้อคิดในนิทานนั้น
50 นาที	

<u>กิจกรรมที่ 2</u>	การรวมกิจกรรมศูนย์การเรียนรู้
42 นาที	
<u>ขั้นตอน</u>	<ol style="list-style-type: none"> หัวหน้ากลุ่มรับกิจกรรมศูนย์การเรียนรู้ไปปฏิบัติแต่ละกลุ่มดังนี้ <ul style="list-style-type: none"> กลุ่มที่ 1 ศูนย์ที่ 1 เรื่องประวัติผู้แต่ง กลุ่มที่ 2 ศูนย์ที่ 2 ที่มาของเรื่อง จุดมุ่งหมาย กลุ่มที่ 3 ศูนย์ที่ 3 อ่านและย่อ เรื่อง โบายร้อย กลุ่มที่ 4 ศูนย์ที่ 4 ตอบคำถามและบอกข้อคิดที่ได้จากเรื่อง โบายร้อย กลุ่มที่ 5 ศูนย์ที่ 5 อ่านและย่อ เรื่อง หมุนไปตามลมปาก กลุ่มที่ 6 ศูนย์ที่ 6 ตอบคำถามและบอกข้อคิดที่ได้จากเรื่อง หมุนไปตามลมปาก การทำกิจกรรมศูนย์การเรียนรู้ในแต่ละศูนย์ใช้เวลาไม่เกิน 10 นาที จะเปลี่ยนศูนย์เมื่อได้รับสัญญาณจากครู หมุนเวียนจนครบทุกศูนย์
<u>สื่อ</u>	ศูนย์การเรียนรู้

ศูนย์การเรียนรู้เรื่องนิทานสุภาวดี

ศูนย์ที่ 1

ศูนย์ละ 5 นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้ นักเรียนตอบคำถามเกี่ยวกับประวัติผู้แต่งได้

คำสั่ง

1. อ่านประวัติผู้แต่งจากหนังสือทักษะสัมพันธ์ เล่ม 1 หน้า 192
2. อ่านกิจกรรมและปฏิบัติตามคำสั่ง
3. ขณะเปลี่ยนศูนย์ขอให้ เป็นไปด้วยความเรียบร้อย ไม่ส่งเสียงรบกวนผู้อื่น

เนื้อหา

ประวัติผู้แต่งอ่านจากหนังสือทักษะสัมพันธ์ เล่ม 1 หน้า 192

กิจกรรม

1. อ่านบทนำเรื่องและประวัติผู้แต่งให้เข้าใจ
2. ตอบคำถามสั้น ๆ จากเรื่องจำนวน 3 ข้อ
3. เปลี่ยนกันตรวจภายในศูนย์โดยใช้เฉลยจากบัตรเฉลย

คำถาม

1. ผู้แต่ง เรื่องนิทานสุภาษิตคือใคร
ตอบ _____
2. ผู้แต่ง เรื่อง เมื่ออุปสมบทมีฉายาว่าอะไร
ตอบ _____
3. จากการอ่านเรื่องประวัติผู้แต่ง นักเรียนเห็นว่าผู้แต่งมีความสามารถทางด้านใดเป็นพิเศษ
ตอบ _____

เสริมศูนยพจนานุกรม

ให้นักเรียนฝึกอ่านและเขียนคำต่อไปนี้
 หม่อมเจ้าธัญลักษณ์ เกษมสันต์
 ภาษาสันสกฤต
 ปรัชญา
 กฎเกณฑ์

ศูนย์การ เรียน เรื่อง นิทานสุภาสิต

ศูนย์การ เรียน ศูนย์ที่ 2

ศูนย์ละ 5 นาที

จุดประสงค์การ เรียนรู้

นักเรียนตอบคำถามเกี่ยวกับที่มาและจุดมุ่งหมายของ เรื่อง ได้

คำสั่ง

1. อ่านบทนำ เรื่องและจุดมุ่งหมายของ เรื่องจากหนังสือทักษะสัมพันธ์ เล่ม 1 หน้า 165
2. อ่านกิจกรรมและปฏิบัติตามคำสั่ง
3. ขณะเปลี่ยนศูนย์ขอให้ เป็น ไปด้วยความเรียบร้อยไม่ส่งเสียง รบกวนผู้อื่น

เนื้อหา

บทนำ เรื่อง และจุดมุ่งหมายอ่านจากหนังสือทักษะสัมพันธ์ เล่ม 1 หน้า 165

กิจกรรม

1. อ่านบทนำ เรื่องให้เข้าใจ
2. ทาเครื่องหมายกากบาทหน้าข้อความที่ถูกต้องที่สุด เพียงข้อ เดียว
3. เปลี่ยนกันตรวจภายในศูนย์โดยใช้ เฉลยจากบัตร เฉลย

คำถาม

1. นิทานสุภาษิต คัดมาจากหนังสืออะไร
  - ก. นิทานอีสป
  - ข. รวมเรื่องสั้น
  - ค. ชุมนุมนิทานสุภาษิต
  - ง. ชุมนุมนิทานพื้นบ้านไทย
2. ผู้แต่ง ไคเคอ เรื่องมาจากหนังสืออะไร
  - ก. หนังสือนิทานภาษาไทย
  - ข. หนังสือภาษาสันสกฤต
  - ค. หนังสือภาษายุโรป
  - ง. หนังสือนิทานพุทธศาสนา
3. ผู้แต่ง เรื่องนิทานสุภาษิตมีจุดมุ่งหมายใดเป็นสำคัญ
  - ก. เพื่อให้ความรู้ความบันเทิง
  - ข. เพื่อแสดงความสามารถของผู้แต่ง
  - ค. เพื่อบอกตำนานสุภาษิต
  - ง. เพื่อให้แง่คิดที่เป็นคติ
4. ภาษาสันสกฤตในปัจจุบันนี้มีผู้ใช้หรือไม่ ใช้ในเรื่องใด
  - ก. ยังใช้อยู่ ใช้ในเรื่องปรัชญาและวรรณคดี
  - ข. ยังใช้อยู่ ใช้ในเรื่องศาสนาและพูดจากันในครอบครัว
  - ค. ยังใช้อยู่ เพราะเป็นภาษาที่มีกฎเกณฑ์ไวยากرنแน่นอน
  - ง. ยังใช้อยู่ เพราะเป็นภาษาที่ฟังแล้วไพเราะจึงใช้กันทั่วไป

เสริมศูนยพจนบัญญัติ

กิเลส คือ ความอยากต่าง ๆ รวมทั้งความรู้สึกหรืออารมณ์ที่เกิดที่เป็นความรู้สึก
 หยาบต่าง ๆ เช่น โกรธ เขาแล้วเราต้องไปตีหรือฟัน หรืออิจฉาเขาแล้วต้องทำเขา
 หรือพูดใส่โทษเขาก็มี หรือความรู้สึกที่ละเอียดอ่อนขึ้นไป เช่น อยากได้ชื่อเสียง
 อยากให้คนชม ความรู้สึกทั้งที่หยาบและประณีต (ละเอียด) เหล่านี้ พระพุทธเจ้า
 ท่านสอนว่าให้พยายามทำให้หมดไป

ศูนย์การเขียนเรื่องนิทานสุภาพ

ศูนย์ที่ 3

ศูนย์ละ 8 นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้

นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องและย่อใจความสำคัญได้

คำสั่ง

1. อ่านเรื่องโดยร้อยจนจบแล้วปฏิบัติกิจกรรม
2. ขณะที่อ่านต้องจับใจความสำคัญของเรื่องให้ได้

เนื้อเรื่อง

จากหนังสือทักษะสัมพันธ์ เล่ม 1 หน้า 170 - 171

กิจกรรม

ให้นักเรียนย่อความจากเรื่องโดยร้อย ตามหัวข้อที่ได้กำหนดไว้มีความยาวไม่เกิน 5 บรรทัด

คำถาม

ย่อนิทานเรื่อง _____ ของ _____ จากหนังสือ _____
หน้า _____ ความว่า

เสริมศูนย์พัฒนาปัญญา

ความโลภเป็นบ่อเกิดแห่งความหายนะ

ศูนย์การ เรียน เรื่อง นิทานสุภาษิต

ศูนย์ที่ 4

ศูนย์ละ 8 นาที

จุดประสงค์ การ เรียนรู้

นักเรียนตอบคำถามและข้อคิดจาก เรื่องที่อ่านได้

คำสั่ง

1. ให้นักเรียนฟัง เนื้อ เรื่อง จาก เทป แล้วตอบคำถามตอนที่ 1, 2 และ 3
2. คำถามจะอยู่ในคู่มือของนักเรียนให้นักเรียนตอบได้เลย

คำถามตอนที่ 1 เลือกข้อที่ถูกต้อง เพียงข้อเดียวแล้ววงกลมข้อที่ถูกต้องนั้น

1. กวี เป็นชาว เมืองใด	ก. สุพรรณ	ข. กาสี
2. กวีไปเฝ้าพระเจ้ากาสิเพื่ออะไร	ก. เพื่อแสดง ความสามารถทางกวี	ข. เพื่อสอนนายประตูควยบทเรียนจริง
3. กวีได้พบกับใครก่อน	ก. มন্ত্রী	ข. นายประตู
4. คนที่กวีไปพบพูดกับกวีว่าอย่างไร และตกลงกันอย่างไร	ก. ตกลงที่จะแบ่งรางวัลที่ได้ให้	ข. ไม่ตกลง เพราะรางวัลที่ให้น้อยไป

คำถามตอนที่ 2 เลือกข้อที่ถูกต้อง เพียงข้อเดียวแล้ววงกลมข้อที่ถูกต้องนั้น

1. เหตุใดพระเจ้ากาสิจึงพระราชทาน รางวัลแก่กวี	ก. เพราะกล่าวโคลงอันไพเราะ	ข. เพราะเดินทางมาเฝ้าตามรับสั่ง
2. กวีขอลรางวัลอะไรจากพระเจ้า กาสี	ก. เงินทองและช้าง	ข. โบายร้อยที
3. นายประตูตกลงโทษเพราะขาด คุณธรรมข้อใด	ก. สติสัมปชัญญะ	ข. พรหมวิหาร 4

คำถามตอนที่ 3

ข้อคิดที่ได้จากเรื่อง โขมร้อยคือ

1. _____

2. _____

3. _____

ศูนย์การเรียนรู้เรื่องนิทานสุภาพ

ศูนย์ที่ 5

ศูนย์ละ 8 นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้

นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องและย่อใจความสำคัญได้

คำสั่ง

1. อ่านเรื่องหมุนไปตามลมปากจบแล้วปฏิบัติกิจกรรม
2. ขณะที่อ่านต้องจับใจความสำคัญของเรื่องให้ได้

เนื้อเรื่อง

จากหนังสือทักษะสัมพันธ์ เล่ม 1 หน้า 172 - 173

กิจกรรม

ให้นักเรียนย่อความเรื่องหมุนไปตามลมปากตามหัวข้อที่ได้กำหนดไว้ มีความยาวไม่เกิน 5 บรรทัด

คำถาม

ย่อนิทานเรื่อง _____ ของ _____ จากหนังสือ
 _____ หน้า _____ ความว่า

เสริมศุขยัพนปัญญา

ความรู้อยู่เปรียบคาวย

สุจริตคือเกาะบัง

ปัญญาประจุกัง

กุณสติต่างโลป้อง

กำลัง กายเฮย

ศาสตร์พอง

อาลุช

อาจแกลวกลางสมร

ศูนย์การเรียนรู้เรื่องนิทานสุภาพ

ศูนย์ที่ 6

ศูนย์ละ 8 นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้

นักเรียนตอบคำถามและข้อคิดจากเรื่องที่ได้

คำสั่ง

1. ให้นักเรียนฟังเนื้อเรื่องจากเทปแล้วตอบคำถามตอนที่ 1, 2 และ 3
2. คำถามจะอยู่ในคู่มือนักเรียนให้นักเรียนตอบได้เลย

คำถามตอนที่ 1

ให้เติมข้อความสั้น ๆ

1. พระพุทธศาสนาสอนเรื่องศรัทธาความเชื่อให้ใช้ควบคู่กับอะไร
ตอบ _____
2. พุทธศาสนานับสนุนความเชื่อประเภทใด
ตอบ _____
3. เหตุใดความเชื่อจึงเปรียบได้กับหางเสือเรือ
ตอบ _____

คำถามตอนที่ 2 ให้ขีด ✓ และ ✗ หน้าข้อความที่ถูกต้องและผิด

- ___ 1. คนอุ่มแพะตั้งใจจะนำแพะไปฆ่าเอาเนื้อขาย
- ___ 2. นักเลงใช้อุบายเพื่อหลอกเอาแพะไปกิน
- ___ 3. ในตอนจบของนิทานคนอุ่มแพะทิ้งแพะนั้นเสีย
- ___ 4. ไม่มีใครได้รับประโยชน์จากแพะนั้นเลย
- ___ 5. หมุนไปตามลมปากหมายถึง เชื่อคำพูดของผู้อื่นอย่างงมงาย

คำถามตอนที่ 3 บอกข้อคิดที่ได้จากเรื่องหม่นไปตามลมปาก

- ตอบ 1. _____
 2. _____
 3. _____

เสริมศุขยัพปัญญา

ปราชญ์	หมายถึง	ผู้มีความรู้มาก
ปฏินญา	หมายถึง	คำสัญญา
ปุถุชน	หมายถึง	คนธรรมดาสามัญทั่วไปที่ยังมีกิเลสอยู่มากบางน้อยบ้าง มีความปรารถนาต่าง ๆ มีอารมณ์
คำฉันท์	หมายถึง	บทร้อยกรองชนิดที่มีข้อบังคับให้ใช้คำหนัก คำเบา เรียกว่า คุรุ ลหุ
บุชชายัญญ์	หมายถึง	การฆ่าสัตว์เพื่อบูชาเทวดา ทำกันในหมู่นักนิกายเถรวาท ศาสนาฮินดู

ชุดการสอนมินิคอร์ส	นิทานสุภาสิต
<u>ตอนที่ 2</u> 50 นาที	เมื่ออ่านนิทานสุภาสิตจบนักเรียนตอบคำถามและเข้าใจข้อคิดในนิทานนั้น

<u>กิจกรรมที่ 3</u> 5 นาที	ประเมินผลงาน เมื่อนักเรียนปฏิบัติกิจกรรมในแต่ละศูนย์เสร็จแล้ว จะมารับของ คำเฉลย จากครูเพื่อดูความก้าวหน้าในการทำงาน
<u>สื่อ</u>	ของคำเฉลยศูนย์การเรียนรู้แต่ละศูนย์

ชุดการสอนมินิคอร์ส	นิทานสุภาวิต
<u>ตอนที่ 3</u> 50 นาที	ศึกษาลักษณะนิสัยและพฤติกรรมของตัวละคร

<u>กิจกรรมที่ 1</u> 10 นาที	ศึกษาเอกสาร เรื่องหลักการวิจารณ์ลักษณะนิสัยและพฤติกรรม ของตัวละคร
<u>ขั้นตอน</u>	ครูแจก เอกสาร เรื่องหลักการวิจารณ์ลักษณะนิสัยและพฤติกรรม ของตัวละครให้นักเรียนศึกษา
<u>สื่อ</u>	เอกสารเรื่องหลักการวิจารณ์ลักษณะนิสัยและพฤติกรรมของ ตัวละคร

เรื่องหลักการวิจารณ์ลักษณะนิสัยและพฤติกรรมตัวละคร

เราทราบกันดีว่าหนังสือประเภทนิทานสุภาษิต เป็นหนังสือที่ผู้เขียนผูกเรื่องราวขึ้น โดยมีเนื้อหาสาระในเชิงสั่งสอนให้ประพฤตินั้นหนักในเรื่องศีลธรรม เปรียบเทียบให้เห็นความดีและความชั่ว เป็นแนวในการปฏิบัติ แม้ว่าจะเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่านิทานสุภาษิตนี้เป็น เรื่องที่ตีพิมพ์แต่ในเรื่องแต่ละเรื่องนั้นจะมีตัวละครที่ผู้เขียนเป็นผู้ที่สร้างตัวละครขึ้นมาโดยตั้งชื่อให้แล้วกำหนดรูปร่างหน้าตา ลักษณะนิสัยใจคอ บุคลิกภาพ ตลอดจนกำหนดบทบาทให้ตัวละครแสดงพฤติกรรมตามที่ต้องการ ซึ่งตัวละครแต่ละตัวนั้นจะแสดงพฤติกรรมได้เหมาะสมหรือไม่ก็ต้องขึ้นอยู่กับผู้อ่านเป็นผู้วิจารณ์

หลักในการวิจารณ์ลักษณะนิสัยและพฤติกรรมตัวละคร

ในการวิจารณ์นั้น ผู้วิจารณ์มีความสำคัญมาก เพราะการวิจารณ์คือการที่คนเราพยายามค้นหาสิ่งดีและสิ่งไม่ดี เป็นเรื่องของความคิด คนเราใช้การวิจารณ์ในชีวิตประจำวันทุกวัน ทั้งที่ตั้งใจและไม่ตั้งใจ เช่น การอ่านหนังสือ การเลือกดูภาพยนตร์ การตัดสินใจเชื่อหรือไม่เชื่อข่าวคราวและเรื่องราวอื่น ๆ ล้วนเป็นการวิจารณ์ทั้งสิ้น ดังนั้นการวิจารณ์คือการตัดสินใจหรือการตกลงใจนั่นเอง โดยทั่วไปหลักในการวิจารณ์วรรณคดีปัจจุบันประกอบด้วย

1. โครงเรื่องและเนื้อเรื่อง เป็นส่วนสำคัญของวรรณคดี
2. กลวิธีในการดำเนินเรื่อง มีส่วนสำคัญทำให้เรื่องน่าสนใจและเกิดความประทับใจ

ความประทับใจ

3. ตัวละคร ซึ่งผู้แต่ง เป็นผู้สร้างขึ้น
4. ฉาก หมายถึง สถานที่และเวลาที่เรื่องนั้น ๆ เกิดขึ้น
5. สำนวนของเรื่อง หมายถึง แนวคิดที่ผู้แต่งต้องการสื่อสารมาถึงผู้อ่าน

6. สำนวนภาษา เป็นสิ่งที่สำคัญมากอย่างหนึ่ง เพราะผู้อ่านจะเข้าใจหรือไม่เข้าใจในเรื่อง ชอบหรือไม่ชอบก็อยู่ที่ภาษาที่ผู้แต่งใช้เขียนนั่นเอง แต่ในที่นี้จะเน้นพิจารณาถึงหลักเกณฑ์ในการวิจารณ์ลักษณะนิสัยและพฤติกรรมของตัวละคร อันประกอบด้วย

1. พิจารณาที่บทบาทหรือลักษณะของตัวละครนั้น ๆ ว่าแสดงได้เหมาะสมหรือไม่ เพราะเหตุใด เช่น คีจนหาที่ตีไม่ได้ หรือชั่วร้ายจนไม่มีที่ตี
2. พิจารณาโดยสังเกตุจากคำพูดและการกระทำว่าสมจริงเพียงใด ต้องการจะบอกให้ผู้อ่านทราบอะไร
3. พิจารณาจากเนื้อหาคำพูดที่ล้อมรอบตัวละครอยู่ ซึ่งผู้อ่านจะทราบได้ว่าตัวละครนั้นมีพฤติกรรมดีหรือไม่ มีสาเหตุมาจากอะไร
4. พิจารณาจากชื่อของตัวละคร ชื่อที่เหมาะสมกับรูปร่างหน้าตา อาชีพ สถานภาพทางสังคมของตัวละคร และตัวละครควรมีความสอดคล้องกลมกลืนกับเนื้อเรื่องเพียงใด
5. พิจารณาจากความต้องการ ตัวละครมีความต้องการเช่นเดียวกับคนธรรมดาหรือไม่ เช่น ต้องการความร่ำรวย ต้องการความสนใจจากผู้อื่น
6. พิจารณาด้วยการให้ตัวละครอื่น ๆ สนทนาหรือคิดเกี่ยวกับตัวละครนั้น ซึ่งเราจะทราบได้ว่าพฤติกรรมของตัวละครเป็นอย่างไร

เอกสารอ้างอิง

1. ศาสตราจารย์คุณรัฐจวน อินทรกำแหง การอ่านและพิจารณาหนังสือ ท.021 อักษรเจริญทัศน์การพิมพ์ 2524, 207 หน้า
2. ชวน เพชรแก้ว การศึกษาวรรณคดีไทย โรงพิมพ์อักษรสัมพันธ์ 2520, 187 หน้า
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมศักดิ์ ศรีมาโนชน์. การเขียนหนังสือสำหรับเด็ก สำนักพิมพ์โอเคียนสโตร์ 2526, 166 หน้า

ชุดการสอนมินิคอร์ส	นิทานสุภาสิต
<u>ตอนที่ 3</u> 50 นาที	ศึกษาลักษณะนิสัยและพฤติกรรมของตัวละคร

<u>กิจกรรมที่ 2</u> 15 นาที	แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมของตัวละคร
<u>ขั้นตอน</u>	<ol style="list-style-type: none"> 1. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อย 5 กลุ่ม 2. ครูมอบใบงานและประเด็นอภิปรายให้ตัวแทนกลุ่มทุกกลุ่ม 3. นักเรียนแต่ละกลุ่มดำเนินการอภิปรายตัวแทนกลุ่มเขียนสรุปผล
<u>สื่อ</u>	ใบงานและประเด็นอภิปรายเกี่ยวกับพฤติกรรมของตัวละคร

ใบงานและประเด็นอภิปราย (ตอนที่ 3 กิจกรรมที่ 2)

- คำสั่ง   ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มแสดงความคิดเห็นในประเด็นต่อไปนี้
1. การกระทำของกรีนนักเรียนคิดว่ากรีนเป็นคนเช่นใด เพราะอะไร
  2. นายประตู่เป็นบุคคลเช่นไร ดีหรือไม่ ถ้าเป็นคนดี ก็อย่างไร และไม่ดีอย่างไร
  3. พระเจ้ากาสิมีความยุติธรรมหรือไม่ เพราะเหตุใด
  4. พราหมณ์เป็นคนมีลักษณะนิสัยอย่างไร การกระทำของเขานั้นดีหรือไม่ เพราะเหตุใด
  5. การที่นักเลงทั้ง 3 คนออกอุบายหลอกเอาแพะจากพราหมณ์นั้น เป็นการกระทำที่สมควรหรือไม่ เพราะเหตุใด

คำตอบ

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

5. _____

ชุดการสอนมินิคอร์ส	นิทานสุภาสิต
<u>ตอนที่ 3</u> 50 นาที	ศึกษาลักษณะนิสัยและพฤติกรรมของตัวละคร

<u>กิจกรรมที่ 3</u> 15 นาที	เสนอผลการอภิปราย
<u>ขั้นตอน</u>	<ol style="list-style-type: none"> นักเรียนเลือกตัวแทนกลุ่มออกมารายงานผลการอภิปราย กลุ่มละ 3 นาที เมื่อรายงานผลการอภิปรายครบทุกกลุ่มแล้ว ครูสรุปอีกครั้ง
<u>สื่อ</u>	-

ชุดการสอนมินิคอร์ส	นิทานสุภามิต
ตอนที่ 3 50 นาที	ศึกษาลักษณะนิสัยและพฤติกรรมของตัวละคร

กิจกรรมที่ 4 10 นาที	เขียนสรุปความคิดเห็นนิสัยและพฤติกรรมของตัวละครที่ควรเป็นแบบอย่างและไม่ควรยึดเป็นแบบอย่าง
ขั้นตอน	<ol style="list-style-type: none"> ครูบรรยายว่า คนเราที่เกิดมานั้นย่อมมีทั้ง คนดีคนไม่ดี คนโง่คนฉลาด ดังนั้นหากเราจะทำอะไรก็ตามควรใช้สติปัญญาไตร่ตรองให้รอบคอบถึงแม้ว่าจะเกิดปัญหาที่สามารถใช้ปัญญาแก้ไขปัญหานั้นให้สำเร็จลงได้ก็ดี นักเรียนคิดว่าการกระทำของตัวละครใดที่สมควรเป็นแบบอย่าง และการกระทำของตัวละครใดไม่ควรยึดเป็นแบบอย่างโดยยกตัวอย่างและเหตุผลประกอบให้ชัดเจนภายในเวลา 7 นาที เมื่อนักเรียนเขียนเสร็จแล้ว ครูสรุปอีกครั้งจากเอกสารประกอบความรู้
สื่อ	เอกสารสำหรับครูบรรยาย เรื่องบุคคลที่ควรยึดเป็นแบบอย่าง

เอกสารประกอบสำหรับแจกนักเรียนเกี่ยวกับบุคคลที่ควร เป็นแบบอย่าง

เรื่อง สุวรรณสามชาคก

ครั้งหนึ่งมีบ้านนายพรานสองบ้านอยู่ไม่ห่างไกลจากเมืองพาราณสี นายพรานทั้งสองบ้านรักใคร่เป็นมิตรกันและตกลงว่าถ้ามีลูกจะให้แต่งงานกัน ต่อมาพรานทั้งสองก็มีบุตรชายหญิงสมหมาย ฝ่ายที่มีบุตรชายก็ให้ชื่อว่า ทูลฑุมาร อีกฝ่ายหนึ่งมีบุตรหญิงก็ให้ชื่อว่า ปาริกากุมารี แต่ด้วยทั้งทูลฑุมารและปาริกากุมารี ได้กำเนิดมาจากพรหมโลก ซึ่งเป็นพรหมที่ไม่มีสามีไม่มีภรรยาที่เรียกกันว่า พรหมจรรย์ แปลว่า บริสุทธิ์ เมื่อเป็นเช่นนี้ทั้งสองคนจึงไม่มีความต้องการในทางโลกก็ย่นอายุย่างเข้า 20 ปี ทั้งคู่อังยังไม่ยอมแต่งงานเป็นเหตุให้ผู้เป็นพ่อแม่ทุกข์ใจมากถึงแม้จะรักใคร่ชอบพอกันขนาดไหนก็ไม่เกิดความรู้สึกทางเพศ

ทูลฑุมารนั้น นอกจากไม่ยอมแต่งงานแล้ว เขาก็ไม่ยอมมีอาชีพเช่นเดียวกับพ่อ คือล่าสัตว์ ครั้งนายพรานผู้เป็นพ่อถามว่าเจ้าจะเป็นอะไร ทูลฑุมารก็บอกว่าต้องการจะขอบวช พ่อก็ต้องการตามใจ ทางฝ่ายปาริกากุมารี ก็มีจิตใจต้องการคืออยากบวชตามทูลฑุมาร พ่อแม่ทั้งสองฝ่ายจึงต้องอนุญาตให้ออกบวชพร้อมกัน

เขาทั้งคู่ได้ไปพักในอาศรมด้วยกัน แต่มิได้ปฏิบัติต่อกันดุจสามีภรรยา เมื่ออยู่กันนานเข้า ร้อนถึงพระอินทร์ เพราะพระอินทร์ได้เล็งเห็นเหตุการณ์ข้างหน้าและรู้ว่าต่อไปถ้าทั้งคู่จะต้องตามอด เพราะในชาติปางก่อนเคยเป็นหมอรักษาศาแล้วไปรักษาศาผู้มีทรัพย์ รักษาจนหายแต่ผู้มีทรัพย์ไม่ยอมให้เงิน ทั้งคู่จึงแค้นจนผู้มีทรัพย์ตามอดตามเดิม ด้วยเหตุนี้พระอินทร์จึงต้องเหาะลงมาช่วยเพื่อให้มีผู้ปรนนิบัติแก่ทั้งคู่ทั้งสองนี้ โดยให้ทูลฑุมารเอามือลูบท้องนางปาริกา ขณะที่นางมีประจำเดือน แล้วให้นางปาริกาอธิษฐาน นางก็จะตั้งครรภ์ เมื่อทั้งสองได้ทำตามที่พระอินทร์แนะนำไม่นานนางปาริกาก็ให้กำเนิดบุตรเป็นชาย มีผิวกายเหลืองอร่ามดุจสังข์ทอง จึงให้ชื่อกุมารน้อยว่า "สุวรรณสาม"

ครั้งสุพรรณสามอายุได้ 16 ปี ญาติทั้งสองถูกขู่ข่มขืนเอาตามอดไปทั้งสองคน สุพรรณสามจึงทำหน้าที่ปฏิบัติเลี้ยงดูพ่อแม่อย่างดีเป็นเวลาช้านาน โดยมีให้พ่อแม่ของทุกซี่ยากและลำบากเลย

ครั้งนั้น พระเจ้ากรุงพาราณสี ทรงพระนามว่า บิลยักชราช ได้เสด็จออกไล่ล่าสัตว์ พบสุพรรณสามก็ทรงประหลาดใจด้วยไม่คิดว่าจะมีคนอยู่ในแถบป่าเปลี่ยวเช่นนี้ และทรงเห็นว่าสุพรรณสามมีรูปร่างเกินกว่ามนุษย์ธรรมดาจะพึงมี ครั้นจะเข้าไปถามก็กลัวว่าจะหลบหนีไป จึงตกลงพระทัยขังขังขังขังสุพรรณสามที่อก ด้วยความเจ็บปวดจนกระอักเป็นโลหิต กระนั้นสุพรรณสามก็ยังมีสติคอย ๆ วางหมอนน้ำลงบนพื้นทราย เอนกายหันศีรษะไปทางทิศที่อาศรมของบิคามารดา มองดูรอบ ๆ ข้างไม่เห็นใครจึงออกปากถามว่า "เนื้อของเรากินไม่ได้ หน้เราก็ใช้ประโยชน์มิได้ เหตุใดบุตรผู้มาying เรานั้นไม่พิจารณาให้เห็นประโยชน์เสียก่อน ยิงเราแล้วโฉนไม่ปรากฏกายให้เราเห็น เราปรารถนาจะเจรจากับท่าน"

ด้วยถ้อยคำและน้ำเสียงที่ฟังแล้วบังเกิดความเวทนาและสลดใจมาก พระเจ้าบียักชราช จึงปรากฏกายบอกว่าเป็นผู้ยิง เพราะกลัวว่าท่านจะทำให้พวกวาง, เนื้อหนีไป แต่สุพรรณสามก็กล่าวว่า "ข้าพเจ้าเป็นเพื่อนกับสัตว์พวกนี้ ไม่มีสัตว์ตัวใดจะหนีข้าพเจ้าไปหรอก" พระเจ้าบียักชราชจึงได้สติคิดว่าเราเป็นผู้ผิดที่ยิงสุพรรณสามด้วยความว่าจริงถามว่า "สุพรรณสามพักอยู่ที่ใด ตักน้ำไปให้ใคร" สุพรรณสามทูลว่า "บิคามารดาของตนตามอด ข้าพเจ้าเป็นผู้ดูแลคอยตักน้ำและหาอาหารให้ท่าน เมื่อข้าพเจ้าต้องมาสิ้นชีวิตเช่นนี้ก็ไม่มีใครคอยดูแลท่าน ธนุของพระองค์ที่ยิงข้าพเจ้ายังไม่เจ็บปวดทุกข์ทรมานเท่ากับที่เป็นทุกข์ถึงบิคามารดา"

เมื่อสุพรรณสามสิ้นชีวิตไปแล้ว พระเจ้าบียักชราชจึงตกลงพระทัยจะไปอยู่ปรนนิบัติบิคามารดาของสุพรรณสาม ถึงที่สุพรรณสามเคยปฏิบัติเป็นกิจวัตรมา เพื่อเป็นการชดใช้กรรมที่พระองค์ได้ทรงก่อขึ้น

แต่เมื่ออย่างพระบาทขึ้นสู่อาศรม บิคามารดาของสุพรรณสามก็จำได้ว่ามิใช่บุตรของตน เพราะแรงพระบาทและน้ำหนักพระวรกายที่ใหญ่และแข็งแรงของพระองค์

ทุกคนสงสัยจึงร้องถามว่า "นั่นเสียงผีเข้าผู้ใด ไม่ใช่บุตรของเรา" พระเจ้าบิยกษราช
ตอบว่า "เราเป็นราชาของชาวกาลี และบอกว่าคนเป็นผู้ฆ่าบุตรของท่านเสียแล้ว
และจะมาอยู่ปรนนิบัติเพื่อชดใช้หนี้กรรมที่ได้ออกขึ้น แต่ทั้งสองฤาษีนั้นก็ได้อธิษฐานให้
พระเจ้าบิยกษราชพาไปกู่ศพของสุวรรณสาม เมื่อมาถึงทุกคนได้ตั้งสัตยาธิษฐานเป็น
ทำนองว่า

"สุวรรณสามเป็นผู้มีความประพฤติดีพรหมไม่เคยกล่าวเท็จ ไม่เคยทำบาป
และความชั่ว มีกตัญญูทวดที่ ควดยุคธรรมสูง ประพฤติต่อบิดามารดาด้วยความเคารพ
อย่างจริงใจ ขอความสัจจริงและสิ่งคิงามที่สุวรรณสามได้ทำมาแล้ว จงช่วยให้
พิษขุออกไปจากร่าง ขอชีวิตของสุวรรณสามกลับคืนสู่ร่างเดิมด้วยเถิด" พร้อมทั้ง
มารดาและนาง เทพธิดาที่พิทักษ์ร่างสุวรรณสามก็ช่วยอธิษฐานด้วย

พอใกล้รุ่งอรุณ สุวรรณสามก็ฟื้นคืนสติ ร่างกายไม่มีรอยแผลจากขุ นัยน์ตา
ของบิดามารดาที่บอดสนิทก็กลับมองเห็นดังเดิม ทำให้พระเจ้าบิยกษราชประหลาด
พระทัย คิดว่าบิดามารดาของสุวรรณสามมีวิชาอาคมชุบชีวิตคนได้

สุวรรณสามจึงทูลชี้แจงว่า "บุตรคนใดที่เลี้ยงดูบิดามารดา ไม่ประพฤติชั่ว
หรือกล่าวเท็จต่อบิดามารดา เทวดาและมนุษย์ทั้งหลายยอมจะช่วยคุ้มครองบุตรนั้น
แม้ในโลกนี้และโลกหน้า ก็จะได้รับคำสรรเสริญและยกย่อง"

และสุวรรณสามก็ได้ขอร้องให้พระเจ้าบิยกษราชทรง เลิกฆ่าสัตว์ตัดชีวิต
เพราะการกระทำเช่นนี้จะทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน ดังเช่นพระองค์กระทำแก่สุวรรณสาม
พระเจ้าบิยกษราชก็ทรงรับคำเมื่อเสด็จกลับเข้าเมือง ได้ทรงประกอบกรุศลและทรง
ละเว้นการกระทำที่เป็นบาปทั้งสิ้น

ชุดการสอนมินิคอร์ส	นิทานสุภาสิต
<u>ตอนที่ 4</u> 50 นาที	ศึกษาความหมายของคำศัพท์ ส่วนวน สุภาสิต ที่มีในเรื่อง

<u>กิจกรรมที่ 1</u> 15 นาที	ศึกษาเอกสาร เรื่อง ความหมายและการใช้ส่วนวน สุภาสิต
<u>ขั้นตอน</u>	ครูแจกเอกสาร เรื่อง ความหมายและการใช้ส่วนวน สุภาสิต ให้นักเรียนอ่าน
<u>สื่อ</u>	เอกสารเรื่อง ความหมายและการใช้ส่วนวน สุภาสิต

เรื่อง ความหมายและการใช้สำนวนสุภาษิต

คำพูดของมนุษย์เราไม่ว่าชาติใดภาษาใดแยกออกได้เป็นสองอย่าง อย่างหนึ่งพูดตรงไปตรงมาตามภาษาธรรมดา ซึ่งผู้ฟังจะเข้าใจได้ทันที อีกอย่างหนึ่งพูดเป็นชั้นเชิงไม่พูดตรง ๆ แต่ให้มีความหมายในคำพูดนั้น ๆ คนฟังอาจเข้าใจความหมายได้ทันทีถ้าคำพูดนั้นใช้กันแพร่หลาย จนอยู่ตัวแล้ว คำพูดเป็นชั้นเชิงนี้เรียกว่า "สำนวน"

สำนวน ในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานอธิบายว่า "การแสดง ถ้อยคำออกมาเป็นข้อความพิเศษเฉพาะภาษาหนึ่ง ๆ" เช่น ชมิมกับปุ่น เกลือเป็นหนอน ตกกระโคตพลอยโจน ฯลฯ

สุภาษิต เป็นคำกล่าวที่ดี ถือเป็นคนดีสอน คำสอน หรือวางหลักความจริงซึ่งมีคนรับรอง เช่น น้ำขึ้นให้รีบตัก แพ้เป็นพระชนะเป็นมาร ฯลฯ

การใช้สำนวน สุภาษิต

โดยทั่วไป สำนวนมีความหมายครอบคลุมไปถึง ภาษิต สุภาษิต และคำพังเพยด้วย คำทั้ง 4 นี้ มักใช้สลับส่นปนกันอยู่เสมอจะแยกจากกันให้เกิดขาดไต่ยาก แต่พอจะสรุปหลักการใช้ไว้ได้ดังนี้

1. ใช้ให้ตรง ความหมาย
2. ใช้ให้เข้ากับเรื่อง
3. ใช้ให้เหมาะกับกาลเทศะหรือโอกาส
4. ไม่ใช้สำนวน คำพังเพย ภาษิต สุภาษิต ที่ไม่มีในภาษาหรือแต่งขึ้นเอง

ตัวอย่าง ความหมายของสำนวนสุภาษิตและวิธีใช้พอเป็นแนวทางให้นักเรียน
ได้ศึกษาต่อไป

1. เกล็ดจิ้มเกล็ด

ความหมาย ต่างฝ่ายต่างไม่ยอมเสียเปรียบกัน

ตัวอย่าง สมปองได้รับการตอบโตจจากสมชายแบบเกล็ดจิ้มเกล็ด
อย่างนี้ไม่ถึง

2. รักดีห้ามจู้ รักชั่วห้ามเสา

ความหมาย คนที่มีความรู้ก็ได้ทำงานเบา คนที่ไม่มีความรู้จะต้อง
ทำงานหนัก จู้เบาเสาหนัก

ตัวอย่าง วิชัยตั้งใจเรียนมาตั้งแต่เล็ก เขาจึงไม่ต้องทำงานหนัก
ได้รับราชการ มีตำแหน่งใหญ่โตไม่เหมือนกับวิชา

ชุดการสอนมินิคอร์ส	นิทานสุภาพนิทาน
ตอนที่ 4 50 นาที	ศึกษาความหมายของคำศัพท์ ส่วนวน สุภาพนิทาน ที่มีใน เรื่อง

กิจกรรมที่ 2 10 นาที	ทายปัญหา ส่วนวน สุภาพนิทาน จากภาพที่กำหนดให้
<u>ขั้นตอน</u>	<ol style="list-style-type: none"> 1. ครูชี้แจงกติกาการเล่น เกม โดยให้แต่ละกลุ่มรูปภาพที่ครูกำหนดให้ แล้วช่วยกันสรุปว่า ภาพที่ให้ดูนั้นตรงกับส่วนวนสุภาพนิทานอย่างไร 2. ครูแจกรูปภาพให้แต่ละกลุ่มศึกษาจำนวน 6 ภาพ 3. ตัวแทนกลุ่มบันทึกคำตอบส่งครู 4. ครูเฉลยคำตอบหลังจากที่ทุกกลุ่มส่งคำตอบเรียบร้อยแล้ว
<u>สื่อ</u>	<p>รูปภาพส่วนวน สุภาพนิทาน จำนวน 6 ภาพคือ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ภาพสร้างวิมานในอากาศ 2. ภาพกินข้าว ร้อน นอนตื่นสาย 3. ภาพชนทราย เข้าวัด 4. ภาพเอามะพร้าวห้าวไปขายสวน 5. ภาพลอยแพ 6. ภาพยกเมฆ

ภาพส่วนวน สุภาพสตรี (ตอนที่ 4 กิจกรรมที่ 2)

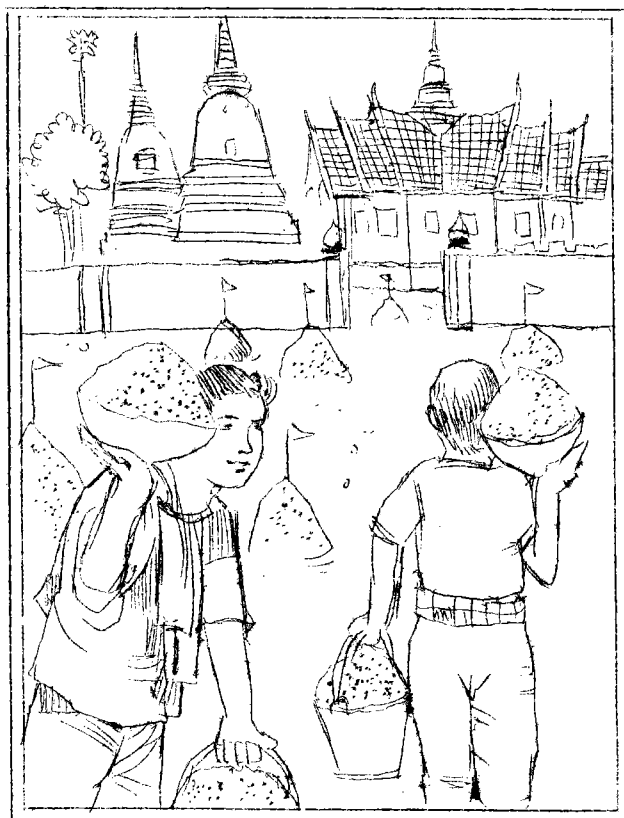
ภาพที่ 1

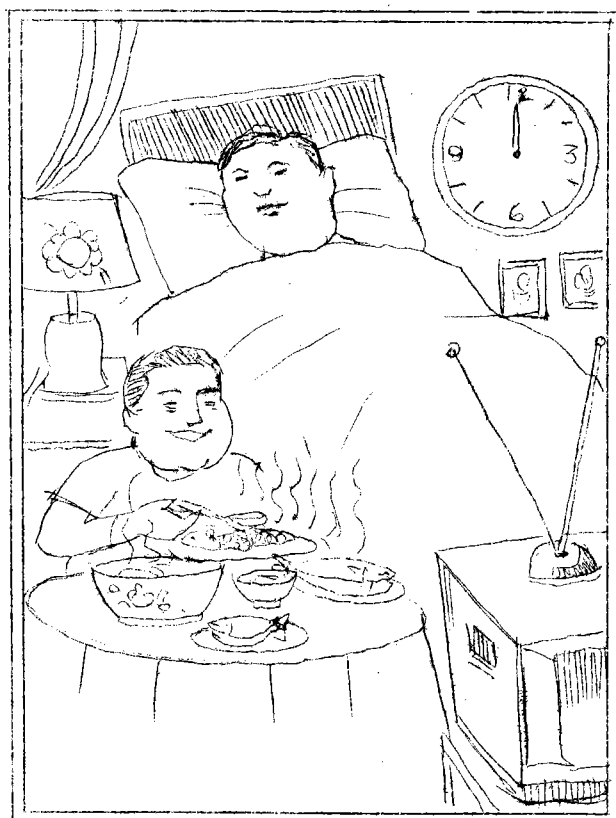
ภาพที่ 2

ภาพที่ 3

ภาพที่ 4

ภาพที่ 5

ภาพที่ 6

ชุดการสอนมินิคอร์ส	นิทานสุภาสิต
ตอนที่ 4 50 นาที	ศึกษาความหมายของคำศัพท์ ส่วนวน สุภาสิต ที่มีในเรื่อง

กิจกรรมที่ 3 15 นาที	กิจกรรมอักษรสลับกลับ เป็นคำศัพท์ที่มีในเรื่อง
ขั้นตอน	<ol style="list-style-type: none"> 1. ครูชี้แจงการดำเนินกิจกรรมอักษรสลับกลับ เป็นคำศัพท์ โดยนำบัตรคำที่มีตัวอักษร เรียงสลับกันไว้มา แล้วนักเรียน ช่วยกันพิจารณาว่าอักษรที่สลับกันนั้นน่าจะเป็นคำศัพท์ใด มีความหมายว่าอย่างไร ถ้านักเรียนตอบไม่ถูก ครูเฉลย ให้ฟังจนนักเรียนเข้าใจ 2. ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนเป็น 5 กลุ่ม กลุ่มละ 10 คน โดยให้ มีหัวหน้ากลุ่มและเลขากลุ่มควย 3. ครูนำบัตรคำที่เตรียมไว้จำนวน 5 ชุด ชุดละ 7 คำ มาให้นักเรียนแต่ละกลุ่มไปปฏิบัติกลุ่มที่เสร็จก่อนและถูกต้อง เป็นผู้ชนะ 4. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายถึงผลการดำเนินกิจกรรม แล้วช่วยกันสรุปสิ่งที่เรียนมาอีกครั้ง

<u>ชื่อ</u>	บัตรคำ	โต้แก้คำว่า
	ข้าง	ข้างกิเลส
	ยาก็	ยาก็เลส
	บุช	บุชบายัญ
	พระ	พระอริยะ
	โศลก	โศลก
	ปริญญ	ปริญญ
	ทร	ทรมาน
	บัญญัติ	บัญญัติปริต
	โย	โยวักบัญญัติ

ชุดการสอนมินิคอร์ส	นิทานสุภาสิต
ตอนที่ 4 50 นาที	ศึกษาความหมายของคำศัพท์ จำนวน สุภาสิต ที่มีในเรื่อง

กิจกรรมที่ 4 20 นาที	รวบรวมคำศัพท์ จำนวน สุภาสิต ในเรื่องนิทานสุภาสิต และ เสนอผลการศึกษาค้นคว้า
ขั้นตอน	<ol style="list-style-type: none"> 1. ครูแจกใบงานให้นักเรียนแต่ละกลุ่มอ่านคำสั่งที่กำหนดให้ 2. ให้นักเรียนทุกกลุ่มศึกษาค้นคว้าคำศัพท์ จำนวน สุภาสิตใน เรื่องนิทานสุภาสิต จากหนังสือทักษะสัมพันธ์เล่ม 1 หน้า 165 - 173 3. ส่งตัวแทนกลุ่มออกมารายงานผลการศึกษาค้นคว้า 4. ครูนำผลการศึกษาค้นคว้าของแต่ละกลุ่ม ไปคิดไว้ที่ป้ายนิเทศ เพื่อประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้าต่อไป
สื่อ	ใบงานกำหนดคำสั่งให้นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาค้นคว้า

ใบงานกำหนดคำสั่งให้นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาค้นคว้า (ตอนที่ 4 กิจกรรมที่ 4)

- คำสั่ง ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มอ่านคำสั่งที่ครูกำหนดให้ แล้วศึกษาค้นคว้าจากหนังสือ
ทักษะสัมพันธ์ เล่ม 1 หน้า 165 - 173 แล้วปฏิบัติตามคำสั่งดังนี้
- กลุ่มที่ 1 รวบรวมคำศัพท์พร้อมทั้งอธิบายความหมายจากเรื่องโบายร้อย
กลุ่มที่ 2 รวบรวมคำศัพท์พร้อมทั้งอธิบายความหมายจากเรื่องหมูนไปตามลมปาก
กลุ่มที่ 3 รวบรวมสำนวนพร้อมทั้งอธิบายความหมายจากเรื่องโบายร้อย
กลุ่มที่ 4 รวบรวมสำนวนพร้อมทั้งอธิบายความหมายจากเรื่องหมูนไปตามลมปาก
กลุ่มที่ 5 รวบรวมคำราชาศัพท์พร้อมทั้งความหมายจากเรื่องโบายร้อย และ
เรื่องหมูนไปตามลมปาก
กลุ่มที่ 6 ให้นักเรียนเขียนนิทานสุภาษิตที่นักเรียนได้อ่านมา 1 เรื่อง

สรุปการศึกษาค้นคว้า

ชุดการสอนมินิคอร์ส	นิทานสุภาสิต
<u>ตอนที่ 5</u> 50 นาที	เขียนและเล่านิทานสุภาสิต เรื่องอื่น ๆ ที่เป็นคติสอนใจ

<u>กิจกรรมที่ 1</u> 10 นาที	อ่านคำบรรยายเรื่องการเขียนนิทานสุภาสิต
<u>ขั้นตอน</u>	นักเรียนศึกษา "การเขียนนิทานสุภาสิต" จากเอกสารที่ครูแจกให้
<u>สื่อ</u>	เอกสารเรื่อง "การเขียนนิทานสุภาสิต"

การเขียนนิทานสุภาษิต

นิทาน หมายถึง เรื่องที่เล่าสืบต่อกันมา คั้งนั้นผู้เล่านิทานหรือเขียนนิทาน จะต้องมีคิดปะในการ เล่านิทานจึงจะสนุก นิทานนั้นนอกจากจะให้ความบันเทิงแล้วยัง ให้บางสิ่งบางอย่างที่มีคุณค่าแก่ผู้ฟังและผู้อ่านอีกด้วย เช่น คติธรรม ข้อคิดเกี่ยวกับชีวิต และสังคม วัฒนธรรมในท้องถิ่น นิทานจึง เป็นวรรณกรรมที่ควรแก่การศึกษาและสร้างสรรค์ องค์ประกอบของการเขียนนิทานโดยทั่วไป ได้แก่

1. ต้องมีแนวคิดหรือแกนของเรื่อง เช่น เรื่องปลาบู่ทอง มีแนวคิดว่ามีแม่เลี้ยงขมเหงาลูกเลี้ยง
2. โครงเรื่อง
3. ตัวละคร
4. ฉาก
5. ถ้อยคำหรือบทสนทนาที่ตัวละครในเรื่องพูดกัน
6. คติชีวิต

ขั้นตอนการเขียนนิทานสุภาษิต

1. การแสวงหานิทาน นิทานสุภาษิตเป็นเรื่องราวที่เน้นหนักในเรื่อง คติธรรม มุ่งหมายให้ผู้อ่านประพฤติกและปฏิบัติในแนวทางที่เหมาะสมที่ควร การที่จะได้นิทานมาเขียนนั้น เราอาจจะได้มาโดยการอ่านหนังสือ การฟังจากผู้อื่นเล่าสืบมา
2. เมื่อได้เรื่องราวมาแล้วเราต้องทำความเข้าใจในเนื้อเรื่องและแกนของเรื่องอย่างชัดเจน
3. นำมาเรียบเรียงใหม่ด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย
4. แทรกบทสนทนาลงไปบ้าง เพื่อให้ผู้อ่านยิ่งขึ้น

5. อ่านทวนอีกครั้ง เพื่อความผสมผสานกลมกลืนของ เรื่อง
6. ตั้งชื่อ เรื่องใหม่หรือคงชื่อ เดิมไว้แล้วแต่ความเหมาะสม

เอกสารประกอบการค้นคว้า

1. การเขียนและการแปลหนังสือสำหรับวัยรุ่น ของ ดร.ลมูล รัตตากร
มีนาคม 2529, 198 หน้า
2. การประพันธ์ ๓ 041 ของ ศจ.ฐะปะนีย์ นาครทรรพ สำนักพิมพ์
อักษรเจริญทัศน์ 2522, 344 หน้า

ชุดการสอนมินิคอร์ส	นิทานสุภาษิต
<u>ตอนที่ 5</u> 50 นาที	เขียนและเล่านิทานสุภาษิตเรื่องอื่น ๆ ที่เป็นคติสอนใจ

<u>กิจกรรมที่ 2</u> 15 นาที	ฝึกการเขียนนิทานสุภาษิต
<u>ขั้นตอน</u>	1. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเขียนนิทานสุภาษิตที่มีคติสอนใจ และเตรียมออกมาเล่านิทาน
<u>สื่อ</u>	- เอกสารประกอบการเล่านิทาน

เอกสารประกอบสำหรับแก่นักเรียน

เอกสารหมายเลข 7

การเล่าเรื่อง

การเล่าเรื่อง คือ การนำเรื่องราวต่าง ๆ เช่น นิทาน นิยาย เรื่องที่เกิดขึ้นจริง หรือเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ มาเล่าด้วยวาจา

โดยทั่วไปการเล่าเรื่องมีจุดมุ่งหมายคือ ให้ความรู้ ความบันเทิง ตลอดจนให้ข้อคิดคติธรรมแก่ผู้ฟัง

ในการเล่านิทาน ผู้เล่าควรมีวิธีการสร้างบรรยากาศให้น่าสนใจดังนี้

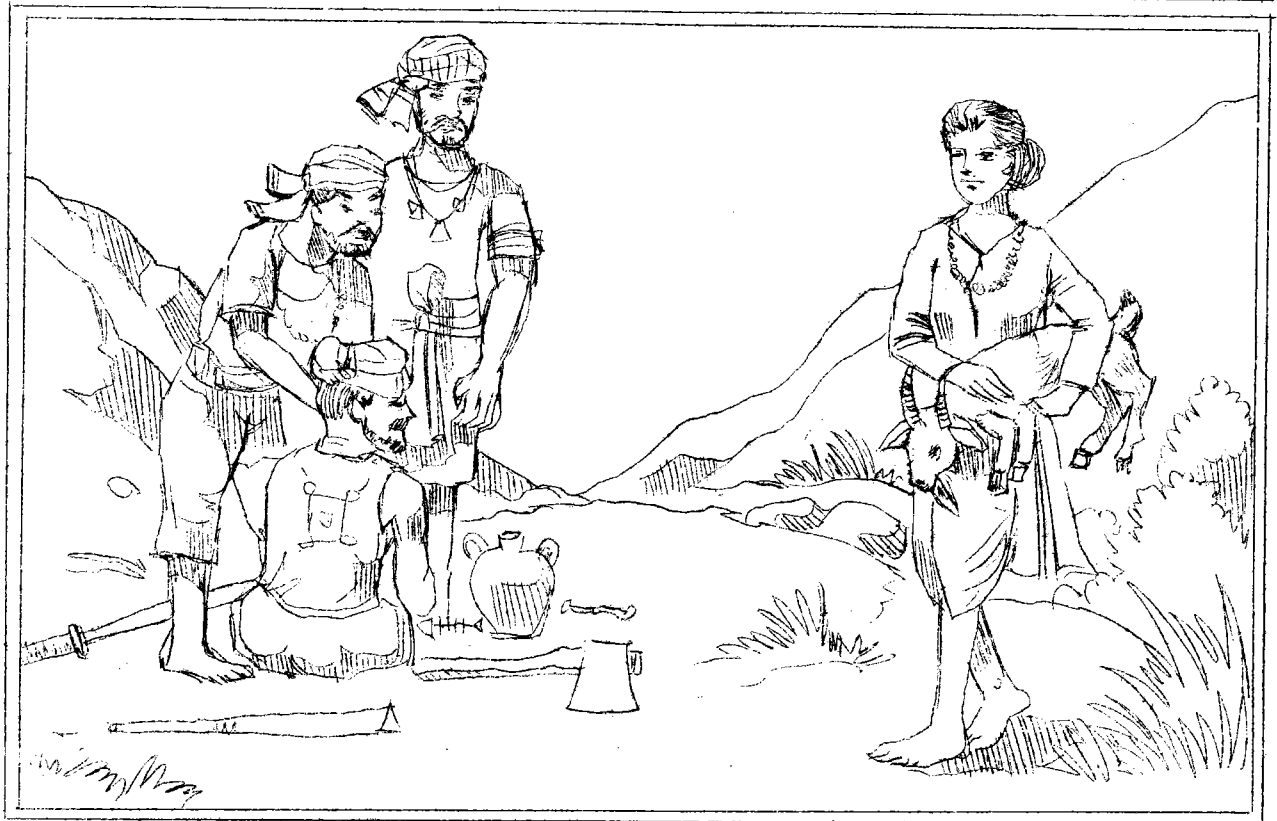
1. เลือกใช้ภาษาให้เหมาะสมกับวัยของผู้ฟัง เช่น ใช้ภาษาง่าย ๆ กับผู้ฟังที่เป็นเด็ก
  2. นำเสียงที่เล่ามีจังหวะสูงต่ำ แสดงถึงอารมณ์ของตัวละคร เช่น เล่าถึงเด็กยากจนขออาหารก็ทำเสียงอ่อน เสียงขอร้องวิงวอน
  3. การแสดงท่าทาง สีหน้า แววตา ให้สอดคล้องกับเรื่องที่เล่า เช่น เล่าถึงบทเสรำก็ท่องแสดงสีหน้าเสรำ
  4. ผู้เล่าอาจใช้อุปกรณ์ เช่น รูปภาพ หุ่น ประกอบการเล่า หรืออาจทำเสียงประกอบ เช่น เสียงสัตว์ร้อง เสียงพายุ เป็นต้น
  5. ผู้เล่าควรจดจำเรื่องให้แม่นยำ และควรเล่าเรื่องตามลำดับให้ชัดเจน
- การเล่าเรื่องมีประโยชน์ต่อผู้เล่าและผู้ฟังหลายอย่าง เช่น สร้างความคุ้นเคยกัน ทำให้เกิดบรรยากาศที่ดี ช่วยผ่อนคลายทั้งความตึงเครียดและสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ ผู้เล่าเองก็ได้แสดงความสามารถในการเล่าเรื่อง ส่วนผู้ฟังก็ได้ทราบข่าวหรือเรื่องราวต่าง ๆ เป็นอย่างก็ด้วย

ชุดการสอนมินิคอร์ส	นิทานสุภาพ
<u>ตอนที่ 5</u> 50 นาที	เขียนและเล่านิทานสุภาพเรื่องอื่น ๆ ที่เป็นคติสอนใจ

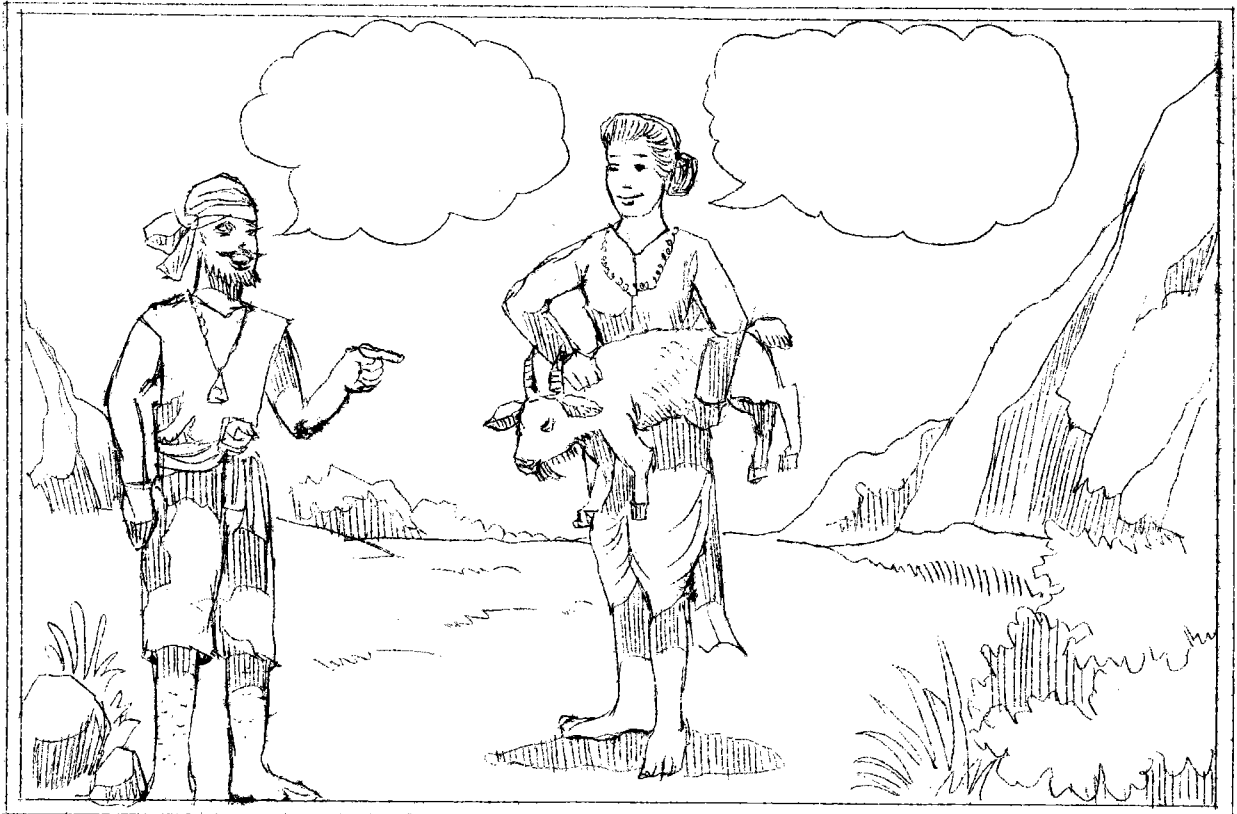
<u>กิจกรรมที่ 3</u> 25 นาที	เสนอผลงาน
<u>ขั้นตอน</u>	<ol style="list-style-type: none"> หลังจากที่นักเรียนเขียนนิทานสุภาพเสร็จแล้วให้แต่ละกลุ่มออกมารายงานหน้าชั้น ในการเสนอผลงานบางกลุ่มอาจจะใช้ตัวแทนในกลุ่มเพียงคนเดียว ออกมาเล่าก็ได้หรือให้สมาชิกในกลุ่มออกมาแสดงท่าทางประกอบการเล่าก็ได้ ในแต่ละกลุ่มใช้เวลาในการเล่ากลุ่มละ 4 นาที ครูสรุปประเด็นที่เป็นข้อคิดเตือนใจอีกครั้ง
<u>สื่อ</u>	-

ชุดการสอนมินิคอร์ส	นิทานสุภาพนิศ
<u>ตอนที่ 6</u> 50 นาที	สรุปความรู้และข้อคิดที่ได้จากนิทานสุภาพนิศ

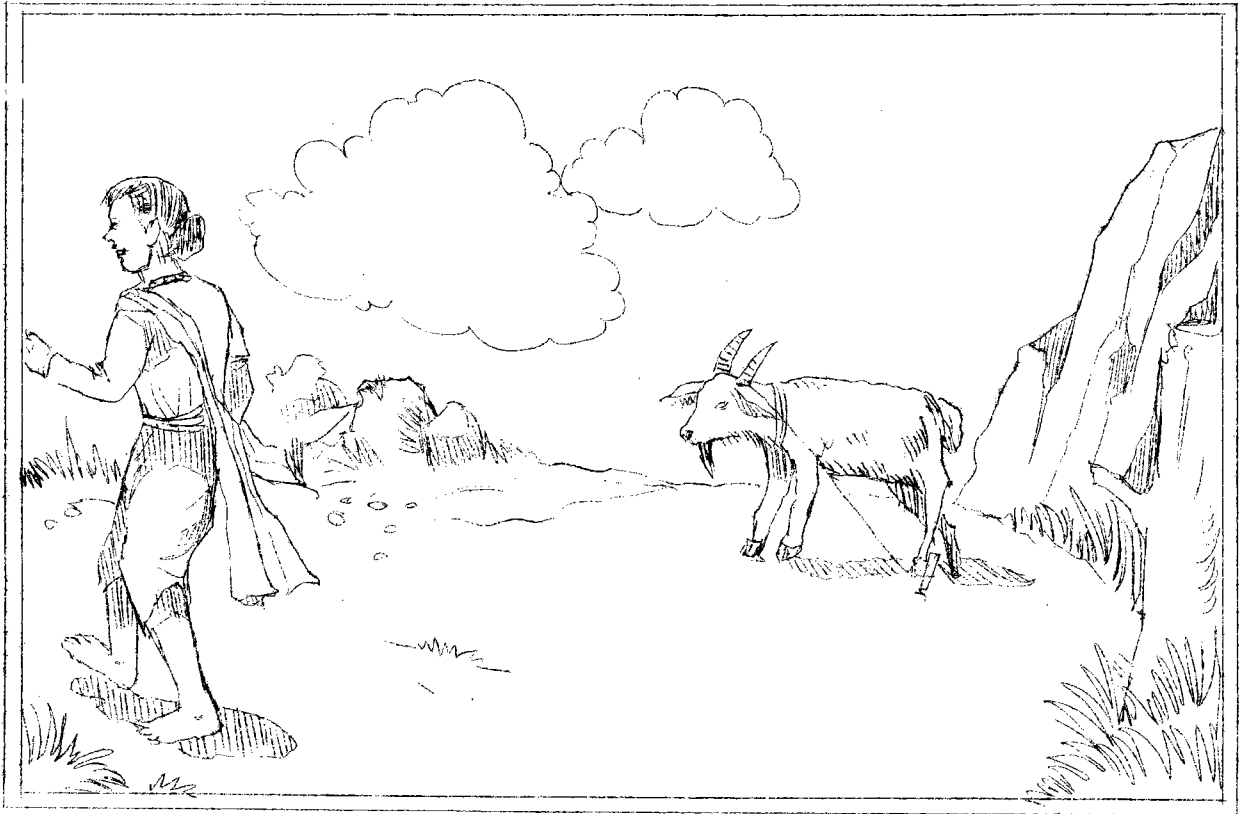
<u>กิจกรรมที่ 1</u> 15 นาที	เรียงภาพลำดับเหตุการณ์ในนิทานสุภาพนิศ
<u>ขั้นตอน</u>	<ol style="list-style-type: none"> 1. ครูแจกภาพแสดงเหตุการณ์ต่าง ๆ ในนิทานสุภาพนิศให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม 2. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันเรียงภาพลำดับเหตุการณ์ให้ถูกต้องแล้วนำภาพส่งครู 3. ครูเฉลยการเรียงภาพที่ถูกต้อง
<u>สื่อ</u>	รูปภาพแสดงเหตุการณ์ต่าง ๆ ในนิทานสุภาพนิศจำนวน กลุ่มละ 14 ภาพ พร้อมทั้งใบเฉลยการเรียงภาพที่ถูกต้อง

ภาพที่ 2

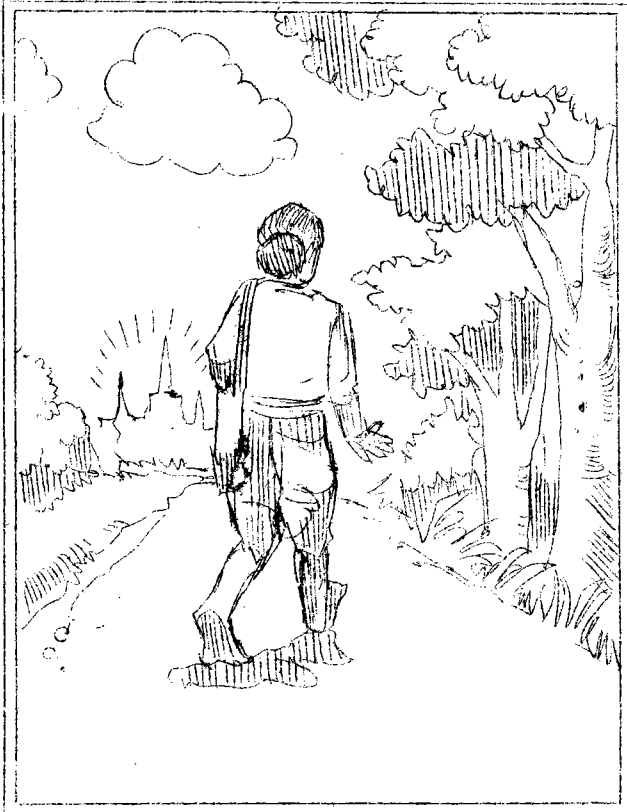

ภาพที่ 5

ภาพที่ 6

ภาพที่ 4

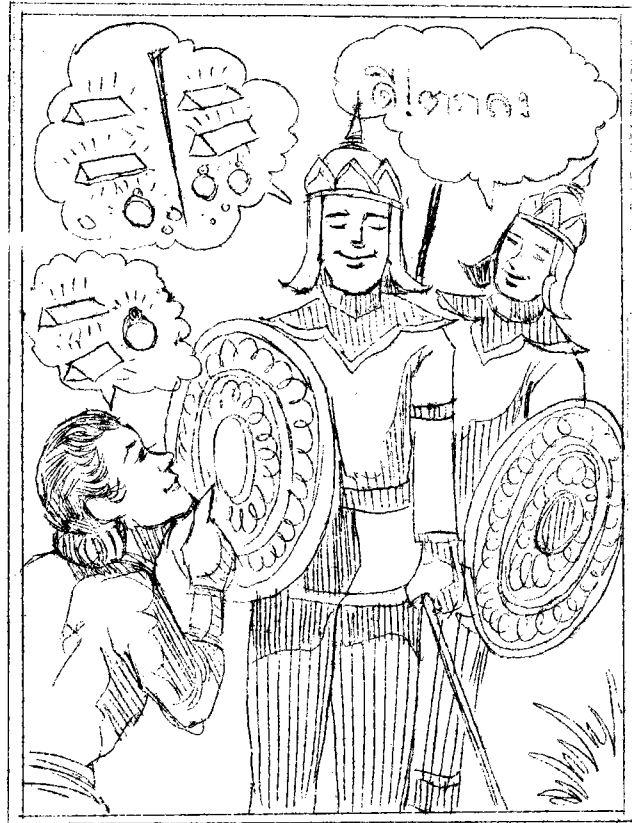

ภาพที่ 2

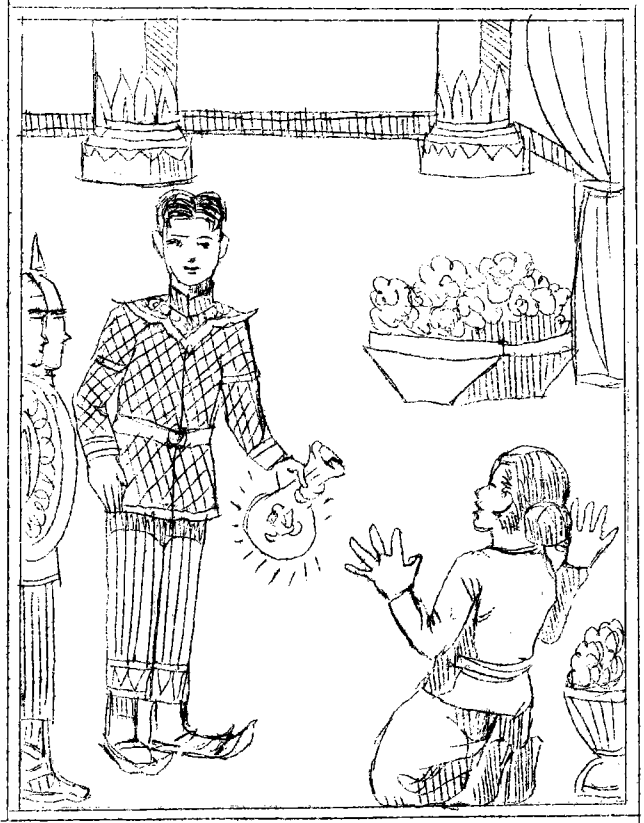

ภาพที่ 3

ภาพที่ 4

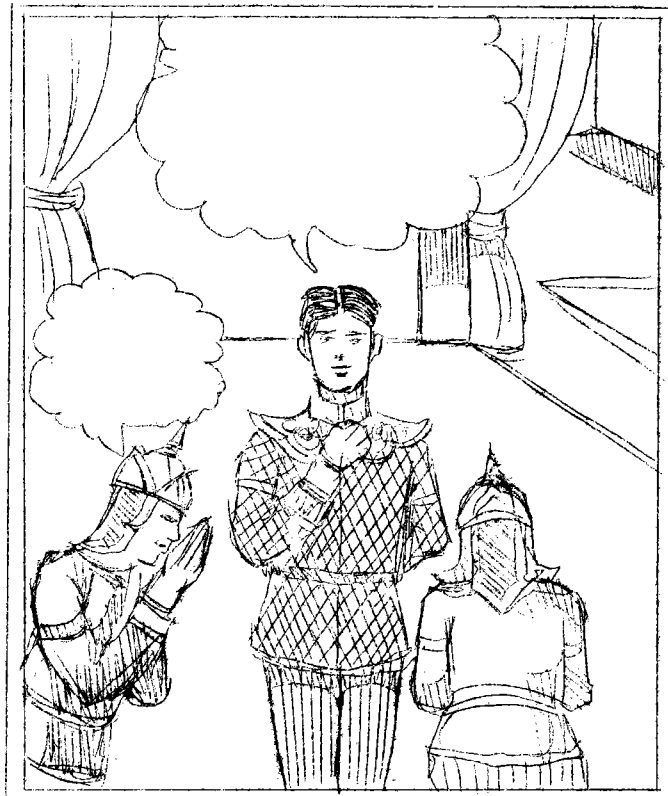

ภาพที่ 5

ภาพที่ 6

ภาพที่ 7

ภาพที่ 8

ชุดการสอนมินิคอร์ส	นิทานสุภานิต
<u>ตอนที่ 6</u> 50 นาที	สรุปความรู้และข้อคิดที่ได้จากนิทานสุภานิต

<u>กิจกรรมที่ 2</u> 20 นาที	อภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้ที่ได้จากนิทานสุภานิต
<u>ขั้นตอน</u>	1. ครูกำหนดให้นักเรียนแต่ละกลุ่มรวบรวมข้อคิดเห็นและความรู้ที่ได้จากนิทานสุภานิต
<u>สื่อ</u>	-

ชุดการสอนมินิคอร์ส	นิทานสุภาสิต
<u>ตอนที่ 6</u> 50 นาที	สรุปความรู้และข้อคิดที่ได้จากนิทานสุภาสิต

<u>กิจกรรมที่ 3</u> 15 นาที	สรุปความรู้ที่ได้จากนิทานสุภาสิต
<u>ขั้นตอน</u>	<ol style="list-style-type: none"> 1. ตัวแทนกลุ่มแต่ละกลุ่มออกมาเสนอผลงานการอภิปราย 2. ครู และนักเรียนช่วยกันสรุปสาระที่ได้อีกครั้ง
<u>สื่อ</u>	เอกสารข้อคิดและคุณค่าจากเรื่องนิทานสุภาสิต

โครงสร้างมินิคอร์ส

วิชาภาษาไทย เรื่อง ผู้ชนะสิบทิศ ตอนศึกเมืองแปร ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

หลักการ และ เหตุผล

จากจุดมุ่งหมาย เฉพาะวิชาภาษาไทยในหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 ระบุว่า ให้สามารถใช้ภาษาไทยได้โดยรู้ที่ เหมาะที่ควรตามวัยและศักยภาพ ของนักเรียน เพื่อประโยชน์ทั้งในการศึกษาวิชาต่าง ๆ และในการดำเนินชีวิต ตลอดจน ให้พัฒนาทั้งทักษะทั้งสี่ ดังนั้นในการที่ครูจะนำหลักสูตรวิชาภาษาไทยไปใช้นั้นควร คำึงถึงความต้องการและประโยชน์ที่ผู้เรียนจะได้รับมากที่สุด โดยจัดการเรียนการสอน ให้ผู้เรียนรู้สึกประสบความสำเร็จ มีความรู้และทักษะทางภาษาที่ดี มีกิจกรรมแปลก ๆ ใหม่ ๆ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนรู้จักคิด รู้จักแก้ปัญหาและมีบทบาทในการเรียนมากที่สุด

แต่ปรากฏว่าในปัจจุบันนี้สภาพการเรียนการสอนภาษาไทยส่วนใหญ่ไม่ได้จัด ให้สอดคล้องกับหลักสูตรที่กำหนดไว้ เนื่องจากครูจะใช้วิธีการสอนแบบบรรยายตลอด ชั่วโมง ผู้เรียนไม่มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ เป็นการสกัดกั้นความคิด การแสดงออก ซึ่งเป็นผลให้ผู้เรียนเกิดความเบื่อหน่ายในการเรียน

สภาพปัญหาดังกล่าวนี้ย่อม เป็นเครื่องชี้ให้เห็น ได้ว่าในการจัดการเรียน การสอน โดยเฉพาะอย่างยิ่งวิธีสอนของครูควรได้รับการปรับปรุงแก้ไข ซึ่งวิธีการที่ จะนำมาแก้ปัญหานี้ จะต้อง เป็นวิธีการที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะได้เพียงพอ มีการใช้สื่อและกิจกรรมหลายรูปแบบ เพื่อเป็นตัวนำให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมกิจกรรม ในการฝึกทักษะอย่างกว้างขวาง วิธีที่น่าสนใจและนำมาใช้ในการพัฒนาการสอนของครู คือการสร้างชุดการสอนมินิคอร์ส เพราะชุดการสอนนี้จะช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้และมีส่วนร่วม ในการเรียนการสอน ทั้งยัง เน้นการพัฒนาทักษะในการเรียนภาษาไทยให้มีประสิทธิภาพ ยิ่งขึ้นตามกระบวนการและระบบของ มินิคอร์ส

จุดประสงค์ทั่วไป

เพื่อให้ นักเรียน

1. รู้จักหนังสือประเภทนิยายอิงประวัติศาสตร์และเข้าใจวิธีการอ่าน
2. สรุปใจความสำคัญของ เรื่อง ที่อ่านและตอบคำถามในเรื่องได้
3. อธิบายการรบและวิธีการจัดทัพในเรื่องตอนที่เรียนได้พอเข้าใจ
4. มีความรู้ในเรื่องการใช้ส่วนวนโวหารต่าง ๆ และความหมายของคำศัพท์
5. ศึกษาลักษณะนิสัยของตัวละครในแง่มุมต่าง ๆ
6. บอกข้อคิดและคติธรรมจาก เรื่อง ที่อ่านได้
7. แลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่าง เพื่อน เกี่ยวกับเรื่อง ที่อ่านได้
8. เกิดทักษะในการฟัง พูด อ่าน เขียน

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

เมื่อนักเรียนเรียนจบบทเรียนนี้แล้ว นักเรียนจะสามารถ

1. สามารถบอกลักษณะและวิธีการอ่านนิยายอิงประวัติศาสตร์ได้
2. บอกประวัติผู้แต่ง ที่มาของ เรื่อง ลักษณะคำประพันธ์และจุดมุ่งหมายในการแต่งในตอนที่เรียนได้ ✓
3. อ่านจับใจความสำคัญและเขียนบรรยายจากเนื้อเรื่องในช่วงที่ 1 ✓
4. แสดงบทบาทสมมุติเพื่อความ เข้าใจในการตอบคำถามจากเรื่องในช่วงที่ 2 ได้ ✓
5. เปรียบเทียบลักษณะคู่สงครามในเรื่องได้
6. อธิบายความหมายของคำศัพท์ส่วนวนเปรียบเทียบในเรื่องที่อ่านได้
7. รู้และเข้าใจการใช้โวหารต่าง ๆ ตลอดจนยกตัวอย่างโวหารที่มีในเรื่องได้

8. อภิปรายแสดง ความคิดเห็น เกี่ยวกับอุปนิสัยของตัวละครที่สำคัญในเรื่อง
ได้
9. ศึกษาการใช้ภาษาและคุณค่าของ เรื่องผู้ชนะสิบทิศตอนศึก เมืองแปร
10. สรุปความรู้และข้อคิดเห็นที่ได้จากเรื่องผู้ชนะสิบทิศตอนศึก เมืองแปร

เป้าหมาย

ชุดการสอนมินิคอร์สนี้จัดทำขึ้นเพื่อให้ครูผู้สอนนำไปใช้สอนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 1 วิชาภาษาไทย เรื่องผู้ชนะสิบทิศ ตอนศึกเมืองแปร โดยจัดให้ผู้เรียนเรียนเป็นกลุ่ม
และสามารถบรรลุเป้าหมายในการเรียนการสอนได้ในระยะเวลาสั้น จากกิจกรรมที่
จัดขึ้นเพื่อฝึกทักษะอย่างมีระบบ

แผนการสอน

วิชาภาษาไทย เรื่อง ผู้ชนะสิบทิศ ตอนศึกเมืองแปง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ระยะเวลา	เนื้อเรื่อง/กิจกรรม	การจัดกลุ่ม
50 นาที	ตอนที่ 1 บอกลักษณะและวิธีการอ่านนิยายอิงประวัติศาสตร์ได้	
15 นาที	1. ศึกษาเอกสารเรื่อง ลักษณะและวิธีการอ่านนิยายอิงประวัติศาสตร์	กลุ่มใหญ่
15 นาที	2. อภิปรายแสดงความคิดเห็นจากบทความที่ได้ศึกษาเรื่อง ลักษณะและวิธีการอ่านนิยายอิงประวัติศาสตร์	กลุ่มย่อย
20 นาที	3. ประเมินผลจากการศึกษาจากเอกสารเรื่อง ลักษณะและวิธีการอ่านนิยายอิงประวัติศาสตร์	รายบุคคล
50 นาที	ตอนที่ 2 ศึกษาประวัติผู้แต่ง ที่มาของเรื่อง ลักษณะคำประพันธ์และจุดประสงค์ของเรื่อง	
3 นาที	1. จัดแจงการดำเนินกิจกรรมการรายงานหน้าชั้น	กลุ่มใหญ่
42 นาที	2. การรวมกิจกรรม	กลุ่มย่อย
5 นาที	3. ประเมินผล	กลุ่มย่อย

ระยะเวลา	เนื้อหา/กิจกรรม	การจัดกลุ่ม
50 นาที 5 นาที 20 นาที 20 นาที 5 นาที	ตอนที่ 3 อ่านจับใจความสำคัญและเขียน บรรยายจากเรื่องในช่วงที่ 1 1. ชี้แจงการอ่านเรื่องย่อจากเอกสาร ที่ครูแจกให้ 2. การรวมกิจกรรม 3. ประเมินผล 4. สรุปผลงาน	กลุ่มใหญ่ กลุ่มย่อย กลุ่มย่อย กลุ่มย่อย
50 นาที 5 นาที 10 นาที 30 นาที 5 นาที	ตอนที่ 4 การแสดงบทบาทสมมติ เพื่อความ เข้าใจในการตอบคำถามจากเรื่อง ในช่วงที่ 2 1. ชี้แจงและรับเอกสารการแสดงบทบาท สมมติ 2. เตรียมและซ้อมการแสดงบทบาทสมมติ 3. แสดงบทบาทสมมติ 4. ประเมินผลงาน	กลุ่มใหญ่ กลุ่มย่อย กลุ่มย่อย กลุ่มใหญ่
50 นาที 3 นาที 42 นาที 5 นาที	ตอนที่ 5 เปรียบเทียบลักษณะคู่สงครามใน เรื่อง 1. ชี้แจงการดำเนินกิจกรรมอภิปราย 2. การรวมกิจกรรม 3. ประเมินผลงาน	กลุ่มใหญ่ กลุ่มย่อย กลุ่มใหญ่

ระยะเวลา	เนื้อหา/กิจกรรม	การจัดกลุ่ม
50 นาที 5 นาที 35 นาที 10 นาที	ตอนที่ 6 อธิบายความหมายของคำศัพท์ ส่วนน เปรียบเทียบในเรื่อง 1. ชี้แจงการดำเนินกิจกรรม อีตัวลีดา 2. การร่วมกิจกรรม 3. ประเมินผลและสรุปผลงาน	กลุ่มใหญ่ กลุ่มย่อย กลุ่มย่อย
50 นาที 10 นาที 10 นาที 20 นาที 10 นาที	ตอนที่ 7 รู้และเข้าใจการใช้ไวยากรณ์ต่าง ๆ ตลอดจนยกตัวอย่างไวยากรณ์ที่มีใน เรื่องได้ 1. ศึกษาเอกสารเรื่อง การใช้ไวยากรณ์ ต่าง ๆ 2. อภิปรายแสดงความคิดเห็นในเรื่อง การใช้ไวยากรณ์ต่าง ๆ 3. รวบรวมไวยากรณ์ที่มีในเรื่อง 4. สรุปผลการปฏิบัติงาน	กลุ่มใหญ่ กลุ่มย่อย กลุ่มย่อย กลุ่มย่อย
50 นาที 5 นาที 20 นาที 25 นาที	ตอนที่ 8 อภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ อุปนิสัยของตัวละครที่สำคัญในเรื่อง 1. ชี้แจงกิจกรรม ปรินาทายตัวละคร และอุปนิสัยของตัวละคร 2. การร่วมกิจกรรม 3. ประเมินผลจากใบสั่งงาน	กลุ่มใหญ่ กลุ่มย่อย กลุ่มย่อย

ระยะเวลา	เนื้อหา/กิจกรรม	การจัดกลุ่ม
50 นาที 10 นาที 15 นาที 15 นาที 10 นาที	ตอนที่ 9 ศึกษาการใช้ภาษาและคุณค่าของเรื่อง 1. ศึกษาเอกสารการใช้ภาษาและคุณค่าของเรื่อง 2. วิจัยเรื่องเนื้อเรื่องผู้ชนะสิบทิศ ตอนศึกเมืองแปร ในแง่คุณค่า 3. สรุปผลการอภิปราย 4. เขียนสรุปการอภิปราย	การจัดกลุ่ม กลุ่มใหญ่ กลุ่มย่อย กลุ่มย่อย รายบุคคล
50 นาที 10 นาที 15 นาที 15 นาที 10 นาที	ตอนที่ 10 สรุปความรู้และข้อคิดเห็นที่ได้จากการอ่านเรื่องผู้ชนะสิบทิศ ตอนศึกเมืองแปร 1. เรียงแถบประโยคเนื้อเรื่องลำดับเหตุการณ์ก่อนและหลัง 2. อภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้ที่ได้จากเรื่องผู้ชนะสิบทิศ ตอนศึกเมืองแปร 3. เสนอผลงาน 4. สรุปความรู้ที่ได้จากเรื่องผู้ชนะสิบทิศ ตอนศึกเมืองแปร	การจัดกลุ่ม กลุ่มย่อย กลุ่มย่อย กลุ่มย่อย กลุ่มย่อย

ชุดการสอนมินิคอร์ส	ผู้ชนะเลิศบพิศ ตอนศึกเมืองแปร์
<u>ตอนที่ 1</u> บอกลักษณะและวิธีการอ่านนิยายอิงประวัติศาสตร์ได้ 50 นาที	

<u>กิจกรรมที่ 1</u>	ศึกษาเอกสารเรื่องลักษณะและวิธีการอ่านนิยายอิงประวัติศาสตร์ 15 นาที
<u>ขั้นตอน</u>	ครูแจกเอกสารเรื่องลักษณะและวิธีการอ่านนิยายอิงประวัติศาสตร์ให้นักเรียนอ่าน
<u>สื่อ</u>	เอกสารเรื่องลักษณะและวิธีการอ่านนิยายอิงประวัติศาสตร์

เอกสารประกอบเรื่อง ลักษณะและวิธีการอ่านนิยายอิงประวัติศาสตร์

ลักษณะและวิธีการอ่านนิยายอิงประวัติศาสตร์

นิยายอิงประวัติศาสตร์ หมายถึง นิยายที่ผู้แต่งใช้แนวทางของประวัติศาสตร์มาเป็นโครงเรื่องแต่มีได้ใช้เนื้อเรื่องตรงกับเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวบางเรื่องอาจมีเหตุการณ์ตรงกับประวัติศาสตร์มาก บางเรื่องอาจมีเพียงนิดเดียว ตัวอย่างนิยายอิงประวัติศาสตร์ เช่น ราชาราช ผู้ชนะสิบทิศ สามก๊ก เป็นต้น

ลักษณะของนิยายอิงประวัติศาสตร์ จะต้องประกอบด้วย

1. เนื้อเรื่องจะนำมาจากเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์มาบางส่วนน้อยบางแล้วแต่ผู้เขียน
2. ในการดำเนินเรื่องนั้น ผู้เขียนจะไม่สร้างเหตุการณ์ที่ขัดกับประวัติศาสตร์ แต่มักจะทำให้เหตุการณ์นั้นกลมกลืนเข้าไปกับประวัติศาสตร์
3. ตัวละครในเรื่องบางตัวอาจเป็นบุคคลในประวัติศาสตร์จริง ๆ ที่ปรากฏอยู่ หรือเพิ่มเติมเพื่อให้เนื้อเรื่องน่าสนใจยิ่งขึ้นก็ได้ แต่ผู้เขียนจะไม่แทรกเสริมสิ่งใดที่จะทำให้เสื่อมเสียแก่บุคคลนั้น
4. ในตอนจบของเรื่องผู้เขียนมักจะฝากข้อคิดให้เห็นถึงภาพในอดีต ซึ่งเป็นเรื่องสำคัญที่ควรศึกษาเพื่อเตรียมใจไว้สำหรับอนาคต

ในการอ่านนิยายอิงประวัติศาสตร์นั้น ผู้ที่รู้วิธีการอ่านหนังสือหรือที่เรียกว่าอ่านหนังสือเป็น ก็จะต้องแยกความเชื่อและความไม่เชื่อออกได้คือ เราดูว่า ความจริงตามประวัติศาสตร์มีอยู่ในเรื่องเพียงใด ผู้แต่งเสริมส่วนไหน การที่มีผู้คิดใจอ่านนั้น เพราะเหตุใด ในการอ่านงานประพันธ์เราไม่จำเป็นต้องคิดแต่เฉพาะเรื่องประวัติศาสตร์ เราพิจารณาศิลปะของผู้ประพันธ์ เป็นส่วนใหญ่ ในการประเมินคุณค่าของวรรณกรรม

เราทำใจ เป็นกลาง ดูตัวละคร เป็นมนุษย์ชนิดต่าง ๆ แสดงบทบาท ๆ กัน ดูว่าตัวละคร
แสดงบทเข้ากับโครงเรื่องหรือไม่ ชัดแย้งกันในตัวเอง โครงเรื่องไปทางหนึ่ง ตัวละคร
ไปทางหนึ่งหรือไม่อย่างไร

ชุดการสอนมินิคอร์ส	ผู้ชนะสิบทิศ ตอนศึกเมืองแปะ
<u>ตอนที่ 1</u> 50 นาที	บอกลักษณะและวิธีการอ่านนิยายอิงประวัติศาสตร์ได้

<u>กิจกรรมที่ 2</u> 15 นาที	อภิปรายแสดงความคิดเห็นจากบทความที่ได้ศึกษา เรื่องลักษณะและวิธีการอ่านนิยายอิงประวัติศาสตร์
<u>ขั้นตอน</u>	<ol style="list-style-type: none"> 1. ครูบรรยายนำว่า หลังจากที่นักเรียนได้ศึกษาบทความเรื่องลักษณะและวิธีการอ่านนิยายอิงประวัติศาสตร์แล้วให้นักเรียนช่วยกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องี่อ่านอย่างมีหลักเกณฑ์ 2. แบ่งนักเรียนเป็น 6 กลุ่ม ๆ ละ 9 คน ให้แต่ละกลุ่มแสดงความคิดเห็นที่ได้จากการอ่านนิยายอิงประวัติศาสตร์ พร้อมทั้งยกตัวอย่างนิยายอิงประวัติศาสตร์เรื่องอื่นให้เห็นชัดเจน 3. ตัวแทนกลุ่มเขียนบันทึกความรู้ที่ได้จากการอภิปรายแสดงความคิดเห็นจากบทความที่อ่าน
<u>สื่อ</u>	-

ชุดการสอนมินิคอร์ส	ผู้ชนะสิบทิศ ตอนศึกเมืองแปร
<u>ตอนที่ 1</u> 50 นาที	บอกลักษณะและวิธีการอ่านนิยายอิงประวัติศาสตร์ได้

<u>กิจกรรมที่ 3</u> 20 นาที	ประเมินผลจากการศึกษาจากเอกสาร เรื่องลักษณะและวิธีการอ่านนิยายอิงประวัติศาสตร์
<u>ขั้นตอน</u>	<ol style="list-style-type: none"> 1. ครูชี้แจงว่า การประเมินผลตนเองมีความสำคัญมากเพราะจะช่วยให้เราทราบว่า เรามีความรู้มากน้อยเพียงใด 2. ให้นักเรียนทุกคนทำแบบฝึกหัดเพื่อประเมินผลตนเอง 3. ครูเฉลยแบบฝึกหัด
<u>สื่อ</u>	แบบฝึกหัดสรุปกิจกรรม

แบบฝึกหัดสรุปกิจกรรม ตอนที่ 1 กิจกรรมที่ 3

คำสั่ง

หลังจากที่นักเรียนได้อ่านบทความเรื่องลักษณะและวิธีการอ่านนิยายอิงประวัติศาสตร์แล้ว ลองประเมินผลตนเองว่ามีความเข้าใจมากน้อยเพียงใด โดยตอบคำถามต่อไปนี้ด้วยตนเอง

1. ใจความที่สำคัญจากบทความเรื่องนี้อ่านคืออะไร
2. ความรู้ที่ได้รับจากบทความเรื่องนี้มีอะไรบ้าง
3. ให้นักเรียนแยกที่หนังสืออยู่พวกเดียวกันคือ เป็นหนังสืออิงประวัติศาสตร์ไว้พวกเดียวกัน

"พระอภัยมณี พอลสอนลูก สมเด็จพระนเรศวร สงครามเก้าทัพ
สี่แผ่นดิน ชูสีไทเฮา สีกลมวง"

คำตอบ

1. _____
2. _____
3. _____

บุคลากรสอนมินิคอร์ส	ผู้ชนะสิบทิศ ตอนศึกเมืองแปร
<u>ตอนที่ 2</u> 50 นาที	ศึกษาประวัติผู้แต่ง ที่มาของเรื่อง ลักษณะคำประพันธ์ และ จุดประสงค์ของเรื่อง

<u>กิจกรรมที่ 1</u> 3 นาที	ชี้แจงการดำเนินกิจกรรมการรายงานหน้าชั้น
<u>ขั้นตอน</u>	<ol style="list-style-type: none"> นักเรียนฟัง คำชี้แจง การทำกิจกรรมรายงานหน้าชั้นจาก ครู ครูแบ่งนักเรียนเป็น 6 กลุ่ม ๆ ละ 9 คน เพื่อปฏิบัติงาน แล้ว เลือกหัวหน้ากลุ่มแต่ละกลุ่ม
<u>สื่อ</u>	-

ชุดการสอนมินิคอร์ส	ชุมชนะลิบทิศ ตอนศึกเมืองแปร
<u>ตอนที่ 2</u> 50 นาที	ศึกษาประวัติผู้แต่ง ที่มาของ เรื่อง ลักษณะคำประพันธ์และจุดประสงค์ ของเรื่อง

<u>กิจกรรมที่ 2</u> 42 นาที	การร่วมกิจกรรมเพื่อรายงานหน้าชั้น
<u>ขั้นตอน</u>	<ol style="list-style-type: none"> ครูแจกหัวข้อ เพื่อนำไปค้นคว้าเตรียมรายงานหน้าชั้น แก้หัวหน้ากลุ่มในแต่ละกลุ่มดังนี้ <ul style="list-style-type: none"> กลุ่มที่ 1 ศึกษาค้นคว้าเรื่อง ประวัติผู้แต่ง กลุ่มที่ 2 ศึกษาค้นคว้าเรื่อง ที่มาของ เรื่อง กลุ่มที่ 3 ศึกษาค้นคว้าเรื่อง ลักษณะคำประพันธ์ กลุ่มที่ 4 ศึกษาค้นคว้าเรื่อง จุดมุ่งหมายของ เรื่อง กลุ่มที่ 5 ศึกษาค้นคว้าเรื่อง ความเป็นมาและวัฒนธรรม ของพม่า กลุ่มที่ 6 ศึกษาค้นคว้าเรื่อง ความเป็นมาและวัฒนธรรม ของมอญ การศึกษาค้นคว้านั้นจะใช้เวลา 10 นาทีและใช้เวลา ในการเสนอผลงานกลุ่มละ 5 นาที โดยส่งตัวแทนของ กลุ่ม ๆ ละ 1 คน ออกมาเสนอผลงาน
<u>สื่อ</u>	ใบสั่งงานเตรียมค้นคว้า

ใบสั่งงานเตรียมคนควา (ตอนที่ 2 กิจกรรมที่ 2)

คำสั่ง ให้นักเรียนแบ่งเป็นกลุ่ม ๆ ละ 9 คน จำนวน 6 กลุ่ม แล้วคนควาหัวข้อ
ตามลำดับที่ได้รับมอบหมาย

หัวข้อคนควา _____

รายละเอียดที่คนควา

ชุดการสอนมินิคอร์ส	ชุมชนะสิบทิศ ทอนศึกเมืองแปร
<u>ตอนที่ 2</u> 50 นาที	ศึกษาประวัติผู้แต่ง ที่มาของเรื่อง ลักษณะคำประพันธ์ และ จุดประสงค์ของเรื่อง

<u>กิจกรรมที่ 3</u> 5 นาที	ประเมินผล
<u>ขั้นตอน</u>	<ol style="list-style-type: none"> 1. เมื่อนักเรียนเสนอผลงานหน้าชั้นเรียบร้อยทุกกลุ่มแล้ว ครูสรุปรายละเอียดอีกครั้งหนึ่ง 2. ครูให้นักเรียนทุกคนทำแบบฝึกหัด เพื่อประเมินผลตนเอง 3. ครูเฉลยแบบฝึกหัด
<u>สื่อ</u>	แบบฝึกหัดสรุปผลการรายงานหน้าชั้น

แบบฝึกหัดสรุปผลการรายงานหน้าชั้น (ตอนที่ 2 กิจกรรมที่ 3)

คำสั่ง หลังจากให้นักเรียนได้รายงานหน้าชั้นตามหัวข้อที่ครูกำหนดไปแล้ว ลองประเมินผลตนเองว่ามีความเข้าใจมากน้อยเพียงใด โดยตอบคำถามต่อไปนี้ด้วยตนเอง

1. ผู้ชนะสิบทิศได้เค้าโครงเรื่องมาจากไหน
ตอบ _____
2. ผู้แต่งมีจุดมุ่งหมายอย่างไร
ตอบ _____
3. ยาชอบเป็นนามปากกาของใคร
ตอบ _____
4. บุเรงนองคือใคร
ตอบ _____
5. จงบอกชื่อกลุ่มชนที่อยู่ในสหภาพพม่ามา 2 ชื่อ
ตอบ _____
6. คนมอญในประเทศไทยส่วนใหญ่มาจากไหน
ตอบ _____
7. เมืองหลวงของพม่าในปัจจุบันคือเมืองอะไร
ตอบ _____
8. เหตุใดมอญจึงตกอยู่ในอำนาจของพม่าทั้ง ๆ ที่มีอารยธรรมที่เจริญกว่า
ตอบ _____
9. ปัจจุบันพม่ามีชื่อเป็นทางการว่าอย่างไร
ตอบ _____

ชุดการสอนมินิคอร์ส	ผู้ชนะสิบทิศ ตอนศึกเมืองแปง
<u>ตอนที่ 3</u> 50 นาที	อ่านจับใจความสำคัญ และเขียนบรรยายจากเรื่องในช่วงที่ 1 ได้

<u>กิจกรรมที่ 1</u> 5 นาที	ชี้แจงการอ่านจับใจความสำคัญจากเนื้อเรื่องในช่วงที่ 1
<u>ขั้นตอน</u>	1. ครูแจกเอกสาร วิธีการอ่านจับใจความสำคัญให้นักเรียนได้ศึกษา
<u>สื่อ</u>	เอกสาร วิธีการอ่านจับใจความสำคัญ

เอกสารประกอบเรื่อง การอ่านจับใจความ

การอ่านจับใจความ

ทักษะการอ่านเป็นทักษะที่สำคัญและใช้มากในชีวิตประจำวันเพราะเป็นทักษะที่นักเรียนใช้แสวงหาสรรพวิทยาการต่าง ๆ เพื่อความบันเทิงและการพักผ่อนหย่อนใจ ผู้ที่มีนิสัยรักการอ่านมีทักษะและอัตราในการอ่านสูงยอมแสวงหาความรู้และการศึกษาเล่าเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพสามารถนำความรู้ที่ได้จากการอ่านไปใช้ในการพูดและการเขียนได้เป็นอย่างดี

การอ่านคือ การแปลความหมายของตัวอักษรออกมาเป็นความคิดแล้วนำความคิดนี้มาใช้ให้เป็นประโยชน์

การอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ

การอ่านเพื่อจับใจความนี้ส่วนใหญ่จะเป็นการอ่านในใจ ทั้งนี้เพราะจะได้ทราบเรื่องราวของข้อความที่ได้อ่านและสามารถอ่านได้รวดเร็ว เป็นสำคัญ เนื่องจากในชีวิตประจำวัน มีสิ่งที่ให้เราต้องอ่านในใจอยู่เป็นอันมาก ถ้าเราสามารถอ่านได้รวดเร็วและจับใจความสำคัญของ เรื่องที่อ่านได้ก็จะช่วยให้เราอ่านได้มากและมีความรู้มากสามารถทำงานที่ได้รับมอบหมาย ทั้งในวิชาภาษาไทยและวิชาอื่น ๆ เสร็จเรียบร้อยไปโดยเร็ว ตลอดจนยังเป็นการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์อีกด้วย

หลักในการอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ

1. อ่านจากบนลงล่างแทนการอ่านจากซ้ายไปขวาทีละตัว
2. อย่านอ่านทุกตัวอักษร เพราะจะทำให้อ่านได้ช้า

3. ฝึกกวาดสายตาเป็นห่วง ๆ เพื่อจะได้อ่านได้ที่ละประโยค ๆ ซึ่งจะช่วยให้อ่านได้รวดเร็วยิ่งขึ้น
  4. พยายามเก็บความของแต่ละตอน เมื่ออ่านจบตอนหนึ่งแล้ว โดยรู้จักแยกใจความสำคัญและใจความที่น่ามาประกอบในแต่ละข้อความออกจากกันให้ได้
  5. ขณะที่อ่านต้องนึกไว้เสมอว่าเรื่องที่กำลังอ่านอยู่นั้น เป็นเรื่องอะไร มีจุดมุ่งหมายเพื่ออะไร เมื่ออ่านจบแล้วจะได้ตอบปัญหาที่ตั้งไว้ได้
  6. พยายามให้ความสนใจในสิ่งที่ต้องการเพียงอย่างเดียว เมื่อต้องการจะอ่าน เพื่อตอบปัญหา หรือจับใจความก็ไม่ควรพะวงอยู่กับเรื่องหลักภาษาหรือเรื่องราวอื่น ๆ ที่ไม่อยู่ในความต้องการ
  7. อย่าพยายามอ่านซ้ำ เพราะจะทำให้เสียเวลา ในบางครั้งเราอาจจะได้ทราบความหมายจากประโยคถัดไปได้
  8. ฝึกอ่านอย่างสม่ำเสมอ อ่านหนังสือหลาย ๆ ประเภท เพื่อให้เกิดความชำนาญ
- ในการอ่านใด ๆ ก็ตามจุดมุ่งหมายเพื่อจับใจความสำคัญของข้อความที่ได้อ่านคั้งนั้น ถ้ารู้จักสังเกตประโยคที่เป็นใจความสำคัญของข้อความแต่ละข้อความและรู้จักแยกใจความหลักออกจากใจความรองได้ ก็จะทำให้เราเข้าใจในสิ่งที่อ่านได้อย่างถูกต้องและรวดเร็ว

เอกสารประกอบการค้นคว้า

1. สนม ครูทเมือง เอกสารประกอบการสอนภาษาไทย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ะหาสารคาม 2523, 329 หน้า
2. สมถวิล วิเศษสมบัติ วิธีสอนภาษาไทยมัธยมศึกษา ภาควิชาภาษาไทย วิทยาลัยครูสวนสุนันทา อักษรบัณฑิตการพิมพ์ 2525, 326 หน้า

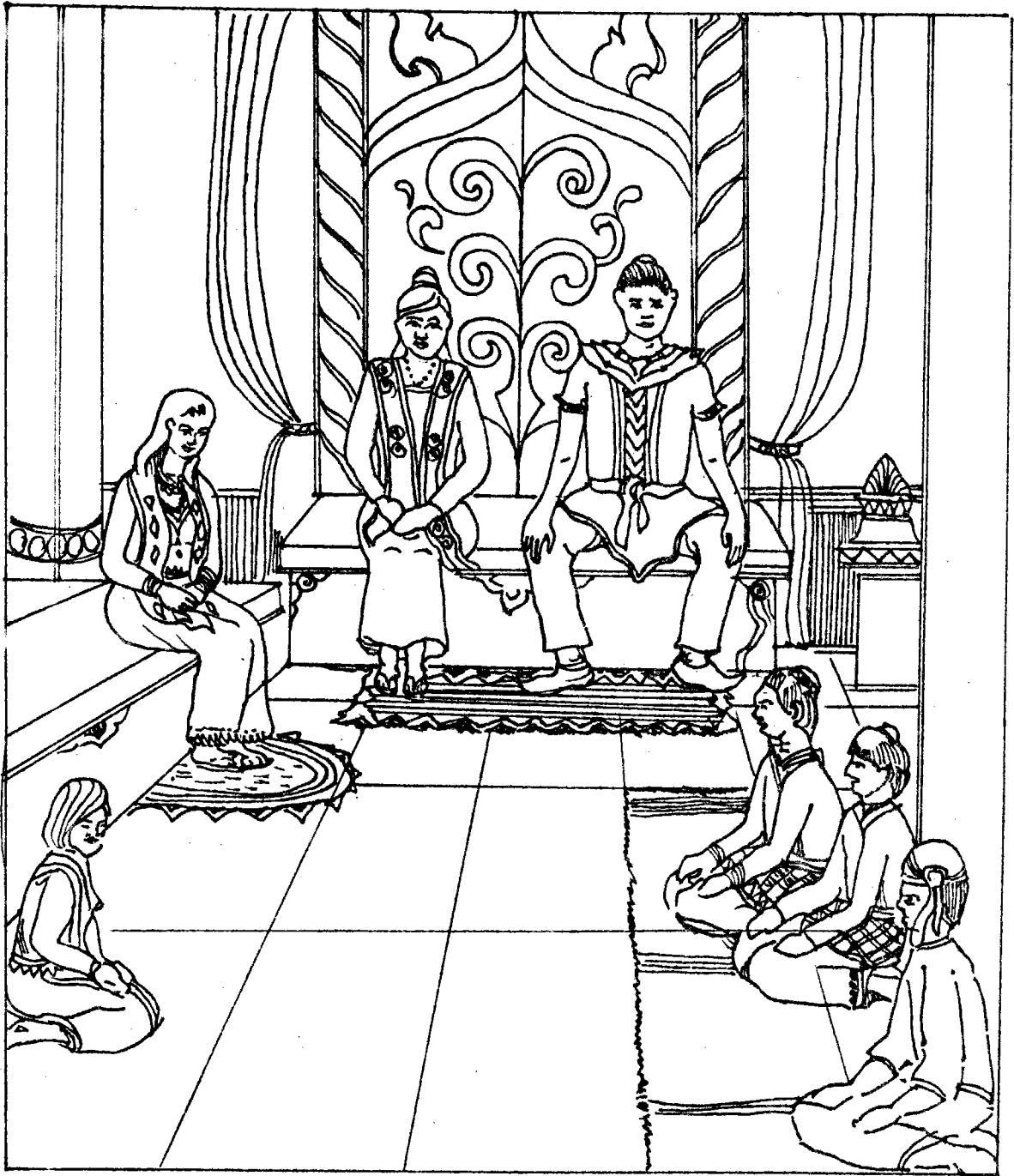
3. สมพร มั่นตะสูทร การสอนภาษาไทย สำนักพิมพ์โอเคียนส์โตร์
2526, 301 หน้า
4. สุจริต เพียรชอบ และสายใจ อินทร์พรรย์ วิธีสอนภาษาไทย
ระดับมัธยมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ไทยวัฒนาพานิช 2527, 276 หน้า

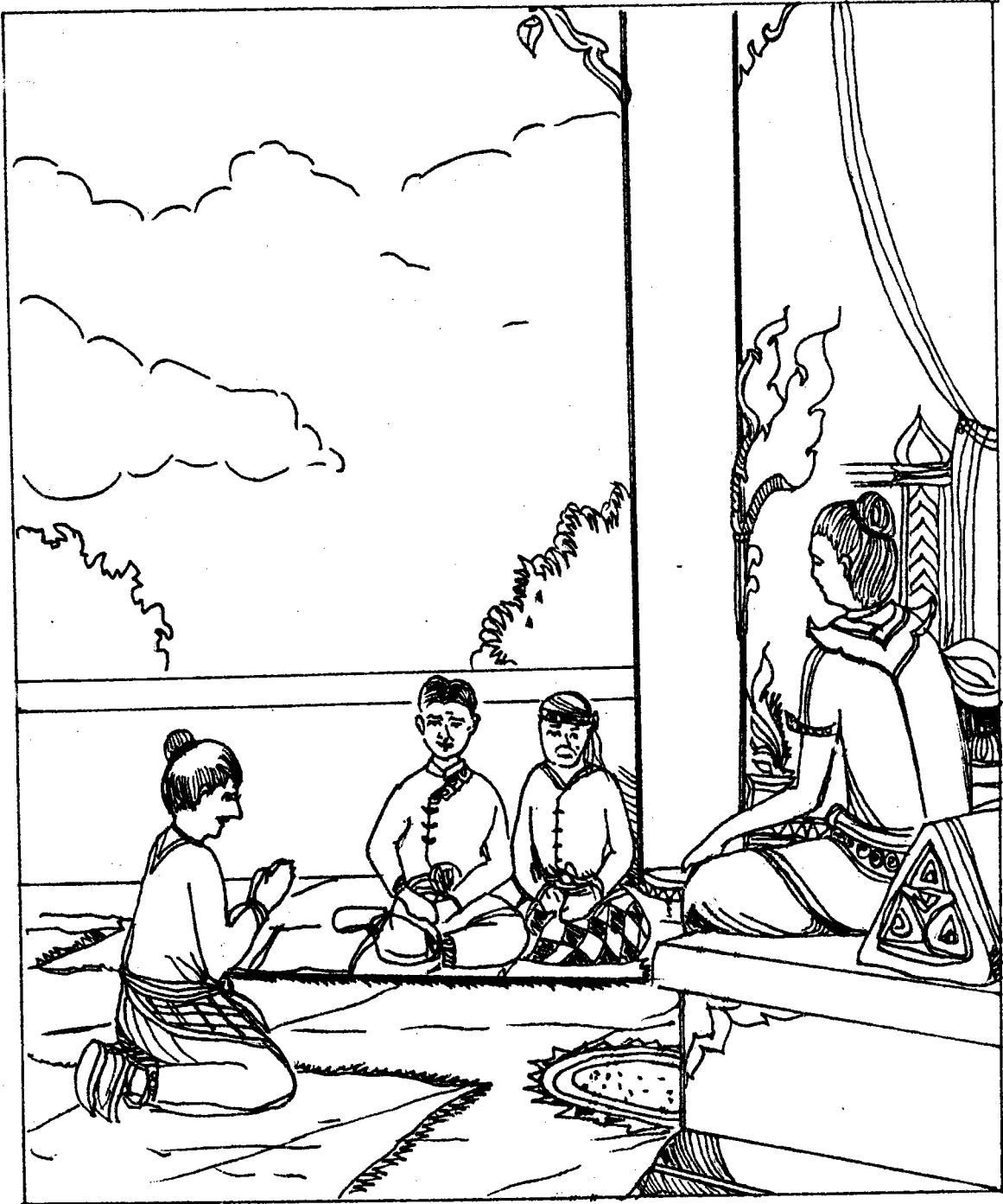
ชุดการสอนมินิคอร์ส	ผู้ชนะเลิศ ทอศีก เมืองแปร
<u>ตอนที่ 3</u> 50 นาที	อ่านจับใจความสำคัญและ เขียนบรรยายจาก เรื่องในช่วงที่ 1

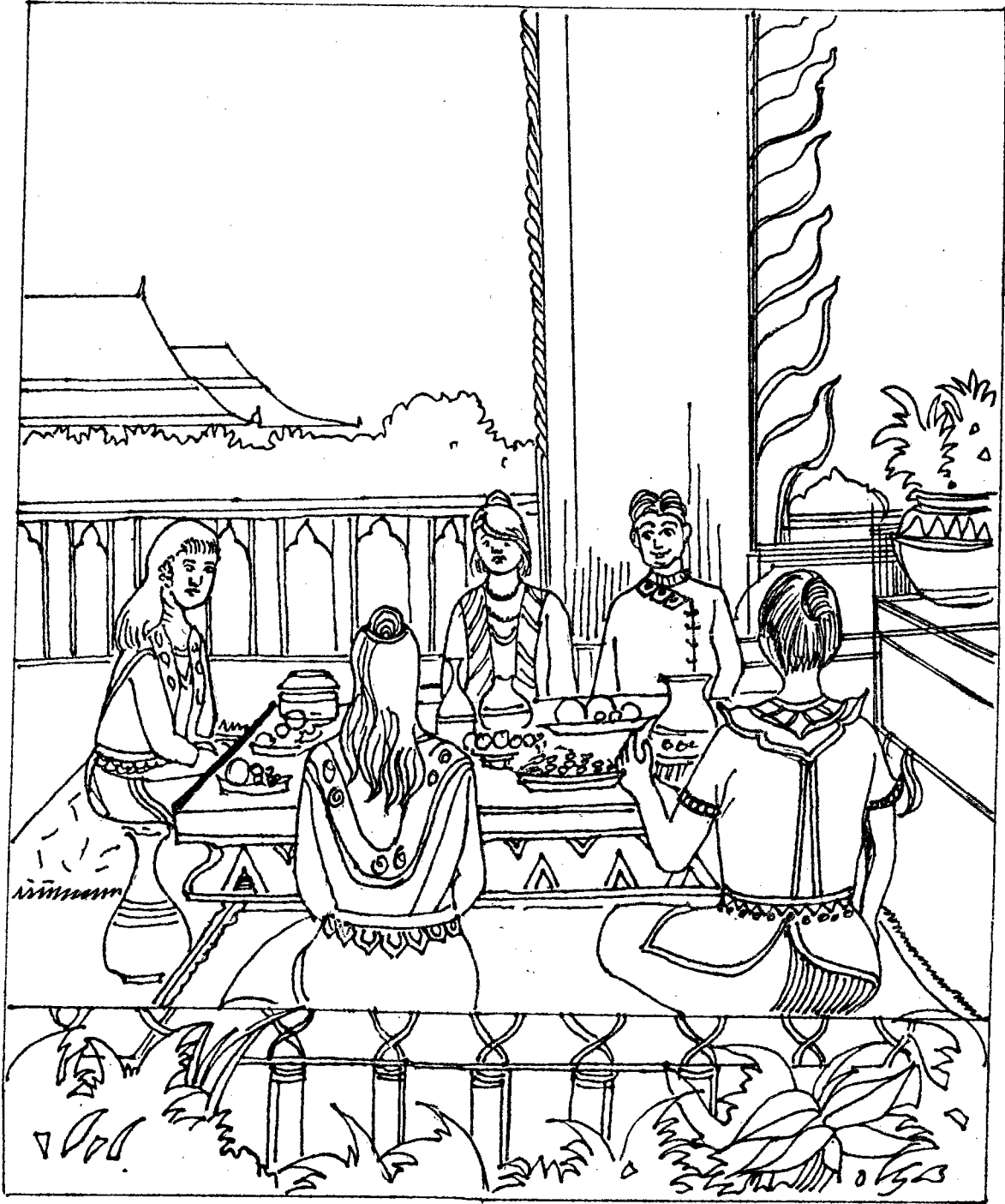
<u>กิจกรรมที่ 2</u> 20 นาที	การรวมกิจกรรม
<u>ขั้นตอน</u>	<ol style="list-style-type: none"> 1. ครูแบ่งนักเรียนเป็น 6 กลุ่ม แล้วปฏิบัติดังนี้ <ol style="list-style-type: none"> กลุ่มที่ 1 อ่านเนื้อเรื่องหน้า 128 กลุ่มที่ 2 อ่านเนื้อเรื่องตั้งแต่หน้า 128 ถึง 130 กลุ่มที่ 3 อ่านเนื้อเรื่องหน้า 130 กลุ่มที่ 4 อ่านเนื้อเรื่องตั้งแต่หน้า 130 ถึง 131 กลุ่มที่ 5 อ่านเนื้อเรื่องหน้า 131 กลุ่มที่ 6 อ่านเนื้อเรื่องตั้งแต่หน้า 131 ถึง 133 2. หลังจากอ่านเนื้อเรื่องแล้วให้นักเรียนแต่ละกลุ่มสรุปหัวข้อดังนี้ <ol style="list-style-type: none"> 2.1 จับใจความสำคัญของเรื่องในตอนี่อ่าน 2.2 หาคำศัพท์ สำนวน และความหมาย 3. ให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมารายงานหน้าชั้น ใช้เวลา กลุ่ม 3 นาที
<u>สื่อ</u>	-

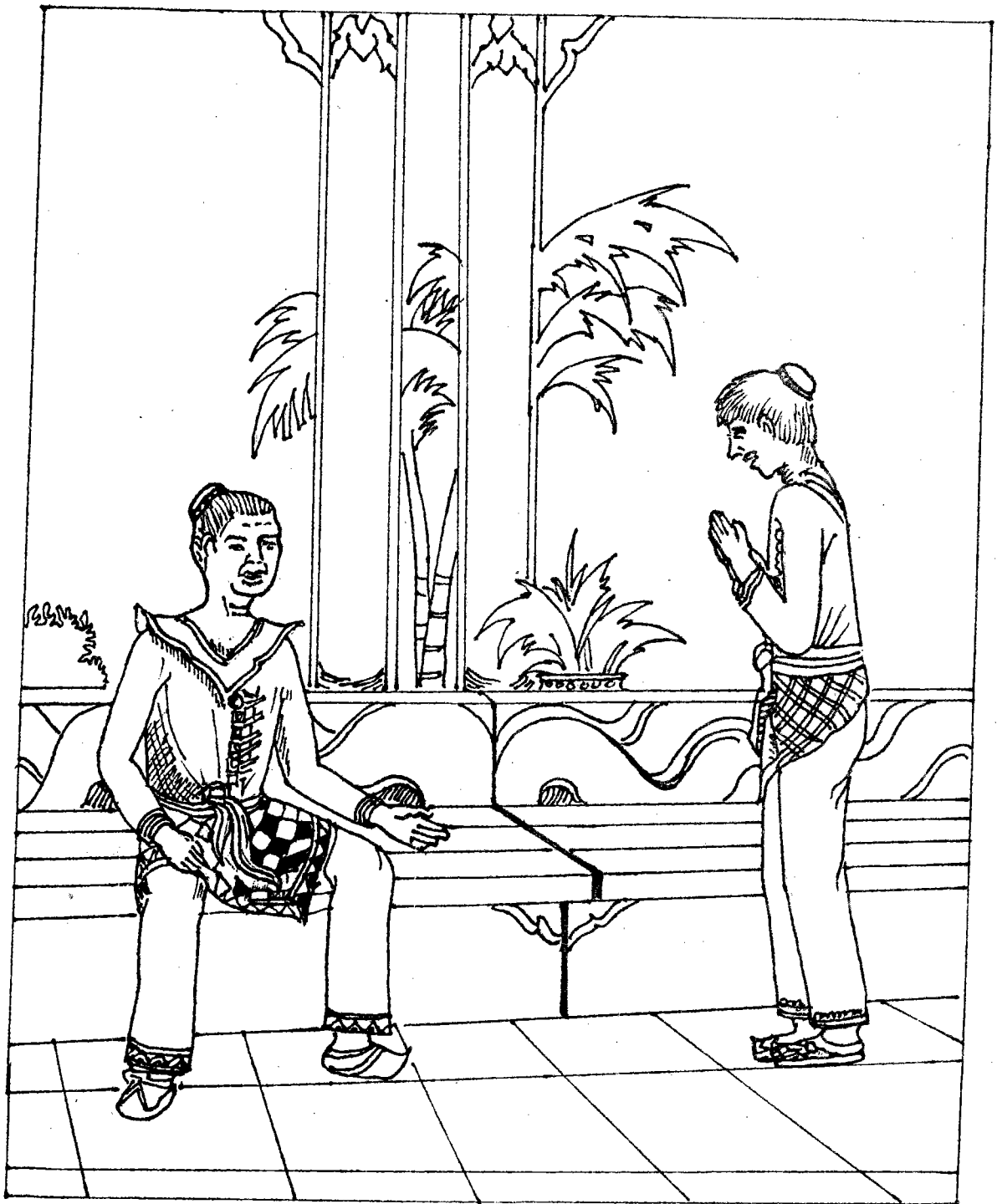
บุคลากรสอนมินิคอร์ส	ผู้ชนะสิบทิศ ตอนศึกเมืองแปง
<u>ตอนที่ 3</u> 50 นาที	อ่านจับใจความสำคัญและเขียนบรรยายจากเรื่องในวงที่ 1

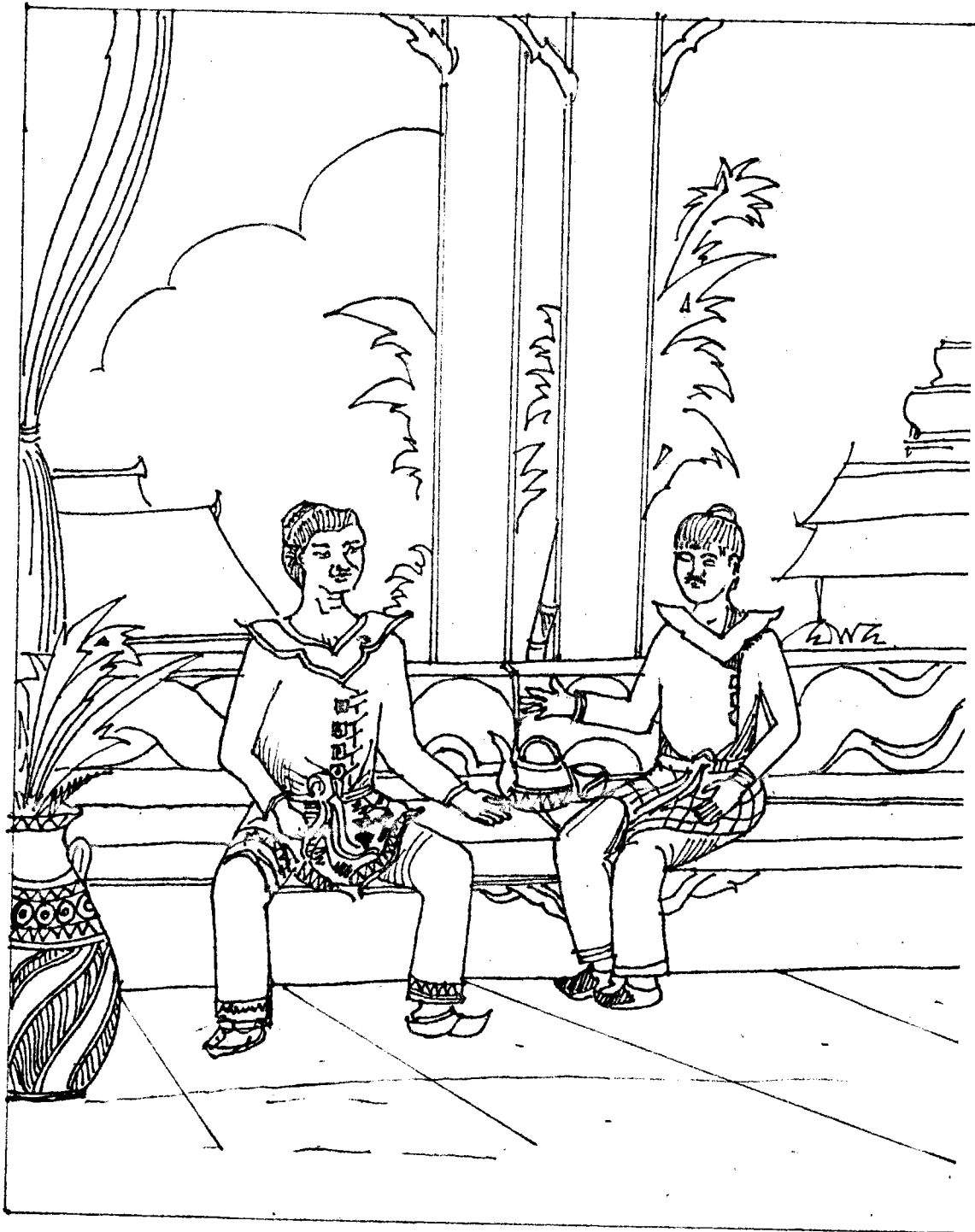
<u>กิจกรรมที่ 3</u> 20 นาที	ประเมินผลงาน
<u>ขั้นตอน</u>	<ol style="list-style-type: none"> 1. หลังจากที่นักเรียนเสนอผลงานหน้าชั้นแล้ว ครูซักถามรายละเอียดเกี่ยวกับเนื้อเรื่องเพื่อสรุปและเพิ่มเติมให้สมบูรณ์ 2. ครูแจกสมุดภาพเรื่องผู้ชนะสิบทิศวงที่ 1 พร้อมทั้งสมุดแบบฝึกการเขียนบรรยายจากภาพให้นักเรียนคนละ 1 ชุด 3. ครูให้นักเรียนเขียนบรรยายจากภาพในเนื้อเรื่องเป็นสำนวนของตนเอง มีความยาวไม่เกิน 5 บรรทัด ต่อ 1 ภาพ ทั้งหมด 12 ภาพ
<u>สื่อ</u>	<ul style="list-style-type: none"> - สมุดภาพเรื่องผู้ชนะสิบทิศวงที่ 1 - แบบฝึกการเขียนบรรยายจากภาพ

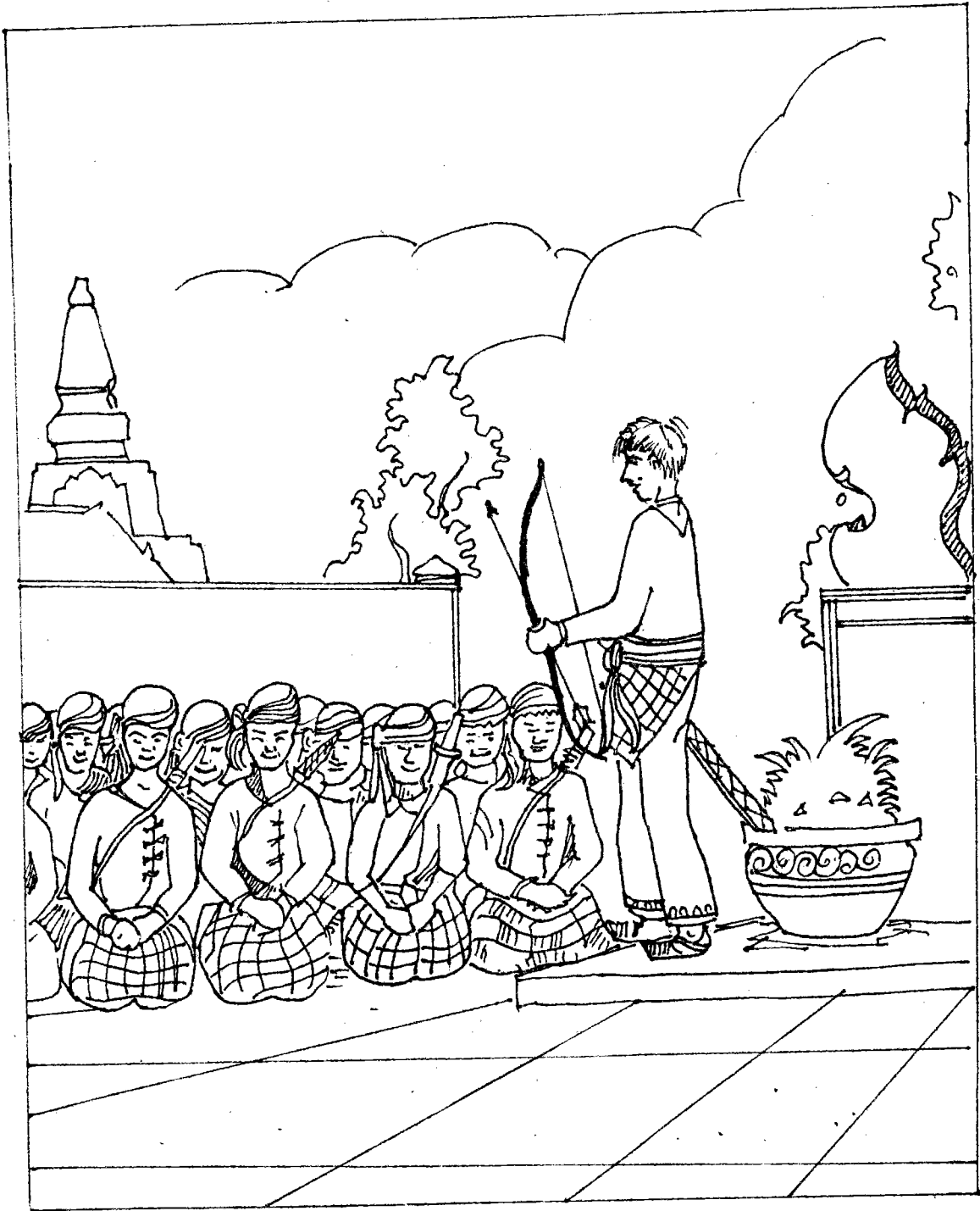

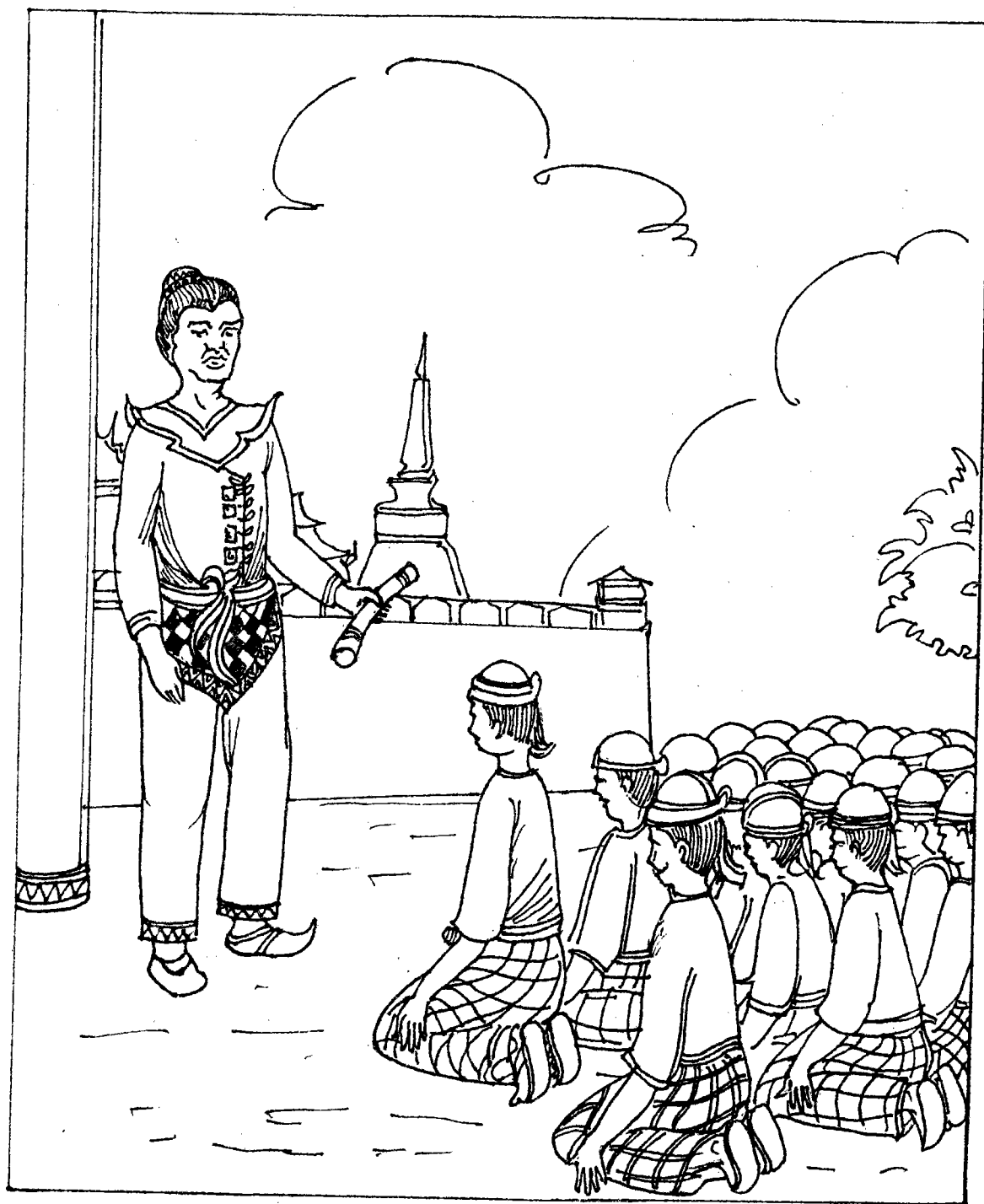

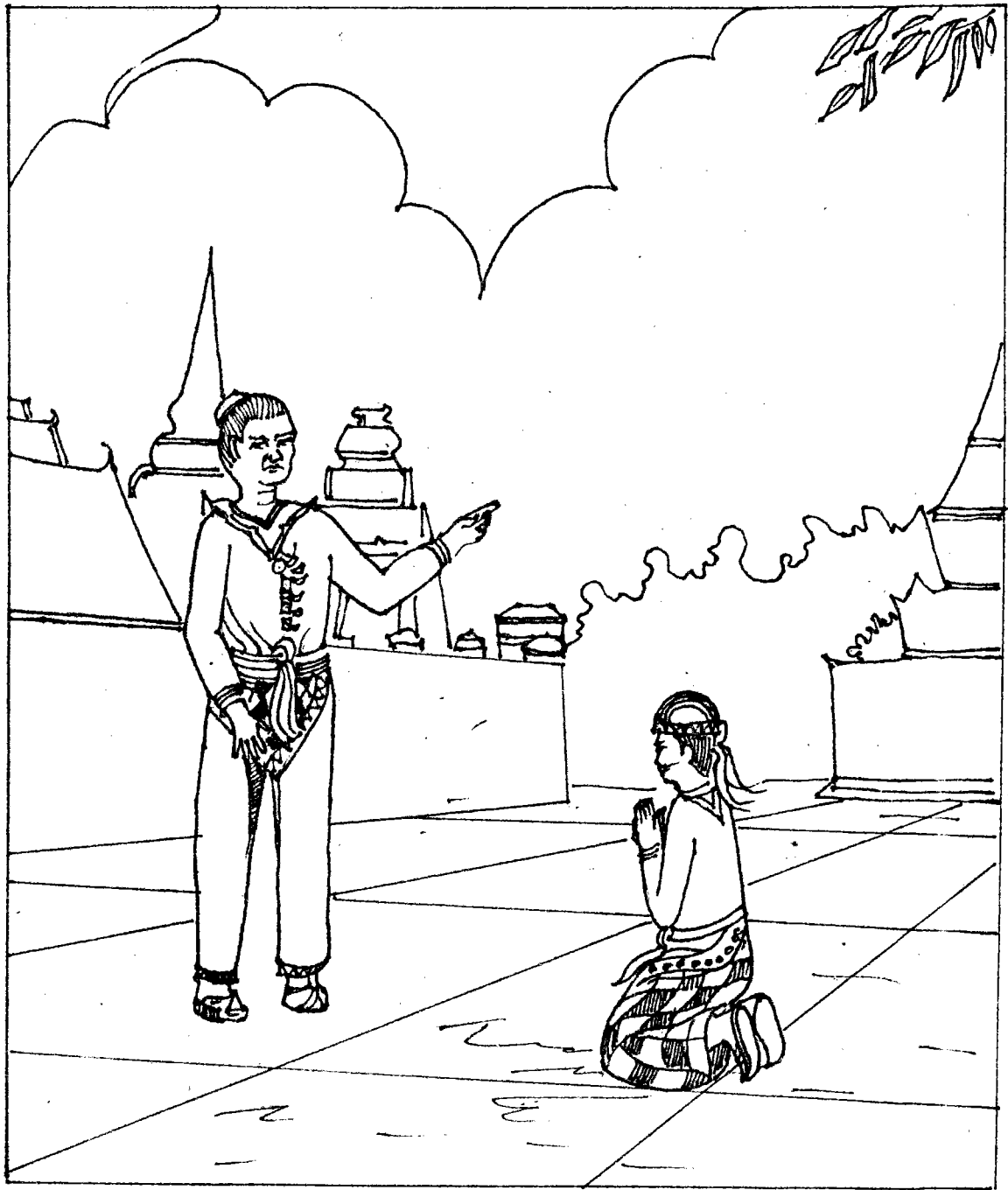

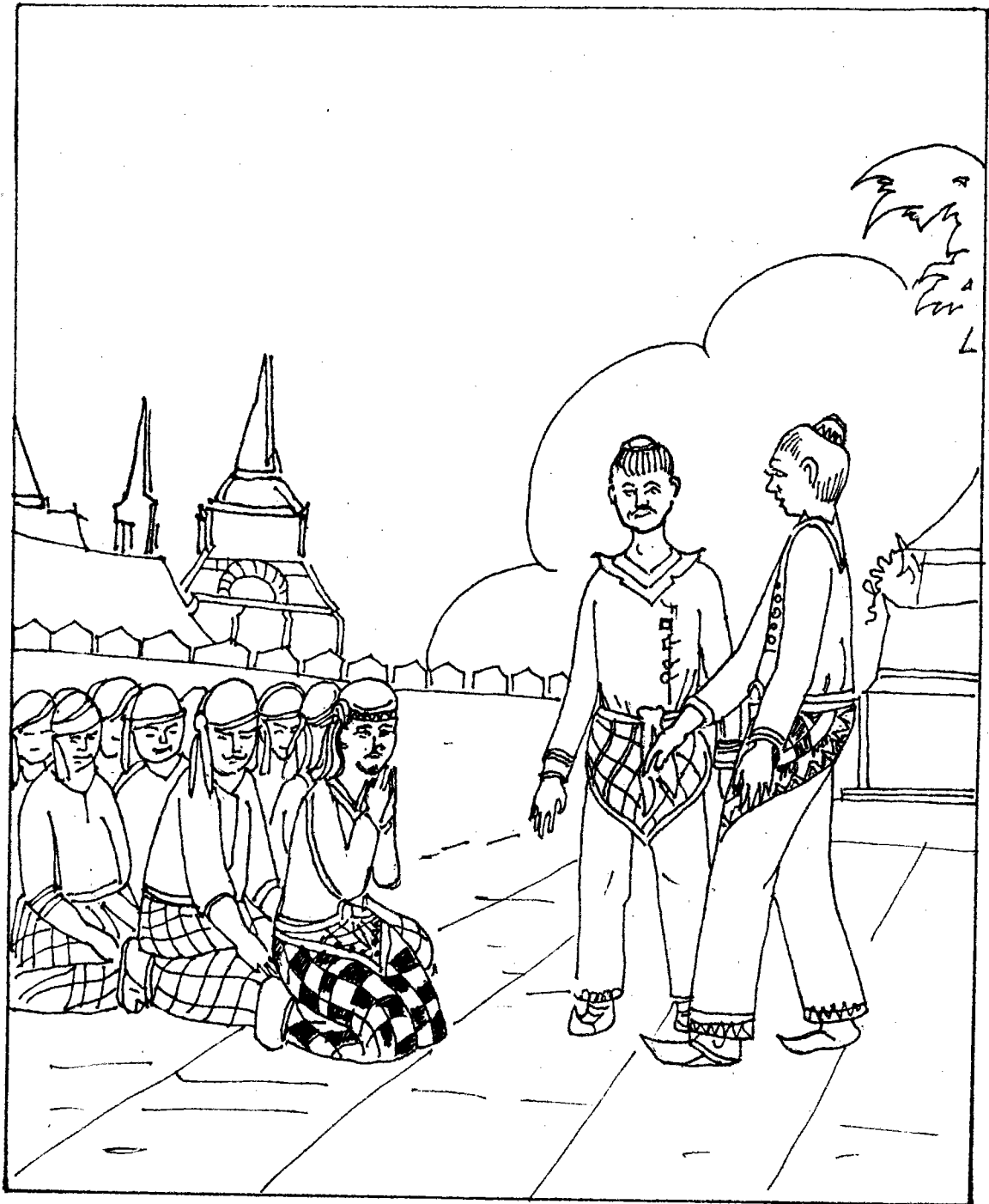

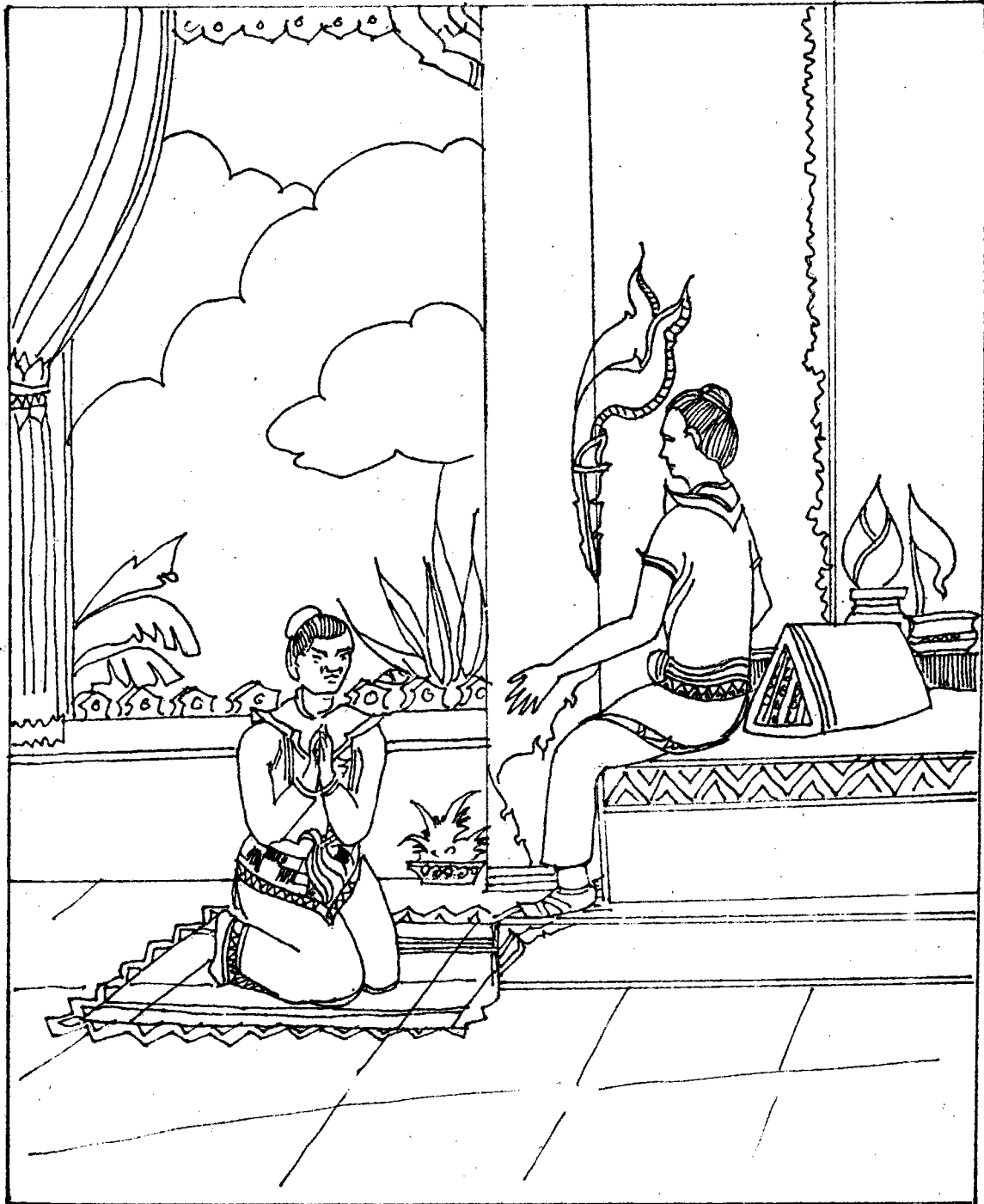

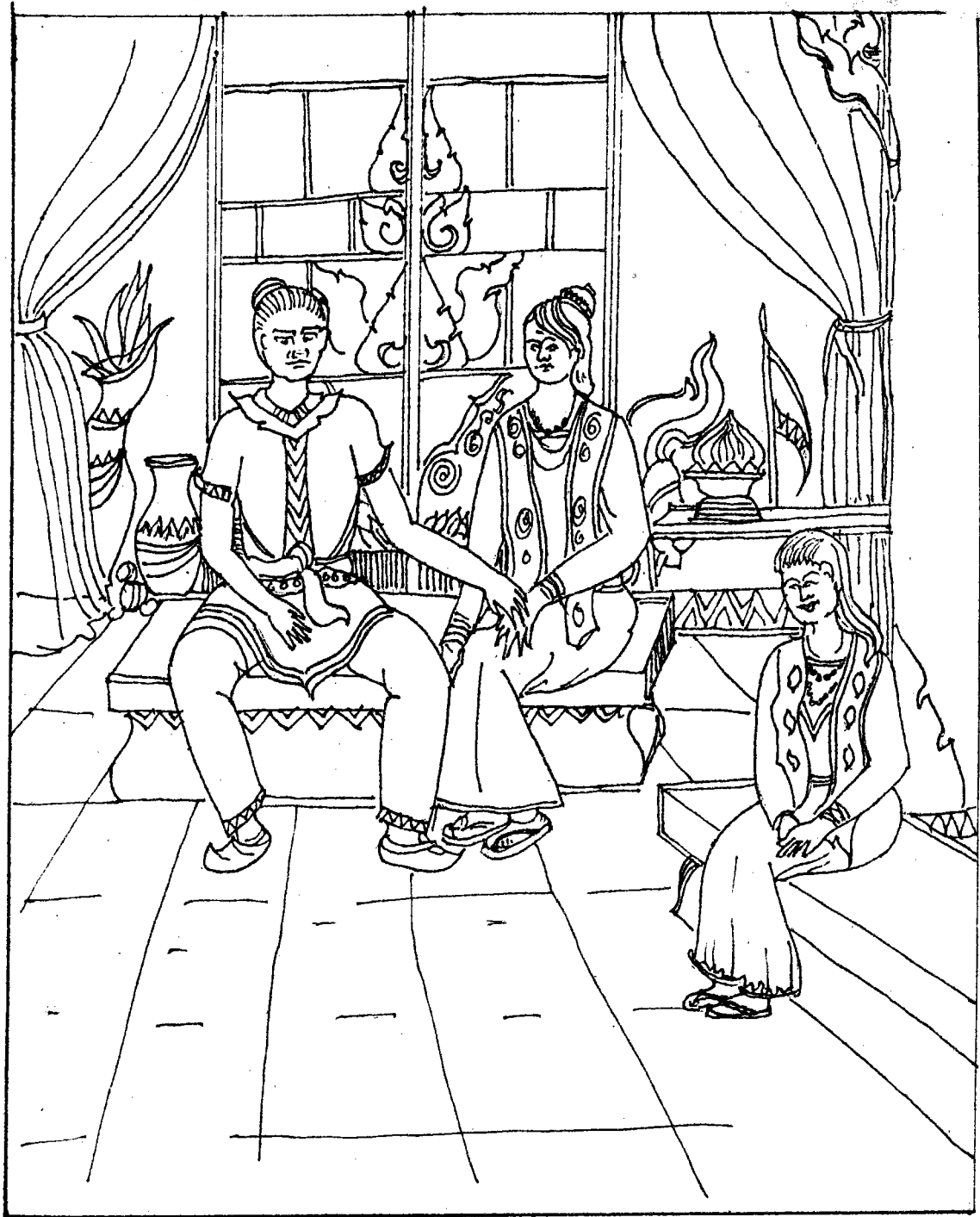

แบบฝึกการเขียนบรรยายประกอบภาพ (กิจกรรมที่ 3 ตอนที่ 3)

เรื่องคุณนะลิบทิศ ตอนศึกเมืองแปร

ภาพที่ 1 _____

ภาพที่ 2 _____

ภาพที่ 3 _____

ภาพที่ 4 _____

ภาพที่ 5 _____

ภาพที่ 6 _____

ภาพที่ 7 _____

ภาพที่ 8 _____

ภาพที่ 9 _____

ภาพที่ 10 _____

ภาพที่ 11 _____

ภาพที่ 12 _____

ชุดการสอนมินิคอร์ส	ผู้ชนะสิบทิศ ตอนศึกเมืองแปง
<u>ตอนที่ 3</u> 50 นาที	อ่านจับใจความสำคัญและเขียนบรรยายจากเรื่องในช่วงที่ 1

<u>กิจกรรมที่ 4</u> 5 นาที	สรุปผลงาน
<u>ขั้นตอน</u>	<ol style="list-style-type: none"> 1. ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดจากในคู่มือกิจกรรมของนักเรียนเพื่อประเมินผลงานตนเอง 2. ครูเฉลยแบบฝึกหัด
<u>สื่อ</u>	- แบบฝึกหัดสรุปผลงาน

แบบฝึกหัดสรุปผลงาน (ตอนที่ 3 กิจกรรมที่ 4)

คำสั่ง จงตอบคำถามต่อไปนี้

1. ปะชัณห์นฐีทุลพระ เจ้าแปรว่ามีทางจะเอาชนะทองอยู่ได้อย่างไร
ตอบ _____
2. การสัง เภตลมฟ้าอากาศมีความสำคัญต่อการรบบตามแผนของรานองและ
ปะชัณห์นฐีอย่างไร
ตอบ _____
3. ศิมย์เอกของมหาเถรกุโสคือใคร
ตอบ _____
4. พระเจ้าแปรขึ้นชมมังตราในเรื่องใด
ตอบ _____
5. สอพิण्याเป็นคณมีอุปนิสัยอย่างไร
ตอบ _____

ชุดการสอนมินิคอร์ส	ผู้ชนะสิบทิศ ตอนศึกเมืองแปง
<u>ตอนที่ 4</u>	การแสดงบทบาทสมมุติเพื่อความเข้าใจในการตอบคำถามจากเรื่องในครั้งที่ 2

<u>กิจกรรมที่ 1</u> 5 นาที	ชี้แจงและรับเอกสารการแสดงบทบาทสมมุติ
<u>ขั้นตอน</u>	<ol style="list-style-type: none"> 1. นักเรียนรับฟัง คำชี้แจงการแสดงบทบาทสมมุติ 2. แบ่งนักเรียนออกเป็น 6 กลุ่ม ๆ ละ 9 คน 3. ผู้แทนกลุ่มรับเอกสารการแสดงบทบาทสมมุติ
<u>สื่อ</u>	เอกสารการแสดงบทบาทสมมุติ

เอกสารการแสดงบทบาทสมมติ

กลุ่มที่ 1

- คำชี้แจง ให้หัวหน้ากลุ่มแบ่งหน้าที่ให้สมาชิกในกลุ่มทำดังต่อไปนี้
1. ฝ่ายจัดฉาก
  2. ผู้บรรยาย
  3. ฝ่ายนักแสดง

บทบาทสำหรับการเตรียมตัวแสดงบทบาทสมมติ

- ผู้บรรยาย : มังตราหรือพระเจ้าตะเบงชเวตี้เจ้าเมืองทองอุ้ยยกทัพมาตีเมืองแปร เพื่อจะจับจะเค็ดไปลงโทษ (เพราะมังตราส่งจะเค็ดมาสืบราชการลับจากเมืองแปร แต่กลับไปให้สัตย์ปฏิญาณกับพระเจ้าแปรว่าจะไม่หนีกลับทองอุ้ย จนกว่าจะทดแทนบุญคุณเสียก่อน) ทัพที่ยกมานั้นมีทั้งทางบกและทางเรือ มังตราสามารถรบชนะทัพแปรและพยายามทุ่มเทกำลังเต็มที่ แต่ก็ยังตีหักเอาเมืองแปรไม่ได้จึงตั้งประชิดเมืองอยู่
- พระเจ้าแปร : มังตราอายุยังน้อย แต่บังอาจยกพลมาถึงกำแพงเมืองและมีกิริยาร่าเริงคั่งหนึ่ง พระยาเสื่อ
- รานอง : การรบที่ผ่านมานั้นยังไม่ถือว่าแปรแพ้ ทั้ง ๆ ที่ทองอุ้ยระดมกำลังอย่างมากก็ยังตีหักเอาไม่ได้ เมื่อประชิดเมืองเราอยู่นานก็ยิ่งจะอ่อนเพลีย เสบียงอาหารก็ร่อยหรอลง ชัยชนะครั้งสุดท้ายคงจะต้องตกอยู่กับฝ่ายแปรเป็นแน่ ขอพระเจ้าอุ้ยห้วยอากังวลพระทัยเลย
- พระเจ้าแปร : (ก้มหัวทำท่าพอใจ) ยืมแล้วชวนอัครเทวีและภุสุมมาเข้าวังหลวง

เอกสารการแสดงบทบาทสมมติ

กลุ่มที่ 2

คำชี้แจง ให้หัวหน้ากลุ่มแบ่งหน้าที่ให้สมาชิกในกลุ่มทำดังต่อไปนี้

1. ฝ่ายจัดฉาก
2. ผู้บรรยาย
3. ฝ่ายนักแสดง

บทบาทสำหรับการเตรียมตัวแสดงบทบาทสมมติ

- ผู้บรรยาย : พระเจ้าแปร ไค่พัง เหตุผลของรานองก็ยินดี ตรัสสั่งให้ปะชันหฺนฺญี่
ขุนพลพร้อมทั้งสอพินยาและไขดูทหารคนสนิทเข้าเฝ้า
- พระเจ้าแปร : ทั้งปะชันหฺนฺญี่ขุนพล สอนพินยา และไขดู ท่านทั้ง 3 ถึงแม้จะทำ
สงครามครั้งนี้มีสำเร็จ ก็ขอให้ท่านอย่าทอดย
- สอพินยา : ข้าพเจ้าขอพระราชทานอภัยโทษที่ทำการครั้งนี้ไม่สำเร็จ
- ปะชันหฺนฺญี่ : การจะทำการรบกับชาวทองอุซึ่งหน้านั้นคงจะชนะยาก เพราะทองอุ
มีทหารหนุ่มแต่ละคนมีฝีมือ โดยเฉพาะมังตราเป็นศิษย์มังสินธุมหาเถร
วักกุโสทอ เพลงทวนจึงคล้องแลสูงควยไม้ตาย และร่วมรบเหมือนหนึ่ง
เป็นทหารเดว ดังนั้นเราจึงควรเอาชนะทองอุควย เล่ห์โดยอาศัย
สภาพธรรมชาติอันได้แก่กำลังลม ป่าไม้ และเชื้อเพลิง หลอกเผา
กองทัพอองอุซึ่งอยู่ที่ทางลมให้พินาศไป พะยะคะ
- พระเจ้าแปร : ความคิดของท่านนี้ตรงกับความคิดของรานอง ขอให้ท่านรีบไปปรึกษา
กับรานองดูเถิด (แล้วพระราชทานของให้)
- ปะชันหฺนฺญี่ : พะยะคะ
- ผู้บรรยาย : สอพินยาซึ่งอยู่ในฐานะราชตระกูล ได้มีโอกาสร่วมเสวยกับพระเจ้าแปร
ได้พูดคุยอวดโอ่ต่าง ๆ นานา และคืนนั้นพยายามสนิทกับฝ่ายในและ
แสดงอาการสนใจตะละแม่มุสุมาพระราชธิดายิ่งกว่าอ เพศยาตุหมัน
ของตัวเอง

เอกสารการแสดงบทบาทสมมติ

กลุ่มที่ 3

คำชี้แจง ให้หัวหน้ากลุ่มแบ่งหน้าที่ให้สมาชิกในกลุ่มทำดังต่อไปนี้

1. ฝ่ายจัดหา
2. ผู้บรรยาย
3. ฝ่ายนักแสดง

บทบาทสำหรับการเตรียมตัวแสดงบทบาทสมมติ

- ผู้บรรยาย : ประชันหญิง เป็นคนรักราชการ ออกจากที่เผ่ามิได้สนใจตรงไปหา
รานองทันที
- ประชันหญิง : (ยกมือไหว้) การศึกษานี้ ท่านมีความเห็นประการใด
- รานอง : ข้าพเจ้าให้ไขลาน่าสินบนไปให้จิสะเบงลูกชายของหญิง ชุนพลทอง
ผู้คุมทัพเรือ เพื่อให้จิสะเบง เป็นไส้ศึก
- ประชันหญิง : แล้วสำหรับทัพบกของทองอุเล่ พี่ท่านคิดไว้อย่างไร
- รานอง : ดูบายนี้เตรียมไว้แล้ว ข้าพเจ้าจะอาศัยภูมิประเทศของเราเผา
กองทัพบกและกองทัพเรือของทองอุเล่ให้พร้อมกัน ขอให้หญิงเร่งไป
เตรียมการให้พร้อมเถิด
- ประชันหญิง : ตกลง ข้าพเจ้าจะรีบไปดำเนินการเดี๋ยวนี้
- ผู้บรรยาย : ประชันหญิง สั่งให้ทหารทำคันทันและลูกธนูพอกเชื้อให้ขุมน้ำมัน
ได้ขุมน้ำมัน 2,000 คันเศษ แล้วรีบนำความไปแจ้งแก่รานอง

เอกสารการแสดงบทบาทสมมติ

กลุ่มที่ 4

คำชี้แจง ให้หัวหน้ากลุ่มแบ่งหน้าที่ให้สมาชิกในกลุ่มทำดังต่อไปนี้

1. ฝ่ายจัดฉาก
2. ผู้บรรยาย
3. ฝ่ายนักแสดง

บทบาทสำหรับการเตรียมตัวแสดงบทบาทสมมติ

- ผู้บรรยาย : อ๋ามาตย์ผู้เขาคีใจมาก เรียกประชุมทหารทั้งปวง
- รานอง : บัดนี้เป็นบุญของพระเจ้าอยู่หัว จึงทำให้เราคิดอุบายต่อสู้กับทองอุไค ขอให้พี่น้องทั้งหลายจงร่วมมือกันต่อสู้ยาเห็นแก่ชีวิต ผู้ใดทำการชอบ ข้าพเจ้าจะกราบทูลขอบำเหน็จรางวัลให้ถึงขนาด แต่หาใครทำการอ่อนแอหละหลวมจะเอาโทษตายแทนายกองผู้นั้น
- นายทหาร : มหาอุปราชขอท่านอย่ากังวลเลย พวกข้าพเจ้าทุกคนจะต่อสู้โดยเต็มกำลัง ถ้าแม้ทำการอ่อนแอแล้ว ก็ขอให้ท่านลงอาญาแต่ตัว เราพร้อมทั้งครอบครัวด้วย
- รานอง : พี่น้องพร้อมใจกันดังนี้ การใหญ่กว่านี้คงสำเร็จแน่นอน
- ผู้บรรยาย : รานองให้ไขว้พร้อมด้วยเมียงยันและมินบุงจืดเรือใหญ่ที่เก่า 20 ลำ เอาหญ้าและฟางบรรจุทุกแล้ว เอาน้ำมันปลาสดให้ชุ่ม ไปрынคินปะสิวกับสุพรรณถันทั้ง 20 ลำ จัดคนทีว่ายน้ำเก่งประจำลำละ 4 คน เพื่อแจว เรือฟางนั้นล่องตามน้ำเข้าหาเรือทองอุเมื่อได้รับคำสั่ง เมื่อเตรียมการเสร็จแล้ว รานองให้ปะชนหฺนฺญี่รับหน้าที่ทางบก
- ปะชนหฺนฺญี่ : พี่ท่านควร เป็นมหาอุปราชผู้ทะนุบำรุงแผ่นดิน พิเคราะห์การใหญ่ เหมือนการ เหล่านี้วางอยู่บนฝ่ามือ
- รานอง : การนี้ไซ้สำเร็จเพราะข้าพเจ้าคนเดียว เมื่อไหร่ กำลังพี่น้องทั้งหลาย ร่วมกันคอกจึง ทำให้ศึกการสิ่งใดก็เบาใจ

เอกสารการแสดงบทบาทสมมติ

กลุ่มที่ 5

คำชี้แจง ให้หัวหน้ากลุ่มแบ่งหน้าที่ให้สมาชิกในกลุ่มทำดังต่อไปนี้

1. ฝ่ายจัดฉาก
2. ผู้บรรยาย
3. ฝ่ายนักแสดง

บทบาทสำหรับการเตรียมตัวแสดงบทบาทสมมติ

ผู้บรรยาย : เมื่อเตรียมการเสร็จเรียบร้อยแล้ว ธานองก็เข้าเฝ้าพระเจ้าแปร เพื่อทูลให้พระเจ้าแปรเตรียมออกรบเพื่อเป็นเกียรติยศไว้ตามกลศึกที่เตรียมนั้น ทะละแมงสุมาวุชชาวกลศึกก็ทูลถึงพระราชาบิดา

กฤษณา : อูบายอื่นสิ้นแล้วหรือบิดาจึงคิดเผาคณทั้งเป็น วิตกว่าตายแล้วเกิดสัก รอยชาติก็ทำบุญกุศลไม่ว่ากับที่ประหารคน

พระเจ้าแปร : สงครามเป็นวิสัยมนุษย์ เพ่งเล็งกันแต่ทางโลกจะพาเอาบุญบาปมา พัวพันคายนั่นไม่ได้ ถ้าเขาเข้าเมืองเราได้เขาก็จะฆ่าเรา ฉะนั้น ลุกอยากคิดเรื่องบุญบาปเลย เตรียมจัดอาหารไว้ต้อนรับการกลับมา ของพวกเราเถิด

ผู้บรรยาย : เมื่อได้เวลาปะชันหุณญ์ก็ให้กองหนุนล้อมค่ายหลวงของมังกรธาไว้ โดยฝ่ายทองไม่รู้ตัว ฝ่ายทางเรือจะสะเบงรับสินบนก็ไม่ได้สนใจ ตรวจตรา

ครั้นพอเวลายามสองลมพัดจัด ธานองให้มาไซไปบอกไขดู ให้ลงมือปฏิบัติการตามแผนที่ได้กำหนดไว้ในการ เผากองเรือทองอยู่ เหล่าทหารเรือทองอยู่ เมื่อเห็นเรือถูกเผาก็วิ่งซุลมุน บางคนก็ถูกชนูจาก ทหารแปรทองลงเรือ เล็กถอยหนี

ทองหุณญ์เห็นท่าไม่ค้ำจึงสั่งให้ทหารลงเรือ เล็กถอยออกมาออก กองทัพเรือ

เอกสารการแสดงบทบาทสมมติ

กลุ่มที่ 6

คำชี้แจง ให้หัวหน้ากลุ่มแบ่งหน้าที่ให้สมาชิกในกลุ่มทำดังต่อไปนี้

1. ฝ่ายจัดฉาก
2. ผู้บรรยาย
3. ฝ่ายนักแสดง

บทบาทสำหรับการเตรียมตัวแสดงบทบาทสมมติ

ผู้บรรยาย : ทางคานท์พบปะปะชันหุ่ญี่ เห็นแสง ไฟแดงจับท้องฟ้าก็สั่งให้ทหารยิงธนูไฟไปยัง ค่ายหลวงทองอุ มังตราไม่สามารถสังการใด ๆ ได้
คว่าได้พระแสงคู่มือออกมาต่อสู้โดยไม่ได้สวมเกราะมาสมทบกับ
ลืออง และ เนงบา นายกอง คนสนิท

พระเจ้าแปร : ทหารทั้งปวงอย่าทำอันตรายแก่มังตรา ให้ถึงชีวิต ใครจับได้เราจะให้รางวัลถึงขนาด

ผู้บรรยาย : แต่ เนงบาและลือองก็เข้ากันกระหนาบป้องกันมังตราไว้อย่าง เต็มที่
สอพิณยาหวัง เอาความชอบจึงออกปากทำหายมังตรา

สอพิณยา : มังตราเอ๋ยเจ้านั้นเป็นเสื่อ บัดนี้ก็เปรียบเสมือนเนื้อ จงเหลียวไปดู
ไพร่พลทองอุบ้าง ต่างล้มคินสิ้นชีวิตหัวไปทางซ้ายไปทาง ขี่นสู่ต่อไป
ก็รังแต่จะเป็นศพเสียทั้ง 3 คน เราใจอานจึง เตือนเจ้าด้วยความหวังดี
ยอมให้จับเสียโดยดี

ผู้บรรยาย : มังตราแทนที่จะเสียขวัญกลับ เข้าทะลุมบอนจ้วงแทงสอพิณยาถูก โคนขา
เป็นแผลยาว สอพิณยาตกจากหลังม้า รานอง เห็นเหตุการณ์ก็พุ่งหอก
ซัดเพื่อช่วยชีวิตสอพิณยาถูกมังตรา มังตรายกมือขึ้นรับหอกจึงถูก
โคนแขนขวาเป็นแผลฉกรรจ์

เป็นเวลาเดียวกับที่ทองหุ่ญี่ซึ่ง ทิ้ง กอง เรือมาช่วยกองทัพหลวง
มาถึงก็ เข้าช่วย เหลือ

มัจจตรา : ทหารทั้งหลายถอยหนีไปทางชายป่าคานเหนือก่อนเกิด

พระเจ้าแม่ : อย่าตามไปให้เป็นอันตรายแก่ไพร่พลเลย อาจเสียที่ชาวทองอุไ้
แค่นี้มัจจตราก็ยับเป็นแล้ว

ผู้บรรยาย : ทหารแปรก็หยุดติดตามช่วยกันเผาค่ายทองอุฉินบหายจนหมดสิ้น

ชุดการสอน มินิคอร์ส	ผู้ชนะเลิศ ทอนศึกเมืองแปร
<u>ตอนที่ 4</u> 50 นาที	การแสดงบทบาทสมมุติเพื่อความเข้าใจในการตอบคำถามจากเรื่องในช่วงที่ 2

<u>กิจกรรมที่ 2</u> 10 นาที	การเตรียมและซ้อมการแสดงบทบาทสมมุติ
<u>ขั้นตอน</u>	<ol style="list-style-type: none"> 1. แต่ละกลุ่มกำหนดหน้าที่ของสมาชิกในกลุ่มตามเอกสารที่ได้รับ 2. ซ้อมการแสดงบทบาทสมมุติ
<u>สื่อ</u>	-

<u>กิจกรรมที่ 2</u> 30 นาที	การแสดงบทบาทสมมุติ
<u>ขั้นตอน</u>	<ol style="list-style-type: none"> 1. ครูให้กลุ่มที่ได้หมายเลข 1 แสดงก่อน 2. แสดงบทบาทสมมุติเรียงตามลำดับหมายเลข
<u>สื่อ</u>	-

ชุดการสอนมินิคอร์ส	ผู้ชนะเลิศ ทอณศึกเมืองแปร
<u>ตอนที่ 4</u> 50 นาที	การแสดงบทบาทสมมติเพื่อความเข้าใจในการตอบคำถามจากเรื่องในครั้งที่ 2

<u>กิจกรรมที่ 4</u> 5 นาที	ประเมินผลงาน
<u>ขั้นตอน</u>	1. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปถึงสิ่งที่ได้รับจากการแสดงและบทบาทสมมติของแต่ละกลุ่ม
<u>สื่อ</u>	ใบสรุปจากสิ่งที่ได้รับจากการแสดงบทบาทสมมติ

ใบสรุปจากสิ่งที่ได้จากการแสดงบทบาทสมมติ

กลุ่มที่ 1

สิ่งที่ได้รับ _____

กลุ่มที่ 2

สิ่งที่ได้รับ _____

กลุ่มที่ 3

สิ่งที่ได้รับ _____

กลุ่มที่ 4

สิ่งที่ได้รับ _____

กลุ่มที่ 5

สิ่งที่ได้รับ _____

กลุ่มที่ 6

สิ่งที่ได้รับ _____

ชุดการสอนอิเล็กทรอนิกส์	ฐณะสิบพิศ ทอนศึกเมืองแปร
<u>ตอนที่ 5</u> 50 นาที	เปรียบเทียบลักษณะอุตสาหกรรมในเรื่อง

<u>กิจกรรมที่ 1</u> 3 นาที	ชี้แจงการดำเนินงานกิจกรรมอภิปราย
<u>ขั้นตอน</u>	<ol style="list-style-type: none"> 1. นักเรียนฟังคำชี้แจงการทำกิจกรรมอภิปรายจากครู 2. ครูแบ่งนักเรียนเป็น 6 กลุ่ม ๆ ละ 9 คน เพื่อปฏิบัติงาน แล้วเลือกหัวหน้ากลุ่มแต่ละกลุ่ม
<u>สื่อ</u>	-

ชุดการสอนมินิคอร์ส	ผู้ชนะเลิศ ทอณีกเมืองแปร
<u>ตอนที่ 5</u> 50 นาที	เปรียบเทียบลักษณะกรุงเทพมหานครในเรื่อง

<u>กิจกรรมที่ 2</u> 42 นาที	การรวมกิจกรรม
<u>ขั้นตอน</u>	<ol style="list-style-type: none"> ครูแจกหัวข้อเพื่อนำไปค้นคว้าเตรียมอภิปรายหน้าชั้นแก้ หัวหน้ากลุ่มในแต่ละกลุ่มดังนี้ <ul style="list-style-type: none"> กลุ่มที่ 1 อภิปรายเรื่องการจัดทัพของเมืองแปร กลุ่มที่ 2 อภิปรายเรื่องการจัดทัพของเป็องตองอู กลุ่มที่ 3 อภิปรายเรื่องการแต่งกายของนอญ กลุ่มที่ 4 อภิปรายเรื่องการแต่งกายของพม่า กลุ่มที่ 5 อภิปรายเรื่องอาวุธที่ใช้ในการสงคราม กลุ่มที่ 6 อภิปรายเรื่องยุทธวิธีในการรบความได้เปรียบ เสียเปรียบ การศึกษาค้นคว้านี้จะใช้เวลา 10 นาที และใช้เวลาในการ เสนอผลงานกลุ่มละ 5 นาที โดยส่งตัวแทนของกลุ่ม ออกมาอภิปรายหลังจากอภิปรายแล้ว ถ้ามีข้อสงสัยก็สามารถ ซักถามได้
<u>สื่อ</u>	ใบสั่งงานการอภิปรายและความรู้ที่ได้รับ

ใบสั่งงาน (ตอนที่ 5 กิจกรรมที่ 2)

คำสั่ง ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มแสดงความคิดเห็นในประเด็นต่อไปนี้

1. อภิปรายเรื่องการจัดทัพของมอญ
2. อภิปรายเรื่องการจัดทัพของพม่า
3. อภิปรายเรื่องการแต่งกายของมอญ
4. อภิปรายเรื่องการแต่งกายของพม่า
5. อภิปรายเรื่องอาวุธที่ใช้ในการสงคราม
6. อภิปรายเรื่องยุทธวิธีในการรบความได้เปรียบเสียเปรียบ

คำตอบ

กลุ่มที่ 1 หัวข้ออภิปราย _____

ความรู้ที่ได้รับ _____

_____

กลุ่มที่ 2 หัวข้ออภิปราย _____

ความรู้ที่ได้รับ _____

_____

กลุ่มที่ 3 หัวข้ออภิปราย _____
ความรู้ที่ได้รับ _____

กลุ่มที่ 4 หัวข้ออภิปราย _____
ความรู้ที่ได้รับ _____

กลุ่มที่ 5 หัวข้ออภิปราย _____
ความรู้ที่ได้รับ _____

กลุ่มที่ 6 หัวข้ออภิปราย _____
ความรู้ที่ได้รับ _____

ชุดการสอนมินิคอร์ส	ผู้ชนะสิบทิศ ตอนศึกเมืองแปร
ตอนที่ 5 50 นาที	เปรียบเทียบลักษณะคู่สงครามในเรื่อง

กิจกรรมที่ 3 5 นาที	ประเมินผลงาน
ขั้นตอน	<ol style="list-style-type: none"> 1. เมื่อนักเรียนอภิปรายหน้าชั้นเรียบร้อยแล้ว ครูสรุปรายละเอียดอีกครั้งหนึ่ง 2. ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดเพื่อประเมินผลตนเอง 3. ครูเฉลยแบบฝึกหัด
สื่อ	ใบสรุปผลการอภิปรายหน้าชั้น

แบบฝึกหัดสรุปผลการอภิปรายหน้าชั้น (ตอนที่ 5 กิจกรรมที่ 3)

คำสั่ง จงตอบคำถามต่อไปนี้ให้เข้าใจ

1. ฝ่ายแปรและฝ่ายคงอูไรกลุ่มาอย่างไร ทำการรบอาวุธอย่างไรบ้าง จึงเกิดผลดังที่ปรากฏตามความเข้าใจของนักเรียน

ตอบ _____
 _____
 _____
 _____
 _____

2. ในการยุทธครั้งนี้ นักเรียนถือว่าฝ่ายใดเป็นฝ่ายชนะ เกิดขาดหรือแพ้ เกิดขาด หรือยังไม่มียุทธนะหรือการแพ้อย่าง เกิดขาด จงให้เหตุผลประกอบความเห็น

ตอบ _____
 _____
 _____
 _____
 _____

ชุดการสอบมินิคอร์ส	ผู้ชนะสิบทิศ ตอนศึกเมืองแปง
<p><u>ตอนที่ 6</u> อธิบายความหมายของคำศัพท์ ส่วนวนเปรียบเทียบในเรื่อง 50 นาที</p>	

<p><u>กิจกรรมที่ 1</u> ชี้แจงการดำเนินกิจกรรม 5 นาที</p>	
<u>ขั้นตอน</u>	<ol style="list-style-type: none"> 1. ครูชี้แจงการดำเนินกิจกรรม อัสวดีดา 2. ครูแบ่งนักเรียนเป็น 6 กลุ่ม ๆ ละ 9 คน เพื่อแข่งขัน กิจกรรม อัสวดีดา
<u>สื่อ</u>	-

ชุดการสอนมินิคอร์ส	ผู้ชนะสิบทิศ ตอนศึกเมืองแปง
ตอนที่ 6 อธิบายความหมายของคำศัพท์ ส่วนวนเปรียบเทียบในเรื่อง 50 นาที	

กิจกรรมที่ 2 การรวมกิจกรรม	
35 นาที	
ขั้นตอน	<ol style="list-style-type: none"> 1. ครูจับฉลากปัญหาคำศัพท์ ส่วนวนเปรียบเทียบที่มีในเรื่องขึ้นมา 1 ปัญหา เพื่อถาม การถามนั้นจะถามเรียงตามลำดับกลุ่มที่ 1 ถึงกลุ่มที่ 6 2. ในกรณีที่กลุ่มที่ตอบปัญหาตอบไม่ได้ภายในเวลา จะให้วิธีแกกลุ่มถัดไปตอบปัญหาแทน แต่ถ้าตอบถูก กลุ่มนั้นจะมีสิทธิ์นำม้าศึกของกลุ่มตนเองวิ่งไป 1 ช่อง จากทั้งหมด 10 ช่อง กลุ่มไหนนำม้าศึกของตนถึงเส้นชัยก่อนถือเป็นผู้ชนะ 3. ปัญหาแต่ละข้อนั้นจะเน้นเรื่องคำศัพท์และส่วนวนเปรียบเทียบเป็นหลัก ปัญหาที่มีจำนวน 25 คำถาม เวลาที่ใช้ในการตอบปัญหาข้อละ 15 วินาที
สื่อ	<ol style="list-style-type: none"> 1. ภาพตัวม้า 6 ตัวพร้อมตารางสำหรับม้าวิ่ง 2. ปัญหาคำศัพท์และส่วนวนเปรียบเทียบ

ชุดการสอนมินิคอร์ส	ผู้ชนะเลิศ ทอณศึกเมืองแปร
<u>ตอนที่ 6</u> อธิบายความหมายของคำศัพท์ ส่วนวนเปรียบเทียบในเรื่อง 50 นาที	

<u>กิจกรรมที่ 3</u> ประเมินผลและสรุปผลงาน 10 นาที	
<u>ขั้นตอน</u>	<ol style="list-style-type: none"> 1. ครูจะคว่ำกลุ่มไหนที่นำมาศึกษาเส้นชัยก่อนเป็นผู้ชนะ 2. ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดจากในคู่มือกิจกรรมของนักเรียนเพื่อประเมินผลตนเอง 3. ครูเฉลยแบบฝึกหัด
<u>สื่อ</u>	แบบฝึกหัดสรุปผลงาน

ใบงานสรุปแบบฝึกหัด (ตอนที่ 6 กิจกรรมที่ 3)

ตอนที่ 1 จงบอกความหมายของคำศัพท์ต่อไปนี้

1. ชัตติยชาติ หมายถึง _____
2. เครื่องพิธียุท หมายถึง _____
3. โชนาคาร หมายถึง _____
4. ทะละแม่ หมายถึง _____
5. สัประยุท หมายถึง _____
6. อองคัพพ หมายถึง _____
7. หอกชัต หมายถึง _____

ตอนที่ 2 จงบอกส่วนเปรียบเทียบของข้อความต่อไปนี้

1. ตะเบงชะเวตที่ทำสงครามฉีกกว่านายทัพอื่น หมุนเข้าตะลุมบอนเหมือนหนึ่งคน
เป็นทหารเลว
ตอบ _____
2. พี่ท่านควรเป็นมหาอุปราชผู้ทะนุบำรุงแผ่นดิน พิเคราะห์การใหญ่เหมือน
การนี้วางอยู่บนฝ่ามือ
ตอบ _____
3. ชาวแปรคนใดอยากได้เสื้อเราหยดหนึ่งก็ให้เอาเสื้อตัวชั้นหนึ่งมาแลก
ไปเถิด
ตอบ _____

ชุดการสอนเมธีอาวอร์ด	ผู้ชนะสิบทิศ ตอนศึกเมืองแปร
ตอนที่ 7 50 นาที	รู้และเข้าใจการใช้โวหารต่าง ๆ ตลอดจนยกตัวอย่างโวหารที่มีในเรื่องได้

กิจกรรมที่ 1 10 นาที	ศึกษาจากเอกสารเรื่อง การใช้โวหารต่าง ๆ
ขั้นตอน	1. ครูแจกเอกสารเรื่อง การใช้โวหารต่าง ๆ ให้นักเรียนอ่าน
สื่อ	เอกสารเรื่อง การใช้โวหารต่าง ๆ

การใช้โวหาร

โวหารคือ การใช้ถ้อยคำอย่างมีชั้นเชิง เป็นการแสดงข้อความออกมาในทำนองต่าง ๆ เพื่อให้ข้อความใดเนื้อความดี มีความหมายแจ่มแจ้ง เหมาะสมน่าฟัง ในการเขียนเรื่องราวอาจใช้โวหารต่าง ๆ กัน แล้วแต่วัตถุประสงค์ของข้อความ กล่าวคือ ข้อความบางตอนเหมาะแก่การเล่าเรื่อง ระบาย พรรณนา หรือ เปรียบเทียบ ก็ใช้บรรยายโวหาร พรรณนาโวหาร หรืออุปมาโวหาร ตามลำดับ และข้อความตอนใดเหมาะแก่การสั่งสอนชี้แจงก็ใช้สาธกโวหารหรือเทศนาโวหารตามประเภทของเรื่องนั้น ๆ

หลักการใช้โวหารแต่ละแบบ มีดังต่อไปนี้

1. บรรยายโวหาร เป็นโวหารที่เล่าเรื่อง บอกเล่า หรืออธิบายเรื่องราวต่าง ๆ ตามลำดับ เช่น เล่านิทาน ประวัติ คำนำน จดหมายเหตุบทความ ฯลฯ เป็นการแจกแจงเรื่องอย่างละเอียดแจ่มแจ้งอ่านแล้วเข้าใจชัดเจน
2. พรรณนาโวหาร มีลักษณะคล้ายบรรยายโวหารแต่ต้องสอดแทรกหรือใส่อารมณ์ ความรู้สึก ให้อ่านเห็นคล้ายไปด้วย โวหารแบบนี้มักใช้ชมความงามของบ้านเมือง สถานที่ ความสำเร็จของบุคคลหรือแสดงอารมณ์ความรู้สึกต่าง ๆ เช่น โกรธ รัก เกศียด ฯลฯ
3. เทศนาโวหาร เป็นโวหารที่ชี้ให้เห็นคุณและโทษของสิ่งต่าง ๆ รวมทั้งอบรมสั่งสอน แนะนำอย่างมีเหตุผล เพื่อชักจูงให้อ่านเห็นตาม
4. สาธกโวหาร เป็นโวหารที่ยกตัวอย่างหรือเรื่องราวประกอบเพื่อให้ความหมายในเรื่องเด่นชัดขึ้น โดยมากมักนำมาก่อไว้ในตอนท้ายที่เป็นเทศนาโวหาร เพราะเป็นเรื่องแสดงอุทาหรณ์ความเป็นไปประกอบกับเทศนาโวหารเป็นส่วนใหญ่ กล่าวคือ โวหารนี้ต้องอาศัยเทศนาโวหารก่อนแล้วจึงใช้สาธกโวหาร เช่น เราอธิบายคำว่า "สัมมาสีป" แปลว่า "การเลี้ยงชีพชอบ" เท่านั้นฟังยัง

ไม่เข้าใจ เราต้องยกตัวอย่างแสดงว่า "คนชายสุรารายาเมา คนตั้งโรงผู้หญิงหากิน
แม้ว่าจะไม่ผิดกฎหมายก็ดี ทางศาสนาถือว่าเป็นการได้ยังชีพที่ไม่ชอบ" เป็นต้น

5. อุปมาโวหาร เป็นโวหารเปรียบเทียบ เพื่อประกอบความให้ชัดเจน
ยิ่งขึ้น มักจะมีคำว่า "เหมือน ย่อม คด้าย เช่น เปรียบอย่าง คัง" ฯลฯ
เป็นตัวกลาง เชื่อมอุปมาอุปไมยให้เข้ากัน

เอกสารประกอบการค้นคว้า

วรรณดี โสภประยูร เอกสารประกอบการเขียนแบบสร้างสรรค์ ภาคหลักสูตรและ
การสอน คณะศึกษาศาสตร์ มศว ประสานมิตร 2521, 177 หน้า

ชุดการสอนมินิคอร์ส	บุษนะสิบ ทัศ ทอนศึกเมืองแปร
ตอนที่ 7 50 นาที	รู้และเข้าใจการใช้โวหารต่าง ๆ ตลอดจนยกตัวอย่างโวหารที่มีในเรื่องได้

กิจกรรมที่ 2 10 นาที	อภิปรายแสดงความคิดเห็นในเรื่อง การใช้โวหารต่าง ๆ
ขั้นตอน	<ol style="list-style-type: none"> 1. ครูบรรยายนำว่า หลังจากให้นักเรียนได้ศึกษาบทความเรื่องการใช้โวหารต่าง ๆ แล้วให้นักเรียนช่วยกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที้อ่านอย่างมีหลักเกณฑ์ 2. แบ่งนักเรียนเป็น 6 กลุ่ม ๆ ละ 10 คน ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มแสดงความคิดเห็นที่ได้จากการอ่านบทความเรื่อง การใช้โวหารต่าง ๆ พร้อมทั้งยกตัวอย่างให้เห็นชัดเจน 3. ตัวแทนกลุ่มเขียนบันทึกความรู้ที่ได้จากการอภิปรายแสดงความคิดเห็นจากบทความที่อ่าน
สื่อ	-

ชุดการสอนมินิคอร์ส	ผู้ชนะสิบทิศ ตอนศึกเมืองแปร
ตอนที่ 7 50 นาที	รู้และเข้าใจการใช้โวหารต่าง ๆ ตลอดจนยกตัวอย่างโวหาร ที่มีในเรื่องได้

กิจกรรมที่ 3 20 นาที	รวบรวมโวหารที่มีในเรื่อง
ขั้นตอน	<ol style="list-style-type: none"> 1. ครูทบทวนถึงลักษณะของโวหารชนิดต่าง ๆ เพื่อชี้ให้เห็น ข้อแตกต่างแก่นักเรียน 2. ครูแจกใบสั่งงานให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมตามคำสั่งใน ใบสั่งงาน
สื่อ	ใบสั่งงาน

ใบสั่งงานสำหรับ (ตอนที่ 7 กิจกรรมที่ 3)

- คำสั่ง 1. ให้นักเรียนรวบรวมสำนวนโวหารชนิด "บรรยายโวหาร" จากเรื่อง หน้า 135 - 140 แล้วเขียนลงในสมุดคู่มือนักเรียน มีความยาว 4 - 5 บรรทัด

ตอบ _____

_____

_____

_____

_____

2. ให้รวบรวมโวหารชนิด "อุปมาโวหาร" แล้วอภิปรายกันในกลุ่มให้เห็น ชัดเจนว่าเปรียบเทียบอะไรกับอะไร แล้วบันทึกลงในสมุดคู่มือนักเรียน

ตอบ _____

_____

_____

_____

ชุดการสอนมินิคอร์ส	ผู้ประพันธ์ ศ. ทอนสีกเมืองแปร
ตอนที่ 7 50 นาที	รู้และเข้าใจการใช้โวหารต่าง ๆ ตลอดจนยกตัวอย่างโวหารที่มีในเรื่องได้

กิจกรรมที่ 4 10 นาที	สรุปผลงานการปฏิบัติงาน
ขั้นตอน	1. เมื่อนักเรียนรวบรวมโวหารที่มีในเรื่องเสร็จเรียบร้อยแล้ว ครูให้นักเรียนส่งผลงานที่ได้ปฏิบัติ เพื่อตรวจความถูกต้อง
สื่อ	-

ชุดการสอนมินิคอร์ส	ผู้ชนะเลิศสิบทิศ ทอนศึกเมืองแปร
<u>ตอนที่ 8</u> 50 นาที	อภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับอุปนิสัยของตัวละครที่สำคัญ ในเรื่อง

<u>กิจกรรมที่ 1</u> 5 นาที	ชี้แจงกิจกรรมการอภิปรายและปริศนาทายอุปนิสัยของตัวละคร
<u>ขั้นตอน</u>	<ol style="list-style-type: none"> 1. ครูชี้แจงกิจกรรมการอภิปรายและปริศนาทายอุปนิสัยตัวละครให้นักเรียนเข้าใจ 2. แบ่งนักเรียนเป็น 6 กลุ่ม ๆ ละ 10 คน
<u>สื่อ</u>	-

ชุดการสอนมินิคอร์ส	ฐนะสิบทิศ คอนเสิร์ต เมืองแปร
ตอนที่ 8 50 นาที	อภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับอุปนิสัยของตัวละครที่สำคัญ ในเรื่อง

กิจกรรมที่ 2 25 นาที	การรวมกิจกรรม
ขั้นตอน	<ol style="list-style-type: none"> 1. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 6 กลุ่ม ๆ ละ 9 - 10 คน 2. ให้เวลาด้านนักเรียนแต่ละกลุ่มอภิปรายกันเกี่ยวกับอุปนิสัยของตัวละครที่สำคัญในเรื่อง ประมาณ 15 นาที 3. ครูแจกบัตรชื่อตัวละครกลุ่มละ 1 ชุด ประกอบด้วย มังตรา พระเจ้านระบอที ตะตะแมงกูดมา สอพิทยา รานอง ไชยดู ปะชันหวนญี ทองหวนญี สีออง เนงบา พระอัครเทวี 4. ครูอ่านคำบรรยายลักษณะตัวละครให้นักเรียนฟัง แล้วให้แต่ละกลุ่มริบนำบัตรคำชื่อตัวละครที่ตรงกับคำบรรยายมาติดบนกระดานคำในช่องของตน ภายในเวลา 10 วินาที ถ้าไม่มีกลุ่มใดมาติดบัตรคำครูจะผ่านไป เช่นนี้จนครบตามจำนวนบัตรคำที่เตรียมมา 5. กลุ่มใดติดบัตรคำได้มากและถูกต้องจะเป็นผู้ชนะ
สื่อ	บัตรชื่อตัวละคร 6 ชุด

ชุดการสอนมินิคอร์ส	ผู้ชนะเลิศ ทอณีกเมืองแปร
<u>ตอนที่ 8</u> 50 นาที	อภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับอุปนิสัยของตัวละครที่สำคัญ ในเรื่อง

<u>กิจกรรมที่ 3</u> 20 นาที	ประเมินผลจากใบสั่งงาน
<u>ขั้นตอน</u>	<ol style="list-style-type: none"> 1. เมื่อนักเรียนแข่งขันเกมเสร็จแล้วครูจะสรุปรายละเอียดอีกครั้งหนึ่ง 2. ครูแจกใบสั่งงานให้นักเรียนประเมินผลตนเองหลังจากปฏิบัติกิจกรรมมาแล้ว
<u>สื่อ</u>	ใบสั่งงาน

ชุดการสอนอิเล็กทรอนิกส์	ผู้ชนะเลิศ ทอเหล็กเมืองแปร
<u>ตอนที่ 9</u> 50 นาที	ศึกษาการใช้ภาษาและคุณค่าของเรื่อง

<u>กิจกรรมที่ 1</u> 10 นาที	ศึกษาเอกสารเรื่อง การใช้ภาษาและคุณค่าของเรื่อง
<u>ขั้นตอน</u>	นักเรียนศึกษา "การใช้ภาษาและคุณค่าของเรื่อง" จากเอกสาร ที่ครูแจกให้
<u>สื่อ</u>	เอกสารเรื่อง การใช้ภาษาและคุณค่าของเรื่อง

การใช้ภาษาและคุณค่าของเรื่อง

การใช้สำนวนภาษาในเรื่อง ภูษณะสิบทิศ มีลักษณะเฉพาะตัวต่างไปจากสำนวนของนักประพันธ์คนอื่น ๆ คือ ใช้คำกระชับแต่มีความหมายมาก มีโวหารคมคายและกินใจ การอุปมาอุปไมย ก็ช่วยให้เข้าใจได้ง่ายและคมคาย เช่น

1. “อันไม้กับดมสองสิ่งนี้แม่ได้เชื่อเพลิงจุดทองเวลา ก็จะรุ่งโรจน์โชตินาการขึ้น สิ่งใดอยู่ในแฉวมก็จะพลอยจับตายด้วย”

ให้สังเกตว่าใช้คำ “ทอง” แทนคำว่า “ถูก” ซึ่งคนทั่วไปใช้ จึงทำให้ฟังแปลกหู ชวนฟัง และใช้สำนวนว่า “อยู่ในแฉวม” ทำให้เข้าใจความหมายกว้างลึกยิ่งขึ้น

2. “พิเคราะห์การใหญ่เหมือนการ เหล่านั่นวางอยู่ในมือ” เป็นการอุปมาที่คมคายและเข้าใจแจ่มชัด

3. “ด่าฟังผงกลีและเสียงกระคิงประจำคอมา คอข้าง ก็มีคดคุมกังวานเหมือนฝนจะตกสักร้อยท่า” เป็นการอุปมาที่แปลกคือใช้วิธีพรรณนาโวหารพร้อมไปกับอุปมาโวหาร ทำให้เกิดอารมณ์และเห็นภาพและรู้สึกสัมผัสได้หลาย ๆ ทาง

4. “หิ้งลมกำดั่งพิศคล้ายากที่จะคัมให้เหือด” ใช้สำนวนแปลกออกไปแต่ก็เข้าใจได้ทันที

5. “อุบายอื่นสิ้นแล้วหรือ” ใช้คำ “สิ้น” แทนคำว่า “หมด”

จากตัวอย่างที่ยกมา ถ้าสังเกตจะพบว่า ผู้ประพันธ์นิยมเลือกใช้คำจากคำสอนตัวที่ปัจจุบันไม่นิยมใช้ เช่น หมกสิ้น เลือกใช้สิ้น ถูกต้อง เลือกใช้ ต้อง จึงทำให้รู้สึกว่า เป็นบรรยากาศเก่า ๆ คือ เป็นเรื่องราวที่เกิดขึ้นคนละยุคกับเรา แต่ก็เข้าใจเรื่องเสมอกับ นับว่าเป็นศิลปะอย่างหนึ่งที่จะทำให้เรื่องทำนองประวัติศาสตร์มีบรรยากาศสมจริง

ชุดการสอนมินิคอร์ส	ผู้ชนะสิบทิศ ตอนศึกเมืองแปร
ตอนที่ 9	ศึกษาการใช้ภาษาและคุณค่าของเรื่อง
50 นาที	

กิจกรรมที่ 2	วิจารณ์เนื้อเรื่องผู้ชนะสิบทิศตอนศึกเมืองแปรในแง่คุณค่า
15 นาที	
ขั้นตอน	<ol style="list-style-type: none"> 1. นักเรียนอ่านเรื่องผู้ชนะสิบทิศ ตอนศึกเมืองแปร จากหนังสือหักม้วนสัมพันธ์เล่ม 1 หน้า 128 - 136 2. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มแสดงความคิดเห็นในเนื้อเรื่อง ตามหัวข้อในใบสั่งงาน
สื่อ	ใบสั่งงาน

ใบสั่งงาน (ตอนที่ ๑ กิจกรรมที่ 2)

คำสั่ง ให้นักเรียนวิจารณ์เนื้อเรื่องผู้ชนะสิบทิศ ตอนที่ ๑ เมืองแปง ตามหัวข้อต่อไปนี้

1. เนื้อเรื่องและโครงเรื่อง

ตอบ _____

2. การดำเนินเรื่อง

ตอบ _____

3. ตัวละคร

ตอบ _____

4. สำนวนภาษา

ตอบ _____

5. ข้อคิดและคติ

ตอบ _____

ชุดการสอนมินิคอร์ส	ผู้ชนะเลิศ ทอณกร เมืองแปร
<u>ตอนที่ 9</u> 50 นาที	ศึกษาการใช้ภาษาและคุณค่าของเรื่อง

<u>กิจกรรมที่ 3</u> 15 นาที	สรุปผลการอภิปราย
<u>ขั้นตอน</u>	ตัวแทนกลุ่มรายงานผลการอภิปราย
<u>สื่อ</u>	-

<u>กิจกรรมที่ 4</u> 10 นาที	เขียนสรุปการอภิปราย
<u>ขั้นตอน</u>	1. นักเรียนเขียนสรุปหัวข้อที่อภิปราย 2. ครูสรุปประเด็นสำคัญ
<u>สื่อ</u>	-

ชุดการสอนมินิคอร์ส	ชุมชนะสิบทิศ ทอนศึกเมืองแปร
ตอนที่ 10 50 นาที	สรุปความรู้และข้อคิดเห็นที่ได้จากเรื่องชุมชนะสิบทิศ ทอนศึกเมืองแปร

กิจกรรมที่ 1 10 นาที	เรียงลำดับเหตุการณ์ในเรื่องชุมชนะสิบทิศ ทอนศึกเมืองแปร โดยแถบประโยค
ขั้นตอน	<ol style="list-style-type: none"> 1. ครูแจกแถบประโยคเหตุการณ์ต่าง ๆ ในเรื่องชุมชนะสิบทิศ ทอนศึกเมืองแปร ให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม 2. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันเรียงแถบประโยคลำดับเหตุการณ์ให้ถูกต้อง แล้วนำเสนอ 3. ครูเฉลยการเรียงแถบประโยคที่ถูกต้อง
สื่อ	แถบประโยคแสดงเหตุการณ์ต่าง ๆ ในเรื่องชุมชนะสิบทิศ ทอนศึกเมืองแปร จำนวน 13 แถบประโยค

ใบสั่งงาน (ตอนที่ 10 กิจกรรมที่ 1)

คำสั่ง ให้นักเรียนใส่เลขหน้าแถบประโยคจากเนื้อเรื่องตามเหตุการณ์ก่อนหลัง
ในช่องว่าง

- ก. .... ส่วนทัพบกจะอาศัยภูมิประเทศของเมืองแปรช่วยในการเผาทัพตองอู
- ข. .... ประชันหุ่ญญี่คิดว่าแปรจะชนะกองทัพของอูควยเดี๋ย
- ค. .... พระเจ้าแปรเสียใจที่มีแก่ลู่ยกู๋หญิง
- ง. .... ราชองศ์อูญญาแกทหารวจะเอาโพนถึงตายแก่คนที่ไม่รักบาทหน้าที่
- จ. .... ราชองศ์อูญญาให้โง้วไปคิดสินบนจิสะเบงลู่ชชายผู้คุมทัพเรือตองอู
- ฉ. .... ประชันหุ่ญญี่กล่าวชมราชองศ์วาริจารย์างานสำคัญทะเลปรุโป่ปรัง
- ช. .... ผู้ราชการเมืองแปรส่งชายฉกรรจ์ห้าพันและลูกขุน
- ฌ. .... ฝ่ายกองทัพเรือของตองอูมีคนทรยศจึงพ่ายแพแก่ศัตรู
- ด. .... พระเจ้าแปรพ้อพระทัยในอุบายของราชองศ์และจะเสด็จออกรบด้วย
- ด. .... พระราชธิดาไม่ได้บอกความลับทางทหารแก่เนาะตะเซโโย
- ฉ. .... ความมีน้ำใจของพระเจ้าแปรทำให้ตะเบงชะเวตที่มีชีวิตหนีรอดไปได้
- ฉ. .... ตะเบงชะเวตที่ฆ่าสงครามด้วยควมประมาท
- ฐ. .... กองทัพของตองอูแตกพ่ายและเสียชีวิตไปเพราะการใช้ไฟทำลาย

ชุดการสอนนิโครัส	ผู้ชนะสิบทิศ ตอนศึกเมืองแปร
ตอนที่ 10 50 นาที	สรุปความรู้และข้อคิดเห็นที่ได้จากเรื่องผู้ชนะสิบทิศ ตอนศึกเมืองแปร

กิจกรรมที่ 2 15 นาที	อภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้ที่ได้จาก เรื่องผู้ชนะสิบทิศ ตอนศึกเมืองแปร
ขั้นตอน	1. ครูกำหนดให้นักเรียนแต่ละกลุ่มรวบรวมข้อคิดเห็น และความรู้ที่ได้จากเรื่องผู้ชนะสิบทิศ ตอนศึก เมืองแปร
สื่อ	ใบสั่งงาน

ใบสั่งงาน (ตอนที่ 10 กิจกรรมที่ 2)

คำสั่ง ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเลือกหัวข้อต่อไปนี้อภิปรายกลุ่มละ 1 หัวข้อ โดย
เปรียบเทียบกับชีวิตปัจจุบัน

1. อุปนิสัยและความสามารถของพระเจ้าตะเบงชเวตตี้เปรียบเทียบกับ
สอพิण्या
2. ความเป็นนักรบหมายความว่าอย่างไร คุณธรรมของนักรบคืออะไร
3. คนทรยศมีอยู่ที่ไหนความปราถนาคืออะไรของฝ่ายนั้น
4. ความประมาทอยู่ที่ใด ความพินาศยอมเกิดขึ้นไม่เร็วกี่ช้า
5. การวางแผนที่ดีและความร่วมมือกันในหมู่คณะยอมนำชัยชนะมาให้
6. "ในการสงครามไม่มีชัยชนะ" หมายความว่าอย่างไร

ใบปฏิบัติกิจกรรม

กลุ่มที่ 1 หัวข้ออภิปราย _____
รายละเอียด _____
_____

กลุ่มที่ 2 หัวข้ออภิปราย _____
รายละเอียด _____
_____

ใบปฏิบัติกิจกรรม

กลุ่มที่ 3 หัวข้ออภิปราย _____
 รายละเอียด _____
 _____
 _____

กลุ่มที่ 4 หัวข้ออภิปราย _____
 รายละเอียด _____
 _____
 _____

กลุ่มที่ 5 หัวข้ออภิปราย _____
 รายละเอียด _____
 _____
 _____

กลุ่มที่ 6 หัวข้ออภิปราย _____
 รายละเอียด _____
 _____
 _____

ชุดการสอนมินิคอร์ส	ผู้ชนะสิบทิศ ตอนศึกเมืองแปร
<u>ตอนที่ 10</u> 50 นาที	สรุปความรู้และข้อคิดที่ได้จากเรื่องผู้ชนะสิบทิศ ตอนศึกเมืองแปร

<u>กิจกรรมที่ 3</u> 15 นาที	เสนอผลงาน
<u>ขั้นตอน</u>	1. ตัวแทนกลุ่มแต่ละกลุ่มออกมาเสนอผลงานการอภิปราย
<u>สื่อ</u>	เอกสารประกอบข้อคิดและคติธรรมจากเรื่องผู้ชนะสิบทิศ ตอนศึกเมืองแปร

เอกสารหมายเลข 5

เอกสารประกอบเรื่องข้อคิดและคติธรรม จากการอ่านเรื่อง ผู้ชนะสิบทิศ
ตอนศึกเมืองแปร

1. ความประมาทเป็นหนทางนำไปสู่ความพินาศ
2. การทรยศต่อหมู่คณะ เป็นหนทางนำมาซึ่งความหายนะ
3. ความโลภอาจทำให้คนละเลยต่อหน้าที่สำคัญของคนได้
4. การทำสงครามต่างฝ่ายก็คิดแต่จะประหารประหารกัน
5. การวางแผนที่ดีและความร่วมมือกันในหมู่คณะย่อมนำชัยชนะมาให้
6. ให้เห็นถึงความจงรักภักดีของทหารที่สิ่งมีต่อพระมหากษัตริย์
7. ความชำนาญภูมิประเทศ เป็นสิ่งสำคัญมากในการรบ
8. ผู้เป็นจอมทัพไม่ควรใช้อารมณ์ในการทำสงคราม ควรใช้ความเยือกเย็นสุขุม
9. ผู้เป็นจอมทัพจะใจอ่อนไม่ได้ เพราะศัตรูจะยอมมาทำร้ายภายหลังได้
10. ผู้ใช้สติปัญญา มักจะชนะผู้ไร้กำลังเสมอ
11. คนโอดวอดคนและประมาทมักเป็นอันตรายเป็นแก่ตนเอง
12. แม่ทัพที่แสดงความกล้าหาญ ภาให้ไพร่พลฮึกเหิมตาม
13. ควรคำนึงถึงประโยชน์ของชาติบ้านเมืองก่อนประโยชน์ส่วนตัว
14. นายทัพต้องไม่ตั้งในความประมาท แม้จะมีชัยชนะก็ตาม
15. ธรรมคาศึกสงครามย่อมมีทั้งแพ้และชนะ

ชุดการสอนนิโครัส	ผู้ชนะเลิศสิบทิศ ตอนศึกเมืองแปร
ตอนที่ 10 50 นาที	สรุปความรู้และข้อคิดที่ได้จากเรื่องผู้ชนะเลิศสิบทิศ ตอนศึกเมืองแปร

กิจกรรมที่ 4 ประเมินผล	
10 นาที	
ขั้นตอน	<ol style="list-style-type: none"> 1. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปสาระที่ได้รับอีกครั้งหนึ่ง 2. ครูนำใบเชื่อมซีคำถามมาให้นักเรียนแต่ละกลุ่มจับเพื่อตอบปัญหาจากเนื้อเรื่อง โดยเริ่มจากกลุ่มที่ 1 ถึงกลุ่มที่ 6 3. ในการตอบคำถามให้คนในกลุ่มที่ตอบได้ยื่นขึ้นตอบเพียงคนเดียว ถ้าตอบถูกจะมีสิทธิ์เปิดภาพอาวุธที่ใช้ในการรบ ซึ่งแต่ละภาพจะมีคะแนนมากน้อยไม่เท่ากัน เมื่อจบการแข่งขันกลุ่มที่มีคะแนนมากเป็นผู้ชนะ ในกรณีที่ไม่ถูกภายในเวลาจะผ่านไปยังกลุ่มต่อไป จนหมดปัญหา 4. เวลาที่ใช้ในการคิดปัญหาเพื่อตอบ ปัญหาละ 10 วินาที 5. เมื่อเสร็จการแข่งขันครูแจกเอกสารสรุปข้อคิดและคติธรรมที่ได้จากการอ่านผู้ชนะเลิศสิบทิศ ตอนศึกเมืองแปร
สื่อ	<ol style="list-style-type: none"> 1. ใบเชื่อมซีปัญหา 2. ภาพอาวุธที่ใช้ในการรบ

แผนการสอนโดยวิธีสอนตามคู่มือครู

เรื่อง นิทานสุภาพิต

คาบที่ 1 เวลา 50 นาที

จุดประสงค์ปลายทาง

เพื่อให้นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับความเป็นมาและลักษณะของนิทานสุภาพิต

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

เมื่อนักเรียนเรียนจบบทเรียนนี้แล้วนักเรียนจะสามารถ เขียนสรุปใจความสำคัญของนิทานและบอกลักษณะของนิทานสุภาพิตที่ฟังได้

เนื้อหา

1. ความสำคัญของนิทานสุภาพิต
2. ลักษณะของนิทานสุภาพิต

วิธีสอนและกิจกรรม

1. ชี้แนะ

ครูสนทนาเกี่ยวกับนิทานทั่ว ๆ ไป แล้วให้นักเรียนคนใดคนหนึ่งออกมาเล่านิทานจากประสบการณ์เดิมของนักเรียน

2. ชี้สอน

2.1 ครูอธิบายว่า การที่จะฟังเรื่องราวต่าง ๆ ให้เข้าใจได้ดีนั้น สิ่งที่จะขาดไม่ได้คือ การมีสมาธิในการฟังและมีความรู้ทางภาษาเพื่อช่วยในการคิดและทำความเข้าใจ ดังนั้นเราจำเป็นต้องศึกษาหลักการฟังที่ดี ครูอธิบายหลักเกณฑ์ในการฟังให้นักเรียนเข้าใจ

2.2 ครูเปิดเทปเรื่อง ความสำคัญของนิทานและลักษณะของนิทาน
สุภาษิตให้นักเรียนฟัง

2.3 ครูซักถามความรู้ที่ได้จากการฟัง เรื่องความสำคัญของนิทาน
และลักษณะของนิทานสุภาษิต

3. ขั้นสรุป

3.1 ครูให้นักเรียนช่วยกันเขียนสรุปบนกระดานเกี่ยวกับลักษณะ
และความสำคัญของนิทานสุภาษิตเป็นข้อ ๆ เมื่อครูพิจารณาว่าถูกต้องแล้วให้นักเรียน
ลอกลงสมุด

3.2 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดจากที่ครูเตรียมมา

4. สื่อการสอน

4.1 เครื่องบันทึกเสียง

4.2 แถบบันทึกเสียง การอ่านเรื่องความสำคัญและลักษณะของนิทาน
สุภาษิต

4.3 แบบฝึกหัด

5. การวัดและประเมินผล

5.1 สังเกตจากการตอบคำถาม

5.2 สังเกตจากการตรวจแบบฝึกหัด

คาบที่ 2 เวลา 50 นาที

จุดประสงค์ปลายทาง

นักเรียนสามารถสรุปใจความสำคัญของ เรื่องและเข้าใจข้อคิดในนิทานนั้น

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

นักเรียนตอบคำถามจากเนื้อเรื่องที่อ่านและเข้าใจข้อคิดในนิทานนั้น

เนื้อหา

1. ประวิทย์แดง
2. บทนำเรื่อง
3. จุดมุ่งหมายของนิทานสุภาษิต
4. เนื้อเรื่องของนิทานสุภาษิต หน้า 170 - 173 จากหนังสือทักษะสัมพันธ์

เล่ม 1

วิธีสอนและกิจกรรม

1. ขั้นนำ

ครูทบทวนถึงลักษณะทั่วไปของนิทานสุภาษิต จากคาบที่แล้ว

2. ขั้นสอน

2.1 แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มย่อย 5 กลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มศึกษาค้นคว้าตาม

หัวข้อต่อไปนี้

กลุ่มที่ 1	ศึกษาค้นคว้าเรื่อง ประวิทย์แดง
กลุ่มที่ 2	ศึกษาค้นคว้าเรื่อง บทนำเรื่อง
กลุ่มที่ 3	ศึกษาค้นคว้าเรื่อง จุดมุ่งหมายของเรื่อง
กลุ่มที่ 4	ศึกษาเนื้อเรื่องนิทานสุภาษิต เรื่อง โขจรชัย
กลุ่มที่ 5	ศึกษาเนื้อเรื่องนิทานสุภาษิต เรื่อง หมุนไปตามลมปาก

2.2 ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มรวมปรึกษาคำหรือ แสดงความคิดเห็น แล้วส่งตัวแทนกลุ่มออกมารายงานผล ซึ่งแต่ละกลุ่มจะต้องมีกลวิธี ในการเสนอให้ เพื่อน ๆ สนใจและเข้าใจ

3. ขั้นสรุป

3.1 ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปจากผลรายงาน

3.2 ครูเพิ่มเติมและแนะนำในกรณีที่ยังมีรายงานยังไม่ชัดเจน

4. สื่อการสอน

หนังสือแบบเรียนภาษาไทย ชุดทักษะสัมพันธ์ เล่ม 1

5. การวัดผลและประเมินผล

5.1 สังเกตจากการทำกิจกรรมกลุ่ม

5.2 สังเกตจากการสนทนาซักถามระหว่างการเรียนรู้การสอน

5.3 สังเกตจากพฤติกรรมการทำงานและการรายงานเป็นรายบุคคล

5.4 ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด หน้า 174 - 175 ในหนังสือทักษะสัมพันธ์

คาบที่ 3 เวลา 50 นาที

จุดประสงค์ปลายทาง

นักเรียนถ่ายทอดเรื่องที่อ่านหรือที่ฟังได้อย่างถูกต้องและสามารถโต้ตอบอย่างมีเหตุผล

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

นักเรียนบอกลักษณะนิสัยและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมของตัวละครได้

เนื้อหา

เรื่องนิทานสุภาพิต จากหนังสือทักษะสัมพันธ์ เล่ม 1

วิธีสอนและกิจกรรม

1. ชี้แนะ

ครูทบทวนเนื้อหาเดิมอีกครั้งหนึ่ง แล้วตั้งคำถามว่า การกระทำของบุคคลใดที่สมควรถือเป็นแบบอย่างที่ดีได้ ให้นักเรียนช่วยกันคิด

2. ขั้นสอน

2.1 ครูแบ่งนักเรียนเป็น 5 กลุ่ม กำหนดให้แต่ละกลุ่มเป็นตัวแทนของตัวละครต่อไปนี้ กลุ่มละ 1 ตัวละคร คือ กวี พระเจ้ากาสิ นายประคู พราหมณ์ นักเลง แล้วศึกษาลักษณะพฤติกรรมของตัวละครที่ตนได้รับมอบหมายอย่างละเอียด

2.2 ให้แต่ละกลุ่มอภิปรายแสดงความคิดเห็นโดยส่งตัวแทนออกมาแสดงความคิดเห็นลักษณะและพฤติกรรมของตัวละครที่รับมอบ เช่น ในด้านลักษณะนิสัย คุณธรรม ความรับผิดชอบ ฯลฯ ใช้เวลากลุ่มละ 5 - 6 นาที

2.3 ครูให้นักเรียนที่ฟังการอภิปรายแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมหรือซักถามข้อสงสัยได้

3. ขั้นสรุป

ครูซักถามและสรุปจากหัวข้ออภิปรายอีกครั้งหนึ่ง

4. สื่อการสอน5. การวัดและการประเมินผล

ครูกำหนดหัวข้อให้นักเรียนเขียนแสดงความคิดเห็นในหัวข้อต่อไปนี้

1. คนหูเบา (เชื่อง่าย) และคนใจเบา (ตามคนอื่นง่าย) เป็นอันตรายแก่ตนเองและผู้อื่นอย่างไร
2. คนเราควรเชื่อคนชนิดไหนเมื่อใด ควรเชื่อคนอื่นมากน้อยเพียงใด เชื่อตนเองมากน้อยเพียงใด ยกตัวอย่างประกอบด้วย

คามที่ 4 เวลา 50 นาที

จุดประสงค์ปลายทาง

นักเรียนอธิบายส่วนวนคำศัพท์ในเรื่อง ได้

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

นักเรียนสามารถอธิบายคำศัพท์ คำสุภาพิตและส่วนวนที่มีในเรื่อง ได้

เนื้อหา

จากหนังสือทักษะสัมพันธ์ เล่ม 1 เรื่องนิทานสุภาพิต

วิธีสอนและกิจกรรม

1. ขั้นนำ

ครูสนทนาซักถามนักเรียนเกี่ยวกับคำศัพท์ คำสุภาพิต เพื่อเตรียมสำหรับการแข่งขันเกมจับคู่คำศัพท์

2. ขั้นสอน

2.1 ครูแบ่งนักเรียนเป็น 5 กลุ่ม ๆ ละ 10 คน แล้วแจกบัตรคำศัพท์ และบัตรความหมายให้นักเรียนกลุ่มละ 1 ชุด ให้สมาชิกในกลุ่มจับคู่คำศัพท์ของตนให้ถูกต้อง โดยให้มีคำศัพท์และความหมายตรงกัน ภายในเวลา 5 นาที กลุ่มไหนจับคู่ได้ถูกต้องและเสร็จภายในเวลาก่อนเป็นผู้ชนะ

2.2 เมื่อครูตรวจคำศัพท์และความหมายถูกต้องแล้วให้กลุ่มที่ชนะมาติคคำศัพท์ และความหมาย ที่กระดาน

2.3 ครูอธิบายเกี่ยวกับลักษณะของส่วนวนและที่มาของส่วนวน

2.4 ให้นักเรียนหาส่วนวนจากเรื่องที่เรียนเขียนเป็นรายงานส่ง

3. ขั้นสรุป

ครูชมเชยการตั้งใจทำงานและเสนอแนะข้อบกพร่องเพื่อแก้ไขให้ถูกต้องให้นักเรียนลอกคำศัพท์และความหมายที่คิดที่กระดานลงสมุด

4. สื่อการสอน

4.1 บัตรคำศัพท์พร้อมความหมาย 5 ชุด

4.2 แถบประโยคตัวอย่างจำนวน

5. การวัดและประเมินผล

5.1 สังเกตจากการร่วมกิจกรรมกลุ่ม

5.2 สังเกตจากการซักถามความรู้ขณะที่เรียน

5.3 สังเกตจากการตรวจผลงาน

คาบที่ 5 เวลา 50 นาที

จุดประสงค์ปลายทาง

นักเรียนสามารถถ่ายทอดเรื่องที่อ่านหรือฟังได้อย่างถูกต้องและโต้ตอบได้อย่างมีเหตุผล

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

นักเรียนสามารถยกตัวอย่างและเล่านิทานสุภาษิตที่เป็นคติสอนใจได้

เนื้อหา

จากเอกสารประกอบการเรียนเรื่อง สุวรรณสามชาดก

วิธีสอนและกิจกรรม

1. ขั้นนำ

ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับนิทานต่าง ๆ ที่มีคติสอนใจที่นักเรียนเคยอ่านหรือเคยได้ยินมาแล้ว เพื่อเป็นแนวทางในการเรียนต่อไป

2. ขั้นสอน

2.1 ครูเปิดเทปการเล่านิทานเรื่องสุวรรณสามชาดกให้นักเรียนฟังเมื่อฟังจบแล้วสนทนาซักถามถึงเนื้อหาสาระของเรื่องว่าสอนอะไรแก่เรา

2.2 ครูแบ่งนักเรียนเป็น 6 กลุ่ม ๆ ละ 9 คน

2.3 ครูอธิบายถึงการเล่าเรื่องนิทานสุภาษิตและรายละเอียดเกี่ยวกับการแสดงบทบาท

การแสดงบทบาท

2.4 ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มประชุมปรึกษาหารือกันในหัวข้อต่อไปนี้

2.4.1 ศึกษานิทานสุภาษิตที่มีคติสอนใจสั้น ๆ กลุ่มละ 1 เรื่อง

2.4.2 คิดหาทางและวางตัวแสดง

2.5 ให้นักเรียนแสดงบทบาทประกอบการเล่านิทานโดยให้เวลาดำกลุ่มละ 5 นาที กลุ่มหนึ่งแสดงกลุ่มอื่น ๆ คอยสังเกตการณ์ พร้อมทั้งจับบันทึกส่วนที่สนใจหรือข้อบกพร่องไว้สำหรับอภิปรายต่อไป

3. ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนช่วยกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับนิทานที่ออกมาเล่า พร้อมทั้งข้อเสนอแนะสำหรับแก้ไขต่อไป

4. สื่อการสอน

เทปบันทึกเสียงการเล่านิทานเรื่อง สุวรรณสามชาคค

5. การวัดและประเมินผล

- 5.1 สังเกตจากการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม
- 5.2 สังเกตจากการแสดงบทบาทของนักเรียน
- 5.3 สังเกตจากการอภิปรายสรุปผลงาน

คาบที่ 6 เวลา 50 นาที

จุดประสงค์ปลายทาง

เพื่อให้นักเรียนสรุปความรู้ ความคิดเห็น ประเมินค่าความรู้ที่ได้จากการอ่านนิทานสุภาษิต

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

เมื่อนักเรียน เรียนจบบทเรียนนี้แล้ว นักเรียนสามารถเขียนสรุปความรู้และข้อคิดจากการอ่านนิทานสุภาษิตได้

เนื้อหา

จากหนังสือทักษะสัมพันธ์ เล่ม 1 เรื่องนิทานสุภาษิต

วิธีสอนและกิจกรรม

1. ขั้นนำ

ครูทบทวนเนื้อเรื่องนิทานสุภาษิตโดยให้นักเรียนออกมาเล่าคนละ 1 ข้อความจนจบเรื่อง

2. ขั้นสอน

2.1 ครูแบ่งนักเรียนเป็น 5 กลุ่ม ๆ ละ 10 คน แจกแถบประโยคให้กลุ่มละ 3 แถบประโยค โดยแต่ละกลุ่มจะมีสีของแถบประโยคแตกต่างกัน เพื่อนำมาคิดที่กระดาน ตามลำดับเนื้อเรื่อง โดยครูจะติดแถบประโยคนำให้ก่อน กลุ่มไหนแน่ใจว่าเนื้อเรื่องต่อมาก็ออกมาติดแถบประโยคนั้นได้จนจบเรื่อง

2.2 ครูตรวจความถูกต้อง ถ้าพบว่ากลุ่มไหนติดสลับกันก็จะเสียคะแนน กลุ่มไหนติดได้ถูกต้องมากที่สุดเป็นผู้ชนะ

2.3 ครูให้นักเรียนสังเกตภาษาที่ใช้ในเรื่องว่า แตกต่างจากภาษาธรรมดาอย่างไร แล้วให้เปลี่ยนเป็นภาษาธรรมดาที่เข้าใจง่าย

2.4 ครูอธิบายความคิดเห็นและเพิ่มเติมให้สมบูรณ์ขึ้น

3. ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปความรู้และข้อคิดที่ได้จากการอ่านเรื่องนิทานสุภาพิต
แล้วให้นักเรียนเขียนบันทึกลงในสมุด

4. สื่อการสอน

แถบประโยคเนื้อเรื่องนิทานสุภาพิต

5. การวัดและประเมินผล

5.1 สังเกตจากการตอบคำถามและเล่าเรื่อง

5.2 สังเกตจากการร่วมมือกับสมาชิกภายในกลุ่ม

5.3 สังเกตจากการซักถามความรู้ขณะที่เรียน

5.4 สังเกตจากการตรวจสอบผลงาน

แผนการสอนโดยวิธีสอนตามคู่มือครู

เรื่อง ชูชนะสิบทิศ ตอนศึกเมืองแปร

คาบที่ 1 เวลา 50 นาที

จุดประสงค์ปลายทาง

เพื่อให้นักเรียนรู้จักหนังสือประเภทนิยายอิงประวัติศาสตร์และเข้าใจวิธีการอ่าน

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

นักเรียนสามารถบอกลักษณะและวิธีการอ่านนิยายอิงประวัติศาสตร์ได้

เนื้อหา

จากหนังสือทักษะสัมพันธ์ เล่ม 1 เรื่องชูชนะสิบทิศ ตอนศึกเมืองแปร หน้า 132-134 และเอกสารประกอบการศึกษาเพิ่มเติม เรื่อง ลักษณะและวิธีการอ่านนิยายอิงประวัติศาสตร์

วิธีสอนและกิจกรรม

1. ขั้นนำ

ครูเล่าเหตุการณ์เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ไทยสมัยกรุงศรีอยุธยาตอนเสียกรุงครั้งที่ 2 และเล่าถึงกษัตริย์พม่าในขณะนั้นให้นักเรียนฟัง

2. ขั้นสอน

2.1 ครูยกตัวอย่างนิยายเกี่ยวกับประวัติศาสตร์หลาย ๆ เรื่อง เช่น เรื่องสามก๊ก เรื่องราชาธิราช ให้นักเรียนฟัง

2.2 ครูให้นักเรียนอ่านข้อความจากนิยายอิงประวัติศาสตร์

2.3 ครูให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายจากข้อความว่าส่วนใดเป็นนิยาย และส่วนใดเป็นเหตุการณ์เกี่ยวกับประวัติศาสตร์จริง ๆ

3. ขั้นสรุป

ครูให้นักเรียนสรุปลักษณะและวิธีการอ่านนิยายอิงประวัติศาสตร์ พร้อมทั้งยกตัวอย่างนิยายอิงประวัติศาสตร์เรื่องอื่น ๆ นอกเหนือจากที่ครูนำมากล่าวเป็นตัวอย่าง

4. สื่อการสอน

ภาพการทำสงครามระหว่างไทยกับพม่า

5. การวัดและประเมินผล

- 5.1 การซักถามความรู้ขณะที่เรียน
- 5.2 สังเกตจากการอภิปรายแสดงความคิดเห็น
- 5.3 วัดผลจากความรู้ในการเขียนสรุปเรื่องที่เรียน

คาบที่ 2 เวลา 50 นาที

จุดประสงค์ปลายทาง

นักเรียนสามารถเล่าประวัติผู้แต่งและความเป็นมาของเรื่องผู้ชนะสิบทิศ
ตอนศึกเมืองแปรไค้

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

นักเรียนเล่าประวัติผู้แต่ง ที่มาของเรื่อง ลักษณะคำประพันธ์ และจุดมุ่งหมาย
ในการแต่งตอนที่เรียนไค้

เนื้อหา

จากหนังสือทักขสัมพันธ์ เล่ม 1 เรื่องผู้ชนะสิบทิศ ตอนศึกเมืองแปร

วิธีสอนและกิจกรรม

1. ขั้นนำ

ครูให้นักเรียนดูภาพผู้แต่งแล้วเล่าเกร็ดชีวิตของผู้แต่งพอสังเขป

2. ขั้นสอน

2.1 ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม 5 กลุ่ม ๆ ละ 10 คน เพื่อปฏิบัติงานดังนี้

กลุ่มที่ 1 อภิปรายเรื่อง ประวัติผู้แต่ง

กลุ่มที่ 2 อภิปรายเรื่อง ที่มาของเรื่อง

กลุ่มที่ 3 อภิปรายเรื่อง ลักษณะคำประพันธ์

กลุ่มที่ 4 อภิปรายเรื่อง จุดมุ่งหมายในการแต่ง

กลุ่มที่ 5 อภิปรายเรื่อง ความเดิมก่อนเริ่มเรื่อง

2.2 ให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนรายงานสรุปผลการอภิปรายหน้าชั้นเรียน

3. ขั้นสรุป

ให้นักเรียนเขียนสรุปรายงานของแต่ละกลุ่มส่งเป็นรูปแบบของรายงาน

4. สื่อการสอน

ภาพผู้แต่ง เรื่อง ผู้ชนะสิบทิศ

5. การวัดและประเมินผล

5.1 สังเกตจากการเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

5.2 วัดจากการเขียนสรุปรายงานด้วยถ้อยคำของนักเรียนเอง

5.3 สังเกตจากการเข้าร่วมกิจกรรม

ภาพที่ 3 เวลา 50 นาที

จุดประสงค์ปลายทาง

นักเรียนสามารถสรุปใจความสำคัญของ เรื่องที่อ่านและตอบคำถามในเรื่องได้

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

นักเรียนสามารถอ่านจับใจความสำคัญและตอบคำถามจากเรื่องในช่วงที่ 1 ได้

เนื้อหา

จากหนังสือทักษะสัมพันธ์ เล่ม 1 เรื่องคุณนะสิบทิศ ตอนศึกเมืองแปร
หน้า 128 - 133

วิธีสอนและกิจกรรม

1. ขั้นนำ

ครูเปิดเทปเพลงบุเรงนองสั้นกลองรบให้นักเรียนฟัง แล้วสรุปเนื้อหาของเพลงให้ฟังโดยย่อ

2. ขั้นสอน

2.1 แบ่งนักเรียนเป็น 6 กลุ่ม เพื่ออภิปรายตามหัวข้อที่กำหนดให้

2.2 ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มอ่านเนื้อเรื่องคุณนะสิบทิศ ตอนศึกเมืองแปร
ช่วงที่ 1 แล้วเขียนสรุปตามหัวข้อต่อไปนี้

2.2.1 จับใจความสำคัญของ เรื่องที่อ่านแล้วเขียนสรุป

2.2.2 หากคำศัพท์ ส่วนวนและความหมาย

2.2.3 ศึกษาบทบาทของตัวละครในตอนี่อ่าน

2.3 ส่งตัวแทนแต่ละกลุ่มออกมาเสนอผลงานหน้าชั้น โดยใช้เวลา

กลุ่มละ 7 - 8 นาที

3. ขั้นสรุป

ครูสรุปใจความสำคัญของเนื้อเรื่องจากการรายงานของแต่ละกลุ่มอีกครั้งหนึ่ง และให้นักเรียนตอบคำถามจากแบบฝึกหัดท้ายบทเรียน

4. สื่อการสอน

เทปบันทึกเสียงเพลง บุเรงนองต้นกลองรบ

5. การวัดและประเมินผล

5.1 สังเกตจากการรายงานหน้าชั้น

5.2 สังเกตจากการรวมกิจกรรมกลุ่ม

5.3 สังเกตจากการตรวจผลงานและจากการตอบคำถามขณะที่เรียน

คาบที่ 4 เวลา 50 นาที

จุดประสงค์ปลายทาง

นักเรียนสามารถสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านและตอบคำถามในเรื่องได้

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

นักเรียนสามารถแสดงบทบาทสมมติ เพื่อความเข้าใจในการตอบคำถามจากเรื่องในช่วงที่ 2 ได้

เนื้อหา

จากหนังสือทักษะสัมพันธ์ เล่ม 1 เรื่องคุณนะสิบทิศ ตอนศึกเมืองแปร
หน้า 133 - 136

วิธีสอนและกิจกรรม

1. ขั้นนำ

ครูทบทวนเนื้อหาในตอนที่ย่เรียนจากคาบที่แล้ว โดยตั้งเป็นคำถามเพื่อ
โยงเข้าสู่เนื้อหาใหม่

2. ขั้นสอน

2.1 ครูแบ่งนักเรียนเป็น 6 กลุ่ม ๆ ละ 9 คน แล้วครูชี้แจงการแสดง
บทบาทสมมติ

2.2 ครูแจกบัตรบทบาท ซึ่งแบ่งเนื้อหาดังนี้

กลุ่มที่ 1 เริ่มตั้งแต่พระเจ้าแปรสั่งให้เคลื่อนทัพ ถึง จิสะเบง
ทรยศต่อหน้าที่

กลุ่มที่ 2 กองทัพเรือของแปรโจมตีกองทัพเรือของอู

กลุ่มที่ 3 กองทัพบกของแปรล้อมเผาค่ายกองทัพของอู

กลุ่มที่ 4 มังตราและสีอองกับเนงบาทกอยู่ในวงล้อมของ
ทหารแปร

กลุ่มที่ 5 การต่อสู้กันระหว่างมังตรา กับ สอพิณยา

กลุ่มที่ 6 กองทัพของทองอุแตกพายอย่างยับเยิน

2.3 ให้สมาชิกแต่ละกลุ่มประชุมวางแผนร่วมกันในการเตรียมบท
สำหรับแสดงสด ทิศทาง ทิวแสง โดยแบ่งหน้าที่กันรับผิดชอบ

2.4 ให้แต่ละกลุ่มออกมาแสดงบทบาทตามเรื่องที่ได้รับมอบหมาย
โดยใช้เวลาดูกลุ่มละ 5 - 6 นาที ระหว่างกลุ่มหนึ่งแสดง กลุ่มอื่น ๆ คอยสังเกตการณ์
พร้อมทั้งจดบันทึกส่วนดีและส่วนบกพร่องที่เกิดขึ้น ทั้งที่เกี่ยวกับเนื้อหาและการแสดง เพื่อ
เป็นหัวข้อในการอภิปรายต่อไป

3. ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นทั้งที่เกี่ยวกับเนื้อหา
และในด้านการแสดง ตลอดจนข้อเสนอแนะสำหรับแก้ไขต่อไป จากนั้นครูให้นักเรียน
ทำแบบฝึกหัดในหนังสือทักษะสัมพันธ์ หน้า 138 - 140

4. สื่อการสอน

บัตรกำหนดงาน

5. การวัดและประเมินผล

5.1 สังเกตจากการรวมกิจกรรมกลุ่ม

5.2 สังเกตจากการแสดงบทบาทสมมติ

5.3 สังเกตจากการตรวจแบบฝึกหัดเป็นรายบุคคล

คาบที่ 5 เวลา 50 นาที

จุดประสงค์ปลายทาง

นักเรียนสามารถอธิบายการรวมและวิธีการจัดทัพในเรื่องตอนที่เรียนได้

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

นักเรียนเปรียบเทียบลักษณะคู่สงครามในเรื่องได้

เนื้อหา

จากหนังสือทักษะสัมพันธ์ เล่ม 1 เรื่อง ชูชนะสิบทิศ ตอนศึกเมืองแปร

วิธีสอนและกิจกรรม

1. ขั้นนำ

ครูให้นักเรียนคุณภาพอาวุธที่ใช้ในการรบและบอกชื่ออาวุธแต่ละชนิดและประโยชน์ใช้สอยของอาวุธนั้น ๆ

2. ขั้นสอน

2.1 ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม 6 กลุ่ม ๆ ละ 9 คน เพื่อปฏิบัติงานพร้อมแนะนำแนวทางการปฏิบัติงาน

2.2 ให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนมาจับฉลากหัวข้ออภิปราย อันได้แก่

2.2.1 ให้อภิปรายถึงยุทธวิธีการรบของฝ่ายแปรและฝ่ายทองอุ แล้วมีผลเป็นอย่างไร

2.2.2 ให้อภิปรายเปรียบเทียบลักษณะคู่สงครามระหว่างแปรกับทองอุ ว่าได้เปรียบและเสียเปรียบกันในด้านใด

2.2.3 ในการยุทธครั้งนี้ถือว่าฝ่ายใดเป็นฝ่ายชนะเด็ดขาด หรือแพ้เด็ดขาด หรือยังไม่มีชัยชนะ หรือการแพ้อย่างเด็ดขาด ให้เหตุผลประกอบความเห็นด้วย

2.2.4 "ในการสงครามไม่มีชัยชนะ" ข้อความนี้หมายความว่าอย่างไร ให้อภิปรายพร้อมแสดงเหตุผลให้ชัดเจน

2.2.5 การทำสงครามนั้นความเป็นนักรบ หมายความว่าอย่างไร และคุณธรรมของนักรบ คืออะไรบ้าง

2.2.6 ในการสงครามนั้น มีผู้กล่าวว่า "การแพชนะขึ้นอยู่กับความคิดอย่างหนึ่งกับฝีมือการใช้อาวุธอย่างหนึ่ง" นักเรียนเห็นด้วยหรือไม่ จงให้เหตุผลพร้อมยกตัวอย่างประกอบ

2.3 ให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาอภิปรายแสดงความคิดเห็น กลุ่มละ 6 นาที

3. ขั้นสรุป

ครูสรุปและเพิ่มเติมส่วนที่บกพร่องที่เกี่ยวกับการอภิปรายแล้วให้นักเรียนเขียนลงสมุดและให้ทำแบบฝึกหัด หน้า 141

4. สื่อการสอน

ภาพอาวุธที่ใช้ในการรบในสมัยโบราณ
ฉลากหัวข้ออภิปราย

5. การวัดและการประเมินผล

5.1 สังเกตความสนใจขณะปฏิบัติงาน

5.2 วัดจากผลงานและตรวจแบบฝึกหัด

คาบที่ 6 เวลา 50 นาที

จุดประสงค์ปลายทาง

นักเรียนสามารถอธิบายความหมายของคำศัพท์ ส่วนวนเปรียบเทียบกับจากเรื่อง
ที่อ่านได้

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

นักเรียนอธิบายความหมายของคำศัพท์ ส่วนวนเปรียบเทียบในเรื่องที่อ่านได้

เนื้อหา

จากหนังสือทักดัมพันท์ เล่ม 1 เรื่อง ยูเนสสิบทิศ ตอนศึกเมือง แปร

วิธีสอนและกิจกรรม

1. ขั้นนำ

ครูสนทนาซักถามนักเรียนเกี่ยวกับคำราชาศัพท์และความหมายที่นักเรียน
รู้จัก พร้อมทั้งอธิบายเพื่อโยงคำตอบของนักเรียนเข้าสู่บทเรียน

2. ขั้นสอน

2.1 ครูแบ่งนักเรียนเป็น 4 แถว เพื่อเล่นเกมล้มดาบ

2.2 ครูชูบัตรคำศัพท์จากเรื่อง ยูเนสสิบทิศ ตอนศึกเมือง แปร ให้นักเรียน
แถวที่ 1 ดูแล้วให้บอกความหมายของคำศัพท์นั้น ๆ ถ้าตอบถูกจะมีสิทธิ์มาจับใบรางวัลที่
กำหนดรางวัลไว้ไม่เท่ากันและใบรางวัลนี้จะมีเขียนไว้ว่า "ฟรี" กับ "ล้มละลาย"
ปนอยู่ควาย

2.3 บัตรคำศัพท์จะมี 12 คำ แถวไหนสะสมรางวัลได้มากจะเป็น

ยูเนส

2.4 หลังจากนั้นครูอธิบายความหมายของส่วนวนเปรียบเทียบกับและ
คำคมให้นักเรียนฟัง พร้อมยกตัวอย่างประกอบ

2.5 ครูให้นักเรียนช่วยกันหาสำนวนเปรียบเทียบและคำ^{อื่น}ที่แทรก อยู่ในเนื้อเรื่องอย่างน้อย 5 สำนวน พร้อมทั้งอธิบายความหมายของสำนวนและคำคม นั้น ๆ

3. ขั้นสรุป

นักเรียนช่วยกันสรุปแสดงความคิดเห็นและครูสรุปเพิ่มเติมอีกครั้งหนึ่ง

4. สื่อการสอน

บัตรคำศัพท์ 12 ใบ

ใบรางวัลสำหรับเล่นเกมดัดละตาย 20 ใบ

5. การวัดและประเมินผล

5.1 สังเกตจากการซักถาม

5.2 สังเกตจากการแข่งขันกิจกรรมในชั้นเรียน

5.3 สังเกตจากการตรวจผลงาน

คาบที่ 7 เวลา 50 นาที

จุดประสงค์ปลายทาง

เพื่อให้ให้นักเรียนมีความรู้ในเรื่องการใช้ส่วนวนโวหารต่าง ๆ และยกตัวอย่างประกอบได้

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

นักเรียนจะมีความรู้และเข้าใจในการใช้โวหารต่าง ๆ ตลอดจนยกตัวอย่างโวหารที่มีในเรื่องได้

เนื้อหา

จากหนังสือทักษะสัมพันธ์ เล่ม 1 เรื่อง ผู้ชนะสิบทิศ ตอนศึกเมืองแปง

วิธีสอนและกิจกรรม

1. ขั้นนำ

ครูทบทวนเกี่ยวกับส่วนวนต่าง ๆ ที่เรียนไปเมื่อคาบก่อน แล้วชี้แจงเพิ่มเติมว่า นอกจากส่วนวนที่ใช้อยู่นั้น ยังมีโวหารต่าง ๆ ที่นำมาใช้ในการเขียนเรียงความหรือเขียนนวนิยาย ซึ่งเราสามารถนำมาใช้ประกอบการเขียนได้หลายโวหาร

2. ขั้นสอน

2.1 ครูอธิบายถึงความหมายและชนิดของโวหาร

2.2 แบ่งนักเรียนเป็น 6 กลุ่ม ๆ ละ 9 คน ให้แต่ละกลุ่มอ่านเนื้อเรื่องจากในหนังสือ เพื่อยกตัวอย่างโวหารต่อไปนี้

1. อุปมาโวหาร จำนวน 5 ข้อความ

2. บรรยายโวหาร จำนวน 3 ข้อความ

ข้อความที่ยกมานั้น มีความยาวประมาณ 5 บรรทัด

2.3 กลุ่มไหนหาได้ครบก่อนและถูกต้องจะมีสิทธิ์ได้เล่นเกมพดิด้อค
เปิดภาพอาวุธที่ใช้ในการรบ เพื่อสะสมคะแนนจนครบทุกกลุ่ม กลุ่มไหนได้คะแนนมาก
เป็นผู้นะ

3. ขั้นสรุป

ครูให้นักเรียนสรุปความหมายและชนิดของอาหาร พร้อมทั้งให้ยกตัวอย่าง
ข้อความที่มีอาหารที่นักเรียนสนใจมาคนละ 1 ข้อความ โดยมีความยาว 5 - 6 บรรทัด

4. สื่อการสอน

ภาพอาวุธที่ใช้ในการรบสมัยโบราณ

5. การวัดและประเมินผล

- 5.1 สังเกตจากความสนใจในการปฏิบัติงานของนักเรียน
- 5.2 สังเกตจากการซักถามในขณะที่เรียน
- 5.3 สังเกตจากการตรวจผลงาน

คาบที่ 8 เวลา 50 นาที

จุดประสงค์ปลายทาง

เพื่อให้นักเรียนศึกษาลักษณะนิสัยของตัวละครในแง่มุมต่าง ๆ

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

นักเรียนสามารถอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับอุปนิสัยของตัวละครที่สำคัญในเรื่องได้

เนื้อหา

จากหนังสือทักขสัมพันธ์ เล่ม 1 เรื่องอุษนะสิบทิศ ตอนศึกเมืองแปร

วิธีสอนและกิจกรรม

1. ขั้นนำ

ครูแบ่งนักเรียนเป็น 2 ฝ่าย คือฝ่ายทองอุ กับ ฝ่ายแปร แล้วให้แต่ละฝ่ายรวบรวมรายชื่อตัวละครสำคัญจากการอ่านในหนังสือของฝ่ายตน แล้วออกมาหยิบบัตรคำที่มีชื่อตัวละครของฝ่ายตนไปติดที่กระดาน ฝ่ายไหนติดได้ถูกต้องและครบถ้วนก่อนเป็นฝ่ายชนะ

2. ขั้นสอน

2.1 ครูเล่าถึงลักษณะนิสัยของตัวละครในเรื่องบางตัว แล้วให้นักเรียนช่วยกันแสดงความคิดเห็นว่าลักษณะนิสัยของตัวละครนั้นดีหรือไม่อย่างไร

2.2 ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มเพื่อจะอภิปรายแสดงความคิดเห็นรวมกันตามหัวข้อที่ครูกำหนดให้ดังนี้

1. ตัวละครที่ศึกษาได้แก่ พระเจ้านระบตี ราชอง ปะขันหุณฐี พระเจ้าตะเบงชเวตี้ ทองหุณฐี สอพิण्या จิสะเบง สีออง เนงบา

2. ศึกษาตามหัวข้อดังนี้ บทบาท ลักษณะนิสัย ความรับผิดชอบ
ความกล้าหาญ ความซื่อสัตย์ พร้อมทั้งยกตัวอย่างข้อความบางตอนมาประกอบให้ชัดเจน

2.3 ส่งตัวแทนของกลุ่มมาเสนอผลงานหน้าชั้นภายในเวลา 6 นาที

3. ขั้นสรุป

ครูสรุปเพิ่มเติมและเล่าถึงผลดีและผลเสียของการกระทำของตัวละคร
บางตัว แล้วให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหน้า 143

4. สื่อการสอน

บัตรชื่อตัวละคร

5. การวัดและประเมินผล

ประเมินผลจากการอภิปรายกลุ่ม การตอบคำถามและการเขียนแสดง
ความคิดเห็นจากประเด็นงานที่กำหนดให้

คาบที่ 9 เวลา 50 นาที

จุดประสงค์ปลายทาง

นักเรียนสามารถเข้าใจถึงการไ้ภาษาและเห็นคุณค่าของเรื่องที่อ่าน

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

นักเรียนเข้าใจการไ้ภาษาและบอกคุณค่าที่ได้จากการอ่านเรื่องที่เรียนมาได้

เนื้อหา

จากหนังสือทักษะสัมพันธ์ เล่ม 1 เรื่องผู้ชนะสิบทิศ ตอนศึกเมืองแปร

วิธีสอนและกิจกรรม

1. ขั้นนำ

ครูอธิบายถึงการไ้ภาษาในเรื่องผู้ชนะสิบทิศ ตอนศึกเมืองแปรว่ามีลักษณะเฉพาะตัวที่ต่างไปจากสำนวนของนักประพันธ์คนอื่น ๆ คือใช้คำกระชับแต่มีความหมายมาก มีโวหารที่คมคาย มีอุปมาอุปไมย เพื่อช่วยให้เข้าใจง่าย เช่น อุปายอื่นสิ้นแล้วหรือ ผู้แต่งใช้คำว่า สิ้น แทนคำว่า หมด เป็นต้น

2. ขั้นสอน

2.1 ครูแบ่งนักเรียน 6 กลุ่ม 3 กลุ่มแรกศึกษาการไ้ภาษาในช่องที่ 1 อีก 3 กลุ่มหลัง ศึกษาการไ้ภาษาในช่องที่ 2 โดยหาข้อความที่มีการไ้ภาษาที่ต่างไปจากภาษาทั่วไปที่ใ้กันอยู่ กลุ่มละ 8 ข้อความ พร้อมทั้งอธิบายให้ชัดเจน

2.2 ให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาอภิปราย กลุ่มละ 6 นาที กลุ่มที่ยังไม่ได้ออกมาคอยจับบันทึกและเพิ่มเติมนอกเหนือจากที่อภิปรายไปแล้ว

3. ขั้นสรุป

ครูเพิ่มเติมและเสนอแนะโดยชี้ให้เห็นถึงคุณค่าและความคมคายของ
การใช้ภาษาที่สละสลวยเข้าใจง่ายของผู้แต่ง แล้วให้นักเรียนเขียนลงสมุด

4. สื่อการสอน

--

5. การวัดและประเมินผล

สังเกตจากการอภิปรายแสดงความคิดเห็น การตรวจผลงานจากการเขียน
สรุปด้วยถ้อยคำของนักเรียนเอง

คาบที่ 10 เวลา 50 นาที

จุดประสงค์ปลายทาง

นักเรียนสามารถบอกข้อคิดและคติธรรมจากเรื่องที่อ่านได้

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

นักเรียนสรุปความรู้และข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่านได้

เนื้อหา

จากหนังสือทักษะสัมพันธ์ เล่ม 1 เรื่องผู้ชนะสิบทิศ ตอนศึกเมืองแปะ

วิธีสอนและกิจกรรม

1. ขั้นนำ

ครูคิดแผนข้อความซึ่งเป็นข้อคิดจากเรื่องที่ระคานแล้วให้นักเรียนพิจารณาว่าข้อความเหล่านั้นมีความสัมพันธ์กับเรื่องอย่างไร

2. ขั้นสอน

2.1 ครูเล่าเรื่องที่มีคติสอนใจสั้น ๆ ให้นักเรียนฟังแล้วสรุปข้อคิดให้นักเรียนดูเป็นแนวทางในการที่จะให้นักเรียนหาข้อคิดจากเนื้อเรื่อง

2.2 ครูกำหนดการอ่านทบทวนเนื้อเรื่องจากในหนังสือให้นักเรียนเป็นตอน ๆ ไป เพื่อสะดวกในการค้นคว้าข้อคิดหรือคติธรรมจากเรื่อง โดยแบ่งเป็น 12 ตอน

2.3 แบ่งนักเรียนเป็น 2 ฝ่าย คือฝ่ายหญิง กับ ฝ่ายชาย แข่งขันกันหาข้อคิดหรือคติธรรมว่าฝ่ายไหนจะหาได้มากกว่ากัน แล้วให้ออกมาเขียนสรุปที่กระคานห้วเขียนซ้ำกัน

2.4 หลังจากนั้นให้นักเรียนพิจารณาว่า เราสามารถนำข้อคิดจากเรื่องข้อใดบ้างที่สามารถนำไปใช้ในชีวิตรประจำวันได้

3. ขั้นสรุป

ครูทบทวนและเพิ่มเติมเพื่อให้เข้าใจง่ายขึ้น แล้วให้นักเรียนลงในสมุด แล้วทำแบบฝึกหัดทบทวน

4. สื่อการสอน

แผนข้อความเกี่ยวกับข้อคิด

5. การวัดและประเมินผล

สังเกตจากการร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรม การทำแบบฝึกหัด การตรวจงานเป็นรายบุคคล

ภาคผนวก ค

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย

แบบสอบถามวัดความสนใจในวิธีการสอนวิชาภาษาไทย

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ วิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

เรื่อง ผู้ชนะสิบทิศ ตอน คีตกเมืองแปง
เรื่อง นิทานสุภาพิต

คำชี้แจง

1. แบบทดสอบชุดนี้มี 50 ข้อ เป็นชนิดตัวเลือก ก - จ
2. คำถามที่ใช้ถามจะมี 2 ลักษณะ คือ
  - 2.1 คำถามแบบธรรมดาทั่วไปในเนื้อเรื่องที่เรียน
  - 2.2 คำถามที่มีข้อความหรือสถานการณ์ที่เป็นร้อยแก้วนำมาให้อ่านก่อน แล้วจึงตั้งคำถามจากข้อความหรือสถานการณ์นั้น
3. ให้นักเรียนกาเครื่องหมาย X ทับอักษรข้อย่อยที่คิดว่าถูกต้องที่สุด เพียง 1 ข้อย่อย
4. ใช้เวลาทั้งหมดในการทำแบบทดสอบนี้ 50 นาที
5. ห้ามเขียนหรือทำเครื่องหมายใด ๆ ในข้อทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์นี้

1. จุดมุ่งหมายสำคัญที่ทำให้เกิดสงครามคอนอูกับแปรในครั้งนี้ คืออะไร
  - ก. เพื่อชิงสทรีงาม
  - ข. เพื่อแก้แค้นคนทรยศ
  - ค. เพราะความคลางแคลงใจ
  - ง. เพราะต้องการขยายอาณาเขต
  - จ. เพื่อให้ได้รับคำยกย่องว่า "ผู้ชนะสิบทิศ"
2. เหตุใดมังตราจึงโกริ้วจะเกิด
  - ก. เพราะจะเคียดแค้นใจออกจากมังตรา
  - ข. เพราะจะเคียดไปเป็นแม่ทัพให้กับเมืองแปร
  - ค. เพราะเป็นความต้องการที่จะชอนกลให้พระเจ้าแปรหลงเชื่อ
  - ง. เพราะจะเคียดไปหลงรักกุสุมาจนลืมพระพี่นางของมังตรา
  - จ. เพราะจะเคียดไปถวายสัตย์ปฏิญาณแก่พระเจ้าแปร
3. สาเหตุสำคัญที่ทำให้พระเจ้าแปรเจ็บและอายุพระทัยที่เมืองแปร เสียที่แก่ทัพเมืองคอนอู ในครั้งนี้คืออะไร
  - ก. ทหารคอนอูมีความสามารถมาก
  - ข. ทหารเมืองแปรรับสินบนของข้าศึก
  - ค. กุสุมาไม่มีฝีมือพอที่จะออกรบกับข้าศึกได้
  - ง. พระเจ้าแปรทรงชราแล้วไม่สามารถออกรบได้
  - จ. มังตรามีอายุคร่าวลูกแต่มีอาจยกทัพมาตีแปร
4. กรณีใดที่ทำให้ทหารคอนอูรบอย่าง เข้มแข็งและกล้าหาญ ไม่กลัวตาย
  - ก. ทหารส่วนมากยังหนุ่ม
  - ข. ทหารส่วนมาก เป็นศิษย์มังสินธุ
  - ค. มังตราร่วมรบกับทหารอย่าง เข้มแข็งและกล้าหาญ
  - ง. มังตราลงอาญาถึงตายแก่ผู้ที่รบแพ้
  - จ. ทหารส่วนมากมีความจงรักภักดีต่อมังตรา

5. ถ้าเปรียบเทียบทหารของฝ่ายทองอุฐและฝ่ายแปร จะสรุปได้อย่างไร
- ทหารฝ่ายทองอุฐหนุ่มกว่า
  - ทหารฝ่ายแปรมีมากกว่า
  - ทหารทองอุฐมีขวัญและกำลังใจดีกว่า
  - ทหารฝ่ายแปรมีความสุขุมและชำนาญภูมิประเทศกว่า
  - ทหารฝ่ายทองอุฐมีผู้นำที่อายุน้อยทำให้มีความคิดกระตือรือร้นในการรบมากกว่า
6. ในการเขากองทัพทองอุฐนั้นเมืองแปรพิจารณา จากสิ่งสำคัญใด
- ลมทะเล
  - ความมืด
  - สภาพภูมิศาสตร์ของเมืองแปร
  - ความรู้เกี่ยวกับจังหวะและเวลาที่สมพิศ
  - คนที่ไม่ขึ้นกันอย่างน้อยหาแน
7. พระเจ้าแปรมีความนิยมชมชอบลักษณะใดของมังตรา
- เข้มแข็งและรอบคอบ
  - เสียสละและมีเมตตา
  - กล้าหาญและขี้หนายน้อย
  - ซื่อสัตย์และรักข้าทหาร
  - ฝีมือเพลงทวนและรูปร่าง
8. กุสุมาไม่ต้องการให้พระเจ้าแปรเผาทัพทองอุฐเพราะเหตุใด
- กลัวบาปกรรมจะเกิดแก่พระเจ้าแปร
  - ไม่ยากให้ทองอุฐกับแปร เป็นศัตรูกัน
  - กลัวจะเกิดจะเสียใจและเคียดแค้นชาวแปร
  - กลัวว่าแรงลมจะพัดทวนกลับมาทำให้เมืองแปรเสียหาย
  - ถ้าแปรชนะกลัวว่าพระเจ้าแปรจะยกคนให้สอพิณยา

9. จากข้อ 8 การที่ถูกสูมาคิดเช่นนั้นน่าจะได้รับอิทธิพลมาจากคำสอนของศาสนาใด
- ฮินดู
  - คริสต์
  - พุทธ
  - อิสลาม
  - พราหมณ์
10. การที่จิสะเบงรับสินบนจนทำให้กองทัพเรือถูกเผาไหม้ นักเรียนได้ข้อคิดอย่างไร
- การช่วยเหลือศัตรูทำให้เกิดโทษแก่คน
  - การทุจริตในหน้าที่ทำให้ผู้อื่นได้ประโยชน์
  - การช่วยเหลือผู้อื่นทำให้ตนมีความสุข
  - การไว้วางใจผู้อื่นมากเกินไปทำให้ตนเดือดร้อน
  - การเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัวทำให้ส่วนรวมได้รับความเสียหาย
11. อูบาย เฉากองทัพต้องอุส่าเร่งระดมความคาดหมายเพราะปัจจัยสำคัญในข้อใด
- ความสามัคคีของชาวแปร
  - ความมีบุญญาภิหารของพระเจ้านระบตี
  - ความเข้าใจใ้ภูมิประเทศให้เกิดประโยชน์ของชาวแปร
  - ความไม่พอใจแม่ทัพนายกองของจิสะเบง
  - ความเป็นศูนย์รวมของจิตใจของคนในชาติที่มีต่อพระเจ้านระบตี
12. การที่ไซดูไปคิดสินบนตามอุบายของรานองจนสำเร็จนั้น ไซดูกระทำไปเพราะสาเหตุใดมากที่สุด
- รักหน้าที่การงาน
  - ถือเป็นคำสั่งผู้บังคับบัญชา
  - ต้องการความดีความชอบ
  - จงรักภักดีต่อประเทศชาติ
  - เห็นแก่พวกพ้อง

13. จะเกิด กุสุมา ราชอง ทองหุ่ญญี่ มีลักษณะร่วมกันอย่างไรในค่านการทำหน้าที่
- ใจออน
  - เสียสละ
  - ซื่อสัตย์
  - เมตตากาภุณา
  - มีความเพียร
14. แผนการรบของราชอง และปะชันหุ่ญญี่บัง เกิดผลเพราะอะไร
- มีผู้รับสินบน
  - ทหารมีความสามัคคี
  - ทหารเกรงจะไ้รับโทษ
  - มีผู้อยากไ้ความชอบ
  - พระเจ้าแปรบัญชากองทัพเอง
15. เหตุการณ์ใดเกิดขึ้นก่อนเป็นอันดับแรก
- พระเจ้าแปร เกิดความเอ็นดูมังครา
  - ทองหุ่ญญี่แย่งมาจากทหารที่หักเข้ามา
  - ไขลู่ส่งทหารให้แก่อีอกบรรรทุกฟาง เชื้อเพลิงออก
  - ปะชันหุ่ญญี่ว่าการจะต่อสู้กับชาวทองอุ่นั้นทำได้ยาก
  - อุบายอื่นสิ้นแล้วหรือพระบิดาจึงคิดเผาคนทั้งเป็น
16. ลักษณะนิสัยต่อไปนี้ เป็นของใคร "กล้าหาญ มุทะลุ รักชาติทหาร และเอาแต่ใจตนเอง"
- ราชอง
  - เนงบา
  - สอพินยา
  - มังครา
  - ทองหุ่ญญี่

17. เรื่อง ผู้ชนะสิบทิศตอนที่อ่านนี้แสดงถึงคุณธรรมสำคัญข้อใดที่นำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้
เด่นชัด
- ความอดทน
  - ความกล้าหาญ
  - ความรับผิดชอบ
  - ความยุติธรรม
  - ความจริงรักภักดี
18. เมื่ออ่านผู้ชนะสิบทิศในตอนนี้จบแล้ว นักเรียนได้ข้อคิดอะไรที่เป็นประเด็นสำคัญที่สุดในเรื่องนี้
- ผู้มีกำลังยอมไม่รบพุ่งผู้อ่อนแอ
  - การใช้สติปัญญารวบรวมนำมาซึ่งความสำเร็จ
  - คนชื่อจะอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข
  - คนโง่ยอมเป็นเหยื่อของคนฉลาดเสมอ
  - ความกล้าหาญในการทำสงครามของแม่ทัพทำให้ประสบผลสำเร็จ
- อ่านข้อความต่อไปแล้วตอบคำถามข้อ 19 - 20
19. "พี่ท่านควรเป็นมหาอุปราช ผู้ทะนุบำรุงแผ่นดิน ภิเษการะหการใหญ่เหมือนการนั้นวางอยู่บนฝ่ามือ" คำกล่าวนี้กล่าวในลักษณะใด
- สรรเสริญ
  - ชี้แนะ
  - แสดงความรัก
  - แสดงความยินดี
  - อธิบาย

20. จากข้อ 19 พี่ท่าน หมายถึงใคร
- ประชันหุ่ญตี
  - รานอง
  - ทองหุ่ญตี
  - ไซลู
  - สอพินยา
21. "นี่ก็เสียว่าเป็นกรรมแต่ชาติปางก่อน พวกทองอุเคยล้างพวกแปรไว้ ชาติที่แล้วนั้น จึงมาตามทัน" ข้อความนี้เป็นการคิดในลักษณะใด
- ศักดิ์พอ
  - สลดใจ
  - หวังโย
  - ปลงตก
  - เหน้อยหน่าย
22. "ชาวแปรคนใดอยากได้เลือกเราหยดหนึ่ง ก็ให้เอาเลือดตัวชนหนึ่งมาแลกเปลี่ยน" ข้อความนี้กล่าวในลักษณะใด
- ยั่วยุ
  - ดูหมิ่น
  - ทาทาย
  - ประชด
  - ปลุกใจ
23. อ่านข้อความนี้แล้วตอบคำถามข้อ 23 "แต่จิสะเบงผู้บุตรรับสินบนชาวแปรไว้ ทั้งไม่คิดว่าชาวแปรจะหักหลังทำร้ายตน จิสะเบงเชื่อเพียงว่าชาวแปรประสงค์จะให้ แสร้งทำเฉยเท่านั้น จึงนอนใจเสียเมื่อบิดาสั่งวางยามไว้ จิสะเบงก็แอบถอนไปใช้ งานอื่น" ข้อความนี้สรุปได้ว่า จิสะเบง เป็นคนเช่นไร

- ก. ชื่อ
 ข. มั่งกาย
 ค. ใจเร็ว
 ง. เบาลัญญา
 จ. นลาศ
24. จิตะเบงควรมีคุณธรรมด้านใดมากที่สุด
 ก. ความรับผิดชอบต่อหน้าที่
 ข. ความกล้าหาญอย่างทหาร
 ค. ความมีวินัยของทหาร
 ง. ความเมตตากรุณา
 จ. ความเสียสละ
25. "พระเจ้าทองอุทุมม์มณี มีอารมณ์เหมือนหนึ่ง เสือสิ้นจวัก ก็ฮึกเหิม เมามัวโมหะใคร จะทำร้ายคน" ข้อความนี้มีความหมายตรงกับสำนวนใด
 ก. งอมพระราม
 ข. ใจที่สู้เสือ
 ค. สุนัขจิ้งจอก
 ง. เสือเข้าตา
 จ. กินน้ำไต่ศอก
- อ่านข้อความแล้วตอบคำถาม ข้อ 26 - 27 "มังตราเอยเจ้านั้นเป็นเสือ บัดนี้ ก็เปรียบเสมือนเสือ จงเห็ดยวไปคูไพรพลทองอุทุมม์มณีอันแลเมืองคาพยพหาได้รวมเป็นร่างเดียวกันไม่ตัวไปทางหนึ่ง แลหัวใจไปอีกทางหนึ่งเล่า บ้างก็ละเลยจากตัวไว้ในกองเพลิง คนทองอุทุมม์มณีหายโดยสิ้นยังเหลือแต่เจ้าแสนายกองคนสนิท ขึ้นสูต่อไปที่วังแต่จะเป็นศพเสียทั้งสามคน"

26. คำพูดนี้ผู้พูด พுகในลักษณะใด
- ชมชู้
  - เยาะเย้ย
  - ขอร้อง
  - แสดงความเสียใจ
  - ชักจูง
27. คำกล่าวนี้ตรงกับคำพังเพยว่าอย่างไร
- ใจก็สู้เสีย
  - กึ่งกาได้ทอง
  - แมลงป่องชูหาง
  - หน้าเนื้อใจเสือ
  - เขียนเสือให้วัวกลัว
28. "ตะละแม่ไม่อาจต่อคำถวายพระเจ้าแปร นึกกระวนกระวายอยู่ ครั้นจะลอบเอาเนื้อความขึ้นลี้กไปแจ้งนาคะตะเซโก๊อคสูเหมือน รักเมืองซูบิ่งกว่าเมืองตัว" ข้อความที่ขีดเส้นใต้มีความหมายตรงกับส่วนใด
- เห็นซี้ดีกว่าไส้
  - รักพี่เสียคายน้อง
  - กว่าตัวจะสูงงาก็ไหม้
  - รักคนดีกว่ารักหมา
  - กันไว้ดีกว่าแก้
29. "บรรดาทหารกองอุถึงหากจะเห็นเพลิงลุกตามติดค้ายก็ได้เสียน้ำใจติดตามพระเจ้าตะเบงชเวตตี้กระชั้นชิด พระองค์ไปทั้งที่พวกตัวเพิ่งกินมีอาวุธมิได้ครบมือ แต่บุญอุภินิหารของมังคราจะได้เป็นใหญ่ในพุกามประเทศ จึงกลพระทัยพระเจ้าแปรให้บังเกิดเอ็นดูนิยมนในความรักเขารัชนษา แต่ทำการมิได้ยอต่อ จึงออกโอรุประกาศว่าทหารทั้งปวงจงจับเป็นมาให้ได้ อย่าทำอันตรายมังคราให้ถึงชีวิต" ข้อความที่ขีดเส้นใต้แสดงให้เห็นพระราชอัธยาศัยที่เกินชดช้อโคของพระเจ้าแปร

- ก. นิยมคนดี
 ข. เห็นคุณผู้สอนมากกว่า
 ค. มีน้ำใจนักกีฬา
 ง. มีความยุติธรรมและเมตตา
 จ. นาเคารพยำเกรง
30. จากข้อความในข้อ 29 จะเห็นว่ามัตรามีอุปนิสัยอย่างไร
 ก. ทะเยอทะยาน
 ข. รักศักดิ์ศรี
 ค. หาวหาญ
 ง. โทสะแรง
 จ. ฉลาดรอบคอบ
31. "เพลงทวนจึงกลองแลสูงอยู่ควยไม่ตาย" คำว่า ไม่ตาย หมายถึงอะไร
 ก. ศิลปการต่อสู้ชั้นสูง
 ข. การต่อสู้ที่ไร้คาถาอาคมลึกลับ
 ค. การต่อสู้ที่มิได้เหี้ยมชันแข็ง
 ง. ทักษะการต่อสู้ที่มีการฝึกเพลง เป็นพิเศษ
 จ. ทักษะการต่อสู้ที่มีส่วนทำให้คู่ต่อสู้ไม่สามารถจะสู้ได้อีก
32. "แปรจะทองชนะทองอยู่ควยลต" ข้อความใดกล่าวได้ถูกต้องตามข้อความนี้
 ก. แปรไม่มีทางต่อสู้ทองอยู่
 ข. ทองชนะแปร เพียงฝีมือสู้รบ
 ค. แปรยังมีโอกาสเอาชนะทองอยู่ได้
 ง. ทองอยู่ยังไม่สามารถเอาชนะแปรได้โดยเด็ดขาด
 จ. แปรชนะทองอยู่โดยใช้ทหารหนุนในการรบ

33. จากข้อ 32 วิธีการชนะด้วยเฉื่อยคือวิธีการในข้อใด
- ใช้กำลัง ทหาร เข้ายึดชุมชน
  - แทงกองโจรออกไปปล้นเสบียง เพื่อตัดกำลัง
  - รบพาดงอียดพาดงอียด เวลา
  - ลอบส่งคนไปเป็นไส้ศึก
  - อาศัยความได้เปรียบของที่ตั้ง เมืองมาใช้ในการรบ
34. ผู้แต่งเรื่องนิทานสุภาพมีจุดมุ่งหมายใดเป็นสำคัญ
- เพื่อให้ทราบประวัติความเป็นมาของนิทานสุภาพ
  - เพื่อบอกให้ทราบถึงตำนานของสุภาพนางสาวงาม
  - เพื่อให้แง่คิด เป็นคตินำไปเปรียบเทียบกับชีวิตคนในปัจจุบัน
  - เพื่อแสดงความสามารถในเชิงภาษาของผู้แต่ง
  - เพื่อให้ความรู้ความบันเทิงแก่ผู้อ่าน
35. คำกล่าวของตัวละครในข้อใดที่แสดงถึงความไม่ซื่อสัตย์
- ท่านต้องการอะไรจงวามาเถิด
  - ถ้าข้าพเจ้าได้รางวัลมาแล้ว จะแบ่งให้ครึ่งหนึ่ง
  - ข้าพเจ้ามีความประสงค์จะให้ท่านสอนบทเรียนแก่ข้าพเจ้าด้วย
  - ถ้าท่านจะเข้าไปจงใจอะไรแก่ข้าพเจ้า เป็นคณาธรรมเนียมก่อน
  - ข้าพเจ้าขอรองให้ท่านกล่าวบทโคลงให้ฟังด้วย
36. ทำไมภควีจึงไม่ขอรับรางวัลพระราชทานที่พระเจ้ากาสิจะพระราชทานให้
- เพราะไม่พอใจในรางวัลนั้น
  - เพราะรางวัลนั้นไม่มีประโยชน์แก่ตน
  - เพราะต้องการแสดงความฉลาดของตน
  - เพราะรางวัลนั้นไม่พอที่จะแบ่งให้นายประตู
  - เพราะต้องการจะสอนบทเรียนแก่นายประตู

37. จากการกระทำของกวีนักเรียนคิดว่ากวีเป็นคนอย่างไร
- รอบคอบ
  - มีความรู้
  - รักศักดิ์ศรี
  - ละเอียดถี่ถ้วน
  - สุภาพอ่อนโยน
38. ท่านเห็นด้วยกับวิธีการสั่งสอนคนโลกในนิทานเรื่องนี้หรือไม่ เพราะเหตุใด
- เห็นด้วยเพราะทำให้ห लाभจำ
  - เห็นด้วยเพราะคนเลวสมควรได้รับโทษ
  - ไม่เห็นด้วยเพราะไม่เป็นไปตามกฎเกณฑ์
  - ไม่เห็นด้วยเพราะเป็นวิธีที่รุนแรงเกินไป
  - ไม่เห็นด้วยเพราะทำให้ผู้ถูกลงโทษมีความพยายามต่อไป
39. นายประตุฎกลงโทษเพราะสาเหตุคุณธรรมข้อใด
- อิทธิบาท 4
  - สังคหวัตถุ 4
  - สติสัมปชัญญะ
  - พรหมวิหาร 4
  - ขันติโสรัจจะ
40. พระพุทธเจ้าทรงใช้วิธีการใดในการสั่งสอนคนโลก
- ให้ได้รับบทเรียนจากของจริง
  - ให้ใช้วิธีทรมานให้เป็นคนดีไม่ยอมจำ
  - ให้ทรัพย์สิ้นเงินทองคราวละมาก ๆ
  - ปล่อยให้ธรรมชาติลงโทษในบั้นปลาย
  - ใช้การลงโทษตามความผิดที่ได้กระทำไว้

41. นิทานเรื่องโอรสร้อยทองต้องการสอนว่าอะไร
- คนโง่งยอมเป็นเหยื่อของคนฉลาด
  - ผู้เป็นใหญ่ควรมีจิตใจกว้างขวาง และยุติธรรม
  - ผู้ที่ฉลาดยอมจะหาทางมิให้คนโง่งได้ประโยชน์จากตนโดยมิชอบ
  - รู้อะไรไม่สู้รู้อวิชา รู้อักขาตัวรอดเป็นยอดดี
  - ผู้ที่มีความรู้ยอมเป็นที่นับถือของคนทั่วไป
42. นักเรียนคิดว่าการกระทำของกวีในเรื่องโอรสร้อยทองกับสุภาภิตในข้อใด
- รักดีห้ามจู้ รักชั่วห้ามเสา
  - รักยาวให้มัน รักสั้นให้ต่อ
  - ความรู้ท่วมหัว เอาตัวไม่รอด
  - รู้อะไรไม่สู้รู้อวิชา รู้อักขาตัวรอดเป็นยอดดี
  - เขาเมืองตาหลิว ตองหลิวตาตาม
43. จากเรื่องหมูปไปตามดมปากพร้าหมื่นชื่อแพะมาเพื่ออะไร
- ฆ่าเป็นอาหาร
  - เลี้ยงไว้รีคนม
  - ฆ่าเอาเนื้อขาย
  - ถวายเทพเจ้าทั้ง เป็น ๆ
  - เอามานุชาลัย
44. เหตุใดพร้าหมื่นจึงทิ้งแพะที่ชื่อมานั้นเสีย
- เพราะรู้สึกอับอายที่แม่สุนัข
  - เพราะโกรธที่ถูกกล่าวเป็นพร้าดำเนื้อสุนัข
  - เพราะเกิดความหวาดกลัวคำขู่ของนักเลงทั้ง 3 คน
  - เพราะแน่ใจว่า เป็นสุนัขสกปรกแพร่เชื้อโรค
  - เพราะเสียใจที่หลงชื่อสุนัขมาโดยคิดว่าเป็นแพะ

45. เหตุใดนักเลงจึงไม่แย่งชิงแพะจากพร้าหมอน์โดยตรง
- เพราะเกรงว่าแพะจะตกใจหนีไป
  - เพราะว่ามีคนเดินทางไปมาตลอดเวลา
  - เพราะสามารถคิดอุบายให้พร้าหมอน์ดึงแพะได้โดยสมัครใจ
  - เพราะอดอยากอาหารมาหลายวันจนไม่มีกำลังและเร็วแรง
  - เพราะคิดว่าจะใช้เหตุผลพูดอ่อนวอนให้พร้าหมอน์มอบแพะให้ด้วยความเต็มใจ
46. ข้อใดจัดว่าเป็นการกระทำที่หมุนไปตามลมปาก
- ทำการบ้านส่งครูตามเวลา
  - ตัดผมสั้นเพราะผมร่วง
  - เรียนดนตรีเพราะตนเองถนัด
  - แต่งตัวตามสมัยนิยมโดยไม่ดูตนเอง
  - เป็นช่างออกแบบเสื้อเพราะใจรัก
47. ลักษณะของพร้าหมอน์ในเรื่องหมุนไปตามลมปากตรงกับลักษณะใด
- มีความรู้เกี่ยวกับตัวกตัวอะไร
  - คบคนให้ดูหน้าชื่อผ้าให้ดูเนื้อ
  - หวานเป็นลมขมเป็นยา
  - ความรู้ท่วมหัวเอาตัวไม่รอด
  - ปากปราศรัยน้ำใจเชือดคอ
48. "ความเชื่อเป็นประหนึ่งหางเสือเรือ" ข้อความนี้หมายความว่าอย่างไร
- ช่วยให้การทำงานง่ายขึ้น
  - เป็นตัวกำหนดให้เกิดปฏิบัติ
  - มีรูปร่างเหมือนหางเสือเรือ
  - ช่วยให้การปฏิบัติบรรลุผลสำเร็จ
  - ช่วยให้เรือถึงจุดหมายปลายทางได้รวดเร็ว

49. ความหมายของคำราชาศัพท์ข้อใดไม่ถูกต้อง
- พระราชหฤทัย - ใจ
  - ข้าพระพุทธเจ้า - ข้าพเจ้า
  - กราบถวายบังคมลา - ลา
  - เฉพาะพระพักตร์ - วงหน้า
  - พระราชดำรัส - พูด
50. ข้อคิดสำคัญจากเรื่องหม่นไปตามลมปากเนื่องมาจากข้อใด
- ความทุกข์เปรียบดวย ก่าดั่งกายเฮย
  - สุจริตคือเกราะบัง ศาสตร์พอง
  - ปัญญาประจุกตั้ง อารุธ
  - กุมสติทางโลบป้อง อาจแกฉวกลางตนาม
  - ไม่มีข้อใดถูกต้อง

แบบสอบถามความสนใจในวิธีสอน

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้ต้องการถามความสนใจของนักเรียนเกี่ยวกับวิธีสอนวิชาภาษาไทยโดยมีข้อความให้อ่าน เพื่อให้นักเรียนพิจารณาว่าข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนอย่างไร พยายามตอบให้ตรงกับความคิดเห็นหรือความรู้สึกของนักเรียนให้มากที่สุด
2. คำตอบของนักเรียนจะไม่มีผลกระทบต่อตัวนักเรียน จึงขอให้นักเรียนตอบตามความเป็นจริง ผลจากการสอบถามครั้งนี้จะนำไปใช้เพื่อการวิจัยทางการศึกษาอันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยต่อไป

วิธีตอบแบบสอบถาม

ให้นักเรียนอ่านข้อความแต่ละข้อ แล้วขีด ✓ ลงในช่องความเห็นซึ่งมีอยู่ 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด โดยให้ตอบในช่องที่ตรงตามความคิดหรือความรู้สึกของนักเรียนมากที่สุด

ข้อความ	ความรู้สึก				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
จากการเรียนวิชาภาษาไทยด้วยวิธีสอนที่ผ่านมานักเรียน รู้สึกว่ามีวิธีสอนของครู.....					
1. เปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น					
2. ช่วยฝึกการใช้เหตุผลเพื่อหาข้อสรุป					
3. ช่วยฝึกการยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น					
4. ทำให้นักเรียนมีโอกาสแลกเปลี่ยนความรู้กับเพื่อน					
5. มีกิจกรรมที่เหมาะสมกับเนื้อหา					
6. ทำให้บรรยากาศในการเรียนการสอนสนุกสนานไม่น่าเบื่อ					
7. ทำให้เข้าใจเนื้อเรื่องได้ดียิ่งขึ้น					
8. ทำให้ได้ฝึกทักษะต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต					
9. ฝึกให้รู้จักรับผิดชอบการทำงานทั้งกลุ่มใหญ่และกลุ่มย่อย					
10. ทำให้สามารถนำแนวคิดจากการเรียนการสอนไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้					
11. ทำให้นักเรียนมีบทบาทในการเรียนมากกว่าครู					
12. ช่วยส่งเสริมให้นักเรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์					
13. ช่วยส่งเสริมความคิดใหญ่เร่ยนกล้าแสดงออกตามความถนัดของตนเอง					
14. ทำให้รู้สึกว่าได้เรียนภาษาไทยคุ้มค่ากับเวลา					
15. ช่วยฝึกความรอบคอบในการทำงาน					
16. ทำให้นักเรียนทราบความก้าวหน้าทางการเรียนของตนหลังจากปฏิบัติกิจกรรมแล้ว					

ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
17. ทำให้รู้จักการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดีในการทำงาน กลุ่ม _____					
18. ทำให้ได้ฝึกการอยู่ร่วมกันแบบประชาธิปไตย					
19. ทำให้เห็นความสำคัญของการให้ความร่วมมือ ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน					
20. ทำให้ได้รับความรู้เพิ่มขึ้นจากเอกสารที่นำมา ประกอบการสอน					

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ นางสาวศิริพันธ์ ชื่อสกุล นาควิโรจน์

เกิดวันที่ 21 มกราคม พุทธศักราช 2496

สถานที่เกิด กรุงเทพมหานคร

สถานที่อยู่ปัจจุบัน บ้านเลขที่ 2876 ถนนดินแดง สามเสนใน พญาไท
กรุงเทพมหานคร 10400 โทร. 2457141

ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน อาจารย์ 1 ระดับ 4

สถานที่ทำงานปัจจุบัน โรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี)
ลาดพร้าว 86 ถนนลาดพร้าว วังทองหลาง
บางกะปิ กรุงเทพมหานคร 10310
โทร. 5382573, 5383964

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2526

ปริญญาตรี จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร วิชาเอก ภาษาไทย วิชาโท
ภาษาอังกฤษ

พ.ศ. 2531

ปริญญาโท จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร

การศึกษาดุลสัมฤทธิ์ในการเรียนและความสนใจในวิธีการสอน
วิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียน
โดยชุดการสอนมินิคอร์สกับเรียนตาม
คู่มือครูภาษาไทย

บทคัดย่อ

ของ

ศรินันท์ นาควิโรจน์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

เพื่อเป็นส่วนหนึ่ง ของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

กันยายน 2531

การศึกษานี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์และความสนใจในวิธีการสอนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนโดยชุดการสอนมินิคอร์ส กับเรียนโดยการสอนตามคู่มือครูภาษาไทย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2531 จำนวน 100 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 50 คน กลุ่มควบคุม 50 คน กลุ่มทดลองได้รับการสอนโดยใช้ชุดการสอนมินิคอร์ส ส่วนกลุ่มควบคุมได้รับการสอนตามแนวคู่มือครูภาษาไทยโดยใช้เวลาในการทดลองกลุ่มละ 16 คาบ คาบละ 50 นาที และใช้เนื้อหาเดียวกันทั้ง 2 กลุ่ม

เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการทดลองใช้แบบแผนการวิจัยแบบ Randomized Control Group Pretest - Posttest Design

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นได้แก่ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (มีค่าความเชื่อมั่น 0.78) และแบบสอบถามวัดความสนใจในวิธีสอนวิชาภาษาไทย (มีค่าความเชื่อมั่น 0.79) โดยการทดสอบค่าสถิติที (t-test)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนทั้งสองกลุ่มแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. ความสนใจในวิธีสอนวิชาภาษาไทยของนักเรียนทั้งสองกลุ่มแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

A STUDY OF MATHAYOM SUKSA I STUDENTS' THAI LANGUAGE
ACHIEVEMENT AND INTEREST THROUGH INSTRUCTIONAL
MINI-COURSES

AN ABSTRACT

BY

SIRINUN NAKVITROJ

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree
at Srinakharinwirot University

September 1988

The purpose of this study was to compare the academic achievement and the interests in the teaching method in Thai Language of Mathayom Suksa I students between the mini-courses and the method in the teacher's Manual.

The sample were in the 100 Mathayom Suksa I students studying during the first semester of the academic year 1988 at the Bodindecha (Sing Singhaseni) School in Bangkok. The 100 Students were divided into two equal groups. The experimental group was taught through the mini-courses, and the control group was taught through the Teacher's Manual. Each group was taught in the same contents for 16 periods of 50 minutes. The research design of the experiment was the randomized control group pretest-posttest design.

The instruments used were the mini-courses, lesson plans in accordance with the teacher's Manual for teaching Thai. The achievement test, (reliability = 0.78) and the interest test in Thai (reliability = 0.79) constructed by the research, were used for data analysis. The t-test was statistic analysed the data.

The results of the study indicated that:

1. The academic achievement of the students in the two groups were significantly different at the .01 level.
2. The interests in the teaching method in Thai language of the two groups were not significantly different.